

**ДЗ «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка»**

МЕТОДИЧНИЙ КАЛЕЙДОСКОП

**Старобільськ
2021**

ББК 74.2(4Укр)

Рецензенти:

Караман Олена Леонідівна – доктор педагогічних наук, професор, директор навчально-наукового інституту педагогіки і психології ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

Стаєнна Олена Олександрівна – кандидат педагогічних наук, головний редактор журналу «Вихователь-методист дошкільного закладу»

**Рекомендовано до друку вченою радою
ДЗ «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка» (м. Старобільськ)
(протокол №8 від 30 квітня 2021)**

Методичний калейдоскоп / за ред. Бадер С. О., Коваленко Т.В. / ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка. Старобільськ: «Вид-во ДЗ ЛНУ ім. Т. Шевченка», 2021. 205 с.

ISBN 9978– 617– 509– 353– 5

До методичної збірки увійшли авторські розробки занять вихователів закладів дошкільної освіти, уроків учителів початкової та загальноосвітньої шкіл, сценарії виховних заходів для шкіл різних типів та методичної роботи в різних закладах освіти. Для вихователів, учителів, студентів, магістрантів, батьків, широкого кола читачів.

ББК 74.2(4Укр)

© ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», ISBN 978– 617– 509– 353– 5

ВСТУПНЕ СЛОВО

Шановний читачу!

Ви тримаєте у руках збірку авторських розробок конспектів занять, уроків, виховних заходів та свят для дітей, які відвідують дитячий садок та школу. Сучасні реалії ставлять перед педагогами нелегке завдання – зробити освітній процес в умовах модернізації системи освіти не лише пізнавальним, а й цікавим, адже сучасну дитину вже нелегко здивувати, використовуючи традиційні форми та методи роботи. Сучасне заняття в дитячому садку або урок у школі мають бути динамічними, інтерактивними, такими, що залишають слід у душі дитини. Очевидно, що використання мультимедійних засобів значно полегшує роботу з одного боку, робить заняття або уроки більш яскравими, близькими до сучасних дітей – з іншого.

У поданій збірці досвідчені педагоги-практики, викладачі вищої школи пропонують власне бачення занять, уроків, виховних заходів, що відповідають вимогам сьогодення. Методичні розробки стануть у нагоді вихователям різних груп закладів дошкільної освіти, вчителям початкових класів, педагогам загальноосвітньої школи, батьками, всім небайдужим до яскравого світу дитинства.

З повагою, редактори.

НА ДОПОМОГУ СУЧАСНОМУ ВИХОВАТЕЛЮ ДИТЯЧОГО САДКА

*Базюк А. А., студентка 2 курсу спеціальності «Дошкільна освіта»
ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»*

Розвиток творчості дітей дошкільного віку: практичний аспект

Творчість дошкільнят має свої особливості: дитина довільно поринає у творчий процес, бо його природа відповідає її світовідчуттю. Ознайомлення малюків з навколишнім світом, посуті, є винахідницькою діяльністю, що зумовлює безперервний ланцюг творчих розумових операцій. Для дорослих предметний навколишній світ сповнений логіки й сталих установок: призначення, доцільності, небезпек, прогнозованості, критичності тощо. Для дитини довкілля – дослідницький полігон, відкритий для експериментів та винаходів.

Становлення творчої особистості – процестивалий і драматичний в особистісному вимірі. Розпочинається він фактично з раннього та молодшого дошкільного віку. Цей період можна вважати часом прояву загальних здібностей дитини, дії окремих чинників, які сприяють творчому розвитку або гальмують його. Провідна роль у цей час належить родині, в якій виховується майбутній вундеркінд. Наступний період – час прояву спеціальних здібностей, за якими дитину вперше визначають власне як творчу.

Для більшості педагогів та батьків очевидною ознакою обдарованості дитини є наявність у неї загальних і спеціальних здібностей: вроджених анатомо– фізіологічних (вокальні дані, постава, тощо), розвинутої пам'яті (фонематичної, зорової, рухової, музичної), розумових, конструктивно-технічних, навчальних та інших. Насправді ж, для проблеми виявлення творчої особистості замало констатувати наявність у дитини здібностей. Важливо, спостерігаючи за її діяльністю, визначати особливості, що можуть свідчити про творчу спрямованість дошкільника.

Знайомити малюка з творчістю можна якомога раніше. Однорічний малюк вже може з цікавістю гратися кольоровою крейдою або фарбами. Чекати шедеврів не варто, але такі каракулі допомагають малюку скоординувати роботу очей та пальчиків і розвивати дрібну моторику. Залучайте дітей до домашніх справ. Діти обожають допомагати мамам, а якщо ви разом зі своїм чадом приготуєте салат, прикрасите кексики або наліпите пиріжків, дитячому захвату не буде меж.

«Слон»

(конспект заняття з ліплення для дітей молодшого дошкільного віку)

Мета: розширити знання про слона; закріпити навички роботи з пластиліну; навчити дітей виготовляти слона з пластиліну; розвивати творчу увагу, фантазію.

Обладнання: ілюстрації до теми, пластилін, дощечки для пластиліну, серветки.

Хід заняття

1. Організація дітей.
 - Доброго дня, діти! Як ваш настрій? Хочете дізнатись про кого ми сьогодні будемо говорити?
2. Повідомлення теми та мети завдання.
 - А щоб дізнатись, вам потрібно відгадати загадку, слухайте уважно:

Це тварина темно – сіра,
Товстонога, товстошкіра,
Як локатори – два вуха,
Довгим носом спину чуха.
Гострі бивні – наче роги...

Гей, тікайте всі з дороги,
Не примара це, не сон,
А великий сірий ... (слон)

– Так, це слон, розкажіть який він? А де ми можемо його побачити? Діти, а ви знаєте що таке зоопарк? Підніміть руки, хто з вас бував у зоопарку? (Розповідь з демонстраційним матеріалом про зоопарк, слона). Чи можна зустріти в зоопарці слона?

3. Творча робота

– Діти, давайте разом з вами виготовимо слона?

Фізкультурвчинка «Пальчики пркинулись» :

Задрімав мізинчик трішки,
Безіменний – стриб у ліжко,
А середній там лежить,
Вказівний давно вже спить.
Вранці всі схопились враз –
В дитсадочок бігти час!

(По черзі згинати пальчики до долоньки, починаючи з мізинця. Потім великим пальцем торкатися всіх інших – «будити». Одночасно зі словом «враз» кулачок розтулити, широко розсунувши пальці. Повторити з наступною рукою.)

– Для нашого слона знадобиться багато пластиліну. А якого кольору вирішаєте самі. Беремо брусок пластиліну і ділимо на чотири частинки. Беремо першу частинку, розминаємо і катаємо в товсту колбаску (циліндр) – це тулуб слона. Беремо наступний шматок і ділимо ще на чотири частинки – це будуть ноги. Формуємо товсті колбаски і з'єднуємо з тулубом слона. Далі беремо наступний шматок пластиліну і катаємо в кулю – голову, з'єднуємо з тулубом. Беремо наступний шматок, відщипуємо невеликий шматок пластиліну – розкатуємо в колбаску, буде хобот, його потрібно зігнути вперед і прикріпити до голови слона. Відщипуємо ще два невеликих шматка, скручуємо в кульку та розплющуємо подушечками пальців і прикріплюємо до голови – це вуха. Далі беремо білий пластилін відщипуємо два шматка, розкатуємо в колбаски і прикріплюємо біля хобота – це будуть бивні. Беремо два маленьких шматочка чорного (білого) пластиліну, катаємо в кульки – очі, прикріплюємо, розкатуємо маленьку тоненьку колбаску – хвост, прикріплюємо заді тулуба.

– Діти, ось які гарні слоники у нас з вами вийшли. Давайте разом з вами встанемо з місць, потягнемось угору, нахилемось в боки, щоб відпочити.

4. Підсумок заняття.

– Діти, вам сподобалось виготовляти слона? А де ми можемо його зустріти? Які ще звірі є в зоопарку? Виставка виробів дітей)

(Виставка виробів дітей)

*Бондаренко О.С., магістрія спеціальності «Дошкільна освіта»
ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»*

До проблеми естетичного розвитку дітей дошкільного віку.

Естетичний розвиток – це тривалий процес становлення і вдосконалення естетичної свідомості і естетичної діяльності особистості. Цей процес має різні етапи і рівні, обумовлені віковими і соціальними чинниками, і здійснюється в результаті творчого засвоєння естетичного досвіду і за допомогою різних форм.

Естетична культура є центральним компонентом в системі розвитку загальної культури особистості й цивілізованого суспільства. Реалізація цієї проблеми актуалізується в умовах інтегрування України в європейський простір.

Процес естетичного переживання складний і багатогранний. Він перебуває в дуже тонких і своєрідних зв'язках із різноманітною діяльністю дитини, її поведінкою і моральними звичками, формуванням фізичного вигляду. Оцінюючи естетичне виховання як один із засобів всебічного розвитку, слід показати його зв'язки окремо з кожною стороною виховання. У педагогічній практиці ці зв'язки переплітаються, встановлюються одночасно. В естетичному вихованні істотне значення мають дві його сторони: розвиток сприймання і залучення дитини до практичної діяльності.

Існує безліч визначень поняття естетичне виховання можна виокремити сутність та складові означеного поняття. По-перше, естетичне виховання – це процес цілеспрямованого впливу. По-друге, це формування здібності сприймати і бачити красу мистецтва і життя, оцінювати її. По-третє, завдання естетичного виховання – формування естетичних смаків та ідеалів особистості. І, нарешті, по-четверте, – розвиток здатності до самостійної творчості і творення прекрасного. Естетичне виховання сприяє можливості художнього розвитку кожної дитини. Воно формує самостійну художню діяльність, яка виникає з ініціативи дітей, відповідає їхнім інтересам та потребам і вимагає особливого ставлення дорослого, непрямого педагогічного керівництва для збереження інтересу до самостійної творчої діяльності.

Отже, естетичне виховання – це організація життя і діяльності дітей, що сприяє розвитку естетичних почуттів дитини, формуванню уявлень і знань про прекрасне в житті і мистецтві, естетичних оцінок і естетичного ставлення до світу.

«Восьминіжка»

(заняття з аплікації на тему дослідження морських тварин для дітей 5-го року життя)

Мета: Закріпити назви кольорів: червоний, помаранчевий, жовтий, синій, блакитний, зелений, білий, чорний. Закріпити досвід послідовного розміщення елементів по колу. Навчитися розрізати ножицями прямі смужки. Рахування в межах восьми. Дослідити морську тварину – восьминіг.

Обладнання: пластикова кришечка (для голівки восьминіжки), вісім аркушів різнокольорового паперу, ножиці, клей.

Хід заняття

Діти, сьогодні познайомимося з морськими тваринками. Яких ви знаєте підводних тварин? Хто живе в річках? Морях? Океанах?

Сьогодні будемо вивчати морську тваринку восьминіжку, яка живе в морях та океанах. Трішки я вам розповім про неї. Вона має голову та вісім ніжок, на яких розміщені присоски. Давайте порахуємо. Восьминіг дихає зябрами, та має три серця. У нього великі очі. Він вміє змінювати забарвлення на коричневе, біле та червоне. Харчується восьминіг молюсками, равликами, та рибкою. Розмножується з яєць. Відкладає самиця яйця в гніздо, та доглядає за ними, як курочка. Тепер давайте спробуємо зробити нашу восьминіжку.

У нас є кольоровий папір і ми повинні вирізати вісім ніжок. Давайте назвемо якого кольору в нас є папір.

Тепер беремо смужку, намазуємо її кінчик клеєм, і клеїмо в середину кришечки. По колу розміщуємо всі вісім ніжок.

Зверху на кришечці з пластиліну зліпимо оченята та ротик.

Ось така в нас вийшла восьминіжка. Вдома можете попросити дорослих причепити ниточку і буде прикрасою, чи іграшкою на ялинку.

До проблеми сімейного виховання дітей молодшого дошкільного віку

Сім'я – головна ланка у вихованні особистості дитини. Кожна дитина потребує тепла й захисту батьків, проживання й виховання в родині. На жаль, чимало дітлахів перебувають під опікою держави в інтернатних закладах. І хоч вони там на повному державному забезпеченні, все одно це не може замінити їм тепла рідної домівки.

Сім'я належить до найважливіших суспільних цінностей. Відповідно до деяких наукових теорій, саме форма сім'ї могла протягом багатьох століть визначити загальний напрямок еволюції макросоціальних систем. Кожен член суспільства, окрім соціального статусу, етнічної приналежності, майнового і матеріального положення, від народження і до кінця життя є носієм такої характеристики як сімейно-шлюбний стан.

Для дитини сім'я – це середовище, де формуються умови його фізичного, емоційного і інтелектуального розвитку. Для дорослої людини сім'я є джерелом задоволення низки його потреб. В процесі життєвого циклу людини послідовно змінюються її функції і статус в сім'ї.

Сім'я – соціальна група, яка складається з чоловіка та жінки, які зазвичай перебувають у шлюбі, їхніх дітей (власних або прийомних) та інших осіб, поєднаних родинними зв'язками з подружжям, кровних родичів, і здійснює свою життєдіяльність на основі спільного економічного, побутового, морально-психологічного укладу, взаємної відповідальності, виховання дітей.

«Моя сім'я»

(конспект заняття для дітей молодшого дошкільного віку)

Мета: поглиблювати знання дітей про сім'ю, розвивати активний словник дитини, формувати у дітей правильне уявлення про сім'ю, розвивати увагу, пам'ять, мислення, виховувати позитивні взаємини в сім'ї, виховувати співчуття, любов до всіх членів сім'ї.

Обладнання: фотокартки родин дітей, фотокартки родини вихователя, іграшковий будинок з конструктора, музичний супровід для фізкультхвилинки.

Хід заняття

1. Організація дітей.

- Доброго дня, діти ! Скажіть мені, а чи принесли ви фотографії вашої родини, котрі я просила?

- Як ви гадаєте, навіщо вони нам? (припущення дітей)

2. Повідомлення теми та мети заняття.

- Сьогодні ми з вами поговоримо про вашу сім'ю.

(Вихователь дістає іграшковий будиночок)

- Діти, погляньте, а що це в нас тут з'явилося?

- Давайте з вами розглянемо наш будиночок. Давайте поглянемо чи є там щось всередині. (В будинку фотокартка родини вихователя)

- Що в нашому будинку є незвичайного?

- Правильно, в ньому є фотокартки. Давайте з вами подивимося. Це моя родина, бачите, яка вона в мене велика та дружна.

3. Засвоєння нового матеріалу.

– Діти, як ви вважаєте, чи може в цьому будинку жити сім'я? (Припущення дітей)

– Давайте з вами пограємо в гру «Який?»

(Вихователь ставить питання: який, яка. Діти дають відповідь)

- Дмитрику, який в тебе тато?

- Марино, а яка в тебе бабуся?

Вірш про сім'ю :

Мама, тато, дід, бабуся –
Всіх назву, не помилюся,
Старший братик і сестричка –
В нас сімейка невеличка.
Не спиняйте, бо зіб'юся :
Мама, тато, дід, бабуся,
Старший брат, сестра і я –
Отака у нас сім'я!

- Діти, а тепер візьміть свої фотокартки і розкажіть про свою сім'ю.
(Діти по черзі розповідають)

- А давайте з вами трохи відпочинемо і уявимо, що ми з вами на машині
вирушаємо додому, до вашої родини.

(Тихо грає музика, діти імітують рухи відповідно до слів руханки)

Їдемо– їдемо ми додому
На легковій машині
Вийхали на гірку : хлоп,
Спустилося колесо : стоп.

- Ну що, відпочили?

4. Узагальнення та систематизація знань.

- Так, а тепер давайте з вами попрацюємо. Давайте ми з вами разом
складемо оповідання про сім'ю. Я буду починати речення, а ви закінчувати їх.

1. У будинку живе велика (сім'я).
2. За столом сидить (дідусь, бабуся).
3. Телевізор дивиться (донька та син).
4. Чаєм та печивом пригощає (мама).
5. Книжку читає (тато).

- Молодці! Ви мені дуже допомогли. Бачите, ця сім'я дружна та велика. І
всі поважають один одного.

5. Підсумок заняття.

Ну що ж, дітки, на цьому наше заняття з вами завершується. Я гадаю, що воно вам
сподобалося.

Домашнє завдання: намалювати свою сім'ю.

*Борисенко К. Ю., магістриня спеціальності «Дошкільна освіта. Корекційна
освіта (логопедія)» ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»*

До проблеми розвитку емоційного інтелекту дітей старшого дошкільного віку

Швидкий темп соціальних змін сьогодення поставив перед педагогікою актуальне
і проблемне питання соціально-емоційного розвитку дітей дошкільного віку, що полягає
у поступовому розумінні дітьми емоцій, почуттів, у формуванні здатності
усвідомлювати себе, суспільне довкілля і взаємодіяти з його соціальними об'єктами.
Проблема розвитку емоційного інтелекту дітей та його особливостей у період
дошкільного дитинства є актуальною як у теоретичному, так і практичних аспектах.

Емоційний інтелект (ЕІ) – це здатність людини усвідомлювати власні емоції,
керувати ними, а також розпізнавати емоційні стани оточуючих. Люди з високим рівнем
ЕІ добре розуміють свої та почуття інших людей, можуть опановувати сильні емоції та
керувати своєю емоційною сферою, а також впливати на почуття інших, відзначаються
емпатією та здатністю до співчуття.

Ці якості позначаються на тому, що в суспільстві їхня поведінка є більш адаптивною, вони легше досягають своїх цілей у взаємодії з оточуючими, а також мають більші шанси на встановлення теплих, глибоких взаємин із близькими людьми.

Сучасні дослідження свідчать, що запорука щасливого життя – це вміння налагоджувати та підтримувати близькі стосунки з іншими, здатність вибудовувати взаємини на основі розуміння та співпереживання, що можливе лише за умови розвитку емоційного інтелекту.

Д. Гоулман виділяє такі критерії розвинутого емоційного інтелекту:

- розуміння власних емоцій (самосвідомість);
- керування власними емоціями (самоконтроль);
- емпатія у ставленні до емоцій інших людей (соціальне розуміння);
- здатність справлятися з емоціями інших людей (управління взаємовідносинами).

«Я та мої емоції»

(конспект заняття для дітей старшого дошкільного віку)

Мета: розширити, закріпити, систематизувати знання дітей про емоції людини (власні й інших людей), емоційний стан.

Обладнання: «емоційний термометр», магнітні смайлики, м'яч, картоні ілюстрації (2 овалу обличчя (можна використовувати більше); 4 пари намальованих очей; набір схематично зображених губ; 3 пари брів;– зачіски (хлопчик, дівчинка, мама, тато, дідусь і бабуся), фарби.

Хід заняття

I. Організаційний момент.

На фоні лунає спокійна музика

Вихователь: Добрий день! Я рада вас вітати!

Зібралися всі діти в коло.

Я – твій друг і ти – мій друг!

Дружно за руки візьмемося

І один одному посміхнемося.

Ми за руки візьмемося,

Один одному посміхнемося.

II. Основна частина

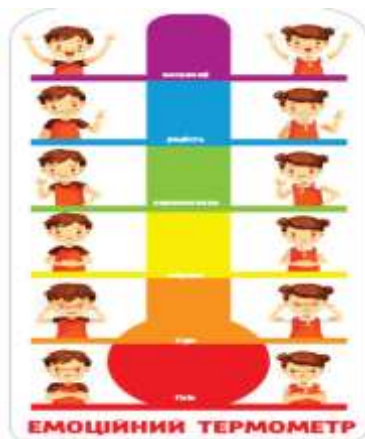
(звучить стукіт у двері)

Вихователь: Здається до нас завітали гості! Ой, діти, дивіться до нас в гості прийшов їжачок! Але він засмучений, з ним ніхто не захотів гратися. Ми з вами допоможемо їжачку? *(відповіді дітей)*

Вихователь: А скажіть, будь ласка, який настрій буває? *(веселий, сумний, злий настрій).*

А який у вас сьогодні настрій? *(діти по- черзі відповідають).* Молодці! Давайте разом прикріпимо смайлики та допоможемо зробити це нашому гостю!

Діти прикріплюють на «емоційний термометр» смайлик, який відповідає їхньому настрою.

Якщо у вас поганий настрій чи потрібно його покращувати? Як саме ми це можемо зробити? *(відповіді дітей).*

Так правильно ми можемо об'єднатися та погратися, адже разом веселіше!

Д/Г «Покажи емоцію»

Вихователь: Діти, дивіться Їжачок приніс нам подарунок – чарівний м'яч. *(відбувається гра: називаючи емоцію, дитина кидає м'ячик. Хто впіймав, показує її. Тоді називає свою емоцію і передає м'яч далі).*

Вихователь: Молодці, здається нашому їжачку подобається з нами гратися. Продовжуємо?

Добре, давайте рухатися далі!

Д/Г «Я радію, коли ...». *(або засмучуюся, дивуюся, боюся).*

Вихователь: Зараз я назву по імені одного з вас і попрошу відповісти: «*Ім'я дитини, скажи нам, будь ласка, коли ти радієш*». Дитина повинна сказати: «*Я радію, коли ...*». А потім по-черзі назвавши по імені, в свою чергу запитати: «*Ім'я дитини, скажи нам, будь ласка, коли ти радієш?*».

Д/Г «Послухай і збери»

Вихователь: Діти, я вам пропоную послухати вірш та потім «зібрати» емоцію про яку там говорилося.

(прослухавши, діти з дорослим обговорюють прочитане і збирають потрібну емоцію на дощці).

Даруйте радість

Частіше всіх навколо обнімайте
Руками, думкою і поглядом палким,
Хорошим, теплим словом пригортайте
І посилайте посмішку усім.
Тоді на серці завжди буде свято
І настрій буде гарний – просто клас!
Бо ж роздасте ви всім добра багато,
А більше ще повернеться до вас.
То ж щирість світлу людям посилайте,
Даруйте радість, світлі почуття,
Про чистоту душі своєї дбайте.
І буде гарним ваше все життя.

Вихователь: Про яку емоцію розповідалося у вірші? *(відповіді дітей)*

Пропоную вам зібрати емоцію радості, чому у створеного персонажа такий настрій? Що у нього трапилось, яка історія сталася? Давайте допоможемо герою змінити радість на печаль, страх на диво і т.д. (*перекладаючи частини обличчя*).

Вихователь: Давайте з вами трішки розізнаємося!

Фізкультхвилинка

Встанем разом на хвилинку, зробимо фізкультхвилинку:

Руки вгору, руки вниз, вправо, вліво нахились,
Сіли, встали, сіли, встали, як зайчата, пострибали,
Ніжками потупотіли, у долоньки поплескали,
Веселенько усміхнулись, до роботи повернулись.

Вправа «Способи підвищення настрою».

Вихователь: Діти, давайте на майбутнє для себе на нашого гостя з вами подумаємо як можна підвищити настрій, і придумаємо якомога більше таких способів (*посміхнутися собі в дзеркало, спробувати розсміятися, згадати про що – небудь хороше, зробити добру справу іншому, намалювати собі картинку*).

III. Заключна частина.

Вправа «Посмішка по колу»

Вихователь: Діти, давайте сядемо у коло та візьмемося за руки. (*діти сидять у колі, перший учасник повертається до сусіда праворуч або ліворуч і посміхається йому. При цьому можна «взяти» посмішку в долоні і обережно передати її іншому*).

Вихователь: Діти, якого кольору ваш настрій зараз, що ви відчуваєте (які емоції)? Давайте разом намалюємо.

(*діти малюють*)

Вихователь: Дякую діти! Їжачок теж вам всім дуже вдячний, його настрій покращився і він повеселішав! Ми ще будемо запрошувати його в гості? (*відповіді дітей*)
Добре, давайте скажемо Їжачку всі разом: «До наступної зустрічі!». Ви молодці!

Завдання вдома продовжити вести «Щоденник емоцій» вдома разом з батьками.

*Бурківченко Є.Ф., студентка 2 курсу спеціальності «Дошкільна освіта»
ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»*

До проблеми розвитку творчих здібностей дітей молодшого дошкільного віку

Виховання дітей – процес заохочення та підтримки фізичного, емоційного, соціального та інтелектуального розвитку дитини від народження до дорослості; також комплекс прав, обов'язків та відповідальності в цьому питанні з точки зору законодавства.

Творчі здібності – далеко не новий предмет дослідження. Проблема людських здібностей викликала величезний інтерес людей у всі часи. Однак у минулому у суспільства не виникало особливої потреби в оволодінні творчості людей. Таланти з'являлися як би самі собою, стихійно створювали шедеври літератури і мистецтва: робили наукові відкриття, винаходили, задовольняючи тим самим потреби розвивається людської культури. В наш час ситуація докорінно змінилася. Життя в епоху науково–технічного прогресу стає все різноманітніше і складніше. І вона вимагає від людини не шаблонних, звичних дій, а рухливості, гнучкості мислення, швидкої орієнтації і адаптації до нових умов, творчого підходу до вирішення великих і малих проблем.

«Кольори»

(*конспект комбінованого заняття для дітей молодшої групи*)

Мета: закріпити з дітьми назви кольорів та тварин, розвивати уважність, виховувати організованість у грі.

Обладнання: шафа з різнокольоровими ящиками, маленькі різнокольорові фігурки тварин, трафарети тварин, кольорові олівці.

Хід заняття

1. Організація дітей.
 - Доброго дня, діти ! Сьогодні, коли я йшла до нашого класу, то біля дверей дещо знайшла.
2. Повідомлення теми та мети заняття.
 - Але що саме, ви дізнаєтеся, відгадавши загадку :
Прямо в будинку він стоїть, весь одяг там висить (шафа)
(Вихователь показує дітям іграшкову шафку і разом роздивляються її. Кольори шафи : рожевий, блакитний, зелений, жовтий)
3. Засвоєння нового матеріалу.
 - Діти, а скажіть, яких кольорів наша шафа ? (відповіді дітей)
(Запитати в дітей, що може бути відповідного кольору)
 - Дітки, а давайте з вами подивимося, чи є там щось всередині.
(Всередині шафи у кожному ящику лежать тварини, відповідного кольору)
 - Давайте спробуємо з вами назвати наших тварин.
 - А яка ваша улюблена ? (відповіді дітей)
- Дидактична гра « Шафа для тваринки »
(покласти назад тварину відповідно до кольору шафи)
4. Підсумок заняття.
 - Дітки, а зараз давайте разом з вами замалюємо тваринок з нашої шафи.
(Виставка малюнків дітей)

Драгунова Є. О., вихователь КЗ «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) №124 комбінованого типу Харківської міської ради», м. Харків.

Формування культурно-гігієнічних навичок у дітей молодшого дошкільного віку: практичний аспект

Проблема формування культурно-гігієнічних навичок дошкільників є вкрай актуальною, адже від цього багато в чому залежить фізичне та психічне здоров'я особистості, успішність соціалізаційних процесів тощо. Саме на етапі молодшого дошкільного віку формуються уявлення про себе, свої можливості, про те, як особистість сприймають оточуючі, як необхідно себе поводити та виглядати. Очевидно, що формування культурно– гігієнічних навичок напряму пов'язано з розвитком самосвідомості, отже, доцільність проблеми, що досліджується не викликає сумніву. Для практичного розв'язання проблеми нами було підготовлено та впроваджено серію занять для молодших дошкільників в освітній процес КЗ «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) №124 комбінованого типу Харківської міської ради для формування культурно-гігієнічних навичок дітей. В якості прикладу наводимо одне з таких занять нижче.

Будинок для поросятка

(заняття для дітей молодшого дошкільного віку)

Мета: Закріплення про кубик, цеглу; вчити робити аплікацію з готових частин; розвивати дрібну моторику, увагу, мислення, активізувати пасивний і активний запас (візьми, зроби, приклей), закріпити культурно– гігієнічні навички. Роз'яснювати значення дій умивання, витирання; виховувати бажання тримати руки, тіло в чистоті; виховувати охайність; познайомитись з дидактичною грою «Доберіть що потрібно»; привчити дітей до участі у суспільній розмові.

Обладнання: іграшкове поросятко, дидактичні картки, картинки з теми, кубіки, цеглинки; клей, пензлик, серветки, А5 аркуш паперу, заготовки для аплікацій, миска з водою, рушник.

Хід заняття

1. Вступна частина.

–Доброго дня діти! Сьогодні до нас завітали гості, давайте привітаємось з ними.

–Давайте ми згадаємо, що вивчили? (Показ кубиків, цеглинок).

–Так, вірно: кубики і цеглинки.

2. Основна частина.

–Діти, а що можна побудувати з кубиків і цеглинок? (Відповіді дітей).

–Розгляд картинок будинків. Діти повинні обрати в якому б вони бажали жити. Нехай діти покажуть обрані зображення будинків і скажуть: «Я хочу жити у такому будинку».

–Подивіться це у нас склад з будівельних матеріалів. Ці матеріали різні за формою, величиною, кольором.

–Бесіда з дітьми.

–Погляньте на малюнки. Який треба збудувати будинок для жирафа? Ведмедика? Каченяти?

–Відповіді дітей.

–Давайте ми з вами побудуємо будиночок?

–Будуємо!

–Дивіться який гарний будинок у нас вийшов. Цікаво, хто ж зможе у ньому жити? Послухайте загадку: «Хвіст крючком, а ніс п'ятачком»? (Свиня).

–Ось і наша хрюша. Подивіться, що з нею сталось? (Брудна).

–Діти, а хіба можна бути такою брудною?

–Так такій неохайній, брудної не можна жити у цьому будинку. А що треба зробити, щоб поросятко знов стало чистим?

Д/г «Доберіть, що потрібно»

–Подивіться у вас на столі лежать картки. Вам потрібно обрати тільки ті картки де намальовані картинки, які допоможуть нам бути чистими. (Показ-зразок, робота дітей).

–Ось, які ви молодці! Наше поросся зараз привиде себе до ладу. (Вмиваємо поросся).

–Ви мабуть вже теж втомилися? Давайте зробимо пальчикову гімнастику.

Повторюйте:

Хлюп, хлюп, водиченько.

Хлюп, хлюп, на личенько.

І на руки, і на ніжки.

Хлюп, хлюп, хлюп!

–Відпочили? Тепер час продовжувати далі.

–Діти, давайте ми з вами зробимо аплікацію домівки для друзів хрюші.

–У кожного з вас є заготівки.

–Діти роблять.

–Ось ви і зробили будиночок, тепер звірятам буде де жити.

3. Заклучна частина.

–Наше заняття добігає до кінця. Що вам сподобалось? Що запам'ятали?

Ви запам'ятали, що завжди треба бути охайним, чистим. Також ми з вами закріпили усе, про кубики і цеглинки. Нам час прощатися. Хрюша говорить «До побачення! До нових зустрічей!»

До проблеми сімейного виховання у дітей старшого дошкільного віку

Родина – це не просто слово. Це уособлення любові, радості, турботи і різних емоцій, які супроводжують нас протягом усього життя. Також вона забезпечує основні потреби дітей і допомагає їм вижити в цьому світі. Це місце, де діти дізнаються про навколишній світ і вчаться розуміти свої почуття, вимовляють перші слова й роблять перші кроки. Крім навчання діти пізнають і вбирають цінності своїх батьків. Система цінностей, їх сприйняття, інтуїція й розуміння світу – усе родом із сім'ї. Діти повинні знати про те, що сім'я дуже важлива та значуща в їхньому житті.

Діти повинні знати, що за потреби вони можуть звернутись по допомогу й підтримку саме до своєї сім'ї. Це підвищує їхню впевненість у собі й допомагає спокійно та стійко протистояти стресовим ситуаціям. Упевненість у собі й почуття захищеності допомагають їм витримувати й долати реалії життя.

Питання сімейного виховання розглядаються педагогами, соціологами, психологами, психотерапевтами, таким як А. Васильєва, Л. Загик, С. Ковальов, Т. Кулікова, А. Макаренко, Т. Маркова, В. Сухомлинський і ін.

Одні педагоги схилилися на користь родини, інші віддавали пальму першості суспільним установам. Так, Я. Коменський назвав материнською школою ту послідовність і суму знань, які одержує дитина з рук і вуст матері. На противагу йому, соціаліст– утопіст Роберт Оуен вважав родину одним із лих на шляху формування нової людини. Протягом багатьох років, словом і справою підкреслювалася провідна роль суспільного виховання у формуванні особистості дитини.

«Люби свою родину»

(конспект заняття для дітей старшого дошкільного віку)

Мета: Поглибити знання дітей про родину, членів сім'ї; вчити розповідати про них, виховувати любов та шанобливе ставлення до членів своєї родини

Обладнання: фото своєї родини, іграшка (зайчик), пелюстки квітів з фотографією родини, розмальовка зайчика та його родини.

Хід заняття

- Доброго дня, любі дітки. Як ваші справи? (відповіді дітей)
- Сьогодні наше заняття на тему «Моя родина», а розпочинати його будемо з віршика вірша В.Гринько «Моя сім'я»

Мама, тато, дід, бабуся,
Всіх назву, не помилюся,
Старший братик і сестричка,
В нас сімейка невеличка.
Не спиняйте, бо зіб'юся,
Тато, мама, дід, бабуся,
Старший брат, сестра і я –
Ось така у нас сім'я.

- У мене для вас є сюрприз. Подивіться хто прийшов до нас у гості. Давайте разом привітаємо нашого зайчика.

Сюрпризний момент:

До нас у гості прийшов зайчик, він сумний, тому що його мама пішла, і він залишився вдома один. Він хоче побути з дітьми і послухати розповіді про їхні сім'ї.

Загадки про членів родини.

За кожну правильну відповідь діти отримують пелюстку на якій зображені члени родини. Викладаючи пелюстку діти добирають пестливі слова.

– Яка гарна квітка в нас вийшла. Родина налічує багато людей, але всіх їх об'єднує те, що вони люблять один одного та піклуються один про одного. Хто є найстаршим поколінням в родині?

– Правильно– це дідусі та бабусі. Колись вони теж були маленькими хлопчиками та дівчатками, але йшли роки. Вони ставали мудрішими, але старіли. Чи любимо ми наших бабусь та дідусів?

Гра «Знайти та розкажи про свою сім'ю»

(Пропоную сісти на стільчики, розставлені по колу).

– Дітки, сьогодні у нас в групі відкрито фотовиставку «Моя сім'я». Тут багато ваших фотографій.

Хто у нас найсміливіший? Хто перший зможе підійти до стенду та знайти фото своєї родини? Хто хоче розповісти про неї? (Діти підходять до фотографії своєї сім'ї, розповідають, хто зображений).

(По ходу вихователь запитує про членах сім'ї, як кого звать, де фотографувалася сім'я.)

Фізхвилинка

«Ми для тата і для неньки є помічники маленькі.

Порубаємо дровця та

Ми як тато, ми як тато

Підметемо в дворі гарненько

Ми, як ненька, ми, як ненька.

Вив'яжем для внуків тапці

Ми як бабця, ми як бабця.

Цвяхи справно молоток

Забиває наш дідок.

Ну а ми – любі внучата,

І дівчатка, і хлоп'ятка

Станем в коло раз і два,

Ой і дружна в нас сім'я”

Індивідуальний опитування:

Рома, з ким ти живеш? (З мамою, з татом, і сестричками). Хто найстарший у вашій родині? (Мама) хто наймолодший? (Сестричка– Віка)

– Марино, для мами ти хто (дочка, донечко, а для бабусі (онучка).

– Валерія, для брата ти хто будеш (сестра, сестричка).

– Максим, ти любиш своїх близьких? чому? (Тому що вони добрі, ласкаві, дбайливі).

– Юля, хто, чим займається в сім'ї? (Мама варить, прибирає, тато зі мною грає, гуляє)

– Оленко, хто про тебе піклується? (Мама з татом, бабуся ще). Як ти дбаєш про них? (я допомагаю їм, іграшки прибираю, разом з мамою посуд мою).

– Молодці, дітки! Ось як добре, ви розповіли про свою сім'ю. Чому ми з вами згадали про сім'ю (бо сім'я– це найголовніше, це мама і тато, які люблять нас, а ми любимо їх).

Інтелектуальна гра

Ніжна, лагідна і мила, На цей світ нас народила. Я до неї пригорнуся, Це ріднесенька... (матуся)

– Так дітки, молодці, це наша матуся. Скажіть найкращі слова про маму, яка вона (турботлива, працьовита, ніжна, ласкава? Чудово!

– Тепер друга загадка

Хто усіх нас захищає, Матінці допомагає? З ним нічого не боюсь, Здогадались? Це... (татусь)

– Вірно! Дітки, підніміть руки, у кого є татусь? Який він?

– Дітки, у мене ще є ось який чарівний м'ячик. Він нам допоможе ще в одну гру пограти.

Гра «Лагідний дитина» – дітки дарують свою любов мамі.

– Зараз я скажу чарівні слова, і у кого в руках виявиться м'ячик, той нам відповідь на питання:

Ти йди чарівний м'яч,
Швидко-швидко по руках,
у кого м'яч чарівний,
той на питання відповідь нам.

– Як ви зазвичай називаєте свою матусю? (Матуся, мамуля, улюблена, хороша)

– А як називають вас мамі? (Котик, зайчик, сонечко).

– А як ви називаєте свого тата? (Татко, татусь, хороший, добрий),

– А як називають твою маму бабуся з дідусем? (Леночка, донечка).

– А як звать твоїх бабуся і дідуся? як називають їх твої батьки? (Матуся, татко).

– Молодці, всі впоралися із завданням! Втомилися ?

– Давайте відпочинимо і пограємо з нашими пальчиками, нехай зайченя подивиться, як ми граємо.

Пальчикова гра «Дружна сім'я»

Цей пальчик – дідусь,
Цей пальчик – бабуся,
Цей пальчик – татко,
Цей пальчик – ненька,
А ось цей пальчик – я,
Разом – дружна ми сім'я!

– Дітки, як добре, що у вас у всіх є сім'я!

Ви – найщасливіші діти на світі, тому що в ваших родинях люблять один одного, весело і дружно живуть всі разом. Сім'ї бувають великі і маленькі. Головне, щоб в сім'ї завжди були мир, дружба, повага, любов один до одного.

На цьому наше заняття і закінчується, вам сподобалось?

Підсумок

– Дітки, подивіться, зайчику сподобалося у нас в гостях, і він для вас приготував подарунок – ось таку фотографію своєї сім'ї. Але не встиг її зробити її кольоровою і красивою. Ми разом з вами ці фотографії розфарбуємо. А у зайчика, напевно, вже прийшла мама і шукає його. Давайте з зайчиком попрощаємося. До побачення !

Драгунова Є. О., вихователь КЗ «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) №124 комбінованого типу Харківської міської ради».

Технологія логіко-математичного розвитку дітей молодшого дошкільного віку.

Сучасна дошкільна освіта спрямована на розвиток усебічно розвиненої особистості, формування у неї логічного мислення, здатності вирішувати складні та нестандартні завдання. Це зумовлює пошук нових підходів та педагогічних технологій, спрямованих на розвиток логіко-математичного мислення дітей, починаючи з молодшого дошкільного віку. Означена проблема була предметом дослідження учених-класиків, зокрема: Л. Венгера, Л. Виготського, Г. Леушиної, Ж. Піаже, С. Рубінштейна.

Сьогодні нові технології логіко-математичного розвитку дошкільників пропонують у своїх дослідженнях О. Брежнєва, Г. Репіна, А. Сазонова, К. Щербаківа тощо.

Визначаємо технологію логіко-математичного розвитку дошкільників як послідовний комплекс форм, методів, прийомів роботи, що реалізується відповідно етапів (пропедевтичний, діагностичний, основний, рефлексивний). Практичним аспектом реалізації технології є відповідна програма, що розрахована на 15 занять з дітьми молодшого дошкільного віку. Приклад одного з них наводимо нижче.

Зверху-знизу. Квадрат Воскобовича.

(заняття з математики для дітей молодшого дошкільного віку)

Мета: Закріпити з дітьми знання про основні кольори, геометричні фігури (квадрат); збагачувати словниковий запас з теми; вправляти дітей в орієнтуванні у просторі від себе, навчити розрізняти верх– низ; навчити розрізняти предмети побуту та, як їх використовувати, познайомити дітей з квадратом Воскобовича та казками які можна показувати за допомогою квадрата; виховати цікавість, увагу.

Обладнання: картинки, предмети побуту, іграшки, квадрати Воскобовича.

Хід заняття

4. Вступна частина.
 - Доброго дня діти! Сьогодні до нас завітав гість. Хто це? (Квадрат). Якого він кольору?(Жовтий).
 - Він приніс нам завдання, які ми з вами будемо зараз виконувати.
5. Основна частина.
 - Підійдіть, будь– ласка до столу.
 - Подивіться, що ви тут бачите? (лійка, ваза, відерце, чашка, квітка).
 - Як ви вважаєте: де у них верх, а де низ?
 - А як ви вважаєте: якщо сюди налити води та перегорнути? Що відбувається? А що буде, якщо перегорнемо ці предмети?
 - А зараз я запрошую вас на свої місця, і ми будемо виконувати інше завдання.
 - Дивіться у вас на столах стоять різні іграшки (пірамідка, каstrуля, будиночок, чашка, кукла, іграшка, дерево, підстаканник (підставка).
 - Подивіться на них уважно і скажіть де у них верх, а де низ? (До кожного).
 - Молодці! Ми впорались з завданням. Я сподіваюсь, що ви будете правильно користуватися цими предметами, які ми з вами побачили.
 - А тепер давайте трохи відпочинемо! Зробимо фізкультхвилинку.
Раз, два, три, чотири –
Наші руки, ніби крила.
Полетіли, полетіли,
Раз – присіли, два – присіли,
На рахунок – раз, два, три
Пострибаєм разом ми,
А скажу: чотири, п'ять –
Наші ніжки побіжать.
 - Подивіться які у нашого квадрата друзі, якого вони кольору? Давайте порахуємо їх.
 - Дивіться наші квадрати пішли, а що залишилось замість їх?
 - Квадрати (Роздати).
 - Послухайте казку і повторюйте за мною.

В самому звичайному містечку жив маленький Квадрат. У ного була мама – коло та тато – трикутник. Він дуже любив перетворюватися на різні фігури та предмети.

Ось одного разу йому захотілось перетворитися на маленький будинок. В його маленькому будиночку була б маленька кроватка, маленький стіл, стільчик. А на столі стояла б велика ваза з цукерками. І тут наш квадрат перетворюється на велику цукерку. Наш квадрат дуже любив мріяти. І ось він поміркував, як було б гарно перетворитися на їжачка. Повзати по лісу та збирати грибочки. І не помітив як перетворився на їжачка. Став їжачком повз до річки і тут квадрат перетворився на лодочку. Яка пливла по річці. Але помандрувавши і наперетворявшись він захотів повернутися до свого дому та стати квадратом і чекати своїх батьків.

б. Заключна частина.

–Подобалось вам? Що ми з вами вивчали? Чи сподобались наші квадрати та казки з ними?

Дядик А.А., магістриня спеціальності «Дошкільна освіта»

Зажарська Г. П., асистент кафедри дошкільної та початкової освіти

ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»

LEGO-конструювання як засіб розвитку творчих здібностей у дітей старшого дошкільного віку

Значні можливості для розвитку творчих здібностей у дітей старшого дошкільного віку містять конструктори. Дерев'яні, пластмасові, металеві, – вони зручні у використанні і дуже захоплюють дітей.

Одним з видів конструкторів, що використовується у роботі з старшими дошкільниками, є конструктор LEGO. У ньому закладені значні можливості для розвитку гнучкості й оригінальності мислення, здатності конкретизувати, розвивати як свої власні задуми, так і пропозиції інших дітей.

Дошкільникам подобається працювати з LEGO. LEGO допомагає дітям втілювати у життя свої задуми, будувати й вигадувати, захоплено працюючи й насолоджуючись кінцевим результатом. Вони відчують себе творцями, експериментують і створюють щось нове для себе та своєї гри. Ігри з конструктором довго не набридають дітям, оскільки забезпечують значну варіативність, різноманітність комбінацій. Конструюючи під час занять та самостійної діяльності, вони уявляють, фантазують тощо.

Завдяки різноманіттю деталей, конструктори LEGO дозволяють кожному знайти заняття по душі, створити щось необхідне для гри. А LEGO – конструювання є ефективним засобом розвитку у дітей старшого дошкільного віку творчих здібностей.

«Теремок»

(заняття з використанням конструктора LEGO для дітей старшої групи)

Мета:

–продовжувати вчити дітей орієнтуватися в людських емоціях, станах, настроях, відображати ці вміння у своїх малюнках, повсякденному житті; формувати навички конструювання моделей з конструктора типу SYSTEM, ДУПЛО за уявою; формувати розуміння поняття «щастя».

– Збагатити емоційний словник дошкільнят. Вчити дітей взаємодіяти в процесі спільної діяльності, виражати і пояснювати свою точку зору; виконувати роботу якісно, знаходити та виправляти помилки, вносити корективи.

– Розвивати зв'язне мовлення, увагу, уяву, образне мислення, комунікативні вміння; формувати здатність до порівняння, аналізу, синтезу і класифікації; уміння відстоювати власні інтереси та переконання.

– Виховувати вміння знаходити вихід із складних ситуацій, терплячість, посидючість, пізнавальний інтерес, потребу у спільній роботі.

– Застосовувати набутий досвід на практиці, в повсякденному житті.

Обладнання: музичний супровід, лотки з ЛЕГО-конструктором, презентація до заняття, не добудований будинок з ЛЕГО-конструктора, картки з тваринами.

Попередня робота: читання казки «Теремок, перегляд ілюстрацій до казки «Теремок», створення конструкції казкового будинка з ЛЕГО-цеглинок.

Хід заняття

1. Привітання «Доброго ранку!»

Добрий ранок, діти любі!
Чи усе гаразд в нас в групі?
Ви довкола озирніться,
Одне одному всміхніться,
Щоб ніхто не сумував,
З усіма радів і грав!

– Привітаймося з нашими гостями.

– Від ваших гарних усмішок мені стало дуже тепло. А тепер подаруймо свої усмішки та часточку тепла свого серця нашим гостям. Посміхніться.

– З яким настроєм ви сьогодні прийшли на заняття? Давайте його «намалюємо» за допомогою ЛЕГО-конструктора.

2. Вправа «Виклади свій настрій».

– Діти, сьогодні, я і чарівниця (Слайд № 1), хочемо запросити вас у подорож казкою. Шлях туди не далекий, але, щоб потрапити до казки, нам треба сісти на чарівні повітряні кульки (Слайд № 2).

3. Психогімнастика «Повітряна куля» (+ муз. супровід)

– Закриваємо оченята і летимо. Піднімаємося високо в небо. Але нам не страшно – нам спокійно, добре. Ось ми й прилетіли. Відкриваємо очі.

– Діти, подивіться, а куди це ми потрапили? Якийсь будинок стоїть серед поля? (слайд № 3). Цікаво, тут хтось живе? (дорослий звертає увагу дітей на теремок з ЛЕГО-конструктора, який не добудований).

– Чому? Так, він не добудований. А що це за будинок?

– Справді, це казковий Теремок.

– Хто в ньому міг би жити? Так, звірята. А які саме – нам підкаже казка.

– Давайте пригадаємо, які ж тварини жили в теремку.

(Діти відгадують загадки про тварин, які мають жити в теремку (слайд № 4)).

– Вірно, молодці!

4. Бесіда за змістом казки «Теремок».

– А тепер коротенько пригадаємо зміст казки.

1) Хто першим поселився в теремку?

2) Яке запитання задавали тварини, коли бачили теремок?

3) Чи щасливо жили звірі в теремку, як ви думаєте? А що для вас щастя?

4) Хто розвалив теремок? Чому?

5) Які емоції були у тварин, коли теремок розвалився? Відтворіть цей емоційний стан.

6) Що було б, якби Ведмідь побачив, що не поміщається в теремку та пішов у свій барліг?

7) Діти, а що треба зробити, щоб тварини знову жили в теремку?

– Вірно, побудувати новий. Але теремок у нас є, хоча він і не добудований.

– Але цю проблему можна виправити: давайте я добудую теремок, а ви запросите звірят. Спробуємо?

5. Фізкультхвилинка «Теремок».

Стоїть у полі теремок (підняти руки над головою будиночком)

Він не низький, не високий (присісти, встати)

На дверях висить замок (зчепити пальці в «замок»)

Хто відкрити його б зміг? (потиснути плечима)

Постукали, постукали (постукувати долонею об долоню)

Покрутили, покрутили (обертання долонями)

Потягнули і відкрили!

(потягнутися зчепленими руками в боки і відкрити).

– Оскільки наш Теремок непростий, а складений з цеглинок ЛЕГО, то і звірі там мають жити незвичайні, а ЛЕГО– тварини.

– Підходьте до столу, оберіть собі картку з твариною, в кого яка тварина, той її і «запрошує» жити в теремок (діти обирають картки з тваринами).

– То що приступаємо до роботи?

– А щоб наші пальці були спритними і швидкими—підготуємо їх.

6. Пальчикова гімнастика «Дім».

На галяві стоїть дім. Двері замкнені у нім.

За дверима стоїть стіл, навкруг дому – частокіл.

«Стук– стук– стук!» – нам відчиніть. На гостини запросіть!».

– Діти, цеглинки, якого кольору ви будете використовувати? А розміру?

7. Вправа «Побудуй казкового героя» (самостійна конструкторна діяльність: діти конструюють ЛЕГО-тварин).

8. Аналіз побудованих конструкцій за запитаннями дорослого.

1) Яких тварин ви сконструювали?

2) Якого кольору цеглинки використали?

9. Релаксаційна вправа + муз. супровід.

– Візьміть своїх тварин в долоньки. І трішки пограйте з ними (за столами).

– Тепер запросимо наших тварин до теремка.

(діти розміщують тварин біля ЛЕГО– теремка).

– Як ви думаєте, що треба робити тваринам, щоб теремок не розвалився?

– Давайте, складемо правила дружби.

– Ось ми, діти, добудували теремок та запросили звірят оселитися в теремку (слайд).

– Як ви думаєте, вони будуть дружно жити? Чи будуть щасливими? Так, якщо дотримуватимуться правил дружби.

– Діти, а нам настав час повертатися в дитячий садок. На чому ми полетимо? Так, на повітряній кулі. Тож сідаємо в неї. Закриваємо очі і летимо (слайд + муз. супровід).

10. Підсумок заняття.

– А тепер станемо в коло, візьмемося за руки і поділимося своїми враженнями від сьогоднішньої подорожі.

– Що вам сподобалося найбільше?

– А що було складним?

– Молодці! Ви були сьогодні уважні, кмітливі та розумні.

– Давайте скажемо «Усім, усім до побачення!»

Завгородня С. Г., вихователь КЗДО «Золотий півник» (с. Веселе)

До проблеми логіко-математичного розвитку дітей шостого року життя

Сучасне суспільство вимагає активності, швидкості реагування, нестандартного погляду на вирішення завдань з боку особистості, що, своєю чергою, зумовлює необхідність розвитку мислення, починаючи з дошкільного дитинства. Більшість учених вважають, що розвиток саме логічного мислення сприяє успішності дитини у майбутньому, є запорукою інтелектуального розвитку, а також такої характеристики розумових процесів як критичність. Саме тому, проблема логіко– математичного розвитку особистості дошкільника є доволі актуальною. З метою практичного вирішення означеної проблеми нами було розроблено та впроваджено у практику роботи КЗДО «Золотий півник» (с. Веселе) заняття для дітей 6-го року життя.

Геометричні фігури. З чим їх можна порівняти

(заняття з розвитку логіко-математичного мислення дітей 6-го року життя)

Мета: учити дітей користуватися геометричними фігурами як еталонами; порівнювати їх з іншими речами, предметами, наприклад з фруктами чи овочами; розвивати логічне мислення, увагу, дрібну моторику рук, виховувати бажання допомагати друзям.

Обладнання: геометричні фігури об'ємні, малюнки геометричних фігур, олівці кольорові, аркуші паперу з малюнками геометричних фігур та схожих на них фруктів і овочів.

Хід заняття

1. Організаційний момент.

Вихователь запрошує дітей вирушити кораблем у морську подорож.

2. Основна частина.

Бесіда про геометричні фігури

- Я бачу острів Геометричних фігур. Хто може мешкати на ньому?
- Назвіть геометричні фігури та форми, що ви знаєте.
- Увага ! Увага! Ми прибули на острів геометричних фігур.

Дидактична вправа «Назви правильно»

Опис вправи. Діти обводять геометричні фігури за пунктиром та називають їх ознаки. *Наприклад:* «Трикутник має три сторони, три кути та три вершини.»

Дидактична гра «Знайди предмет подібний до геометричних фігур»

Пограймо з цими фігурами. Нам з вами необхідно знайти предмети, подібні за формою до відповідних геометричних фігур.

- До якої фігури подібний огірок? (прямокутник)
- До якої фігури подібна грушка? (трикутник)
- До якої фігури подібне яблучко? (коло)

Молодці! Рушаймо далі!

- Покажіть мені фігуру до якої подібний стіл (квадрат)

Робота на математичних смужках.

* Викладіть на верхню смужку 8 зелених човників.

* На нижню викладіть усі човники синього кольору.

* Яких більше, а яких менше? На скільки?

Але ж це не чесно. У змаганні повинна брати участь рівна кількість човників. Що слід зробити, щоб човників було порівну?

Скільки тепер зелених човників? Скільки синіх?

Як ви це зробили?

Математичний диктант.

1 клітинка ліворуч, 2 клітинки вгору, 1 – праворуч, 2 – в гору, 1 – ліворуч, 4 – вниз, 5 – праворуч, 2 – вниз, 6 – ліворуч.

3. Підсумок.

Молодці! Ви гарно впорались із завданням. Сідаємо до літака і повертаємося в групу. Де ми з вами сьогодні побували? Яке завдання було найскладнішим? Яке найцікавішим? Що нового дізналися?

*Зайцева К.Б., студентка 2 курсу спеціальності «Дошкільна освіта»
ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»*

Ознайомлення дітей дошкільного віку з природою рідного краю

Реалізація державності залежить від дієвої державницької позиції кожного громадянина. Тому найголовнішим завданням суспільства завжди було, є і буде виховання поколінь гуманістів і патріотів, для яких найвищим ідеалом є єдність особистих та національно-державних інтересів.

В сучасних умовах в нашій країні зростають вимоги до виховання і навчання підростаючого покоління.

Так, однією з найважливіших педагогічних задач, визначених Законом України «Про дошкільну освіту», є виховання у дітей любові до України, шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, державної та рідної мови, національних цінностей українського народу, а також цінностей інших націй і народів, свідомого ставлення до себе, оточення та довкілля.

Базовий компонент дошкільної освіти, як державний стандарт, визначає ознайомлення дітей з поняттями «держава»; «народ»; «людство», з правами та обов'язками громадян України.

Згідно Концепції дошкільного виховання, її програмою передбачається розвиток у дітей національної культури, яка є внеском у загальнолюдські надбання демократичності, гуманізму, совісті, честі, гідності, громадянськості; виховання дітей на історичному минулому, яке формує у них патріотизм та інтернаціоналізм.

«Мій рідний край»

(конспект заняття для старших дошкільників)

Мета: пригадати інформацію про рослинний та тваринний світ, ознайомити дітей з Червоною Книгою Рідного Краю, виховати бережливе ставлення до тварин і рослин.

Обладнання: Червона Книга рідного краю, картки з кімнатними рослинами.

Хід заняття

Вихователь: Здрастуй, сонце золоте!

Здрастуй, небо блакитне!

Здрастуй, вільний вітерець!

Здрастуй, маленький дубок!

Ми живемо в одному краю—

Всіх я вас вітаю!

Привіт сонце!

Здрастуй, небо!

Здрастуй, вся моя Земля!

Ми прокинулися дуже рано,

І вітаємо тебе!

Вихователь: Дітки, сьогодні вранці до нас завітав листоноша і пердав ящик з подарунком. Давайте всі разом подивимося, що там.

Вихователь: Як цікаво. Нам подарували яскраву книжечку та записку, давайте всі разом дізнаємося, що нам написали.

"Привіт дітки!

Я, ваш маленький помічник!

Для мене дуже важливі рослини і тварини, тому я пропоную вам також дізнатися про рослин і тварин, що живуть у вашій місцевості.

Від мене маленький презент – Червона Книга Рідного Краю

Бажаю успіху"

Вихователь: Дуже цікаво, чи не так?

Перед ознайомленням з книгою давайте пограємося!!!

Гра з м'ячем «Я знаю...»

Діти стають у коло, в центрі – ведучий з м'ячем. Ведучий кидає м'яч і називає клас об'єктів природи (птахи, дерева, квіти, тварини, рослини, комахи, риби). Дитина, що зловив м'яч, говорить: «Я знаю 5 назв квітів» і перераховує (наприклад, ромашка, волошка, кульбаба, конюшина, кашка) і повертає м'яч ведучому. Другій дитині ведучий кидає м'яч і говорить: «Птахи» і так далі.

«Квіти» (рухлива гра)

Діти згадують садові та лісові квіти, порівнюють їх.

Кожен учасник гри вибирає для себе емблему квітки. У кожної дитини своя картинка. Одне і теж назва не може бути в кількох дітей.

За жеребом вибраний квітка, наприклад, волошка, починає гру.

Він називає який– небудь квітка, наприклад мак або троянда. Мак біжить, а волошка наздоганяє його. Коли маку загрожує небезпека бути пійманим, він називає який– небудь інший квітка, що бере участь в грі. Тікає названий квітка.

Спійманий квітка змінює свою назву і знову включається в гру. Перемагає той, хто жодного разу не був спійманий.

Вихователь: Які ви молодці!

А тепер поглянемо на нашу яскраву книжечку.

Дітки, а якого кольору наша книжечка? (червоного)

Молодці!!!

(вихователь разом з дітками починає роздивлятися, що знаходиться в середині книжки)

Вихователь: Дітки, що тут намальовано? (звірята)

Правильно. А ви знаєте, що це за звірята?

Тоді давайте детальніше за них дізнаємося. *(вихователь читає опис кожної тваринки)*

Діти, а ви зустрічали таких звірят?

Давайте поглянемо, що тут ще для нас підготував помічник.

(вихователь з дітками починає роздивлятися рослин)

Вихователь: Дітки, що ви бачите на цих картинках?

Так, молодці!

А де ми можемо зустріти такі рослини?

У нашому садочку також є квіти. Хоча вони і не занесені до Червоної Книги про те вони не менш цікаві.

Давайте зробимо корисну справу. Можливо ми не можемо так гарно все робити як наш помічник, але варто спробувати. Сьогодні ми з вами спробуємо зробити невеличкі картки про квіти з нашого садочка. Ви згодні?

(під музику діти разом з вихователем готують картки)

Молодці.

Давайте з вами відпочинемо і проведемо фізкультхвилинку.

Будемо стрибати!

Раз, два, три, чотири, п'ять!

Будемо стрибати! (Стрибки на місці.)

Нахилився правий бік. (Нахили тулуба вліво– вправо.)

Раз, два, три.

Нахилився лівий бік.

Раз, два, три.

А зараз піднімемо ручки (Руки вгору.)

І дотянемо до хмаринки.

Сядемо на доріжку, (Присіли на підлогу.)

Розімніть ми ніжки.

Зігнемо праву ніжку, (Згинаємо ноги в коліні.)

Раз, два, три!

Зігнемо ліву ніжку,

Раз, два, три.

Ноги високо підняли (Підняли ноги вгору.)

І трохи потримали.

Головою похитали (Рухи головою.)

І всі дружно разом встали. (Встали.)

Вихователь: Трішки розім'ялись, молодці!

А тепер даайте пригадаємо, що було у нас сьогодні на занятті?

Хто нам писав? Що ми бачили та читали? В які ігри грали? Що ми виготовляли?

Я пишаюся вами.

*Залуска А.В., музичний керівник; вихователь КЗДО «Оленка»
(с. Містки, Старобільський район)*

Проблема мовленнєвого розвитку дошкільника: практичний аспект

Культура мовлення є обов'язковим елементом загальної культури людини. Не випадково вважається, що мовлення людини – її візитна картка, оскільки від того, наскільки грамотно людина висловлює свої думки, залежить її успіх не лише у повсякденному спілкуванні, але й у подальшій професійній діяльності. З іншого боку, дошкільний вік є сенситивним періодом мовленнєвого розвитку дитини, тому один з провідних напрямів діяльності вихователя ЗДО – формування усного мовлення та навичок мовленнєвого спілкування, що спирається на володіння рідною літературною мовою. З метою практичного розв'язання проблеми мовленнєвого розвитку дошкільника нами було розроблено та упроваджено у практику роботи КЗДО №7 «Оленка» заняття для дітей старшого дошкільного віку, конспект якого подано нижче.

«Подорож світом»

(конспект заняття для дітей старшого дошкільного віку)

Мета: навчити старших дошкільників правильно формулювати свої думки, продовжити заняття із ділення слова на склади, складання речень, звуко– буквенного розбору слова; розвивати увагу, пам'ять; виховувати культуру міжособистісного спілкування.

Обладнання: картки зі словами, складами, буквами; птахи та риби з паперу.

Хід заняття

Вихователь: Вітаю вас, діти! Ви вже дорослі і можете відправитися у кругосвітню подорож. Ми з вами будемо плити на кораблі (уявити, що всі знаходяться на палубі). Подорож буде довга, тому будьте готові до пригод.

Подивіться діти, до нас летить орел (має бути паперова пташка із запискою) Придивіться уважно, вона принесла нам щось! Вихователь розгортає папірець і читає дітям!

«Добрий день, діти! Я шукаю тих, хто зможе мені допомогти. Мені потрібно скласти слова зі складів, але в мене не виходить. Сподіваюся, що ви мені допоможете!»

Вихователь: Діти, допоможемо орлу? Тоді давайте з вами розділимося на дві команди! (діти діляться на дві команди і складають слова із складів, що написані на папері).

(ма– ма; та– то; ко– ло; не– бо; сон– це; го– ра; ко– ра; ми– ша; ку– би– ки; ди– ван)

Вихователь: Молодці, діти! Ви допомогли пташці і тепер вона буде знати, як це робити! А ми з вами вирушаємо далі.

Обережно, діти, до нас пливе кит. Схоже, він теж нам хоче щось сказати.

Вихователь бере карточку з китом і записку від нього. Починає читати.

«Добрий день, юні мандрівники! Я хочу попросити вас про допомогу. Я не можу зібрати букви, вони всі розкидані по всьому океану. Допоможіть мені, будь ласка, поділити їх на групи – приголосні і голосні. Буду вам вдячний!».

Вихователь: Діти, ви згодні допомогти киту? Дуже добре, тоді дивіться, ось наші букви, які треба поділити на приголосні і голосні. (Вихователь показує дітям невеликі карточки, на яких написані букви, голосні треба скласти в одну купку, а приголосні – в іншу).

Вихователь: Кит буде вам вдячний! Ви йому допомогли! Молодці. Не будемо затримуватися і продовжимо нашу подорож.

Діти, ви бачили коли-небудь чайку? Подивіться зараз уважно, бачите? До нас прилетіла чайка і в її лапках щось є! Може і їй потрібна наша допомога? Давайте дізнаємось.

«Вітаю вас, діти! Я дуже сподіваюсь, що ви зможете мені допомогти! Мені написали речення, але слова в розібраному вигляді! Допоможіть, будь ласка, їх скласти»

Вихователь: Діти, ви згодні допомогти чайці? Так? Тоді для цього вам потрібно із слів на карточках скласти речення.

Вихователь розкладає на столі картки, на яких написані слова. Діти мають скласти речення з них.

(світить, на, сонце, небі; вулиці, дощ, на, йде; в, живуть, звірі, маленькі; рік, новий, на, ялинку; наряджають).

Вихователь: У вас все добре виходить! Ви великі молодці! Давайте трохи зупинимось і зробимо фізкультхвилинку.

Фізкультхвилинка

Раз! Два! Всі присіли,
Потім вгору підлетіли.
Три, чотири! Нахилились,
Із струмочка гарно вмились.
П'ять, шість! Всі веселі!
Крутимось на каруселі.
Сім, вісім! Діти милі
Ніжками затупотіли.
Дев'ять, десять, відпочили
І дружно всі разом присіли.

Вихователь: Молодці, дітки! Продовжуємо подорож! Дивіться, до нас ще пливе дельфін! Дельфіни дуже добрі і всім допомагають. Давайте прочитаємо, що він нам написав.

«Вітаю вас, діти! Я дуже радий, що зустрів вас. Сподіваюсь ви мені зможете допомогти. Мені потрібно зібрати слова. Мені потрібні тільки ті слова, в яких приголосних літер більше ніж голосних. Я сподіваюся, що ви зможете мені допомогти».

Вихователь: Діти, давайте всі разом допоможемо дельфіну.

(перед дітьми вихователь розкладає слова, їм потрібно обрати тільки ті, де голосних більше)

(Мама, сад, коло, лисичка, ліс, урок, лікар, дівчинка, свято, сонце, хмарка, літо, весна, дощ, слон, риба, кріт, овал).

Вихователь: Діти, ви великі молодці! Ви сьогодні познайомилися з різними тваринами та птахами, допомогли їм! Молодці! Тепер можемо вертатися з вами додому! Але перед тим як повернемося зіграємо з вами у цікаву гру.

Дидактична гра «Паличка зупинись»

Діти стоять в колі. Вихователь пропонує говорити різні слова, наприклад, про котика, і передавати при цьому паличку. Яка дитина затрудняється назвати слово, виходить з гри. Вихователь задає перше слово.

Вихователь: Давайте поговоримо про котика, який він...(діти підбирають прикметники).

Далі можна говорити, що вміє робити котик... Пізніше можна змінити слово.

*Зайцева К.Б., студентка 2 курсу спеціальності "Дошкільна освіта"
ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»*

Особливості ознайомлення дітей з одягом

Ознайомлення дітей з навколишнім світом - одно із головних засобів їх розвитку. В процесі його розширюється орієнтація дітей в навколишньому середовищі,

формуються пізнавальні здібності. Під час ознайомлення з довкіллям у дитини необхідно формувати змістовні знання про довкілля та способи практичного функціонування в ньому. Така робота презентуватиме початки наукового світогляду, яким дитина дошкільного віку оволодіє в наступних вікових періодах. У дітей дошкільного віку закладаються початкові уявлення про навколишню дійсність, суспільні цінності, культуру поведінки.

Вивчення теми «Одяг» допомагає дітям вправляти в диференціації одяг за сезоном: (літня, осіння, зимова, весняна); продовжувати розвивати вміння правильно складати описову розповідь про одяг; закріплюють назви професій людей, які виготовляють одяг: (модельєр, кравець, швачка); сприяє розвитку психічних процесів: увага, пам'ять, уява; виховує дбайливе відношення до одягу.

В заняття закладено ознайомлення дітей з одягом для різних пір року. Найголовніше – це навчити дітей розрізняти одяг самостійно.

«Одяг»

(конспект заняття для дітей середнього дошкільного віку)

Мета: навчити розрізняти зимовий одяг, розвивати фантазію та працювати в колективі.

Обладнання: картинки з зимовим та літнім одягом, пазли.

Хід заняття

Вихователь: Добрий день, як ви чудово сьогодні виглядаєте!

Вихователь: Дітки, до нас сьогодні надійшов лист, хочете дізнатися, що там?

Діти: Так!!

Вихователь: Лист від Снігової Королеви.

Давайте дізнаємося, що ж вона нам написала!

Снігова Королева: «Дітки, доброго дня. Пишу, щоб запросити вас до себе в гості, до Снігового палацу. Одягайтеся тепліше, в мене дуже холодно!!!!!!»

Вихователь: Ну що – поїдемо??(відповіді дітей)

Вихователь: Перед тим як вирушати у подорож на Північний полюс, ми з вами маємо одягтися. А що саме ми з вами будемо одягати зараз вирішимо.

Вихователь: Давайте роздивимось зимовий і літній одяг, та виберемо той, що носять взимку. Головне щоб одяг був теплий та не короткий.

Вихователь: Молодці діти, правильно одяглися, а головне – тепло!!

Щоб дібратися до королеви, нам потрібні чарівні сани. А чому вони чарівні? Тому, що без коней,самі їздять.

Вихователь: Щоб вітер подолати – треба нам потанцювати.

(звучить весела музика)

«Підбери одяг»

Діти беруть по одній картці із зображенням хлопчика і дівчинки. У центрі лежать картинки із зображенням одягу і взуття картинками вгору перемішані. За сигналом вихователя діти починають шукати потрібні для них картинки, виграє той, хто першим закриває всі віконечка правильно.

Вихователь: Ну що, ми трішки розім'ялися, а тепер знову до роботи! Ось ми і перейшли слизьку стежинку, тепер нам потрібно відчинити двері в замок. А для цього нам потрібен подих. Дітки давайте разом подуємо щоб відтанули бурульки.

Вихователь: Які ви в мене молодці – відчинили ворота! Останнє, що нам потрібно це скласти пазли нашої Королеви.

Вихователь: Ой, дітки, дивіться, що це! Це ж тронна зала самої королеви! Які ви молодці, що все правильно виконували. А тепер давайте повернемося у групу. Ходімо сядемо в сани і заплющимо очі.

(музика: сміх людей)

Вихователь: Відкриваємо очі.

Підсумок: Ви молодці, правильно виконували всі завдання. Чи сподобалася вам подорож? Які завдання ми виконували? До кого їздили?

*Іванова О. О., магістриня спеціальності «Дошкільна освіта»
Зажарська Г. П., асистент кафедри дошкільної та початкової освіти
ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»*

Інтегровані заняття як засіб розвитку особистості в дошкільному закладі

Особливістю сучасних знань є їх інтеграція. У дітей досить рано з'являється свій «образ світу». При всій недосконалості він має суттєву характеристику – цілісність сприймання довкілля. Зі вступом до дитячого садка ця цілісність, на жаль, починає руйнуватись через «суворі кордони» між окремими розділами програми або предметним викладанням «вузькими» спеціалістами.

Якісно новий рівень синтезу знань дітей – це інтегровані заняття, інтегровані курси, які об'єднують навколо певного заняття чи теми різноманітні знання. Синтез цих знань дозволяє досягти різнобічного розгляду об'єкта, показати взаємозв'язок явищ, інтенсивно формувати у дитини розумові операції аналізу, порівняння, узагальнення тощо. Особливо це важливо для розвитку світоглядних, людинознавчих, екологічних, комунікативних умінь, понять.

Під інтеграцією ми розуміємо процес та результат поєднання окремих елементів навчання та виховання в єдину цілісну систему з метою одержання якісно нового результату дошкільної освіти.

Працюючи над методичною основою інтегрованих занять найголовнішим постає, щоб заняття стало натхненною, захоплюючою працею для дитини, щоб дивувало, будило, розкривало широке поле діяльності, аби життя її наповнювалося змістом. Цю можливість дають заняття з інтеграцією предметів і видів діяльності. На практиці вихователь інтегрує заняття з різних розділів навчальної програми, тому проводяться вони здебільшого як вступні до теми або узагальнюючі. До них слід заздалегідь ретельно підготувати дітей: наситити їх сприймання відповідними враженнями, активізуючи словник, інтерес до певної теми.

Коли сьогодні обговорюється проблема перебудови дошкільного виховання, то перш за все, мова йде про оновлення форм організації навчання і виховання дітей, про раціональне поєднання індивідуального і колективного навчання.

«Дивовижна подорож»

(інтегроване заняття для дітей старшого дошкільного віку)

Мета: розвивати уявлення дітей про живу і неживу природу, логічне мислення, пам'ять, зв'язне мовлення. Розширити та закріпити знання дітей про рослини, воду; значення води в житті всього живого; використання води людиною. Формувати екологічну свідомість дітей. Вчити дітей, уважно слухати казки та оповідання В.О. Сухомлинського, відповідати на запитання за змістом. Виховувати дбайливе ставлення до рідної природи, любов до рідного краю, бережне ставлення до води, бажання зберігати все, що належить народу.

Попередня робота:

- розучування прислів'їв, загадок про воду;
- розповідь легенди про криницю.

Обладнання: твір В. Сухомлинського «Камінь», макети лісу і криниці, камінь, склянки з водою (чистою і брудною), паперові сніжинки і краплинки води, тематичні малюнки, дзвіночок.

Хід заняття

Організаційний момент

Вихователь: З неба зіронька злетіла,
На плече до мене сіла.
Я з плеча її зняла
І до групи принесла.

Дітки, як ви гадаєте, що це за зіронька з неба злетіла? (Сніжинка)

Вихователь: Так, це сніжинка.
Ця сніжинка не проста.
Ця сніжинка чарівна.
Подивіться, як навколо
Все прикрасила вона.

(Вихователь звертає увагу дітей на прикрашену сніжинками групу)

Вихователь: Дітки, погляньте, яка гарна доріжка. Сніжинки нам вказують шлях, де на нас буде чекати диво. Давайте підемо по цій доріжці і подивимось, куди вона нас приведе.

(Діти йдуть «змійкою» між сніжинок. Підходять до столу, на якому стоять склянки з водою: чистою і брудною)

Вихователь: Дітки, як ви гадаєте, що в склянках? (Вода).

Вихователь: Яка вода у першій склянці? (Чиста. Прозора).

Вихователь: Яка вода у другій склянці? (Брудна. Каламутна.)

Вихователь: Яку воду можна пити? (Чисту воду можна пити, а брудну ні.)

Вихователь: Чому не можна пити брудну воду? (Тому, що можна захворіти).

Вихователь: А чи знає хто – небудь з вас, мої маленькі, прислів'я про воду?

– Без води й борщу не звариш.

– Де вода, там і верба.

– Куди водиця тече, там травиця росте.

– Щоб спрагу вгасити, треба води попити.

– Пролиту воду назад не збереш.

Вихователь: Які ви розумні – стільки багато прислів'їв про воду знаєте. Малята, чуєте дзвін?

(Дзвенить дзвіночок)

Вихователь: Дітки, сніжинки нас кличуть далі у подорож.

(Діти підходять до наступного столу, на якому стоять кімнатні рослини.)

Вихователь: Що ви бачите на столі? (Кімнатні рослини).

Вихователь: Назвіть ці кімнатні рослини. (Діти називають рослини)

Вихователь: Надворі зима, а подивіться, які розкішні квіти у нас в групі. Як ви думаєте, чому? (Тому що в групі тепло).

Вихователь: Що ще потрібно, щоб кімнатні рослини росли? Як потрібно доглядати за ними? (Потрібно поливати, бризкати листя, розпушувати ґрунт).

Вихователь: Бачите, мої маленькі, знову ми мали справу з водою. Без води наші рослини не були б такими гарними.

(Дзвенить дзвіночок)

Вихователь:

Що за звуки чарівні?
Звуки Зимоньки – зими.
Це сніжиночки бриніли,
На столи до нас присіли.
Кожен з ними грати рад.
Зробимо ми снігопад.

(Діти підходять до столу, беруть сніжиночки і дують на них)

Вихователь: Скажіть мені, будь ласка, які сніжинки?

(Сніжинки білі, легкі, чарівні, гарні, пухнасті, срібні, блискучі).

Вихователь: Які гарні слова ви підібрали, щоб описати сніжинки. Я пропаную скласти сніжинки у цю гарну коробочку і взяти їх з собою у нашу чарівну подорож.

(Діти складають сніжинки у коробочку)

Вихователь: Я бачу ви втомились і тому пропоную вам трішечки пограти.

Руханка

Білий сніг, білий сніг

Заміта стежинки.

(Колові рухи руками)

Цілий день, цілий день

Падають сніжинки.

(Нахили тулуба вперед)

Вітерець-жартівник

Віхолу здіймає.

(Повороти навколо себе)

А мороз чарівник

З діточками грає.

(Підстрибування)

(Дзвенить дзвіночок)

Вихователь: Доріжка не кінчається, далі нас кличуть за собою сніжинки. Але що це?

Дітки, поки ми з вами гралися, сніжинки у коробці розтанули, і замість них з'явилися краплинки. Хто мені скаже чому це сталося?

(Вихователь дістає з чарівної коробочки, куди діти зібрали сніжинки, краплинки з паперу)

Дидактична гра «Для чого потрібна вода?»

(Перед дітьми картина із зображенням людей, птахів, тварин, рослин у зимову пору року. Діти беруть краплинку, ставлять її біля зображень, яким потрібна вода і пояснюють свою відповідь).

(Воду п'ють люди, тварини, птахи. Вода потрібна рослинам. Воду потрібно берегти).

Вихователь: Та щось я так хочу води напиться. А ви діти? Теж пити хочете. А ось і криниця. Зараз наберемо води попиту і будемо продовжувати своє заняття. Так в цій криниці немає води.

Ой діти, та тут і брудно й, не має пташок. Це мабуть про цю криницю писав в своїй казці «Камінь» В. О. Сухомлинський

Слухання казки В.О. Сухомлинського «Камінь»

У лузі, під гіллястим дубом, багато років жила криниця. Вона давала людям воду. Під дубом біля криниці відпочивали подорожні.

Одного разу до дуба прийшов хлопчик. Він любив пустувати. Тож і подумав: «А що воно буде, як я візьму оцей камінь і кину його в криницю! Ото, мабуть, булькне дуже!». Підняв камінь, кинув його в криницю. Булькнуло дуже. Хлопчик засміявся, побіг і забув про свої пустощі.

Камінь упав на дно і забив джерело. Вода перестала заповнювати криницю. Криниця засохла.

Засохла трава навколо криниці, і дуб засох, бо підземці струмки потекли кудись в інше місце. На дубі перестав мстити гніздо соловейко. Він полетів у інший луг. Замовкла соловейкова пісня. Сумно стало в лузі.

Минуло багато років. Хлопчик став дідусем. Одного разу він прийшов на те місце, де колись був зелений луг, стояв гіллястий дуб, співав соловейко, вабила прохолодна криниця.

Не стало ні луку, ні дуба, ні соловейка, ні криниці. Довкола пісок, вітер здіймає хмари пилуки.

«Де ж воно все поділося?» – подумав дідусь.

Бесіда за змістом казки

- Про кого розповідається в оповіданні?
- Яким був хлопчик?
- Чому він кинув камінь у криницю?
- Що сталося з джерелом?
- До чого це привело потім?
- Що сталося з дубом, травою, соловейком?
- Хто винен в цій ситуації?

Завдання: Придумати своє закінчення казки.

Вихователь: Давайте берегти воду, не забруднювати її, і слідкувати, за тим, щоб ніхто не робив природі боляче. Я нагадую вам, що потрібно добре закривати крани у садочку та вдома, а також дбати про природні джерела та не забруднювати водоймища.

Вихователь: Як ми можемо берегти воду?

Відповіді дітей.

Підведення підсумків

Вихователь: Діти, погляньте, наша криниця наповнилася водою. Ви були сьогодні всі активні на занятті. На цьому наша подорож закінчилась. Давайте ще раз пригадаємо, навіщо потрібна в природі вода:

(Без води не можуть жити люди).

Вихователь: Так, дітки, без води життя немає,

Переконані ми в тім.

І тому водичку, діти,

Берегти потрібно всім.

*Кіцова І.М., студентка 2 курсу спеціальності «Дошкільна освіта»
ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»*

Особливості формування уявлень про кольори у дітей дошкільного віку

У молодшому дошкільному віці важливо ознайомити дитину з усіма властивостями предметів: колір, форма, розмір тощо. Виконуючи дії з предметами дитина повинна знати, що розмір, колір, форма – постійні ознаки предмета, які треба враховувати.

Сприйняття – провідний пізнавальний процес дошкільного віку, він об'єднує весь отриманий досвід про навколишній світ у вигляді уявлень і образів предметів і формує цілісну картину світу.

Саме сенсорне виховання формує у дітей уявлення про сенсорні еталони – загальноприйняті зовнішні властивості предметів. У сприймані кольору сенсорними еталонами вважаються хроматичні кольори спектру (червоний, оранжевий, жовтий, зелений, блакитний, синій, фіолетовий) та ахроматичні кольори – білий, сірий, чорний. Спочатку у дітей формують уявлення про чорний та білий, далі про хроматичні кольори. Пізніше діти познайомляться з відтінками кольорів.

Щоб сенсорне розвиток проходив повноцінно, необхідно цілеспрямоване сенсорне виховання. Дитину слід навчити розгляданню, обмацуванню, вислуховуванню.

«Кольори веселки»

(конспект заняття для дітей молодшого дошкільного віку)

Мета: поглибити знання дітей про кольори; продовжувати вчити правильно тримати фломастер і розміщувати малюнок по середині аркуша; вчити дітей визначати колір предметів; виховувати інтерес до малювання, акуратність в роботі.

Обладнання: картинки з зображенням веселки; стрічки різних кольорів; різнокольорові кружечки; товсті фломастери.

Хід заняття

I. Організаційний момент

Вихователь: Малята, послухайте загадку і спробуйте відгадати

Сонце світить, ллється дощик,

Через річку виріс мостик,

Кольорів у ньому сім,

Він подобається всім! (Веселка)

Вихователь: Правильно, давайте розглянемо веселку детальніше

Вихователь показує картинки з веселкою.

II. Основна частина

Вихователь: Діти погляньте, яка веселка красива. Давайте назвемо, які кольори у веселки. (червоний, оранжевий, жовтий, зелений, блакитний, синій, фіолетовий). А як же з'являється веселка? (Діти висувають свої припущення.)

Вихователь: Коли йде дощик і світить сонце на небі з'являється ось така різнокольорова веселка. А ви бачили веселку? Де її можна побачити? Погляньте на веселку (картинку) і скажіть яка вона? (Гарна, яскрава, різнокольорова). Так, діти, веселка гарно, бо в неї так багато різних кольорів.

Дидактична гра «Кольори веселки»

Вихователь: Малята, погляньте на столі лежать багато стрічок. Давайте спробуємо зробити власну веселку із різнокольорових стрічок.

Вихователь по черзі кличе дітей і спонукає назвати, показати кольори веселки та розповісти про них.

Вихователь: Марійко, підійди до наших стрічок. Поглянь, як багато кольорів. Тепер поглянь на веселку, який колір знаходиться найвище?(Червоний) Так, правильно. Давайте ми викладемо веселку на килимі. (малюк знаходить смужку і з допомогою вихователя викладаю її на килимі) А що може бути червоного кольору?

Дитина називає предмети відповідного кольору, інші діти групи доповнюють відповідь Марійки. Дитина повертається на своє місце, а вихователь кличе наступного вихованця. Гра триває, доки всі кольори не будуть названі та викладені на килимі.

Вихователь: А тепер давайте пограємо в цікаву гру.

Рухлива гра «Знайди свій колір»

Вихователь роздає дітям кружечки різного кольору: червоний, синій та жовтий. Діти з кружечками одного кольору групуються. Після слів «Ідіть гуляти» діти розходяться по кімнаті в різні боки. Після слів «Знайди свій колір» діти знову групуються за одним кольором.

Вихователь: Малята, давайте намалюємо веселку. А малювати ми будемо фломастерами. Але спочатку пригадаємо порядок кольорів.

Вихователь роздає кожній дитині фломастери та аркуш паперу. Далі пояснює, що лінії веселки треба проводити близько один до одного та на фломастери треба натискати. Під час роботи вихователь слідкує, як діти працюють і допомагає якщо дитина того потребує.

Вихователь: Молодці, малята, у вас вийшли гарні веселки!

Вихователь організовує виставку малюнків, діти розглядають малюнки інших.

III. Підсумок

– Що ми сьогодні малювали?

– Які кольори для цього використали?

– Що вам найбільше сподобалося на нашому занятті?

Коротенко Ю. В., магістрія спеціальності «Дошкільна освіта»
Кравчишина О. О., кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри дошкільної та початкової освіти ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»

До проблеми формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку

Проблема формування у дітей дошкільного віку елементарних математичних уявлень є однією з найактуальніших на сучасному етапі розвитку дошкільної освіти. Це пояснюється насамперед бурхливим розвитком математичної науки у зв'язку з проникненням її у найрізноманітніші галузі знань. Зазначена проблема знайшла відображення у державних документах у сфері дошкільної освіти. Зокрема оновлений Державний стандарт дошкільної освіти України визначає як складову змісту Базового компонента дошкільної освіти освітню лінію «Дитина в сенсорно– пізнавальному просторі», акцентуючи увагу на необхідності формування в дітей елементарних математичних уявлень та математичної компетенції.

Разом з цим, Базовий компонент дошкільної освіти в Україні, спрямований на розвиток і формування математичних уявлень і здібностей, логічного мислення, розумової активності, кмітливості, креативності дітей дошкільного віку.

Проблема формування елементарних математичних уявлень дошкільників знаходить відбиття в дослідженнях класиків педагогіки (Я. Коменський, М. Монтессорі, І. Песталоцці, К. Ушинський, Ф. Фребель, Г. Леушина та ін.). В працях вчених наголошується на важливості та необхідності цілеспрямованого математичного розвитку дошкільників.

В останнє десятиріччя проблема формування у дітей дошкільного віку елементарних математичних уявлень розглядалася у зв'язку з реалізацією індивідуально– диференційованого підходу (Н. Баглаєва, Т. Степанова); формуванням і розвитком математичних здібностей у дошкільників (А. Белошиста). У дослідженні Л. Гайдаржийської пропонується методика формування елементарних математичних уявлень у дітей старшого дошкільного віку; у роботі Л. Зайцевої – методика формування елементарної математичної компетентності в дітей старшого дошкільного віку. Особливості засвоєння абстрактних математичних понять вивчала М. Машовець; використання моделей у формуванні знань про час у дошкільників 5–7 років обґрунтовано у праці О. Фунтікової. Навчання дошкільників елементарній математиці в ігровій формі розглядали такі науковці як Є. Тихеєва, В. Данилова, О. Савченко, Н. Непомняща, К. Щербакова.

Варто відзначити, що вміння робити найпростіші узагальнення, порівняння, висновки, доводити правильність тих чи інших суджень, користуватися граматично правильними зворотами, математичною термінологією, мати бажання займатися математичною діяльністю – це основні завдання математичної освіти в період дошкільного дитинства. У математичній підготовці дошкільників поряд з навчанням дітей рахунку, розвитком уявлень про кількість і число в межах першого десятка, поділ цілого на рівні частини велика увага приділяється операціям з наочно представленими множинами, проведенню вимірювань за допомогою умовних мірок, визначенню обсягу сипучих і рідких речовин, розвитку окоміру дітей, їх уявлень про геометричні фігури, про час, формуванню розуміння просторових відношень. Такий комплекс завдань є програмою математичного розвитку, забезпечує більш глибоке розуміння дошкільниками кількісних та інших відношень, закладає основи подальшого вдосконалення математичного мислення й мовлення.

Однак сучасний розвиток методики ФЕМУ має певні проблеми, зокрема, на відміну від європейського підходу, педагоги ЗДО, батьки дітей дошкільного віку намагаються теоретично, якомога в більшому обсязі підготувати дітей до навчання в школі. Натомість

європейській підхід передбачає навчання дітей в процесі діяльності. Тобто, вимірювати, лічити, обчислювати потрібно не заради вирішення теоретичного завдання, а, безпосередньо, в практичній діяльності та для отримання практичного результату.

«Велике і Мале»

(заняття з математики для дітей другої молодшої групи)

Мета: продовжувати вчити дітей порівнювати предмети різні за величиною, позначаючи результати порівняння поняттям «великий» – «малий», «більший» – «менший» – «найменший»; розвивати логічне мислення, пам'ять, увагу, вміння слухати і розуміти запитання вихователя; виховувати інтерес до заняття з математики, самостійність, організованість під час виконання завдань, позитивне емоційне ставлення до тварин.

Обладнання: картинки з зображенням домашніх тварин; оповідання В. Сухомлинського «Велике й мале», олівці, рибки з паперу, зображення акваріуму.

Хід заняття

Вступна частина

1. Створення проблемної ситуації

Вихователь взуває занадто велике взуття і збирає навколо себе дітей, щоб утворити коло. Педагог пропонує дітям з'ясувати, чому туфлі постійно знімаються. Коли діти відповідають щось на кшталт «це тому, що вони занадто великі», вихователь пропонує одному з вихованців позичити своє взуття. Потім ще раз запитує у дітей про те, чому взуття не підходить для її ніг.

2. Розповідання казки В. Сухомлинського «Велике і мале»

У корови Лиски народилось Телятко. Воно ще маленьке, але вже вибрикує. Припало Телятко до матері, напилось молока, й захотілось Теляткові погуляти.

Пішло воно по двору, дивиться – сидить маленьке звірятко. Доторкнулось Телятко до маленького звірятка, а на ньому пух м'який– м'який, ще м'якший, ніж материнське вим'я.

Дивиться маленьке звірятко на величезного звіра – теля, прищулилось і сидить собі тихо– тихо.

– Хто ти такий? – запитує Телятко.

– Я стара Кролиця, – відповідає маленьке звірятко.

– Невже ти стара Кролиця? – здивувалось Телятко. – Значить, у тебе й дітки є?

– Є в мене маленькі дітки – кроленятка. А ти хто?

– Я маленьке Телятко, – відповіло Телятко. – Я тільки що народилось.

– Невже ти тільки що народилось? – здивувалась стара Кролиця. – Дивно: ти ж ще маленьке, а вже таке велике...

– А ти вже стара мати, а така маленька, – ще більше здивувалось Телятко. – Невже все на світі таке дивне?

3. Бесіда за казкою «Велике і мале»

4. Фізкультхвилинка

Вам не хочеться сидіти?

Треба трішки відпочити.

Руки вгору, руки вниз,

І сусіду посміхнись.

Руки вгору, руки в боки.

Вище руки підніміть,

А тепер їх опустіть.

Плигніть, любі, кілька раз.

До роботи братись час.

5. Дидактична гра «Хто найбільший?»

Перед дітьми на фланелеграфі розміщують домашніх тварин та пропонують розмістити їх за розміром. Спочатку від найменшої до найбільшої, потім навпаки. Вихователь пропонує порівняти найбільшу та найменшу тварин.

6. Рухлива гра «Найспритніший»

Дітей розподіляють на дві команди та дають кожній команді по кошику. Завдання однієї команди зібрати всі найменші предмети, які розміщені на килимку, а інша команда, відповідно, повинна зібрати найбільші предмети до свого кошика. Перемогу отримує та команда, яка у відведений час збрала більшу кількість предметів.

7. Колективна робота «Акваріум»

Дітям пропонується заселити рибок, різних за розміром, до акваріуму. Вихователь попередньо готує рибок, дає завдання дітям їх розмалювати та заселити у великий акваріум.

8. Підсумок заняття.

По закінченню заняття діти разом з вихователем розглядають акваріум, з'ясовують які рибки найбільші, а які найменші.

*Косенко В. О., студентка 3 курсу спеціальності «Дошкільна освіта»
ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»*

До проблеми мовленнєвого розвитку дітей молодшого дошкільного віку

Сучасний навчально-виховний підхід у дошкільному закладі має на меті здійснювати збалансований розвиток дитини, сприяти формуванню у неї елементарних форм життєвої компетентності, а також неухильно вдосконалювати, реалізовувати фізичний, соціально-моральний, емоційно-ціннісний, пізнавальний та художньо-естетичний потенціал малюка.

Мовленнєвий розвиток дошкільника має особливе значення у формуванні особистості, адже мовлення дитини визначає великою мірою її інтелектуальний, комунікативний та загальнокультурний рівень. Отже, завдання педагога – активізувати мовленнєвий розвиток малюка, спрямувати цей процес у потрібне русло, сприяти закріпленню у дітей мовленнєвої культури та грамотності.

Якісно новий рівень синтезу знань дітей – це інтегровані заняття, інтегровані курси, які об'єднують навколо певного заняття чи теми різноманітні знання. Синтез цих знань дозволяє досягти різнобічного розгляду об'єкта, показати взаємозв'язок явищ, інтенсивно формувати у дитини розумові операції аналізу, порівняння, узагальнення тощо. Особливо це важливо для розвитку світоглядних, людинознавчих, екологічних, комунікативних умінь, понять.

«Жираф»

(заняття для дітей молодшого дошкільного віку)

Мета: Закріпити уявлення дітей про тварин. Розвивати дрібну моторику рук, увагу акуратність, уяву. Закріплення прийомів малювання. Створити у дітей позитивний емоційний настрій у процесі спільної діяльності. Розвивати сенсорну пам'ять, увагу, мислення

Обладнання: іграшка жирафа з цяточками і без, картки з тваринами, олівці, розмальовки, ватяні палички, фарби.

Хід заняття

Вих.: Доброго ранку діти, сьогодні у нас з вами буде цікавий день. Хотите дізнатися?

Діти відповідають.

Вих.: Сьогодні ми відправляємося у подорож до зоопарку. Знаєте хто там мешкає?

Діти відповідають.

Вих.: Так, тварини. Там багато тварин і вони такі різні. А ви зможете вгадати про кого я вам загадку загадаю?

Він високий і стрункий

Довгу шию має.

І плямистий весь такий,

Їсти листя полюбляє.

(Жирафа)

Діти відповідають.

Вих.: Так, жирафа. Сьогодні ми завітаємо до нього у гості.

З'являється іграшка Жирафа.

Жираф: Всім привіт, малята. Я радий з вами зустрітись! Хочете зі мною погратися?

Фізкультхвилинка

На базарі жираф (стають навшпиньки).

Вибрав теплий шарф (Дивляться праворуч– ліворуч)

Переміряв чималенько (Погладжують себе по шиї)

Всі шарфи коротенькі (Розводять руки, імітуючи короткий шарф)

Є великі, (Руки урізнобіч).

Є маленькі (Долоня до долоні).

Є широкі (Руки урізнобіч)

Є вузькі (Долоня до долоні)

Є блискучі, наче змії (Роблять хвильку тілом)

Та нема на довгу шию (Розводять руки)

І, нарешті, в продавщиці він купив 2 гострі спиці (Рух «ножиці»)

І тепер собі жираф дома в'яже довгий шарф (Рука за рукою, зігнуті в ліктях, намотують нитки)

Дидактична гра «Де чия одежина»

Хід гри: педагог пропонує розглянути картки та знайти до кожної шубки тваринку – власника. Діти знаходять тварин, називають їх, аргументують свої дії.

Жираф: Ой, ой, ой. Десь пропали мої цяточки. Допоможіть мені ! Я не можу в такому вигляді здатися в зоопарку, мене засміють.

Вих.: Діти, давайте допоможемо нашому другові.

Діти сідають і розфарбовують картинку спочатку жовтим олівцем, потім ватяними паличками з коричневою фарбою ставлять цяточки.

Вих.: Які всі молодці. Як гарно все вийшло. Жираф радий з вами познайомитися, але йому потрібно з вами прощатися.

Кузнєцова О.С. магістриня спеціальності «Дошкільна освіта»

ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»

Формування уявлень про форму та геометричні фігури у дітей середнього дошкільного віку

Проблема навчання математики в сучасному житті набуває все більшого значення. Це пояснюється, насамперед, бурхливим розвитком математичної науки і проникненням її в різні галузі знань.

Оскільки, дошкільний вік є найсприятливішим періодом для формування особистості, вважаємо проблему формування уявлень про форму та геометричні фігури у дітей дошкільного віку актуальною на даний момент у суспільстві.

Впродовж дошкільного дитинства діти впізнають форми предметів оточуючого світу. Дослідженню цієї проблеми присвячені роботи вітчизняних педагогів та психологів (П. Блонский, Л. Виготський, Д. Ельконін О. Леонтьєв та ін.).

Також зазначена проблема знайшла відображення в історико-педагогічному контексті у дослідженнях таких вчених, як Я. А. Коменський, М. Монтессорі, Й. Г. Песталоцці, Ф. Фребель та інші.

Згідно з Базовим компонентом дошкільної освіти, освітня лінія «Дитина в сенсорно– пізнавальному просторі» передбачає сформованість доступних для дитини дошкільного віку уявлень, еталонів, що відображають ознаки, властивості та відношення предметів і об'єктів довколишнього світу.

Показником сформованості цих уявлень є здатність дитини застосовувати отримані знання у практичній діяльності (ігрова, трудова, сенсорно– пізнавальна, математична тощо), оволодіння способами пізнання дійсності, розвиток у неї наочно– дієвого, наочно-образного, словесно-логічного мислення.

Отже, знання про форми та геометричні фігури у дітей старшого дошкільного віку відіграють важливу роль у формуванні елементарних математичних уявлень та пізнання оточуючого світу.

«Геометричні фігури»

(конспект заняття для дітей середнього дошкільного віку)

Мета: продовжувати вправляти дітей в лічбі предметів в межах 3; закріплювати вміння розрізняти та називати геометричні фігури (їх назва, колір), орієнтуватися в просторі; розвивати мислення, пам'ять та вміння уважно слухати і виконувати завдання за вказівкою вихователя; виховувати посидючість, самостійність.

Обладнання: Демонстраційний – геометричні фігури (круг, трикутник, квадрат) різного кольору, 2 мішечка, ілюстрація «Драбинка», акваріум з рибками схожими на геометричні фігури.

Роздавальний матеріал – білі полоски для викладання, геометричні фігури (круг, квадрат, трикутник), палички Кюїзенера.

Хід заняття

Діти, сьогодні до нас завітав особливий гість. Він йшов до своєї лісової школи та захотів дізнатись що ви вмієте та що ви знаєте. Прийшов до нас Зайчик не з пустими руками приніс він чарівний мішечок. Що втому мішечку зараз ми дізнаємося. Сідай Зайчик, ось сюди та дивись, як вміють займатися наші діти. Покажемо Зайчику, що ми знаємо, та як гарно можемо працювати.

Достаю з чарівного мішечка круг.

- Як називається ця геометрична фігура?

- Якого вона кольору?

Круг немає кутів, він може котитися.

Візьміть у тарілочки круг та покажіть мені його. Так, правильно, молодці.

- А якого кольору круг в тебе? А в тебе?

- А якого кольору ця геометрична фігура? Як вона називається? Показую трикутник.

- Трикутник. Давайте повторимо разом ТРИКУТНИК.

Знайдіть і покажіть мені трикутник.

- Скільки сторін має трикутник – три, давайте з вами порахуємо їх. Діти рахують разом з вихователем.

Достаю з чарівного мішечка квадрат, показую дітям.

- Як називається ця геометрична фігура?

- Якого вона кольору?

- Чи має ця фігура кути та сторони?

- Скільки сторін та кутів має квадрат?

- Давайте їх порахуємо. Рахуємо сторони та кути.

А зараз уважно подивіться на дошку та скажіть мені скільки геометричних фігур, ви бачите на дошці?

Давайте їх порахуємо?

Діти виходять до дошки та рахують геометричні фігури (2 – 3) дитини.

Звертаю увагу дітей на акваріум з рибками.

– Діти, подивіться і скажіть, що ви бачите? Акваріум, риб.

Давайте спробуємо порахувати наших риб. Скільки їх? (багато). А де плавають наші рибки? (в акваріумі).

А скільки акваріумів? (один).

Хто хоче підійти та порахувати рибок? Діти виходять до дошки та рахують рибок. Звертаю увагу дітей на форму риб.

На що схожі наші рибки? (рибки схожі на геометричні фігури).

Подивіться і скажіть на яку геометричну фігуру схожа ця рибка? А ця? А ця? (діти називають геометричні фігури)

Якого вони кольору?

Фізхвилинка. Раз – потупаєм ногами.

Два – поплескаєм руками,

Три – тихенько пострибаєм,

На чотири – присідаєм.

Хто старався – молодець,

Фізхвилинки вже кінець.

Д / г: «Побудуй будиночок з геометричних фігур».

Діти викладають за вказівкою вихователя будиночок з геометричних фігур.

- Діти, будиночок з яких фігур складається? (відповіді дітей).

- Діти, а на що схожа геометрична фігура круг.(відповіді дітей).

- Так, правильно геометрична фігура круг схожа на сонечко.

- Так, а сонечко де живе? На небі в горі, так давайте зробимо сонечко біля нашого будиночка. Сонечко, де буде? (відповіді дітей)

Уважно послушайте яке завдання будемо виконувати далі на карточці. Діти виконують завдання, викладають геометричні фігури за вказівкою вихователя. Після виконання, запитую дітей:

- Скільки геометричних фігур ви поклали на полосу. Порахуйте?

- Якого кольору квадрат?

- Як називається остання фігура?

- У якої фігури немає кутів?

По вказівці вихователя, діти складають геометричні фігури з полоски у тарілочку.

Діти, а давайте зайчику покажемо свій чарівний мішечок і що в ньому є.

Вихователь показує дітям чарівний мішечок.

Д / г: «Чудовий мішечок»

Вихователь: – Як ви гадаєте, що в мішечку може бути? (Діти дістають з мішечка паличку, називають якого вона кольору)

- Діти, скільки паличок в мішечку? А у вас в руці? Чи всі палички однакової довжини?

Д / г: «Чарівна драбинка»

Вихователь: – Діти, наш зайчик дуже любить стрибати. Подивіться, яка гарна різнокольорова драбинка.

– Давайте, порахуємо скільки в ній сходинок? Яка найвища? найнижча?

– Діти, давайте побудуємо нашу драбинку з паличок.

– Яка паличка буде першою? Друга? Третя? Якого кольору паличка буде четвертої, п'ятої?

– Розташуємо палички строго по зростанню. Від низької – до високої, все дуже просто!

Підсумок:

- Які геометричні фігури ви запам'ятали?
- Звертаючись до Зайчика, запитую:
- Чи знають наші діти геометричні фігури?
 - Чи знають вони кольори?
 - Чи сподобалось тобі, як вони працювали?
 - Чи сподобались, тобі наші палички?

*Кучерова С. В., магістриня першого року навчання спеціальності «Дошкільна освіта»
ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»*

**Проблема формування навичок безпечної поведінки
старших дошкільників: практичний аспект**

Проблема виховання безпечної поведінки дітей привертає сьогодні все більшу увагу науковців (Н. Авдєєва, А. Березовський, Л. Гураш, Н. Лати, О. Князева, Ю. Кіт, Н. Лизь, І. Пістун, Т. Хромцова), що пов'язано із швидким темпом життя, високим ступенем травматизму дітей, відсутністю систематичного контролю з боку дорослих за поведінкою дітей вдома, і, навіть, у суспільних містах. Безпека життєдіяльності включає в себе вирішення трьох провідних завдань: ідентифікація та розпізнавання небезпек, їх джерел, розробка запобіжних заходів, ліквідація можливих наслідків. Означену проблему неможливо вирішити лише засобами проведення різних форм роботи з дітьми у ЗДО, а необхідним є залучення й активна участь батьків дітей до означеного процесу. Зважаючи на актуальність проблеми, нами було розроблено сценарій гри– свята для старших дошкільників, що сприятиме формуванню навичок безпечної поведінки дітей.

Обережним будь!

(сценарій гри-розваги для дітей старшого дошкільного віку)

Мета: вчити дітей обережно поводитись на дорозі, у суспільних містах; формувати знання про правила, дотримання яких збереже життя та здоров'я; розвивати увагу; виховувати повагу до інших, моральні якості.

Обладнання: ширма для лялькового театру, костюм для лікаря Айболіта, лялька, м'яч, книжка дитяча, машинка іграшкова.

Хід розваги

Із-за ширми з'являється лікар Айболіт.

Лікар Айболіт:

Добрий день малята,
Любі хлопчики й дівчата.

А я лікар Айболіт
Чи у кого щось болить?

Ведучий:

Ні. В садочку діти всі здорові,
Всі веселі і бадьорі.

Лікар Айболіт:

Дорожчого за здоров'я нічого немає
Ви дорослі і малята про це пам'ятайте!
Ви здоров'я бережіть звечора і зранку.
На вулиці, бережіться, щоб не було травми.

А тепер я загадаю вам декілька загадок.

Він красивий, кольоровий,
Має зір такий чудовий,
Перехрестя регулює
Ще й права свої диктує.
(Світлофор).

Швидко руку простягаю,
Жезлом враз махаю
І за мить усе змінилось –
Всі машини зупинились.
(Регулювальник або постовий)

Без копит і без хвоста.
Лиш біленькі смужки має
Не лежить і не гуляє.
Хочеш перейти дорогу,
Враз прийде на допомогу
(Зебра або пішохідний перехід)

Айболіт: Які розумні діти, знають про світлофор, зебру. А чи знаєте Ви як треба поводитись на дорозі? Назвіть, будь ласка, найбільш важливі правила.

Айболіт: Які ви молодці, але обережними треба бути не тільки на дорозі і вдома, коли ви граєтесь, і в дитсадку.

Ведучий. Ось послухайте таке:

Кожна іграшка чудова
І цікава й кольорова,
Але іноді, малята,
Може шкоди вам завдати.
Тож на правила зважайте
Від біди застерігайте.
Тож давайте всі ми разом
Знак «обережності» покажемо.

Ведучий показує знак обережності (піднятий вгору вказівний палець).

Ведучий. Діти, а ви знаєте, що означає цей жест?

Діти. Бути обережним, уважним, обачним...

Вихователь. Уважними і обережними треба бути і під час ігор з іграшками.

Дівчинка з м'ячиком:

А у мене гарний м'ячик,
Я люблю, коли він скаче.
Його можна підкидати,
А ще влучно в ціль кидати.
А у вас? *(Звертається до інших дітей з іграшками).*

Хлопчик з машинкою:

А у мене є машина –
Вона їде без упину
А у вас?

Дівчинка з лялькою:

В мене стільки є ляльок –
Наче справжній дитсадок.

Всіх ляльок я доглядаю,
І годую, й напуваю,
І гуляти їх веду,
І у ліжечко кладу.
А у вас ?

Дівчинка та хлопчик з м'якими іграшками:

Ведмедики й зайчата,
Кумедні мавпенята,
Ми з вами любимо гратись,
Свій настрій піднімати.
А у вас ?

Дитина з книжкою:

Я люблю книжки читати,
І писати, й малювати.
Математика й читання –
Це улюблені завдання.

Ведучий. Ви дуже гарно розповіли про свої улюблені іграшки. Ці іграшки цікаві, а головне – безпечні. Але бувають і небезпечні ігри, в які граються діти, але цього робити не можна.

Ведучий:

Дуже сердитим буває вогонь,
Злимо, як змії, і жорстоким, як ворог.
Не зігріє він ваших долонь,
Може все спопелити на порох.
Будьте, діти, з вогнем обережні,
Вивчіть правила протипожежні:

1 дитина. Для розваги і для гри
Сірників ти не бери !
Бо з вогнем погані жарти –
Жартувати з ним не варто!

2 дитина. Не розпалюй сам багаття,
Ані в лісі, ані в хаті.
Легко вогник запалить,
Та не просто погасить!

3 дитина. Якщо з вогнем пустувати –
Можна неприємність мати.
Лиш єдина пройде мить –
І навколо все згорить.

4 дитина. Телевізор, плитку, праску
Умикати нам не слід.
Пам'ятаймо це, будь ласка,
Бо від цього стільки бід!

5 дитина. Пам'ятайте, кожен з Вас:
Де бензин, мастило, газ,
Там вогонь не підпускай –
Спалахне усе, і край!

Ведучий: а зараз хлопчики й дівчатка,
Пропоную вам загадки відгадати.

- Хвіст дерев'яний, залізний рот
Скрізь вистачає мені турбот. (*Сокира*).

- Грушка – й не грушка:

Вушка ще й дужка.

Порожнє бринчить,

А повне – мовчить. (*Відро*).

- Я вмію все робити:

Копати, прикидати,

Невже ви не впізнали?

Звичайної... (*Лопати*).

- Круглий червоний циліндр стоїть

Натиснеш на ніс йому –

І струмінь – полетить. (*Вогнегасник*).

Ведучий. Чи зустрічали ви, діти, всі ці предмети в нашому садочку? Де саме?

(*Куток протипожежної безпеки*).

Лікар Айболіт. Мо– ло– діці!

А на кінець, я вам хочу сказати:

Всі ви діти добре грали,

І багато нас навчили.

Щоб знання великі мати,

Треба розум розвивати,

Гостре око, слух, терпіння,

А тоді прийде уміння.

І про тебе в сам кінець

Люди скажуть «МОЛОДЕЦЬ!»

Макухіна О. М. магістриня спеціальності «Дошкільна освіта»

ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»

До проблеми організації театральної діяльності дітей дошкільного віку

Театралізована діяльність у дошкільному віці усвідомлюється педагогами як один із найефективніших засобів педагогічного впливу на розвиток особистості дитини, що використовується з певною метою і спонукається мотивами. Педагог має на меті розвивати в дошкільників: уміння «входити в образ» і «утримувати» його впродовж усієї театралізованої діяльності; усвідомлення мовленнєвих та виконавчих дій; уміння передавати характерні особливості будь-якого художнього образу; переносити отримані уявлення в самостійну ігрову діяльність; виявляти зацікавленість до театру як виду мистецтва; усвідомлення змісту, ідеї, художніх образів літературних творів.

Театралізована діяльність – це художня діяльність, що пов'язана зі сприйманням творів театрального мистецтва і відтворенням в ігровій формі набутих уявлень, вражень, почуттів. Театралізована діяльність у дошкільному віці є одним із найефективніших засобів педагогічного впливу на розвиток особистості дитини.

У театралізованій діяльності реалізуються потреби дитини у: самовираженні; спілкуванні; пізнанні себе через відтворення різних образів. У відвертому, щирому ставленні до художнього образу, втіленні його у різних формах театралізованої діяльності дитина виявляє рівень художньо-естетичного сприймання, мовленнєву компетенцію, певні знання, вміння, навички, здобуті нею раніше в умовах спеціально організованого навчання.

Театралізована діяльність впливає на розвиток різних сторін життєдіяльності дитини. Вона сприяє розвитку інтелектуальної сфери, фізичної сфери, комунікативної сфери. Театралізована діяльність передбачає також розвиток морально-вольової сфери, тобто вміння впізнавати героїв та персонажів у знайомих казках, висловлювати своє ставлення до них, робити самостійні оцінні судження, давати морально-етичні та естетичні оцінки, визначати альтернативу в оцінці героїв. Щодо поведінкової сфери, то під час походів до театру дитина опановує правила поведінки в театрі, ідентифікує почуття і вчинки персонажів із власними.

Саме тому театралізовану діяльність так люблять діти, а педагоги всього світу широко використовують її у вирішенні багатьох завдань, пов'язаних з освітою, вихованням і розвитком дитини.

«Подорож до чарівної казки Колобок»

(конспект заняття для дітей середнього дошкільного віку)

Мета: Ознайомлювати дітей з поняттям «театр», з правилами поведінки в театрі; вчити розуміти й переказувати зміст казки; вправляти у використанні різних способів передавання характерної зовнішності, поведінки, тональності голосу; розвивати образне мислення; збагачувати словник дітей словами «театр», «театральна зала», «артисти», «глядачі»; виховувати почуття поваги одне до одного, уважне, дружнє ставлення до партнерів по грі. Вміння одержувати задоволення від процесу та результатів своєї діяльності.

Підготовча робота:

1. Читання української народної казки «Колобок».
- 2.Бесіда за змістом казки, розгляд ілюстрацій, переказ складання діалогів за сюжетом казки.
- 3.Інценівка уривків казки «Колобок»
- 4.Робота з формування емоційної виразності (етюди, вправи, ігри).

Обладнання: трафаретний театр: дід, баба, колобок, зайчик, лисичка, вовк, ведмідь; декорація лісу. Обручі – 4, канат, дошки – 2 (вузька, широка). Лупа, лоток на кожному дитину, житони на кожному дитину.

Матеріал до аплікації «Колобок»: готові трафарети на кожному дитину, клей, пензлики, кварцовий пісок, серветки.

Хід заняття

Вихователь організовує дітей в коло.

Привітання

Доброго ранку – сонце привітне!
Доброго ранку – небо блакитне!
Доброго ранку – в небі пташки!
Доброго ранку – зелені дубки!
Доброго ранку люди привітні!
Ми всім бажаємо, щоб посмішки квітлі!

Вихователь: Діти, я, дуже рада вас бачити. А ви любите казки? А хочете потрапити до казкової країни. *Відповіді дітей.* Давайте дружньо скажемо наші чарівні слова, щоб потрапити в казку.

(Звучить чарівна музика)

Чарівні слова

Знову вподорож рушаємо,
Вже казок багато знаємо!
Вліво – вправо повернемося, *(роблять повороти)*
Дружно за ручки візьмемося, *(беруться за руки)*
Наші очки загораються,

Наші личка посміхаються: *(посміхаються)*

«Казкові двері відчиняються,

Чудова казка починається!»

Ігровий етюд «Тінь.»

Вихователь: Діти сьогодні ми з вами вирушаємо в казкову подорож. Згодні? *(звучить легка музика).*

Ставайте за мною на лісову стежину, яка поведе нас в казку, а там живуть різні звірята.

Моя чарівна паличка торкнеться кожного з вас і ви станете моїми тінями.

Стоїть пеньок на ньому сидить заєць (іграшка)

– Ідемо як зайчик, що стрибає по лісі.

Стрибають по обручам, які лежать на підлозі 4 штуки.

Стоїть пеньок на ньому сидить вовк (іграшка)

Йдуть по вузькій доріжці

- Ідемо як вовк, який пробирається крізь хащі.

Стоїть пеньок на ньому сидить ведмедик (іграшка)

Йдуть широкій доріжці.

- Ідемо як ведмедик що несе мед.

Стоїть пеньок на ньому сидить лисичка (іграшка)

Йдуть по канату.

- Ідемо як лисичка, що несе квіточку.

Вихователь: Нарешті ми з вами подолали наш довгий шлях. Давайте згадаємо, які дії ми виконували. Стрибали, як ; йшли, як сірий..., клишоногий..., хитренька *Відповіді дітей.*

Вихователь: Молодці. А скажіть з якої казки ці герої? (Колобок).

Вихователь звертає увагу дітей на декорації казки (розташовані на піску).

Вихователь: Діти, дивіться у нас казка буде відбуватися на піску – це називається театр на піску.

Але для початку, щоб наш театр відбувся нам треба поділитися на дві групи дітей, які будуть виконувати ролі – наші актори і діти глядачі.

Для того щоб обрати нам акторів я пропоную по черзі підійти до столу і обрати собі один житон. *(На столі лежать різнокольорові житони на зворотній стороні половина житонів кольорові – глядачі, житони – герої).* Коли дитина обрала житон *(по черзі)* показує – «У мене житон блакитного кольору я глядач. У мене житон жовтого кольору я виконую роль колобка *(на житоні зображення колобка)*».

Коли діти поділилися на акторів і глядачів.

Вихователь: сіли рівненько казка починається.

Звучить музика. Вихователь читає казку, а діти по черзі виставляють фігурки даного героя роль якого виконують, супроводжуючи словами персонажа.

Вихователь: Жили собі дід та баба та дожились вже до того, що й хліба нема.

Дід і просить:

Дід: Бабусю! Спекла б ти колобок!

Баба: Та з чого ж я спечу, як і борошна нема?

Дід: От, бабусю, піди в хижку та назмітай у засіку борошенця, то й буде колобок.

Послухалась баба, пішла в хижку, назмітала в засіку борошенця, витопила в печі, замісила гарненько борошно, спекла колобок та й поклала на вікні, щоб простилав.

А він лежав, лежав на вікні, а тоді з вікна на призьбу, а з призьби на землю в двір, а з двору за ворота та й побіг, покотився дорогою.

Біжить та й біжить дорогою, коли це назустріч йому зайчик.

Зайчик: Колобок, колобок, я тебе з'їм!

Колобок: Не їж мене, зайчику– лапанчику, я тобі пісеньки заспіваю:

Зайчик: Ану заспівай!

Колобок: Я по засіку метений,
Я із борошна спечений,—
Я від баби втік,
Я від діда втік,
То й від тебе втечу!

Та й побіг знову. Біжить та й біжить... Перестріває його вовк:

Вовк: Колобок, колобок, я тебе з'їм!

Колобок: Не їж мене, вовчику— братику, я тобі пісеньки заспіваю.

Вовк: Ану заспівай!

Колобок: Я по засіку метений,
Я із борошна спечений, —
Я від баби втік,
Я від діда втік,
Я від зайця втік,
То й від тебе втечу!

Та й побіг... Аж іде ведмідь.

Ведмідь: Колобок, колобок, я тебе з'їм!

Колобок: Не їж мене, ведмедику, я тобі пісеньки заспіваю.

Ведмідь: Ану заспівай!

Колобок: Я по засіку метений,
Я із борошна спечений,—
Я від баби втік,
Я від діда втік,
Я від зайця втік,
Я від вовка втік,
То й від тебе втечу!

Та й побіг. Біжить та й біжить дорогою... Стрічається з лисичкою:

Лисичка: Колобок, колобок, я тебе з'їм!

Колобок: Не їж мене, лисичко— сестричко, я тобі пісеньки заспіваю.

Лисичка: Ану заспівай!

Колобок: Я по засіку метений,
Я із борошна спечений,—
Я від баби втік,
Я від діда втік,
Я від зайця втік,
Я від вовка втік,
Від ведмедя втік,
То й від тебе втечу!

Лисичка: Ну й пісня ж гарна! — каже лисичка. — От тільки я недочуваю трохи.

Заспівай— бо ще раз та сідай до мене на язик, щоб чутніше було.

Колобок скочив їй на язик та й почав співати:

Колобок: Я по засіку метений...

А лисичка — гам його! Та й з'їла!

То казочки кінець, а хто слухав молодець.

Вихователь: Діти сподобалася казка? *Відповіді дітей.*

Давайте поаплодуємо нашим акторам.

(Діти — актори виходять, діти — глядачі аплодують).

Вихователь: Діти, лисиця з'їла колобка і баба з дідом засмутилися. Я вас хочу запросити до нашої майстерні, де ми з вами зробимо свого колобка. Згодні?

Але для з початку підійдіть до столу з казкою, подивитися на декорації казки і торкніться піску своїми долоньками.

А тепер візьміть пісок до рук. Що відбувається? *Відповіді дітей.* (Пісок просипається крізь пальці).

Дослід 1: Насипте пісок в лотки. За допомогою лупи розгляньте його.

- З чого складається пісок? (*Зерняток– піщинок*)
- Як виглядають піщинки?
- Чи схожі піщинки одна на іншу?
- Чим схожі, і чим відрізняються піщинки?

Висновок: Пісок складається з дрібних піщинок, які не прилипають один до одного.

Дослід 2. Куди зникла вода?

У стаканчику з піском наллємо води. Помацати пісок. Яким він став? Куди зникла вода? (Вона вбралася в пісок). Потім наллємо води в стаканчик з глиною. Стежимо, як вода всмоктується: швидко чи повільно? (Повільніше, ніж в пісок. Частина води залишається зверху на глині.)

Висновок: вода вбирається в пісок швидше, ніж в глину.

Вихователь: А зараз я вам хочу запропонувати, зробити аплікацію колобка для діда і баба, щоб вони не засмучувалися. Але робити аплікацію ми будемо з чарівного піску.

Вих– ль підводить дітей до столу на якому приготовлено все для аплікації з кварцевого піску (пісок трьох кольорів – жовтий, червоний, чорний).

Вихователь: Діти скажіть якого кольору наш чарівний пісок? *Відповіді дітей.*

Демонструє дітям роботу.

Пропонує дітям сісти за стільчики.

Пальчикова гра «Колобок»

Цілі: Розвиток мови, рухливості і гнучкості кистей рук дітей.

Завдання: Сприяти освоєнню дітьми кругових рухів долонь, запам'ятовування персонажів російської народної казки «Колобок», розвитку дрібної моторики в цілому.

Колобок – рум'яний бік, (Ліва кисть лежить на столі долонею догори.

Покотився за поріг! *Правою розкритою долонею*

Круговими рухами, як

катаємо пластиліновий кульку,

водимо поверх лівої долоні)

Скок– підскоки, скок– підскоки покотився за поріг!

(Праву долоню стиснути в кулачок,

І послогового з невеликим натисканням

пройтися кулачком, як молоточком,

по подушечках пальців лівої руки. На

шостий склад – кулачком «стукнути»

в середину долоні, і закінчити

круговими рухами)

Покотився Колобок. Стежкою у лісок! (*поміняти руки і виконувати руху з попередньої частини*)

Скок-підскоки, скок-підскоки,

Стежкою у лісок!

Зустрів він в лісі зайчєня, (*Двома пальчиками кожної руки зображуємо*

вушка зайчика, злегка згинаючи і розгинаючи – вказівний і середній підняті вгору, інші притиснуті до долоні)

І зубастого вовчєня, (*страхливо стискаємо і разжимаем все пальці на двох руках*)

Мишка клишоногого. (*Кулачки стиснути і послогового потопати по столу*)

А Лисичка Колобка

Хвать! Взяла і злапали! (*Пальці обох рук швидко з'єднати в замок*)

Робота дітей за столами. Індивідуальна допомога вихователя.

Вихователь: Всі справились? Молодці. А тепер будь ласка встаньте, задвиньте стільчики і подивіться на роботу своїх сусідів.

Підсумок: Станьмо всі в коло і давайте згадаємо з чого починалася наше заняття.

Перетворилися на помічників – чарівників, стрибали – як заєць, йшли як сірий вовк, клишоногий ведмідь, хитра лисиця. Потрапили до чарівної казки, дивилися казку «Колобок», де акторами були...., а глядачами були.... Робили досліди з піском. Зробили аплікацію «Колобок». Молодці! Все згадали.

Вам сподобалося наше заняття?

Я дуже рада. Давайте візьмемося за руки і скажемо один одному до побачення.

*Марімпольська Г., магістриня спеціальності «Дошкільна освіта»
ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»*

До проблеми екологічного виховання дітей дошкільного віку

Серед важливих проблем сучасності, що турбують людство, особливо виділяються екологічні. Увесь світ зіткнувся з глобальною екологічною кризою. Ця проблема потребує негайного вирішення. Тому серед багатьох напрямів освітньої роботи з дітьми дошкільного віку екологічна освіта набуває дедалі більшої актуальності.

Відтак, завданням закладів дошкільної освіти стало виховання молодого покоління в дусі дбайливого, бережливого ставлення до природи, здатності вирішувати питання раціонального природокористування, захисту і відтворення природних багатств землі. На думку видатного педагога В. Сухомлинського, «школа майбутнього повинна найповніше використовувати для гармонійного розвитку людини все, що дає природа і що зможе зробити людина для того, щоб природа служила їй. Вже через це ми повинні берегти і поновлювати природні багатства, які маємо».

Проблеми екологічної освіти й екологічного виховання обґрунтовували педагоги різних епох, зокрема Я. Коменський, Й. Песталоцці, Ж.-Ж. Руссо, В. Сухомлинський, К. Ушинський.

На етапі розвитку сучасної наукової думки вітчизняні й зарубіжні дослідники (Л. Білик, Л. Беялова, В. Вернадський, Н. Демешкант, Н. Єфименко, А. Захлебний, І. Зверев, Л. Лук'янова, В. Петрук, Н. Пустовіт, О. Пруцакова, Ю. Саунова, С. Совгіра, І. Суравегіна, Л. Титаренко, О. Федоренко, С. Шмалей) присвятили свої роботи питанню екологічної освіти та виховання. Незважаючи на підвищений інтерес науковців до питання екологічного виховання дітей дошкільного віку, дослідження впливу навколишнього середовища на виховання й навчання дитини, формування її особистості як багатогранного і складного явища не втрачає своєї актуальності.

Екологічне виховання дітей старшого дошкільного віку є актуальною проблемою сучасності, оскільки саме в цьому віці закладаються основи екологічної свідомості, екологічної культури, що впливають на поведінку і діяльність людини у природі, що підтверджує вагомість використання цього сенситивного періоду для екологічного виховання особистості. У Законі України «Про дошкільну освіту» її роль визначається як провідна у формуванні особистості дитини, тому зміст освіти має виступати базисом становлення людини, а методи відповідати віковим особливостям дітей.

Екологічна освіта і виховання покликані забезпечити дошкільників науковими знаннями про взаємозв'язок природи і суспільства, допомогти зрозуміти багатогранне значення природи для суспільства в цілому і кожної людини зокрема, виробити потребу в спілкуванні з природою, оволодіти нормами правильної поведінки у процесі взаємодії з нею, сформувати прагнення й уміння брати активну участь в охороні навколишнього середовища.

Екологічне виховання дошкільників підчас спілкування з природою займає провідне місце в системі виховання молодого покоління. Окрім того, ціннісне ставлення дошкільників до природи є найважливішим елементом формування їхньої екологічної культури. У дитини формується свідоме сприйняття суспільного довкілля, почуття відповідальності за свою діяльність у природі, розумне використання її багатств.

«Від березневих дощів земля квітне»

(конспект інтегрованого заняття для дітей старшого дошкільного віку)

Мета:збагатити знання дітей про рослини, догляд за ними, методи висадки та збереження, знання про обладнання та як їх застосовувати; розвивати мовленнєві навички, уяву, мислення, пам'ять, збагатити словниковий запас; виховувати любов та повагу природи, української мови

Обладнання: халати, рукавички, захисні окуляри, кімнатні рослини, горщики, земля, насіння.

Хід заняття

Травко-муравко,
Стелись на галявку,
На стежку до броду,
На стежку до хати,
Де ходить по воду
Іванкова мати.
Травко– ласкавка,
Стелись аж до ганку.
– Ми будем з тобою,–
Матуся сказала. –
Покропим водою,
Щоб ти не зів'яла.
Травко-веснянко,
Стелись на полянку,
На згір'я шовкові,
На луки під гаєм,
На землю в обнови,
Де ми виростаєм.

Слово вихователя: щойно ви прослухали веснянку. Веснянки – назва старовинних слов'янських обрядових пісень, пов'язаних з початком весни і наближенням весняних польових робіт. Чому навесні розпочинаються польові роботи? (природа просинається від зимового сну, погода стає теплішою) Які роботи називаються польовими? (садіння овочів, фруктів, пшениці).

Які рослини висаджують навесні? (картопля, морква, капуста, кукурудза, квасоля, перець, огірки, помідори...)

Як можна ще назвати:

- картоплю? (картоплина, бульба, бараболя, картоха);
- помідор? (томат)
- огірок? (огурок).

А тепер поговоримо про страви, які можна приготувати з домашніх овочів. (перед дітьми лежать картинки, а вони повинні назвати страви та покласти до того інгредієнта, який є основним у страві).

- З картоплі: вареники, картопляники, пюре, запіканка, смажена, запечена.
- З капусти: борщ, вареники, салат, голубці.
- З пшениці: роблять борошно, з якого печуть хліб, пиріжки, млинці, вареники, торт, пиріг.

Слово: Отже, ми з вами з'ясували, що весна це час, коли потрібно висаджувати насіння, з якого виростуть рослини, а потім ми приготуємо наші улюблені страви. А зараз ми перетворимося у садівників– чарівників. Об'єднаємося у дві команди: 1. садівники (мета: посіяти насіння квітів), 2. доглядальники (мета: перевірити стан кімнатних рослин, полити, прибрати сухі листочки).

Слово: Для початку назвемо необхідне для роботи обладнання та матеріали (рукавички, халати, лопатки, лійки, горщики, земля, ножиці, вода, плівка, насіння, цибулини рослин, таблички). Кожен підійдіть до столу та по-черзі оберіть необхідні для роботи матеріали. Не забувайте до якої команди ви належите.

Одягайте халати, рукавички, розстеліть плівку та будьте дуже обережними при виконанні роботи.

Команда "Доглядальники": виконуйте роботу не поспішаючи, бережно з кожною квіточкою, так, щоб не пошкодити на ній листочки. Перевірте чи не суха земля, якщо потрібно підлийте рослини. Сухі листочки обережно зніміть або, за потреби, обріжте. Потім протріть вологою серветкою всі листочки, щоб рослини могли дихати. Коли вам буде потрібно інший вид інвентарю, не соромтеся, попросіть у своїх друзів, не забуваючи використовувати "чарівні" слова.

Команда "Садівники": візьміть горщики, насипте половину землі, потім покладіть насіння або цибулини, присипте земелькою та злегка притисніть пальчиками. Далі гарненько полийте водою та поставте на підвіконня.

Після роботи приберіть своє робоче місце, помийте руки. Наступний місяць ми будемо спостерігати за рослинками, щоб вони виростили та міцнішали.

Заключне слово: Сьогодні ми зробили багато роботи і дякую всім вам. Для закріплення нашого заняття проведемо бесіду: кожен розкаже що він зробив, що дізнався нового, які були труднощі.

До проблеми взаємодії закладу дошкільної освіти з батьками

Особистість дитини формується у процесі взаємодії з людьми, які її оточують. Успіх процесу формування дитини залежить від соціальної ситуації її розвитку, системи відносин з однолітками та дорослими в закладі дошкільної освіти та сім'ї. Вихователі зацікавлені в наданні допомоги батькам з питань оволодіння ними змістом і організацією виховання дітей у сім'ї, знаннями й уміннями виховного впливу, зацікавлені педагогічно освічувати батьків, установлювати необхідні взаємовідносини між закладом дошкільної освіти та батьками.

Педагоги закладів дошкільної освіти (ЗДО) спрямовують свої зусилля на всебічний розвиток особистості, організовують освітній процес у ЗДО і їхня місія надзвичайно важлива. Проте вони не єдині, хто опікується дітьми дошкільного віку. Одне з перших місць у формуванні особистості дитини займають батьки, сім'ї вихованців. Тому поєднання зусиль всіх зацікавлених у впевненому старті й подальшому житті дітей є дуже актуальним питанням.

Одним з важливих напрямів роботи ЗДО є взаємодія з батьками, яка здійснюється на підставі низки нормативно-правових документів, зокрема, Закону України «Про освіту». Закон «регулює суспільні відносини, що виникають у процесі реалізації конституційного права людини на освіту, прав та обов'язків фізичних і юридичних осіб, які беруть участь у реалізації цього права, а також визначає компетенцію державних органів та органів місцевого самоврядування у сфері освіти».

У стандарті дошкільної освіти зазначено, що формування особистості дошкільника забезпечується зусиллями батьків, педагогів, психологів, що передбачає залучення батьків вихованців до співпраці і спрямовує педагогічний колектив ЗДО на організацію роботи в цьому напрямі.

Проблему взаємодії сім'ї та закладу дошкільної освіти розкрито в сучасних наукових дослідженнях Г. Борин, Т. Жаровцевої, Л. Загик, А. Залізняка, В. Іванової, О.Кононко, В. Котирло, Т. Кулікова, С. Ладивір, С. Михальської, В. Нечасвої, Л. Островської, Е. Панько, Т. Поніманської та інших. У працях Л. Островської, О. Урбанської досліджено форми й методи роботи закладу дошкільної освіти з сім'єю.

У родині, а також у закладі дошкільної освіти формується особистість не тільки дитини, але і її батьків, і педагогів. виховання дітей збагачує особистість дорослого, посилює його соціальний досвід. у житті кожної людини батьки відіграють велику й відповідальну роль, вони дають дитині нові зразки поведінки, з їх допомогою вона пізнає навколишній світ та наслідує їх у всіх своїх діях. цей процес стає ще інтенсивнішим завдяки позитивним емоційним зв'язкам дитини з батьками й педагогами, її прагненню бути схожим на матір і батька, а також на свого улюбленого вихователя. Коли батьки усвідомлюють цю закономірність та розуміють, що від них багато в чому залежить формування особистості дитини, то вони поводяться так, що всі їхні вчинки й поведінка загалом сприяють формуванню у дитини тих якостей і такого розуміння людських цінностей, які вони хочуть їй передати. усі етапи розвитку вимагають від людини адаптації до нових соціальних умов, що допомагає збагачуватися новим досвідом, ставати соціально зрілим.

Отже, взаємодія педагогів і сім'ї в єдиному освітньому просторі – це найважливіший напрям діяльності закладу дошкільної освіти.

«Взаємодія дитячого закладу і сім'ї» (семінар-тренінг з батьками)

Мета:

- познайомити учасників із ключовими підходами визначеними якості освіти для розвитку позитивної взаємодії між педагогами й батьками, батьками та дітьми;

- представити й відпрацювати практичні кроки, які можуть здійснювати батьки для організації позитивної взаємодії батьків і дітей і вихователів;

- розвинути навички батьків у роботі з вихователями для сприяння фізичному, соціальному, емоційному та когнітивному розвитку дітей – ключовий аспект «дитина в центрі уваги».

Доброго дня, шановні батьки! Рада вас бачити, дякую що ви знайшли час відвідати наш сьогоднішній захід. Сподіваюсь вам буде цікаво і ви з користю проведете час.

1.Знайомство-привітання

Мета: сприяти підвищенню психо-емоційного тону групи та згрупування учасників тренінгу.

У кожного з вас є бейджик, у вас на бейджиках нічого не написано, у кожного з вас є дві хвилини подумати і написати на бейджику так як би ви хотіли щоб до вас зверталися протягом сьогоднішнього заходу, це може бути просто ваше ім'я, ім'я по батькові а може хтось захоче якесь чарівне ім'я. А потім кожен з нас презентує себе, своє ім'я, привітає всіх учасників та скаже що очікує від сьогоднішньої зустрічі, всі ваші очікування запишемо на ватмані.

Очікування записуються на ватмані з лівої сторони,права сторона залишається чистою по закінченню тренінгу будуть записуватися відгуки,недоліки та поради.

2. Оголошення теми та правил заходу.

Правила роботи

Щоб наша зустріч була продуктивною, потрібно дотримуватися певних правил.

Я зачитаю їх, а ви обговоріть і виберіть ті, які підходять нам для ефективної взаємодії:

- Говорити чітко і конкретно.
- Перебивати один одного.
- Правило «піднятої руки».
- Бути пасивним і похмурим.
- Бути активним, брати участь у всіх видах діяльності.
- Правило гарного настрою.

Отже, правила поведінки на тренінгу ми визначили. Можливо, хтось хоче внести корективи? (*Правила записуються на ватмані*).

Вправа «Коло настрою»

Наше заняття ми розпочнемо з настрою. А чи у всіх настрої позитивний і веселий? Зараз за допомогою такого чарівного кола ми дізнаємось наскільки ви себе відчуваєте комфортно в команді чи некомфортно?

Кожному учаснику роздається коло з картону та пластилін.

Завдання: учасникам пропонується прикрасити своє (внутрішнє) коло кружечками, квадратиками, плямами, а за сигналом коло передається по колу інші учасники на свій погляд або додають щось своє на другому колі або прибирають щось зайве, за сигналом «чарівне коло» передається по колу доки не повернеться до господаря.

Рефлексія:

- Що ви відчували, дивлячись на свою оновлену роботу? Чому?
- Які слова хочете адресувати колегам у команді?
- Що вам легше/складніше було робити – додавати певні деталі до «чарівного кола» сусіда чи прибирати? Що це говорить вам про себе?

Висновки: процес сприйняття, делікатне ставлення до результатів роботи інших? Про вміння підказати, допомогти, взаємодіяти.

В-м.: сподіваюсь, що ви дізналися і відкрили щось новеньке для себе, можливо хтось знайшов відповідь на запитання.

Вих.: Шановні батьки! Як ви гадаєте навіщо потрібен дитячий садок? Що діти роблять протягом дня в садочку? (*Відповіді батьків фіксуються на ватмані*).

3. Міні – лекція

Дитячий садок – це невтомна й самобутня країна малечі. Це той світ у якому дитина живе в найважливіший період свого розвитку. І від того як їй тут ведеться, належить не лише її майбутнє, а й майбутнє родини і всієї країни. Дошкільна освіта, говориться в Законі України «Про дошкільну освіту», є обов'язковою складовою частиною системи безперервної освіти в Україні. Це є цілісний процес, спрямований на забезпечення різнобічного розвитку дитини дошкільного віку відповідно до її задатків, нахилів, здібностей, індивідуальних психічних та фізичних особливостей, культурних потреб, формування у дитини дошкільного віку моральних норм набуття нею життєвого соціального досвіду.

Педагогічний колектив нашого садочку впроваджує в практику своєї роботи особистісно-орієнтовану технологію шляхом диференціації навчально-виховного процесу відповідно до нахилів, здібностей, інтересів та потреб кожного вихованця. Особливу увагу приділяють виявленню і розвитку обдарованих та здібних дітей. Весь освітньо-виховний процес в садочку проводиться через гру. Гра – це «чарівна скринька», за допомогою якої можна навчити дитину читати, писати і, головне, – мислити, спостерігати, доводити розуміти, творити. Гра - це не просто розвага, а особливий метод введення дітей у творчу діяльність, метод стимулювання їх до діяльності. Ігри привчають дітей долати труднощі психічні і фізичні навантаження, виховують чесність, колективізм, дисциплінованість. Психолого-педагогічні дослідження, а також практика виховання дітей у дошкільних навчальних закладах свідчить, що початок розвитку творчих здібностей дітей припадає на дошкільне дитинство, коли ігрова діяльність стає провідною. У дошкільному віці закладаються основи творчої діяльності дитини, які проявляються і в самому задумі – виборі теми гри, знаходженні способу реалізації задуманого, а також у тому, що діти не наслідують побачене, а з великою щирістю і безпосередністю передають думки і почуття, показують своє ставлення до відображуваного. Гра, розвиваючи психічні, фізичні сили дитини, сприяючи освоєнню навколишнього світу і людських відносин, пробуджує, залучає її творчий потенціал. Залежно від того, в які ігри грає дошкільник, можна говорити про його здібності, задатки, нахили, окреслити програму їх розвитку на найближчий час.

Скажіть, будь ласка, як часто ви виготовляєте іграшки зі своєю малечею чи робити щось спільне?

- Чи в задоволення виготовляти з дитиною іграшку, чи якимось чином обтяжувало вас?

- Чи гралися ви разом або дитина сама даною іграшкою? Яка була її поведінка?

- З яким настроєм дитина йшла в садочок чи з садочка додому, маючи таку іграшку?

- Взагалі дане заняття якимось позитивно відображається на ваших взаємовідносинах з дитиною чи ні?

Розповідь кожного батька про роботу з дитиною.

Вих.: Дошкільний заклад, діти і батьки – єдине ціле. Сучасне життя вимагає оновлення та урізноманітнення форм роботи колективу дитячого навчального закладу з родиною. Відомо, що багато хто з батьків цікавиться лише тим, як дитина їсть у дитячому закладі і чи добре її одягли, вважаючи, що дитячий садок – місце, де лише доглядають дітей, доки їх батьки знаходяться на роботі. Тому постає завдання зближення з батьками, пошук шляхів взаєморозуміння, ознайомлення батьків не лише з організацією

педагогічної роботи з дітьми, а головне – ознайомлення з виховною метою, традиціями групи і дитячого садочка.

В садочку регулярно проходять різні, цікаві свята, розваги, виставки, конкурси, вихователі інколи вас, просять зробити якусь поробку чи намалювати малюнок разом з дитиною і давайте послухаємо «*подумки в цей час такі у деяких батьків*»:

1. (Аудіозапис різні подумки батьків: *ох знов, ну що ж зробимо . . .*)

Подумки інших батьків:

2. (Аудіозапис різні подумки батьків: *о поробку зробимо обов'язково, із задоволенням, будемо творити, . . .*)

Ну таких батьків дуже мало. Найчастіше у батьків виникають ось такі подумки:

3. (Аудіозапис: *як це набридло, чим вони в садочку займаються, коли це я буду роботи якщо до вечора на роботі*)

А потім батьки сидять до 9 – 10 години вечора і роблять дитині в садочок поробку.

Коли вихователі дають такі домашні завдання, «нас», батьків, це якось обтяжує але змушує подивитися на світ дитини іншими очима і де що зрозуміти, а що саме? – нам допоможуть ось такі чудові малюнки.

4. Вправа «Знайди малюнок своєї дитини» 7-10 хв.

Завдання: учасникам роздаються дитячі малюнки, батькам потрібно знайти малюнок своєї дитини

Обговорення:

- Чи важко було знайти малюнок своєї дитини?

- Щось вам допомогло в даній вправі?

Висновок:

І що нам це дає зрозуміти?

Ми мало приділяємо уваги своєї дитині, мало часу відводимо просто на спілкування з малечею. Що їм дуже необхідно.

5. Творча гра

Вправа «Павутинка особистості»

Необхідні матеріали: ватман, маркери, аркуш А4, роздатковий матеріал.

Мета: думка кожного важлива, генерація різних підходів, фіксація думок.

Індивідуальна робота

Завдання:

Дайте батькам аркуш чистого паперу. У центрі вони малюють квадратик і пишуть у ньому ім'я дитини, і/або (при можливості) вклеюють фото. Навколо фотографії батькам потрібно написати слова, які характеризують їхню дитину; наприклад, задоволена, сердита, кумедна, наполеглива, чуйна, тобто всі якості, які їм спадають на думку: як позитивні, так і негативні. Потім вони проводять лінії від кожної зазначеної якості до фото дитини.

Питання:

Чому батькам потрібно замислюватись про темперамент дитини?

Як батьки можуть врахувати особливості темпераменту своєї дитини? Наведіть приклади.

Зверніть увагу:

Спробуйте звернути їхню увагу на терміни чи слова, які батьки використовували для характеристики своєї дитини під час створення “павутинок” особистості.

Думки учасників вих..м. фіксує на ватмані.

Висновок:

Темперамент характеризує особистість кожної людини та її найтипівіші реакції на навколишній світ. Ми всі народжуємося з певним темпераментом. Його наявність очевидна навіть у немовлят і виявляється в тому, як вони реагують на людей і предмети. Ми не можемо обирати темперамент ні собі, ні своїй дитині.

Кожному з нас притаманні певні особливості темпераменту.

Вправа «Хороші партнерські стосунки» з тими людьми, з якими вони взаємодіють.

Необхідні матеріали: ватман, маркери.

Мета: обмін інформацією, фіксування думок учасників, узагальнення записаних фраз учасників.

- Які прикметники або фрази описують такі стосунки?
- Які навички вихователів і батьків взаємодоповнюють одна одну?

Результат:

Вих.м. записує думки учасників на ватмані у дві колонки:

- «Навички батьків»;
- «Навички вихователя, який працює з батьками».

Обговорення:

Ми бачимо як всі ці навички переплітаються. Для всіх нас важливо і приємно коли з нами вітаються, нам посміхаються, роблять компліменти.

6. Гра-вправа «Взаємодія» (час -30 секунд)

Учасники утворюють групи по 4-5 чол., на групу роздається по: 1 – яйце(сире), 1 – ножиці, 1 – маленький скотч, 5 – коктейльних трубочок.

Завдання:

Учасникам потрібно з даного матеріалу «захистити яйце» так щоб при падінні воно не розбилосся.

Обговорення:

- Чи важко було працювати в команді?
- Хтось був ініціатором процесу?
- Як даного керівника слухали інші?

«Випробування яєць»

Питання до учасників:

- Чи переймалися ви за долю «яйця» сусідньої команди чи навпаки раділи що воно розбилосся? (*конкуренція – хто кращий*)

Взаємодія між дорослими та дітьми, як і взаємодія між однолітками, має велике значення щодо надання підтримки фізичному, соціальному, емоційному та когнітивному розвитку дітей. Її роль важлива, оскільки взаємодія сприяє неперервному розвитку та навчанню дітей.

Міні - лекція

Коли дорослі взаємодіють із дітьми, спираючись на їхні сильні сторони, тоді діти розвивають когнітивні та розумові навички, прагнення до навчання протягом життя, уміють критично мислити, отримують задоволення від навчання, формують високу самооцінку, оскільки відчувають, що вони активно сприяють власному навчанню.

На початку заняття ми з вами обговорювали тему «Іграшки», для кожного віку дитини властива своя іграшка, яка їй буде цікавити та сприяти розвитку. І сьогодні ми з вами роздивимося іграшки які можна зробити для своєї дитини власними руками, з тих підручних речей які є у нас в кожного вдома. (*Міні-презентація саморобних іграшок*)

Вправа «Виготовлення іграшок»

Презентація матеріалу.

1. Коктейльні палички – 30шт.
2. Шнурки – 5 шт.
3. Пластикові великі і маленькі стаканчики – по 20 шт.
4. Селохванові пакети - 5 шт.
5. Пластикові крижечки різних кольорів – 20 шт.
6. Дерев`яні палички – 20 шт.
7. Прищіпки різних кольорів – 20 шт.
8. Скріпки різних кольорів

Підсумок : Презентація роботи батьків

Мельник К.О., магістриня спеціальності «Дошкільна освіта»

ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»

Кравчишина О. О., кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри дошкільної та початкової освіти ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»

Музичні свята та розваги в закладі дошкільної освіти

Гуманістичне виховання особистості є однією з актуальних проблем сьогодення в педагогічній теорії і практиці, що потребує пошуку нових підходів. Інтеграція України в європейський простір вимагає корінних змін у суспільстві й освіті, починаючи з її першої ланки – дошкільної освіти. Орієнтація на дитину, її духовну культуру, розвиток емоційно–чуттєвої сфери і творчих можливостей особистості знайшло відображення в таких сучасних державних документах: Національна стратегія розвитку освіти України на 2012–2021рр., Закон України «Про освіту», Закон України «Про дошкільну освіту», Базовий компонент дошкільної освіти (за новою редакцією). Музичне виховання в закладі дошкільної освіти посідає особливе місце в духовному, естетичному, культурному розвитку дитини й визначається значущістю у її всебічному розвитку й становленні як особистості.

Разом з цим, важливе місце в процесі музичного виховання дітей дошкільного віку займають музично-театралізовані свята і музичні розваги. Свята та розваги є усталеними формами організації музичного виховання дітей дошкільного віку, а також заходами, які сприяють формуванню їхньої культури дозвілля.

На важливість використання виховного та соціалізуючого потенціалу дитячих свят вказували видатні педагоги Ф. Фребель, К. Ушинський, А. Симонович, Н. Крупська, А. Макаренко та ін. Н. Ветлугіна розглядала дитячі ранки та розваги як особливу форму організації дитячої художньої діяльності в дитячому садку, що поєднує різні види мистецтва з метою найбільшого емоційного впливу та ефективного рішення ряду виховних завдань, у тому числі – щодо організації колективу дітей.

Важко переоцінити виховне значення свят, на яких етичне, моральне виховання здійснюється у нерозривному зв'язку з естетичним, коли дитина задовольняє природне прагнення до самовиявлення (засобами мистецтва) – у танці, пісні, декламації.

Свято повинно бути педагогічно повноцінним, щоб духовно збагатити кожную дитину. А це можливо за умови, якщо свято стане своєрідним витвором мистецтва. Треба прагнути, щоб музика, виступи дітей і дорослих, оформлення музичної зали та костюмів дошкільнят – все справило якнайкраще враження. Вплив мистецтва – це найбільш дійовий педагогічний засіб. Саме таким засобом виховання повинно бути свято, яке облагороджує дитину, збагачує її враження, розширює кругозір, формує високі моральні якості. Воно поглиблює почуття любові до України, до рідної мами тощо. Радісні емоції, що виникають після гарно виконаного танцю, пісні, позитивно впливають на фізичний і психічний розвиток дітей, поліпшують поставу, викликають бадьорість, життєрадісність, впевненість у своїх силах, бажання бути зразком для інших на заняттях, у поведінці. Проведення ігордраматизацій, інсценівок, сюрпризних сценок активізує творчість дітей, стимулює прагнення бути самостійними, виявити власну ініціативу.

Музичні твори, підібрані для свята повинні відповідати його загальному характеру і окремим композиційним моментам, створювати у дітей бадьорий, радісний настрій. Не потрібно прагнути до використання на святі музичних творів, складних за структурою, композицією танців, вправ, ігор. І тільки тоді дитина зможе виразити в рухах свій настрій, коли оволодіє способом їх виконання і запам'ятає їх послідовність.

Підготовка і проведення свят і розваг сприяють моральному вихованню дітей: вони об'єднуються загальними переживаннями, в них виховуються основи колективізму;

твори фольклору, пісні та вірші про Батьківщину, про рідну природу, працю формують патріотичні почуття; участь в святах і розвагах формує в дошкільників дисциплінованість, культуру поведінки. Розучуючи пісні, вірші, танці, діти дізнаються багато нового про свою країну, природу, про людей різних національностей. Це розширює їх кругозір, розвиває пам'ять, мову, уяву, сприяє розумовому розвитку. Участь дітей у співі, іграх, хороводах, плясках зміцнює і розвиває дитячий організм, покращує координацію рухів. В основі кожного свята, розваги лежить певна ідея, яка повинна бути донесена до кожної дитини.

Отже, включення музики в освітній процес ЗДО відкриває широкий шлях до інтенсивного розвитку сенсорних здібностей, чуттєвого сприйняття, створює надійну основу для становлення й подальшого розвитку всіх пізнавальних процесів, вдалого поєднання в них емоційного і раціонального, може стати частиною духовного життя людини у майбутньому.

Процес гармонійного розвитку дітей обов'язково повинен включати музичний елемент, оскільки кожна мить дітей оточує різноманітний світ звуків, а найкращим провідником у цей світ для них є музика.

«Кошенята вітають матусь» (сценарій музичного свята)

Мета:

– Створення радісного, святкового настрою учасників свята, вміння дотримуватись театралізованого задуму.

Завдання.

Виховні:

– Доброзичливе ставлення до однолітків.

– Виховувати емоційну чуйність, вміння чекати, радіти досягнутому результату.

Освітні.

– Навчити застосовувати теоретичні знання і практичні вміння і навички отримані на святі.

Вхід до муз. зали

Мама Киця:

З початком весни, з першою весняною травичкою, ніжними квітами й дзвінким співом пташок приходить до нас і жіноче свято. Це свято наших любих мам і бабусь, і ми від усього серця вітаємо, наші рідні, і зичимо щастя, радості і вічної теплої Весни. Любі малята, то ж давайте привітаємо наших рідних матусь і подякуємо за любов, ласку.

Дитина:

На Восьме березня мами

В садок до нас прийшли

Сьогодні їх вітають

В садочку малюки.

Дитина:

На радіснім святі

Усіх вас вітаєм

І зараз для Вас ми

Концерт починаєм !

На середину зали виходить мама– Киця

Мама Киця: Мама Киця, я малята.

Всіх вітаю вас зі святом.

Кошенят своїх люблю,

приголублю, притулю.

І у це весняне свято

в хоровод прошу я вас!

ХОРОВОД

Мама Киця: Шум гучний з кімнати чую, кошенята бешкетують?

Виходять діти кошенята

Дитина: З братом шафу ми відкрили,

Дитина: Чашку мамину розбили

Дитина: Загубили барабан

Дитина: та подряпали диван

Дитина: з миски молоко розлили

Мама Киця: маму – Кицю засмутили

Кинули новеньку книжку

Всі діти: Це тому що, ловим мишку!**Дитина:**

Ми маленькі кошенята,

любим бігати, стрибати.

І у це весняне свято

хочем маму привітати.

Дитина:

Мама, ти наймиліша,

ти найгарніша, люба моя.

Мама, ти моє сонечко,

зірочка ясна, радість моя.

Дитина:

Із веселим святом

Із кінцем зими

Любу нашу маму

Привітаєм ми

Дитина:

Добре знають діти

Великі й малі

Від усіх найкраща

Мама на землі.

Дитина:

Мамі заспіваєм

Радісних пісень

Маму привітаєм

у жіночий день.

Пісня

Мама Киця: Сьогодні до нас прийде видатний котик Василько, він буде нас навчати, співати і танцювати.

Заходить Кіт Василько

Кіт Василько:

Добрий день, мур – мур, мяу!

Мене ніхто тут не чекав?

Я Василько – котик гарний,

Дуже я люблю рибалить,

Вже й на річці побував,

Ось – скільки рибки я спіймав

Зі святом я тебе кицюня,

Від душі вітаю, і рибкою смачненькою тебе й малят я пригощаю.

Дарує мамі – Киці букет з рибки

До кошенят. Ну, а зараз – танцювати,

Бо сьогодні в мамі свято!

Таночок котятток

Кіт Василько:

Гарно затанцювали. Давайте разом пограємо.

Кіт грає з кошенятами.

Кіт Василько: А скажіть мені малята, чи любите ви грати? Тоді я буду вам задам запитання, а ви відповідайте і подивимось, чи знаєте ви відгадувати загадки?

- Мама киця в (кого діти?) – кошенят
- Мама мишка в (кого діти?) – мишенят
- Мама качка у кого діти? – у каченят
- А лисичка мама в кого? – у лисенят
- А мама ведмедиця за ким доглядає? – за ведмежам
- А квочечка мама кого навчає? – курчат
- А кізочка мама кого дуже любить?
- А мама свинка кого приголубить?

Бачу я, що добре ви знаєте, в якої мами які дітки. Але дуже цікаво мені дізнатись, як же ці звірята будуть своїх мам вітати?

Діти відповідають.

Кіт Василько: Ну тоді заспівайте мені, а я послухаю.

Виконується пісня «Кожен по-своєму маму вітає».

Кіт Василько: Шановна мама– киця. У Вас дуже здібні дітки, з них вийдуть гарні танцюристи та співаки.

Мама Киця: Дякую тобі котику! А зараз подивись, як хлопчики допомагають своїм матусям.

Танок прання

Кіт Василько: Браво-браво, які помічники виростають у наших мам!

Мама Киця: А зараз наші діти і для бабусь приготували свої вітання.

Дитина:

Маму дуже я люблю,
Їй палкий привіт я шлю.
Та не тільки їй одній,
Ще й бабусеньці своїй.

Дитина:

Вона моя бабуся,
Найкраща у житті,
А руки у бабусі
Ну просо золоті.

Дитина:

Ми бабусеньок своїх
Також привітаємо
Їм у цей святковий день щастя обожаємо.

Кіт Василько: Давайте для бабусь заспіваймо пісню.

ПІСНЯ ПРО БАБУСЮ

Кіт Василько: Молодці малята, гарно співаєте. А як же дівчатка допомагають своїм бабусям?

Мама Киця: а ти подивись, котику, ми тобі покажемо

Помічники гра

ДІВЧИНКА: Ми дівчатка не прості
Ми дівчата чарівні
Танцювати гарно вмієм
Ручок, ніжок не жалієм

ДІВЧИНКА: Наші хлопці кавалери
З ними ми як королеви
І у цей святковий час
Ви прийміть танок від нас.

Парний танок

Кошенята разом:
Ми нашу маму поцілуємо,
Та ще й таночок затанцюємо.

Танок зі стрічками

Мама Киця: Дякую, тобі котику, навчив ти моїх кошенят, співати і танцювати...

Кіт Василько: Шановні наші мами і бабусі! Наше свято наближається до кінця.
Ми теж вітаємо щиро вас із святом весни.

Бажаємо щастя, достатку, сонячної долі. Хай ваші діти і онуки приносять вам тільки радість.

Мама Киця:
Хай світить сонце і колосяться жита,
Щоб ви були здорові і щасливі
І жили на многії, многії літа!

*Марімпольська Г., магістриня спеціальності «Дошкільна освіта»
ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»*

До проблеми виховання культури здоров'я дітей старшого дошкільного віку

Формування, збереження й зміцнення здоров'я дітей та дорослих громадян України – одна з актуальних проблем нашого суспільства. Розбудова держави, її подальший розвиток прямо залежать від здоров'я населення, від збільшення кількості здорових, міцних, сильних тілом і духом людей. Важливість виховання здорового способу життя у дошкільників обумовлена розумінням, що лише з самого раннього дитинства можна прищепити основні знання, навички і звички з охорони здоров'я, які згодом перетворяться у важливий компонент загальної культури людини і вплинуть на формування здорового способу життя усього суспільства. Саме у дошкільному віці закладається майбутній потенціал здоров'я, це найважливіший час для виховання здорового способу життя. Діти дошкільного віку вже здатні розуміти й усвідомлювати залежність стану здоров'я від способу життя.

Про це зазначається в основних державних документах: Концепції дошкільного виховання України, Загальній концепції неперервної валеологічної освіти, Концепції інтегративної українознавчої валеологічної освіти України, Базовому компоненті дошкільної освіти України, Законі України «Про дошкільну освіту», Законі України «Про освіту», Національній стратегії розвитку освіти в Україні на 2012–2021 рр.».

Проблема здоров'я в дітей дошкільного віку сьогодні розглядається через: формування валеологічної культури і культури здоров'я (Г. Апанасенко, В. Бобрицька, М. Болотова, О. Бондаренко, Є. Булич, Є. Вайнер, М. Гончаренко, В. Горащук, С. Кириленко, С. Коренева, Г. Кривошеєва, В. Нестеренко, П. Плахтій, І. Поташнюк, Н. П'ясецька, О. Савченко, С. Свириденко, Є. Чернишова, Т. Шаповалова, Б. Шиян та ін.), надання дітям знань про основи здоров'я (Л. Лохвицька, С. Юрочкіна та ін.), формування ціннісного ставлення до власного здоров'я (Т. Андрющенко, Г. Беленька, О. Богініч, А. Богуш, М. Машовець та ін.).

Так, у роботі С. Юрочкіної розкриваються зміст і методика валеологічного виховання дітей старшого дошкільного віку. Автор доводить, що особливість

валеологічного виховання полягає в безперервності цього процесу. Зазначається, що рівень і тривалість життя людини визначаються моделлю поведінки, що формується в дитинстві. Автор підкреслює, що сучасна практика роботи закладів освіти і зокрема, дошкільних навчальних закладів, переважно зорієнтована на формування культурно-гігієнічних навичок і не забезпечує цілком необхідний рівень знань, умінь та навичок дітей щодо культури здорового способу життя.

Розробка моделі формування валеологічної культури дітей старшого дошкільного віку та визначення педагогічних умов її реалізації в дошкільному навчальному закладі було предметом дослідження О. Тихомирової. Формування валеологічної культури автор розглядає як цілеспрямований процес зміни уявлень, знань і поведінки старших дошкільників у ставленні до себе, свого здоров'я, а також у ставленні до людей і їхнього здоров'я в результаті впливу на них педагогів ДЗО і батьків за задалегідь спроектованою моделлю та адекватними заходами і прийомами впливу.

Отже, вважаємо, що визначальним чинником для виховання культури здоров'я дітей дошкільного віку є створення вихователем умов для розвитку самосвідомості вихованців, які будуть спрямовані на ціннісне ставлення до власного здоров'я та здоров'я оточуючих.

«Де знайти здоров'я?»

(конспект зняття для дітей старшого дошкільного віку)

Мета: ознайомити дітей з важливістю берегти та укріплювати здоров'я, навчити оцінювати свій стан; розвивати пізнавальний інтерес, уяву, мовлення; виховувати бажання слідкувати та укріплювати своє здоров'я, формувати уявлення про залежність здоров'я від рухової активності, харчування, води, повітря.

Обладнання: м'ячі, скакалки, музика, роздатковий матеріал.

Хід заняття

Питання: 1. хто знає, що таке "здоров'я"? 2. Чому воно таке важливе? Як зробити своє здоров'я міцним? Що ви для цього робите?

Сьогодні ми пограємо у гру: "Подорож до здоров'я". Шлях перед нами тернистий, складний і багатий на пригоди, але ми пройдемо його легко і весело. Перед нами карта. Роздивіться її уважно, зберіть всі свої сили і рушаймо до пригод. Але для початку зробимо зарядку, розігріємо ручки та ніжки, щоб подорож була легкою.

Комплекс гімнастики:

- Ходьба на місці.
- В.п. – стоячи, руки на поясі. Нахили голови вперед– назад, вправо–вліво (4– 5 р.).
- В.п. – стоячи, руки вперед. Обертальні рухи долонями (3– 4 р.).
- В.п. – стоячи, руки в сторони. Обертальні рухи в ліктьових суглобах (3– 4 р.).
- В.п. – стоячи, руки вгору. Обертальні рухи прямими руками (3– 4 р.).
- В.п. – стоячи, права рука вгору, ліва вниз. Ривки руками назад. Зміна рук кожні два рази (4– 5 повторень).
- В.п. – стоячи, руки на поясі. Нахили вперед– назад, вправо–вліво (2– 3 р. в кожен бік).
- В.п. – стоячи, ноги нарізно, руки вперед. Махи прямими ногами вперед, убік, назад (2– 3 р. в кожен бік).
- В.п. – стоячи, руки на поясі. Випади вперед– назад, убік з упором руками на коліно (1– 2 р. в кожен бік).
- В.п. – стоячи, руки на поясі. Присідання, руки вперед (5– 6 р.).
- Ходьба на місці, підскоком – 5– 6 р.
- Ходьба на місці.

Завдання 1. "З чого складається здоров'я?". Перед дітьми скриньки, у кожній лежать предмети: 1. Рушничок і мило. Для чого вони потрібні? Навіщо мити руки і вмиватися? 2. Зубна щітка і зубна паста. Для чого вони потрібні? Навіщо чистити зуби? Скільки азів на день потрібно чистити зуби? 3. Гребінець. Для чого він потрібний? Що буде якщо не розчісувати волосся кожного дня? 4. Брудна тарілка. Навіщо треба мити посуд? Чи можна їсти з брудного посуду брудними руками брудні овочі? А ще що потрібно мити/чистити/прибирати?

Наочний експеримент: щоб довести дітям користь від миття рук з милом, вихователь ставить дві тарілки: з мильною водою і чистою. Один з дітей вмокає палець у землю/пил тощо, а потім у тарілку з чистою водою і у тарілку з мильною водою. Діти спостерігають як бруд відступає під тиском мила.

Завдання 2. "Перейти через місток". Потрібно відгадати загадки. Відповіді представлені картинками, діти мають прослухати казку і знайти відповідь.

Кожний ранок умиватись
І зарядкою... (займатись)

У дворі щодня гуляти,
Повноцінно їсти й... (спати)

Добре мити всі продукти,
Досхочу вживати... (фрукти)

Будете це все робити –
Перестанете... (хворіти)

Завдання 3. "Обід у зайчика". Слово: всі ми знаємо, що зайчики справжні ласуни. Вони часто залазять в город і їдять там... (моркву, капусту, яблука, ягоди). А що зайчик робить, щоб його не впіймали? (швидко бігає та високо стрибає). Щоб бути такими спритними і сильними як зайчик ми завітаємо до нього на обід.

У корзині іграшки, які моделюють різні харчові продукти. Потрібно покласти на стіл перед іграшкою зайчиком корисні для здоров'я: яблуко, морква, капуста, гамбургер, сосиски, картопля фрі, карамельні цукерки, тарілка з супом, тарілка з кашею з фруктами тощо).

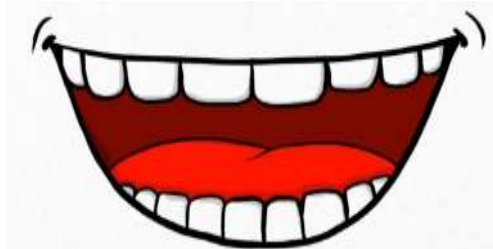
Завдання 4. "Наш друг чисте повітря". Слово: що таке повітря? (те чим дихаємо). Давайте наберемо повні легені повітря і затримає дихання. Довго людина може не дихати?(не довго) Чи можна жити без повітря? (ні) Яке повітря буває? (холодне, тепле, брудне, з приємним і неприємним запахом, лісове тощо). Яким повітрям потрібно дихати, щоб бути здоровим? (чистим) Що таке "легені Землі"? (ліси). Що забруднює повітря? (автомобілі, заводи, паління листя тощо). Природа створює для людини всі умови для життя, тому ми маємо піклуватися про природу у відповідь, щоб усім було добре. Давайте складемо пам'ятку "Як зберегти чисте повітря!"

На підготовленому аркуші діти клеять картинки, на яких показані чинник забруднення повітря:

Завдання 5. "Коли в мене щось болить". Слово: бувають такі ситуації, коли людина піклується про своє здоров'я, а в неї все щось болить. Що робити в такій ситуації? (йти до лікаря) А можна самому лікуватися? (ні). А чому? (бо самолікування може бути шкідливим для здоров'я...). Зараз ми спробуємо відгадати як лікар допомагає хворому і хто за що відповідає.

- Стоматолог – зуби
- Педіатр – дитячі хвороби, дітей
- Ортопед – кістки
- Терапевт – кашель, біль у шлунку
- Окуліст – очі

Заключне слово: отже, ми сьогодні подолали довгий шлях у пошуках здоров'я. Що ви дізналися нового? Як будете піклуватися про своє здоров'я? А тепер йдемо на обід.

*Осадча О.М., магістриня спеціальності «Дошкільна освіта»
Зажарська Г.П., асистент кафедри дошкільної та початкової освіти
ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»*

LEGO–технологія – чарівні цеглинки успіху

На сьогодні конструктори LEGO є незамінним матеріалом для занять з дітьми у закладах дошкільної освіти і в початковій школі. LEGO– технологія цікава тим, що об'єднує в собі елементи гри та експериментування. За допомогою LEGO діти вивчають математику, мову, знайомляться з доквіллям і навіть малюють цеглинками! Заняття з LEGO урізноманітнюють та вдосконалюють навчальний процес, роблять його цікавішим для дітей. Заняття в ігровій формі створюють неповторну атмосферу психологічного комфорту і проходять без нервового напруження, що позитивно позначається на якості засвоєння матеріалу.

Організуючи заняття з використанням LEGO передусім доречно пам'ятати, що вони мають приносити дитині радість, проходити в спокійній емоційно сприятливій атмосфері. Велике значення в іграх-вправах з LEGO має текст. Він повинен бути веселим, доступним для розуміння дітей, відповідним їхньому віку.

Педагог під час організації занять з LEGO – партнер дитини, який підтримує, надихає, за потреби допомагає їй віднайти відповідь на питання. Він мотивує дитину бути самостійною, спонукає до дій у різні засоби, зокрема власним прикладом, адже дитина вчиться наслідувати дорослого. Упродовж усього заняття педагог знаходиться поруч з дитиною, ставить їй запитання, цікавиться успіхами, звертає увагу на розв'язання певних задач. Так відбувається взаємодія дорослого з дитиною, створюється довірлива атмосфера, яка сприяє розв'язанню проблемних завдань, формуванню вміння слухати і чути дорослих та однолітків, розвитку мовлення, уміння висловлювати свої думки та з повагою ставитися до думок оточуючих.

«ЛЕГО-місто»

*(конспект заняття з використанням LEGO-технологій
дітей старшого дошкільного віку)*

Мета:

- Продовжувати знайомство дітей з кольором LEGO-елементів.
- Формувати почуття симетрії і вміння правильно чергувати колір в своїх будівлях.
- Розвивати орієнтування в просторі, розвивати увагу, дрібну моторику, творче мислення.
- Виховувати самостійність, інтерес до конструювання з LEGO.

Корекційні завдання: розвивати діалогічну мову, активізувати в мові слова: з'єднуємо, скріплюємо, ліворуч, праворуч, посередині.

Обладнання: конструктори ЛЕГО, картина із зображенням міста, дрібні іграшки для обігравання будівель.

Хід заняття

Організаційний момент.

Вихователь:

Що за чудовий винахід – ЛЕГО – конструктор позавсяких сумнівів.

(Чергові діти роздають «ЛЕГО» конструктор.)

Шлях для фантазій з ним тільки прямий,

Можна з ним всяку нашу затію

Вибудувати відразу – була б ідея.

Хтось побудує для лялечки будинок,

Меблі й транспорт, басейн.

Хтось ракету, що до зірок летить,

Або підводний човен, що в морі пливе.

Безліч можна ідей втілити,

Лише б хотілося фантазувати і творити.

Вихователь:

Діти і насправді з конструктора «ЛЕГО» можна побудувати все що завгодно, а от що ми сьогодні з вами будемо будувати ви дізнаєтеся відгадавши мою загадку. Вихователь загадує загадку.

(Виставляє картину із зображенням міста).

Вихователь:

Уважно розгляньте картинку і скажіть – що намальовано на картині?

Діти: Будинки.

Вихователь:

А які будинки ви бачите на цій картині?

Діти: Високі, низькі, одноповерхові, багатоповерхові?

Вихователь:

Що ще ви бачите на картині?

Діти: Дорогу, дерева, людей, машини.

Вихователь:

А тепер подумайте, як можна назвати цю картину одним словом?

Діти: Місто.

Вихователь:

Як ви думаєте, які будівлі необхідні в місті крім житлових будинків?

Діти: Школа, магазин, дитячий садок, лікарня, завод...

Вихователь:

А давайте ми з вами визначимо скільки складів у слові місто.

Діти: 2 склади.

Вихователь:

А тепер давайте слово місто позначимо кольоровими квадратами.

Діти викладають слово місто на магнітній дошці.

Вихователь:

Перш ніж приступити до роботи я пропоную пограти в гру.

Дидактична гра «Хто самий уважний» – знайти деталь того чи іншого кольору.

Пальчикова гімнастика «Дім»

Вихідне положення. Руки стиснуті в кулачки, залишаючи круглі отвори всередині. Ставимо кулачок на кулачок, змінюючи положення рук кілька разів – виходить довга «труба».

Будинок стоїть з великою трубою.

У ньому ми будемо жити з тобою.
Дивиться вгору труба на даху
І димить, як ніби дихає.

Пальці рук з'єднати під кутом, великі пальці покласти один на інший. Вказівний палець однієї руки випрямити – це «труба».

Подивися на будинок з трубою.

У ньому ми будемо жити з тобою.

Руки підняти над головою, пальці з'єднати під кутом.

Ось стоїть великий будинок,

До надто важливий.

Сто віконець у тім будинку!

Він багатопверховий.

Вихователь:

Що за диво з див

У мене конструктор є.

Кажуть, що допомагає

І мене він розвиває.

Адже деталі в нім будь – які

І великі і малі.

І з них я без труда

Сам побудую міста.

Вихователь:

А зараз беремо конструктор «ЛЕГО» і приступаємо до роботи.

Діти самостійно будують будинки, будівлі за своїм бажанням
(звучить музика).

Із зроблених дітьми конструкцій вибудовується місто.

Вихователь:

Діти, які ви молодці! Подивіться всі будинки і будівлі у вас вийшли різні. У тебе, Платоне, яка будівля? А в тебе, Маринко? А як ти, Діана, назвеш свою будівлю? Чому побудували саме ці будинки? Скільки поверхів? Якого кольору ваші будівлі?

Вихователь:

А зараз я пропоную вам трохи погратися та обіграти свої будівлі.

Погоріла Л.В., магістриня спеціальності «Дошкільна освіта»

*Зажарська Г.П., асистент кафедри дошкільної та початкової освіти
ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»*

Ігровий стретчинг – сучасний засіб зміцнення здоров'я дошкільнят

Сучасні дошкільнята – відкриті, розкуті, комунікабельні. Старі іграшки та ігри не викликають у них особливого інтересу. Як же оновити зміст ігрової діяльності? Як створити умови не лише для формування ігрових умінь, а й для розвитку творчих здібностей, винахідливості, уяви, індивідуальності, фантазії?

Вихователі добре розуміють значення розвивального середовища для всебічного розвитку дитини. Останнім часом дуже змінилися вимоги до організації середовища закладу. Досвід свідчить, що становлення та розвиток особистості дитини відбувається здебільшого не на занятті, а в повсякденному житті, де дитина має змогу отримати значно різнобічніший і багатший емоційний і діяльнісний досвід. Не менш важливим є питання предметного наповнення розвивального середовища. Добір ігор та дидактичних засобів передбачає їх багатофункціональність. Щоб викликати у дітей бажання

самостійно гратись з дидактичним матеріалом, розвивати їх сенсорні здібності, логіку, мислення, фантазію ми вирішили надати йому більш цікавого змісту.

Ігровий стретчинг – це комплекс спеціальних фізичних вправ, які спрямовані на поступове збільшення рухового діапазону всіх груп м'язів. Стретчинг як ціла система спортивної підготовки застосовується для підвищення гнучкості тіла, для зміцнення опорно-рухового апарату дитини.

Щоденне проведення вправ стретчингу та включення їх в фізкультурно–оздоровчі та освітні форми роботи в дошкільному закладі призводить до загальному зміцненню, розвитку організму.

В результаті занять гімнастикою з елементами «ігрового» стретчинга відбувається оздоровлення організму дитини в цілому. Регулярні заняття стретчингом виховують у дітей волю і впевненість у собі.

«Морська пригода»

(конспект заняття для дітей середньої групи)

Мета: збереження та зміцнення фізичного здоров'я малюків, профілактика плоскостопості, збільшення рухливості суглобів та розтягування м'язів, вироблення звички до здорового способу життя.

(Діти розміщуються на килимку у спортивній залі. Тихо звучить релаксаційна музика. Під звуки казкової мелодії діти, розплющивши очі помічають, що вони опинились на березі моря.)

Хід заняття

Вихователь.

– Сьогодні ми з вами помандруємо у казку. Казку незвичайну – казку морську. (Вихователь підіймає тканину, під якою діти можуть побачити на килимку силуети морських мешканців).

- Послухайте музику і покажіть, як хвилюється море. (Діти виконують хвилеподібні рухи руками).

- А тепер занурюємось дно. (Діти повільно присідають та піднімаються).

- Ось ми на морському дні, огляньтеся, що ви бачите? (Відповіді дітей).

- Та тепер ми обережно будемо переступати, щоб не наступити на морського їжачка. (Ходьба на зовнішній стороні стопи).

- А зараз ми побіжимо по колу, щоб нас не спіймала акула. (Біг на носочках).

- У відкритому морі вода синя, як пелюстки волошки. Там на найбільшій глибині дуже давно стояв палац морського царя Посейдона, який кожного ранку зі своїми морськими мешканцями виконували фізичні вправи, щоб з кожним днем ставати все спритнішим та міцнішим. Отже ми з вами зараз теж будемо виконувати такі вправи.

Вправа «Пробудження зі сну»

В.п. – сидячи навпочіпки; ноги разом, п'яти торкаються підлоги; пальці витягнутих рук вперед зчеплені в «замок», опущені вниз; тулуб злегка нахилений уперед; голова опущена.

1 – повільно підняти й випрямити ноги, тулуб залишаємо нахиленим.

2 – одночасно випрямити тулуб і підняти прямі руки вгору, розгонути долоні.

3 – руки опустити через сторони вниз.

4 – повернутися у в.п. (4– бр.)

Вправа «Морський котик»

В.п. – лежачи на животі; з'єднати ноги випрямити; прямі руки витягнуті вперед.

1– 2– 3 – прогнутися, підняти руки й ноги над підлогою.

4 – повернутися у в.п. (4– бр.)

Вправа «Парус»

В.п. «поза прямого кута»; ноги разом; руки в упорі заду.

1 – підняти прями ноги на 45* та описати ними коло.

2 – в.п. (4– бр.)

Вправа «Медуза»

В.п. лежачи на спині, руки вгорі, ноги разом

1– поворот тулуба вліво.

2 – в.п.

3 – поворот тулуба вправо

4 – в.п.

Вихователь. – Поки ми з вами відпочивали на березі моря, настала ніч, став підійматися вітер. На морі почався шторм... Щоб нам врятуватись необхідно подолати перешкоди. Зараз ми уявимо себе морськими тваринками і будемо ховатись.

Вправа 1 – Стоячи, за допомогою згинання пальців ніг, просуватися по підлозі уперед, назад («Краб»)

Вправа 2 – Ходьба по предметах: палиці, камінці.

- Море заспокоїлось, хвиля відійшла. Подивіться, що ви бачите? Морські глибини ховають дивовижних мешканців.

Дидактична гра «Опиши предмет». Діти коротко описують предмети моря, які їм сподобались, міркують, які частини повторюються, де ми можемо зустріти схожі предмети?

Гра-релаксація «Море хвилюється»

Посохова В. О., магістриня спеціальності «Дошкільна освіта»

ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»

Логіко-математичний розвиток дітей дошкільного віку

Актуальною проблемою дошкільної освіти є розвиток логіко-математичних здібностей дітей дошкільного віку. Логіко-математична компетентність і грамотність є компонентами сучасної математичної освіти дошкільників. Логіко-математичний розвиток передбачає пізнавальну активність у власному розвитку дошкільника, який «цікавиться особливостями свого сприймання, пам'яті, уяви, уваги, мислення, здійснює елементарні мислительні дії» (аналізує, порівнює, синтезує, узагальнює).

У працях Ж. Піаже, А. Валлона, Б. Інельдера, В. Рубцова, Е. Юдіна встановлені вікові межі, у яких відбувається процес, що є основним фактором у визначенні успішності формування логічних умінь. У наукових дослідженнях доведено спроможність дітей дошкільного віку розуміти нескладні за змістом наукові поняття (Л. Виготський, П. Гальперін, А. Усова), виявлені суттєві зв'язки дійсності, які є доступними дошкільникам у предметно-чуттєвій пізнавальній діяльності (Л. Венгер, О. Запорожець), розроблено найоптимальніші форми і методи навчання дошкільників (Л. Артемова, А. Богущ, Н. Гавриш, Н. Грама).

Останнім часом розроблена ідея найпростішої логічної підготовки дошкільників, введення їх у сферу логіко-математичних уявлень на основі використання спеціальної серії «навчаючих ігор» (А. Столяр). Ці ігри цінні ще й тим, що вони актуалізують приховані інтелектуальні можливості дітей, розвивають їх (Б. Нікітін). Н. Баглаєва, дає визначення дефініціям «логіко-математичний розвиток» і «логіко-математична компетентність», які покладені в основу змістовних ліній Базового компонента дошкільної освіти та детально висвітлені у Коментарі до Базового компонента дошкільної освіти в Україні.

Логічне мислення – операції порівняння, синтезу, аналізу, узагальнення, абстрагування, дедуктивних (від загального до часткового) та індуктивних (від часткового до загального) його форм.

До кінця дошкільного віку формуються елементи логічного мислення з опорою на поняття. Поняття формується в тому випадку, коли організовано перехід дитини від зовнішніх орієнтовних дій до дій внутрішнього плану. При цьому зовнішнє середовище заміщується словесним позначенням, що дає можливість переносити дії на різні ситуації.

Отже, для розвитку логіко-математичних умінь важливо, щоб навколишнє середовище, в якому перебуває дошкільник, було варіативним, різноманітним, надавало дитині можливості почуватися відкривачем нових знань, було доступним для ознайомлення.

«Врятуємо Машу»

(конспект заняття для дітей старшого дошкільного віку)

Мета: продовжувати вчити дітей оперувати цифрами, розв'язувати логічні задачі, вправляти в порівнюванні предметів, закріпити знаки $\langle \rangle =$; повторити геометричні фігури, дні тижня; формувати вміння орієнтуватися у просторі; розвивати у дітей логічне мислення, пам'ять, мовлення; виховувати стриманість, колективізм та інтерес до математики.

Обладнання: ноутбук; 5 ключів; зображення замку; дидактична гра «Порахуй та порівняй»; зображення для гри «Будь уважним»; зображення човника, вантажівки, людини з геометричних фігур; лабіринт

Хід заняття

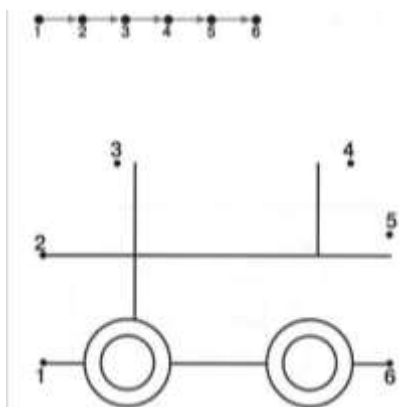
Я усіх дітей гукаю,
Та до себе закликаю!
Будемо ми разом грати,
Заняття час вже починати.

- Сьогодні зранку, на мою електронну пошту прийшов лист, давайте його прочитаємо.

«Шановні діти, ви напевно любите казки? Пише вам ведмедик з казки «Маша та ведмідь». В нашому лісі сталася біда.. Одного сонячного ранку, Маша гралася на лісовій галявині. Та несподівано налетів чаклун, посадив Машу в мішок і поніс її до себе в замок. Чаклун пообіцяв випустити Машу тільки тоді, коли лісові звірята виконають його завдання та принесуть 5 ключів. Ми намагалися врятувати свою подругу, але ніяк не можемо дістатися до замку, бо всі дороги, які до нього ведуть, заплутані. Допоможіть нам будь ласка.»

– Ну що, допоможемо лісовим звірятам звільнити Машу від чаклуна? В дорозі можуть трапитися деякі труднощі, можливо підстерігатиме небезпека. Але нашими помічниками будуть уважність, кмітливість, взаємодопомога. То ви готові до того, чи не злякались ?

– А щоб дізнатися чим ми будемо подорожувати, потрібно з'єднати крапочки за порядком, від 1 до 6. Що в нас вийшло? Так, подорожувати ми будемо машиною. А щоб вона привезла нас до лісу, потрібно уважно слухати мої запитання і давати на них відповіді.

Гра «Відповідай швидко і правильно»

Цукор солодкий, а сіль ...

Слон великий, а мишка ...

Дерево високе, а кущ ...

Міст широкий, а лінійка ...

Ніж короткий, а шабля ...

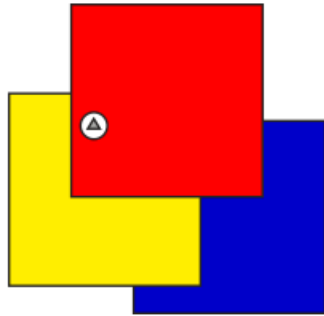
– Молодці! А тепер вирушаємо в дорогу! (*гра з прискоренням «Колесики»*)

– Ось ми і потрапили до казкового лісу і вже час виконувати завдання чаклуна.

1 Завдання – Будь уважним

1.Обери олівець: не жовтий та не синій, не найдовший та не найкоротший

2.На столі лежать квадратні серветки однакового розміру, одна на одній, як на малюнку. Юра грав з канцелярськими кнопками та приколов серветки до столу. Серветка якого кольору не буде приколата до столу?

3.Скільки рибок потрібно запустити в пустий акваріум?

– От ми і справились з першим завданням. А отже отримуємо перший ключ і можемо вирушати далі.

2 Завдання– Порахуй та порівняй

– От, які ми молодці, порахували та порівняли всі предмети. А за виконане завдання ми отримуємо другий ключ.

3 Завдання– Дні тижня

– Чаклун хоче перевірити на скільки добре ви знаєте дні тижня.

Вранці ми із добрим ділом привітали... (понеділок).

Ніченька минула скоро, – трудовий іде... (вівторок).

Спритна, вміла, молода, вже настала ... (середа).

Йде четвертий день тепер, називається... (четвер).

Діло добре ладиться, як настала... (п'ятниця).

Дома скрізь кипить робота як почався день... (субота).

А в суботу з хлібом– сіллю привела сестру ... (неділя).

Ось і тижневий кінець. Хто трудився ... (молодець).

– А хто назве їх по порядку?

– Який сьогодні день?

– А який був вчора?

– А який буде завтра?

– Який сьогодні день, якщо вчора був вівторок?

– Який сьогодні день, якщо завтра буде неділя?

– Молодці А за виконане завдання, ми отримуємо третій ключ. Я думаю зараз саме час нам відпочити, тому що всі стомились.

Фізкультхвилинка

За казками ми пішли,
Не одразу їх знайшли!
Ніжками ми тупали,
Кулачками стукали.
Пам'ятають казки нас,
Нахилились ми на «раз».
А на «два» ми піднялись
І за руки узялись.
Всі по колу ми пішли,
Наші казочки знайшли.

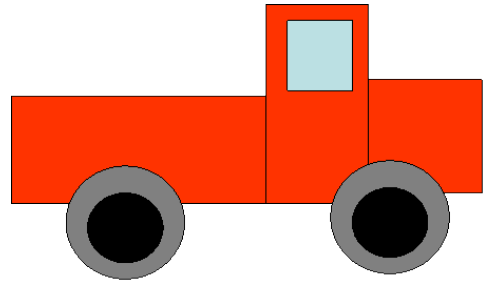
4 Завдання – Геометричні фігури

– Що намальовано на цих картинках?

- З яких фігур складено човник?
- З яких фігур складено вантажівку?
- З яких фігур складено людину?

Молодці, за виконане завдання ми отримуємо четвертий ключ.

А ми все ближче і ближче до замку чаклуна, в нас є 4 ключі. Скільки залишилося знайти? (один)

5 завдання – Лабіринт

– Останній ключ знаходиться на воротах замку, але щоб отримати його, треба пройти лабіринт.

- От і виконали ми всі завдання чаклуна, зібрали всі ключі і нарешті зможемо звільнити Машу.

- А за те, що ви допомогли ведмедику врятувати його подругу, та на згадку про нашу зустріч, ведмедик приготував для вас смачні подарунки з казкового лісу.

- Нам вже час повертатися до дитячого садочка, сідаємо до нашої машини і вирушаємо.

- Діти, де ми з вами були? Що робили?

- Яке завдання було найважчим?
- Яке сподобалося найбільше?

Природа у вихованні дітей дошкільного віку

До найактуальніших проблем сьогодення, що торкаються кожного жителя планети й від якого залежить майбутнє людства, належать екологічні проблеми. Викликані недалекоглядним, нерозумним, необґрунтованим ставленням людини до природи. Аналіз екологічної ситуації на нашій планеті свідчить про те, що нинішня криза охопила сфери мислення людини, її екологічну свідомість і практичну діяльність. Глобальне знищення природи – це лише побічний результат згубної діяльності суспільства. Тому актуальною в наш час є проблема формування екологічної свідомості дітей.

Дитина приходить у дитячий садок. У неї ще не сформовані стійкі погляди, переконання, інтереси, тому вихователі ставлять перед собою завдання – сформувати мислення, екологічну культуру, учать дитину з раннього віку жити за законами природи. І саме дитячий садок для цього має неабиякі можливості, бо саме з раннього віку в дитини закладаються: інтелект, мислення, природна допитливість, інтерес до всього оточуючого.

Формування екологічної свідомості – найважливіше завдання дошкільної установи в даний час. Дошкільна установа вже сьогодні покликана проявити наполегливість у вихованні нового покоління, якому властиво особливе бачення світу як об'єкту його постійної турботи. У дітей дошкільного віку є необхідні передумови формування позитивного емоційно– ціннісного ставлення до природи. Їм доступне розуміння різнобічних цінностей природи, вони вміють виразити свої емоції від спілкування з природою у творчій діяльності, знають правила поведінки в природі, можуть оцінити свої вчинки та вчинки інших.

Класики західноєвропейської прогресивної педагогіки вважали природу важливим фактором виховання дошкільників. Видатний чеський педагог Я. Коменський (1592 – 1670) зробив великий внесок у розроблення питання про роль природи у вихованні дітей. Людина, на його думку, частина природи і повинна розвиватися за законами природи. Правильне виховання, за Я. Коменським, має будуватися відповідно до природи дитини, її можливостей. Я. Коменський вважав, що вже з раннього віку слід давати дітям потрібні знання про природу, які є такими ж важливими для розумового розвитку дітей, як і знання мови, математики тощо.

У педагогічній спадщині Марії Монтесорі (1870 – 1952) важливе місце відводилося природі як засобу розумового, морального розвитку і зміцнення фізичних сил дитини. Природа, особливо в дитячому віці, підкреслювала М. Монтесорі, потрібна для розвитку розуму і тіла, для формування людини, оскільки вона належить природі. Найкращий спосіб зміцнити дитину – організувати її спілкування з природою. Для психічного життя дитини потрібно збагачувати її враженнями від природи. Основними засобами для досягнення цього є організація праці на землі, вирощування рослин і тварин, спостереження за природою. М. Монтесорі наголошувала на створенні в будинках дитини невеликих городів, де діти з чотирирічного віку мали б змогу працювати на клаптиках землі, утримувати курей, голубів. Вона підкреслювала, що ніщо так не розвиває почуття природи, як піклування про живих істот. У дітей збільшується інтерес до спостережень, розвивається відповідальність за життя живих істот.

«Весна прийшла»

(конспект заняття для дітей середнього дошкільного віку)

Мета: узагальнити уявлення дітей про весну: назвати прикмети весни, знання весняних місяців; розширити словник; розвиток інтересу дітей до образотворчого мистецтва; навчити нетрадиційній техніці малювання.

Обладнання: ілюстрації, весняна музика, клей, фарбована сіль, капустаний лист, гуаш.

Попередня робота: читання про весну, заучування віршів, прислів'їв про весну, спостереження, розглядання ілюстрацій.

Хід заняття

I. Організаційний момент.

Вмикається весняна музика, звуки птахів

Вихователь: Діти, давайте з Вами привітаємося та виконаємо нашу вправу разом!

З добрим ранком, оченята! (*Погладжування повік*)

Ви прокинулися? (*З'єднати великий і вказівний пальці, зображуючи «бінокль»*)

З добрим ранком, вушка! (*Погладжування вух*)

Ви прокинулися? (*Прикладання долонь до вух*)

З добрим ранком, ручки! (*Погладжування кистей рук*)

Ви прокинулися? (*Поплескати в долоні*)

З добрим ранком, ніжки! (*Погладжування стегон*)

Ви прокинулися? (*Потопати ногами*)

З добрим ранком, сонце! (*Розвести руки в сторони*)

Ми прокинулися! (*Широко посміхнутися*)

Вихователь: Тепер ми бадьорі, веселі, здорові й можемо починати наше заняття.

II. Основна частина.

Вихователь: Діти, назвіть мені які пори року існують? (*показуючи ілюстрації*)

Яка пора року зараз? (*Весна*)

Назвіть весняні місяці? (*березень квітень травень*)

Який зараз місяць? (*березень*)

Давайте згадаємо, як починалася весна? (*Сніг тане, стає пухким, м'яким, з'являються проталини, калюжі, починається тепло, гріє сонце*)

Сніг розтанув і куди зникла вода з калюж і потічків? (*Випарувалася*)

Навесні тане сніг, біжать струмки. Чому говорять «Біжать струмки»? Як ви це розумієте?

Подивіться у вікно, яка сьогодні погода?

Можна сказати, що сьогодні день сонячний?

Якщо не сонячний, то який? (*Похмурий*)

А коли йде дощ, то який день? (*Дощовий*)

Вихователь: Так, правильно. Ви молодці!

Д/г «**Весняні слова**»

Вихователь: Діти, давайте пограємо у весняні слова. Я називаю слова, а ви відгадайте, про що я говорю.

Блакитне, ясне, чисте, весняне, високе, безхмарне. (*Небо*).

Весела, дзвінка, прозора, холодна. (*Капель*).

Яскраве, золоте, тепле, ласкаве. (*Сонце*).

Молода, зелена, перша, ніжна, запашна. (*Трава*).

Д/г "**Підбери слово**"

Сонячний. веселий.

Ясна, холодна.

Сіре, похмуре.

Боязка, рання.

Сходить, з'являється, проростає.

Прилітають, повертаються.

Фізкульт/хвилинка

Ми пішли гуртом на луки,

Підняли до сонця руки.

Потягнулися, присіли,

Підвелись, потупотіли.
Так травичка проростає,
Так пташина прилітає,
Так струмочок пробігає,
А так квітка розквітає.
Як зайчики, стрибаємо,
Весну зустрічаємо.

Олена Виноградова

На фоні лунає релаксаційна музика

Вихователь: А зараз ми вирушимо до нашої художньої майстерні і кожен з вас намалює свою картину про весну.

(Діти сідають за столи і за допомогою клею і фарбованої солі намалюють весняне небо, потім використовуючи капустяний лист і гуаш малюють дерева)

III. Заклучна частина.

– Подивіться, діти, які чудові весняні пейзажі вийшли! У кожного вийшов свій, неповторний пейзаж. Як гарно зображені дерева, а яке різне вийшло небо на кожному малюнку!

Виставка малюнків «Наша весна!»

*Посохова В. О., вихователь КЗ «Лисичанський ДНЗ №11 «Струмочок»
м. Новодружеск*

До проблеми розвитку пізнавального інтересу дітей старшого дошкільного віку

Проблема розвитку у дітей інтересу до навчальної діяльності – одна із складних проблем психології і педагогіки, і одне з найважливіших завдань сучасної освіти. Головним джерелом виникнення інтересу є переживання радості від зробленого, почуття впевненості у своїх силах, у творчих здібностях. Тому у психолого-педагогічній літературі мають бути здійснені серйозні розробки питань сутності такого інтересу, основних чинників, які його зумовлюють.

Поняття «інтерес» у педагогіці і психології трактують як форму прояву пізнавальної потреби, яка забезпечує спрямованість особистості на усвідомлення мети діяльності й тим самим сприяє орієнтації, ознайомленню з новими фактами в більш повному і глибокому відображенні дійсності. Суб'єктивно інтерес виявляється в емоційному тоні, якого набуває процес пізнання, в увазі до об'єкта. Задоволення інтересу не призводить до його вгасання, навпаки – викликає нові захоплення, що відповідають більш високому рівню пізнавальної діяльності. Інтерес в динаміці свого розвитку може перетворюватися в нахил як прояв потреби в здійсненні діяльності, яка викликає інтерес.

Пізнавальний інтерес є важливим мотивом, внутрішнім психологічним імпульсом, який стимулює дитину до активної діяльності, до оволодіння знаннями, вміннями та навичками, а головне, до виникнення інтересу як більш стійкого емоційного ставлення до навколишньої дійсності.

Пізнавальний інтерес є своєрідним епіцентром активізації навчання, розвитку пізнавальної активності дітей, формування у них позитивного ставлення до процесу й результатів своєї праці. Уміння щось побачити, здивуватися, захопитися, не відступити перед труднощами, а, діставши відповідь, знову прагнути вперед у незвідане, – все це, разом узятє, і є інтерес. Він дарує радість творчості, радість пізнання і тісно пов'язаний з експериментальною діяльністю.

«Подорож до зимового лісу»

(конспект заняття для дітей старшого дошкільного віку)

Мета: Продовжувати ознайомлювати дітей зі змінами, що відбуваються в природі з настанням зими; розширювати уявлення про пристосованість тварин до зимового періоду; звернути увагу на те, що кожна тварина має свої сліди; узагальнювати та систематизувати знання про диких тварин; розвивати пізнавальний інтерес, мовленнєву активність, логічне мислення, пам'ять, екологічну свідомість; виховувати інтерес до навколишнього світу, допитливість, турботливе ставлення до тварин.

Обладнання: зображення вагончиків потяга; картинки з зображенням слідів кабана, зайця, лисиці та вовка; аудіозаписи :скрипить сніг, віє вітер, віє завірюха, віє вовк; ілюстрації тварин та зимуючих птахів.

Хід заняття

Гімнастика очей

Мої очі, оченята
Вміють, уявлять, багато.
Можуть мружитись на сонці,
Зазирає у віконце,
Можуть плакати, ридати,
Можуть весело моргати.
Вміють очі усміхатись,
Навіть дуже дивуватись.
Вгору – в сторони дивитись,
Можуть віями закритись,
А коли їх відкриваю
Все довкола помічаю.

Вихователь: Діти! Сьогодні у нас буде заняття цікаве і незвичайне, ми вирушаємо у гості до зимового лісу.

Подорожувати ми будемо потягом. Потяг наш називається «Зима». А щоб правильно зібрати потяг і вирушити на ньому у подорож, потрібно уважно слухати мої запитання і давати на них відповіді.

1 Завдання: Скажіть мені, діти, а зима яка?

(Діти: холодна, морозна, біла, сніжна). *Ставиться вагончик із зображенням сніжинки.*

2 Завдання: А що можна робити взимку зі снігу?

(Діти: грати в сніжки, робити снігову гірку, ліпити сніговика)

А щоб сніговик не розтанув, якою повинна бути погода ?

(Діти: холодною, морозною). *Ставиться вагончик із зображенням сніговика.*

3 Завдання: А що полюбляє їсти сніговик?

(Діти: сніг, лід, морозиво).). *Ставиться вагончик із зображенням морозива.*

Вихователь: Чудово, погляньте, який у нас вийшов гарний зимовий потяг. Скажіть, що потрібно робити, щоб не злякатися морозу та не змерзнути на вулиці взимку?

(Діти: потрібно одягати зимовий одяг)

Гра : «Збираємось на прогулянку».

(Вихователь називає предмети одягу, якщо зимовий діти хлопають в долоні, якщо ні – тупають ногами.) (Шуба, шапка, туфлі, шарфик, плаття, рукавички, шорти, валянки, футболка.)

А тепер вирушаємо в дорогу!

Вихователь: Як ви вважаєте, хтось є у лісі?

(Пропонує розглянути картинки з зображенням слідів. Діти відгадують де чий)

– Це слід дикого кабана. Чи знаєте ви, що він шукає в лісі? (жолуді)

Кабани дуже люблять дубовий ліс. Вони риють глибокі рови, шукають жолуді. Їхня улюблена їжа смачна і поживна. Коли жолудів немає, годяться і горішки, а ще інколи шукають на полях буряки, картоплю та інші овочі.

Завдання від кабана: Гра «Закінчи речення»

Взимку буває снігопад, а восени (листопад).

Взимку буває сніг, а влітку (дош).

Взимку сніг падає, а навесні (розтає).

Взимку катаються на санках, а влітку (на велосипеді).

Взимку ліс спить, а навесні (прокидається).

Взимку буває холодно, а влітку (жарко).

Взимку дерева білі, а восени (жовті).

Взимку ростуть кучугури, а влітку ростуть (рослини).

Взимку комахи ховаються, а навесні (вилазять).

Вихователь: Молодці! Завдання виконали. Ви мабуть втомилися. Давайте трішки відпочинемо.

Фізкультхвилинка: У володарки Зими

Трішечки замерзли ми.

Грудень каже: «Пострибай!»

Січень просить: «Присідай!»

Встали – сіли, встали – сіли

Розігріли наше тіло.

Лютий місяць нагадав

Час нам братися до справ,

Сіли дітки всі гарненько

Спинки тримаємо рівненько!

Вихователь: Ну, що ідемо далі?

Виставляє наступну картинку. Чий це слід? (зайця)

Як живеться взимку зайцям? Що вони їдять? Які зміни у зовнішньому вигляді допомагають їм ховатися від хижаків?

Зайці рятуються від хижаків завдяки довгим швидким ногам, тобто бігом, або маскуючись на снігу світлою шубкою.

Завдання від зайчика «З ким дружить Зима?»

(Потрібно відгадати загадки)

В небі хмарка пролетіла,

Білий пух розсипала.

Він на землю міцно ліг,

Називають його... (Сніг)

На долоню зірка впала,

Я дмухнув – вона розтала.

То не зірка вже, краплинка,

А була вона ... (сніжинка)

Росте вона холодною зимою,

Росте вона додолу головою,

А тільки сонечко засяє –

Вона заплаче і розтає.

(Бурулька)

Прозорий, мов скло,

Не вставиш у вікно.

(Лід)

Вихователь: Ось і впоралися ми і з другим завданням.

Виставляє картинку з зображенням слідів вовка та лисиці.

Вовк та лисиця – хижі чи свійські тварини? Чому вони не роблять запасів на зиму?

Гра «Вгадай чий голос?»

(Діти слухають фонограму: скрипить сніг, віє вітер, виє завірюха, виє вовк)

- Діти, а чому в лісі не видно слідів ведмедя? (*Ведмідь ще восени приготував собі барліг та ліг на всю зиму спати*)
- У ведмедиці посеред зими з'являються малесенькі ведмежата. Біля мами їм буде тепло і зручно.
- Чи можна взимку побачити їжака? Чому? (*Їжаки теж узимку впадають у сплячку*)

Вихователь: Хто крім звірів, ще живе в лісі? Так, в лісі живуть птахи. Я загадуватиму загадки, а ви відгадаєте, які птахи живуть у лісі взимку.

- Птах оцей червоногрудий,
Не злякається застуди,
Як сніги впадуть умить,
Він у гості прилетить? (Снігур)
- Сама невеличка,
Має білі щічки,
Чорну шапку, сірі лапки,
Фартушок жовтенький, голосок тоненький. (Синичка)
- Маленький хлопчик
В сірому кожусі
По дворах стрибає,
Крихти збирає. (Горобець)
-
- На колір – чорнувата,
Повадкою – злодійкувата,
Крикуха – крикувата,
Відома всім персона,
А звать її... (ворона)
- Відгадайте, діти хто,
Має носик долото?
Ним комах з кори виймає,
Про здоров'я лісу дбає? (Дятел)

Діти, ось ї закінчилася наша подорож, вже час повертатися до Дитячого садочку. Чи сподобалася вам подорож? Що найбільше сподобалось? З ким ми зустрілися в зимовому лісі?

Сидорова С. В., магістриня спеціальності «Дошкільна освіта»

Зажарська Г. П., асистент кафедри дошкільної та початкової освіти

ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»

STREAM-освіта дошкільників – інноваційний напрям діяльності у закладі дошкільної освіти

Одним із напрямків інноваційного розвитку, виховання й навчання дітей дошкільного віку є впровадження нового інтеграційного підходу – STREAM– освіта. Актуальність STREAM– освіти полягає у стрімкості еволюції технології, що призводить до засвоєння складних понять та явищ вже у дошкільному віці. Отже, цей напрям освіти інтегрує в собі завдання з формування в дітей загальних наукових уявлень про світ;

ознайомлення їх з інформаційно – комунікаційними технологіями; розвиток уміння експериментувати, конструювати; навчання дітей основ опрацювання змісту тексту, грамоти, математики, а також різних видів мистецтва. Тож маємо в тісному взаємозв'язку розвивати здібності дошкільнят до точних та гуманітарних наук

Головними лініями розвитку та виховання дітей дошкільного віку є: рухова активність, мовлення, самостійність, емоції, розвиток сюжетно-рольової гри. Ігри з дошкільнятами передбачають широке використання наочного матеріалу і рухової активності. Зміст ігрових дій, ігор та інших видів діяльності визначається програмним матеріалом, що включає ті уявлення, які дитина не може освоїти самостійно, що забезпечує інтерес дитини до пізнання і перетворення довкілля.

Діяльність дитини старшого дошкільного віку стає складнішою та різноманітною, Вона представлена такими видами: предметна діяльність, сюжетні ігри, спостереження, розгляд картинок, книг, елементів трудової діяльності, ігри з будівельним матеріалом, початок образотворчої діяльності. Усі ці види діяльності мають значення для інтелектуального розвитку малюка.

Загалом, реалізація STREAM – освіти дає змогу впровадити новий інтеграційний підхід до розвитку, виховання й навчання дітей. Навички критичного мислення та глибокі наукові знання, отримані в результаті навчання за STREAM, дозволяють дитині вирости новатором – двигуном розвитку людства. Упровадження принципів STREAM – освіти – це спроба вивчати світ комплексно, у взаємозв'язках і органічній єдності.

Отже, STREAM– освіта надихає наших дітей – майбутнє покоління винахідників, новаторів і лідерів проводити дослідження як вчені, моделювати як технологи, конструювати як інженери, бачити як художники, аналітично мислити як математики, і грати як діти.

«Весела мандрівка»

(конспект інтегрованого заняття з використанням елементів STREAM-освіти для дітей старшого дошкільного віку)

Мета: продовжувати вчити дошкільнят грати в квест – мандрівки; закріпити вміння досліджувати пісок, воду; викладати завдання за зразком, за уявою; вправляти в умінні орієнтуватися на мапі, читати її; закріпити знання про поняття понтонний міст, лупа; розвивати увагу, мислення, пам'ять, окомір, уяву, мовлення; виховувати бажання довести розпочату роботу до кінця та отримати кінцевий результат, працювати в колективі дружно, допомагаючи один одному; отримувати від кінцевого результату задоволення

Попередня робота: досліди з піском та водою, перегляди відео про властивості піску, води; викладання предметів та сюжетів з паличок та геометричних фігур.

Обладнання: мобільний телефон, мапа, конверти під цифрами з частинами картини, мольберт, короб з піском, лупи, кульки, 2 обручі, трубочки, рахівні палички, індивідуальні картки, синя тканина – річка, кришечки, геометричні фігури – квадрати, трикутники, круги, прямокутники.

Хід заняття

I. Організаційний момент

(діти стоять колом)

Вихователь:

Добрий ранок! Добрий час!

Рада бачити всіх вас.

Треба дружно привітатись,

Посміхнутись і обнятись.

Усміхніться ви гостям,

Будуть раді вони нам.

II. Основна частина

(Звук мобільного телефону)

Вихователь: Малята, до нас телефонує наш добре знайомий гном Економ.

(Діти слухають голос)

Гном Економ: «Добрий день, мої малятка, любі хлопчики й дівчатка. Я знаю, що ви дружні та працьовиті діти, завжди прийдете на допомогу. Скоро велике свято і я прошу вас для мене виготовити святкову картину. Для цього ви повинні, користуючись мапою, виконати всі завдання, знайти частини картини та скласти сюжет. Бажаю вам успіхів.»

Вихователь: Малята, вам цікаво? Зможемо допомогти нашому гному? Він сказав, що працювати ми будемо з мапою а що ж це таке – мапа? (схема малюнка). Так. На нашій мапі зображена схема завдань від цифри до цифри. Що у нас під цифрою 1?

1 завдання. Обстеження піску та предметів, які знайшли в ньому.

(стоїть короб з піском)

Запитання:

1. Що це таке? (пісок)
2. Де пісок взяли? (з надр Землі)
3. Які ще ви знаєте надра Землі? (газ, вода, глина)
4. Вихователь:

Вихователь: Молодці. Давайте розглянемо пісок. Візьміть в руки лупу.

1. А чому саме її ми взяли? Що вона робить? (збільшує предмет).
2. Що ми з вами помітили? (піщинки)
3. А які вони за розміром, формою, кольором? (маленькі, кругленькі, світлого кольору)
4. А що з ним можна робити? (гратися, пересипати)

Висновок: пісок – це маленькі дрібні камінчики.

Вихователь: Покладіть одну долоньку на пісок і скажіть, що ви відчуваєте. Вам приємний його дотик чи ні? Чому?

А тепер занурте її в пісок. Ви там нічого не знайшли? (кульки: пластмасові, скляні)

1. Що це? (кульки)
2. Якої форми, розміру? (круглі, невеликі)
3. Чи з одного матеріалу виготовлені? (пластмас, скло)
4. Що можна з ними робити? (котити, підкидати)
5. А пограти можна? Хочете подивитися як ці кульки вміють танцювати?

(Дітям пропонується взяти трубочки і за їх допомогою подути на кульки по черзі)

Висновок: пластмасова кулька танцює швидко та весело, бо легка, скляна – повільно, бо важка)

Вихователь: Ми з вами виконали перше завдання з нашої мапи, тому потрібно знайти конверт із цифрою 1. (відкривають конверт, дістають частину та кріплять на дошку)

(Розглядають мапу. Зображено рахівні палички)

2 завдання. Дидактична гра «Чарівні палички»

Вихователь: Малята, для чого потрібні ці палички? (рахувати, викладати)

Наше завдання: за зразком викласти предмет. Що ви отримали? (діти називають предмет, який вони виклали) Молодці. І це завдання ми виконали. Покладіть палички в тацю. Шукаємо конверт із цифрою 2. Іще одну частину знайшли.

Що говорить наша мапа? Куди тепер нам рухатися?

3 завдання. Дидактична вправа «Побудуй міст»

Вихователь: Малята, що ж це зображено? (річка) А із чого вона складається? (води) А що таке вода? (речовина без кольору, смаку та запаху) А де ще є вода? (озеро, море, океан, калюжа)

А ви влітку полюбляєте купатися в річці, на морі? А правила поведження біля води ви знаєте? (без дорослого не ходити в воду, не йти на глибину, довго не бути у воді)

Молодці. Але гном Економ приготував для вас цікаве завдання: потрібно перебраться на інший берег річки. Що ж робити? (збудувати міст) Але ж нам потрібен легкий міст, який не тоне і його можна швидко зробити, а потім розібрати. Що ж це за такий міст? (понтонний) Молодці. Перед вами матеріал для мосту, працюєте командою дружно та швидко.

І це завдання виконали. Шукаємо конверт із цифрою 3.

4 завдання. Дидактична гра «Квітка»

Вихователь: Давайте поглянемо на нашу мапу. Ми вже з вами майже на фініші. Останнє завдання. Вона нам говорить, що ми повинні з вами потрапити на квітучу галявину. А для чого нам потрібні квіти? (милуватися, відчувати запах, дарувати один одному) А яка будова квітки? Що у неї є? (стовбур, листя, пелюстки, серединка)

Наші квіти будуть незвичайні. Ми їх виростимо з геометричних фігур. Але умова: якої форми серединка квітки – такими будуть пелюстки і листя.

Молодці. Завдання ми виконали. Конверт із цифрою 4 знайшли і маємо сюжет картини. Ви здогадалися, яке ми будемо святкувати свято? (Великдень) А як ви здогадалися? (зображені паска та яйця) Чим же воно таке цікаве? (люди бажали один одному добра, здоров'я, успіхів; святити паски, крашанки та писанки)

III. Підсумок

Вихователь: Я гадаю, що гному Економу наша картина сподобається. А вам сподобалося мандрувати мапою та виконувати завдання? А що вам сподобалося найбільше? Я гадаю, що і гостям було цікаво та весело. Тому подаруйте їм свій гарний настрій (повітряний поцілунок)

Давайте поглянемо на нашу мапу – чи все ми виконали.

Ні. Тут намальовані діти, які весело танцюють. Давайте і ми затанцюємо веселий танок.

(Діти виконують веселий танок)

*Скиртач Т. В., магістриня спеціальності «Дошкільна освіта»
ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»*

До проблеми розвитку творчих здібностей дошкільників засобами дидактичного матеріалу М. Монтессорі

Проблему розвитку творчих здібностей дошкільників є однією з найбільш актуальних у сучасному українському суспільстві, адже сьогодні існує нагальна потреба в активних, ініціативних особистостях, здатних до творчості, нетрадиційного вирішення проблем на повсякденному та професійному рівнях. Більшість дослідників минулого (Д. Богоявленська, Л. Виготський, В. Давидов, Д. Ельконін, С. Рубінштейн та ін.) та сучасності (І. Бех, В. Докучаєва, В. Маляко, Т. Піроженко) сходяться на думці, що саме період дошкільного дитинства є найбільш сензитивним щодо розвитку дивергентного типу мислення, а, отже, творчих здібностей дітей. З іншого боку, значним педагогічним потенціалом володіє дидактичний матеріал М. Монтессорі (практичний, сенсорний, математичний, мовленнєвий) щодо розвитку творчих здібностей дітей. Отже, важливим є його використання у процесі проведення занять різної тематики. Саме тому, нами було розроблено заняття для дошкільників з використанням дидактичного матеріалу М. Монтессорі, що представлено нижче.

Чарівний метелик

(конспект заняття для дітей молодшого дошкільного віку)

Мета: навчати діяти за зразком, творчо використовувати матеріал, розширювати уявлення дітей про професії; розвивати дрібну моторику руки, ініціативу, самостійність, научно-образне мислення; виховувати дбайливе ставлення до навколишнього.

Обладнання: іграшка-лікар; пластилін (або тісто) коричневого кольору, засушене листя клена, клей, пензлики для клею, альбом на друкованій основі.

Попередня робота: бесіда про професію лікаря-ветеринара, розглядання метеликів під час прогулянки.

Хід заняття

1. Створення позитивного емоційного фону на занятті.

Пластична гра «Танок метеликів». Діти, тримаючи в руках легкі кольорові хустки, то повільно й плавно, то швидко й поривчасто зображують політ метелика. Бажано використовувати музичний супровід.

2. Мотивація діяльності.

Вихователь:

– Діти, сідайте на свої місця і послухайте казку про метелика. Був собі Метелик з великими красивими крилами. Метелик полюбляв прилітати на квіткову галявину та кружляти над білими, жовтими, червоними квітами. Одного разу він так загрався, що не помітив, як настав вечір. Метелик поквапився додому, удалині він побачив вогник і полетів до нього. Бідолашний Метелик не знав, що летить просто до багаття.

«Ой! – тільки і встиг скрикнути він і обпалив крильце. – Я не зможу тепер легко пурхати над квітами на своїй улюбленій галявині. Що ж мені тепер робити?!» – засумував Метелик.

Вихователь:

– Діти, як ми можемо допомогти Метелику? Давайте запросимо лікаря, який лікує всіх тварин. Як його звуть? (*Ветеринар*).

– Вірно, ми запросили лікаря, який вміє лікувати тварин – ветеринара. Хто з вас знає казку про лікаря Айболита, який лікував тварин? Давайте пригадаємо, чим він лікував їх?

– А ось і він сам, подивіться! (вихователь демонструє іграшку– лікаря).

– Малята, розкажіть лікарю, для чого ми його запросили.

Лікар: Щоб допомогти Метелику, потрібно знайти інше крильце. Допоможіть мені, любі малята (діти обирають крильце відповідно до форми й кольору серед задалегідь підготовлених шаблонів). Шаблони мають бути у вигляді різнокольорових геометричних фігур (коло, трикутник, квадрат). Діти мають дібрати правильну фігуру.

Айболіт прикріплює крильце Метелику. Той дякує лікарєві.

3. Образотворча діяльність.

Вихователь:

– Щоб Метелику було весело на квітковій галявині, давайте виготовимо йому друзів.

Для цього виберіть однакові листочки. Це будуть крила метелика. Приклейте їх до аркуша паперу (вихователь у кількох місцях змащує клеєм кожен листочок, а діти їх самостійно приклеюють). Тепер робимо тулуб. Треба взяти шматочок пластиліну й скачати його в долоньках у формі ковбаски (вихователь показує, як треба розкочувати пластилін між долоньками). Прикладаємо тулуб між двома листочками– крильцями. Ось і вийшов у нас метелик.

4. Гімнастика для очей.

Вихователь пропонує дітям прослідкувати очима за метеликами на екрані.
Руханка для очей за посиланням:
https://www.youtube.com/watch?v=yvHDchdkvXA&ab_channel=%D0%9D%D0%B0%D1

%82%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%8F%D0%9F%D1%83%D1%88%D0%BA%D0%B0%D1%80

5. Перегляд та обговорення дитячих робіт.

Вихователь разом з дітьми й лікарем Айболитом розглядає роботи.

Вихователь:

– Діти, що ми повинні сказати нашому лікарю Айболиту? Давайте подякуємо йому за спасіння метелика та скажемо «до побачення», побажаємо щасливої дороги й запросимо до нас у гості на інше заняття. А на останок прочитаємо лікарю такого вірша:

Філіна М.М., вихователь «Giske barnehage», м. Осло, Норвегія.

Йога як засіб навчання дітей дошкільного віку

Проблема формування здорового способу життя дітей дошкільного віку є однією з найбільш актуальних у сучасному суспільстві, адже щороку кількість дітей з різними хронічними хворобами збільшується. Саме тому, важливим завданням кожного закладу дошкільної освіти є зміцнення здоров'я вихованців, що вимагає пошуку нових форм та методів роботи з дітьми. Однією з нетрадиційних форм організації оздоровлення дошкільників є йога, що дозволяє зміцнювати м'язи дітей, вчить їх ефективному розслабленню, зосередженню, розвиває гнучкість та еластичність тіла тощо. Саме тому, нами було розроблено комплекс занять для дітей дошкільного віку, що було впроваджено в дитячому садку «Giske barnehage» (м. Осло, Норвегія). Приклад такого заняття подаємо нижче.

Ключові слова: йога для дітей, здоров'я, заклад дошкільної освіти, дошкільники, фізичний розвиток, фізичне виховання, фізичні рухи.

«Маленькі кошенята»

(заняття з фізичної культури для дітей старшого дошкільного віку)

Мета: навчати дітей різним видам імітаційних вправ йоги для дітей; розвивати фізичні якості: гнучкість, спритність, координацію; розвивати пам'ять, увагу, уяву; створювати позитивний психоемоційний настрій дітей за допомогою фізичних вправ. Заняття складається з трьох частин: розминка, основна частина та релаксація (час 20–30 хв.).

Хід заняття

Розминка:

Розминка супроводжується веселою, енергійно, рухливою музикою.

Ходьба на носках, руки за головою. Біг на місці, інтенсивно розмахуючи руками.

Ходьба випадами, руки на поясі. Стрибки в гору, присідання.

Ходьба, не згинаючи колін, нахил на кожен крок, руками тягнутися, як можна нижче. Біг на місці, інтенсивно розмахуючи руками.

Ходьба з високим підніманням стегна. Стрибки вгору, присідання.

Основна частина:

Діти сідають на килимки на підлогу по колу.

Діти слухають історію– казку, за командою вихователя виконують вправи відповідно кожному персонажу або предмету, і утримують позу на 5– 10 секунд (вихователь рахує). Між вправами, діти займають позу Індійця (сидячи на п'ятах, спина пряма, руки на стегнах) – приймається перед кожною вправою.

Лежало на траві яйце, і раптом, шкаралупа затріщала, і з нього з'явився на світ маленький каченя.

Вправа 1 «Яйце» (сидячи на п'ятах, нахилитися вперед, обхопити коліна руками, лоб притиснути до колін).

Подивився курча направо – нікого, подивився наліво – нікого. Послухав з одного боку – нічого не чути, прислухався з іншого, тихо. "Хто я такий?" – подумав каченя, – «Потрібно це дізнатися, піду, може кого-небудь зустріню».

Вправа 2 «Ходьба» (сидячи ноги разом, руки в упорі ззаду. Поперемінне рух ступнями вперед – назад).

Побачив каченя в траві щось зелене і довге, підійшов. Це була змія. "Вітаю. Ви хто?" – запитав каченя. «Я – змія». «А, ви знаєте, хто я? Я тільки сьогодні народився і ще не знаю хто я такий ». «Ти, пташеня і я тебе зараз з'їм». Злякався каченятко і втік.

Вправа 3 «Змія» (сидячи на п'ятах. 1 – лягти на живіт, ноги разом, руки перед собою, долоні з'єднати. 2 – спертися на руки, зігнуті в ліктях (долоні на рівні плечей), 3 – підняти верхню частину тулуба, спираючись на долоні, 4 – утримати положення).

Каченя так швидко біг, що налетів на щось кругле з голками. «Чого ти колеши?» – пискнув каченятко. «Прости, я не нарошино», – відповів їжак. «Голками я захищаюся від ворогів». «Шановний їжак, а ви не знаєте, де я можу знайти птахів і як їх впізнати, я їх шукаю». «Вони красиві і чудово співають», – відповів їжак і побіг по своїх справах.

Вправа 4 «Їжак» (лежачи на спині, зігнути ноги в колінах, обхопивши їх руками, лобом торкнутися колін).

Пішов каченя далі і побачив велику жабу, яка голосно квакала. Каченя подумав: «Яка красива птиця і як гарно співає». «Здрастуйте, птах!» – сказав каченя. «Ні, я жаба. Птахи, вони літають »– відповіла жаба і побігла.

Вправа 5 «Жаба» (лежачи на животі, руки в упорі у плечей, піднятися на руках, ноги зігнути в колінах, тягнутися шкарпетками риг до потилиці).

Йде каченя далі і побачив метелика. «Ось вона птах, красива, літає, напевно, і співає так само. Привіт, птах!» – закричав каченя. Метелик сіла на квітку і сказала: «Що ти, я не птах, я – метелик. Я птахів боюся, вони великі, у них пір'я і хвіст, які їм допомагають літати швидко і високо ». Дивно, чому одні птахами захоплюються, а інші бояться? Тільки каченя це хотів запитати, а метелики вже й слід прохов. Пішов він далі.

Вправа 6 «Метелик» (сидячи, ступні впираються один в одного, руки на щиколотках. Розводити коліна в сторони – вниз).

Побачив каченя кішку. Адже він не знає, як виглядають пір'я і подумав: «Ось це птах, великий, красивий, в пір'ї і з хвостом, лежить, відпочиває». «Здрастуйте, красивий, великий птах!» «Який я тобі птах», – потягнулася кішка. Вона була сита і вирішила не чіпати каченя. «Птахи літають високо і не такі вже вони й великі. Підніми очі в небо, і ти їх побачиш », – потягнулася кішка і знову лягла грітися на сонечку. А каченя пішов далі.

Вправа 7 «Кішка» (стоячи на четвереньках. 1 – округліть спину, опустивши голову і куприк вниз, 2 – прогнутися, піднявши голову і куприк вгору, 3 – спину тримати прямо, праву ногу витягнути назад, 4 – поміняти ногу).

Вийшов каченя на доріжку і підняв голову вгору. Він побачив ластівку. Вона літала дуже високо. «Пташка, може я ваш синок?», – закричав каченя, він боявся, що його не почують. «Ні!» – відповіла ластівка. «Але, я, же пташеня». «Так! Але ти каченя. Іди по доріжці через місток до старої березі, там ти знайдеши своїх родичів! Вони тебе чекають ».

Вправа 8 «Ластівка» (лежачи на животі, ноги разом, руки під підборіддям. Розвести руки в сторони, підняти груди, голову.)

Побачив курча місток, він бал новий, гарний, дерев'яний.

Вправа 9 «Місток» (сидячи, ноги зігнуті в колінах, ступні притиснуті до підлоги. Впертися ступнями і долонями в підлогу, піднятися над підлогою).

Перейшов через місток, підійшов до старої, скрипучих березі.

Вправа 10 «Береза» (сидячи на підлозі, ноги зігнуті в колінах, згрупуватися. Поштовх ногами, перекопитися на спині до лопаток, спертися руками в поперек, упор на лопатки, ноги випрямити вгору).

Нарешті курча прийшов на пташиний двір. Там він побачив різних птахів: кур, качок, гусей, індики. Мама– качка побачила каченятко, і відразу підійшла до нього. «Здрастуй, синку! Ми тебе втратили, де ж ти був?» «Я по світу ходив? А ти хто?» «Я– Качка, твоя мама, а твій батько – гусь, брати і сестри – каченята». Обійнялись вони міцно та пішли до своєї родини. Так і закінчилась пригода маленького каченятки.

Релаксація:

Діти займають позу Шавасана (лежачи на килимку, розташувати кисті рук уздовж тіла долонями вгору, ноги трохи розсунути в сторони). Необхідно сконцентруватися на диханні, воно повинно бути рівним і спокійним, дихати потрібно носом.

Допомогти дітям розслабитися допомагають наступна метафора: уявіть, що ви спагетті – такі напружені і тверді. А тепер ви – варені макарони, такі м'які і гнучкі. Активних малюків можна загорнути в його килимок і покачати під музику. Або ось, наприклад, кожен малюк загадує бажання і задуває свічку.

Вихід з Шавасани повинен здійснюватися обережно і м'яко: спочатку потрібно потихеньку поворухнути пальцями рук і ніг, повільно потягнутися, зробити глибокий рівний вдих і під час видиху спокійно і плавно повернутися на бік.

*Целуйко Д. С., магістриня спеціальності «Дошкільна освіта»
ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»*

До проблеми формування зв'язного мовлення у дітей дошкільного віку

У сучасних умовах актуальність проблеми формування зв'язного мовлення старших дошкільників зростає, оскільки базовий компонент дошкільної освіти передбачає набуття мовленнєвої компетенції дітьми старшого дошкільного віку, тобто це вміння правильно й практично користуватися українською мовою в конкретних ситуаціях, використовуючи для цього різноманітні інтонаційні засоби виразності мовлення .

Зв'язне мовлення слід розуміти як розгорнутий виклад певного матеріалу, який здійснюється логічно, послідовно, образно та граматично правильно. О.В.Білан вказує, що таке мовлення формується за законами логіки, граматики та має певну тему, виконує визначену функцію відносно самостійне та завершене, розчленовується на більші чи менші значні структурні компоненти .

Зв'язне мовлення – це таке мовлення, яке може бути цілком зрозуміле на основі його власного предметного змісту. Для того, щоб його зрозуміти, не потрібно враховувати поодинокі ситуації, в якій воно промовляється, все в ньому зрозуміло для іншого з самого тексту мовлення, це контекстне мовлення . У зв'язку з цим зв'язність

мовлення означає адекватність мовленнєвого оформлення думки того, хто говорить, або того, хто пише, з точки зору його зрозумілості для оточуючих.

Основна функція зв'язного мовлення – комунікативна. Вона здійснюється у двох основних формах – діалозі та монологі. Кожна з них має свої особливості, які визначають характер спеціальної методики їх формування. Разом з тим, оволодіння монологічним мовленням, побудовою розгорнутих зв'язних висловлювань стає можливим з виникненням регулюючої та плануючої функції мовлення.

Отже, передумови формування зв'язного мовлення мають закладатися у дошкільному віці.

«Тварини та їх значення в житті людини. Дикі та свійські тварини» (конспект розвивального заняття для дітей середнього дошкільного віку)

Мета: Розширити знання дітей про тварини та їх значення в житті людини, вміння розрізняти диких та свійських тварин за зовнішнім виглядом; розвивати зв'язне мовлення дітей. Розвивати мислення, загальну і дрібну моторику.

Хід заняття

1. Привітання.

Привітання з нашими друзями – тваринами

2. Дидактична гра «Дні тижня»

Мета: вчимо виконувати завдання за інструкцією, повторюємо сформовані уявлення про тварин та вивчаємо дні тижня

3. Гра на розвиток пам'яті

Мета: гра на розвиток довільної пам'яті; уваги, спостережливості.

Дитині пропонується 2 картинки із зображенням різних тварин і пропонують уважно розглянути їх і запам'ятати. Час запам'ятовування 1 хвилина. Дитині пропонується закрити очі, а тим часом додається ще одна картинка. Дитина відкриває очі і дивиться, хто додався, або помінявся місцями

4. Розвивальне завдання

Обведи в гурток диких тварин – червоним фломастером, свійських тварин – жовтим.

5. Відпочиваємо. Гра з полушарними дошками дуже впливають на розвиток дитини, а саме:

1. Розвиває мозолисте тіло.
2. Концентрацію
3. Посидючість
4. Поліпшує розумову діяльність
5. Поліпшує пам'ять
6. Синхронізує роботу півкуль

6. Гра «Меморіка казки»

Мета: дефектолог пропонує дитині пограти в гру, на столі з'являються 4 картинки (2 пари), по черзі перевертаючи, шукаючи схожі. Гра сприяє розвитку уваги та пам'яті.

7. Дидактична гра «Чиї сліди»

У давні– давні часи жили звірі, поживали. В якийсь час вони втратили свої сліди. Давай допоможемо їх відшукати.

8. Дидактична гра «Ніжки». Відпочиваємо. Завершуємо заняття.

Розширення у дітей знань і уявлень про сім'ю

Протягом дошкільного й молодшого шкільного віку батьки залишаються головним чинником формування особистості дитини. Ставлення до дитини у сім'ї впливає на її міжособистісні зв'язки, її положення у соціумі, емоційний стан, моральний розвиток тощо.

Родина є джерелом її матеріальної та емоційної підтримки первинної природним середовищем соціалізації дитини.

На формування турботливого ставлення до батьків, ставлення до сім'ї, до будинку як до чогось вартісного тісним образом впливає задоволеність дитини тим становищем, що вона займає у сімейному колективі, увага до неї, до її інтересів, смаків, особливостей характеру, кола спілкування, уміння й бажання бачити в дитині особистість, що потребує уваги, пестощів, турботи.

У психологічних дослідженнях, присвячених вивченню ролі сімейного виховання у загальному психічному й особистісному розвитку дитини, показано значний вплив сімейного виховання на формування, передусім, особливостей емоційної сфери дітей і афективних проявів у соціальній поведінці .

«Дружня сімейка»

(конспект заняття для дітей молодшої молодшого дошкільного віку)

Мета: продовжувати формувати уявлення про сім'ю, про її склад; закріплювати вміння називати членів своєї сім'ї ; формувати поняття: мій дім, моя сім'я; викликати у дітей радість від створеного ними зображення; формувати навичку акуратної роботи.

Обладнання: аркуш з макетом будинка(кожній дитині), клей, вирізані з кольорового паперу різні фігурки, вологі серветки.

Хід заняття

I. Організаційний момент

Стук у двері.

Вихователь: Діти, до нас завітала мишка у гості, давайте привітаємось.

Мишка: Доброго ранку, малята. Я принесла вам листа, на ньому адреса вашого дитячого садка. Тримайте (передає вихователю)

Вихователь: Дякую мишко, прохось, будеш нашим гостем.

Мишка: Мені час бігти, але наступного разу обов'язково залишусь. До побачення!

Вихователь: Діти, давайте попрощаємось з мишкою.

Всі: До побачення, приходь до нас ще.

II. Основна частина.

Вихователь: Цікаво, що ж за лист принесла нам мишка? Діти, та тут загадки. Давайте відгадувати?

Послухайте загадку:

Ніжна, лагідна і мила,

На цей світ нас народила.

Я до неї пригорнуся,

Це ріднесенька... (матуся)

Вихователь: Правильно, молодці.

Вихователь задає запитання 2– 3 дітям:

– Як звать твою маму?

– Як мама лагідно тебе називає?

Вихователь: Молодці, слухайте наступну загадку:

Хто усіх нас захищає,
Матінці допомагає?
З ним нічого не боюсь,
Здогадались? Це... (татусь)

Вихователь: Молодці, діти.

Вихователь задає запитання 2–3 дітям:

– Як звати твого тата?

– Хто ти для тата?

Вихователі: Чудова, малята! Читаємо наступну загадку:

Ще голубонька рідненька –

Добра, мила і старенька.

Я ніколи не журюся,

Бо у мене є ... (бабуся)

Вихователь: Правильно, це бабуся.

Вихователь задає запитання 2–3 дітям:

– Хто ти для бабусі?

Вихователь: Молодці! А ось ще загадка:

Сивий, мудрий і поважний.

Зклопотаний, відважний.

Всього я в житті навчусь,

Бо зі мною мій ... (дідусь)

Вихователь: Так, хлопці, правильно!

Вихователь задає запитання 2–3 дітям:

– Хто ти для дідуса?

Вихователь: Чудово, діти! Ви всі просто розумниці.

А всі ці люди разом називаються одним словом – Сім'я. А у сім'ї до всіх треба ставитися з повагою, любити, піклуватися про рідних та бути слухняним.

Вихователь: Ви напевно стомилися, тому давайте пограємо?

Фізкультхвилинка «Я усім допомагаю»

Я усім близьким, малята,

Повсякчас допомагаю.

Ось заплакав менший братик –

Я колісочку гойдаю.

Татку поможу копати,

Мамі – підмітати в хаті,

А бабусі – посуд мити,

Ще й святковий стіл накрити.

Друзям – у м'яча погратись,

Та у піжмурки ховатись.

А старому дідусю

Швидко капці принесу.

Вихователь: Діти, як ви думаєте, де живе сім'я? Правильно, в будинку. Подивіться, який будинок сумний. Як ви думаєте, що потрібно зробити, щоб будинок став веселим і красивим? (Діти висловлюють свої припущення.) Давайте прикрасимо будинок і зробимо красивим.

Вихователь роздає кожній дитині макет будинка та вирізані з кольорового паперу різні фігурки. Діти починають працювати під тиху, спокійну музику.

Вихователь: Молодці, малята! Подивіться, які гарний і красиві вийшли у вас будиночки для сім'ї.

III. Підсумок.

– Малята, хто до нас приходив в гості?

– Загадки про кого ми відгадували? А для кого ми так гарно прикрашали будинок?

Формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку

Актуальність дослідження визначається концептуальними положеннями Національної доктрини розвитку освіти в Україні, Закону України «Про дошкільну освіту», Базового компоненту дошкільної освіти в Україні, який спрямований на розвиток і формування математичних уявлень і здібностей, логічного мислення, розумової активності, кмітливості, креативності дітей дошкільного віку, Програми розвитку дошкільників, у яких обґрунтовано стратегічні завдання щодо формування логіко-математичних уявлень у дитини дошкільного віку.

Освіта сьогодення зумовлює необхідність виховання покоління, зорієнтованого на розв'язання складних інтелектуальних проблем. Концепція розвитку дошкільної освіти, орієнтири і вимоги до оновлення її змісту передбачає низку досить серйозних вимог до пізнавального розвитку дітей дошкільного віку, частиною якого є логіко-математичний розвиток.

Вагомий внесок у методiku формування елементарних математичних уявлень у дітей внесли Ф. Блехер, Г. Леушина, З. Михайлова, Р. Непомняща, Н. Фрейлах, К. Щербакова та ін., які обґрунтували теоретичні погляди на проблему генезису математичних уявлень у дітей дошкільного віку, їх математичного розвитку та розробили програми, навчальні та навчально-методичні посібники.

У період дошкільного дитинства відбувається засвоєння дітьми елементарної математики, яка має визначену методiku, що базується на вікових можливостях дітей стосовно опанування ними основних понять елементарної математики, до яких належать: множина (число, лічба, обчислення тощо), величина та вимірювання, форма та геометрична фігура, простір, час тощо.

«Формування поняття про форму. Виділення ознак форми. Класифікація предметів (круглі, трикутні, квадратні)»

(конспект корекційно-розвиткового заняття для дітей дошкільного віку)

Мета: знайомство із геометричними фігурами – кругом, квадратом, трикутником; вчити обстежувати моделі геометричних фігур, порівнювати їх, знаходити ознаки подібності і відмінностей, правильно називати їх елементи: кут, сторона; коригувати розвиток навичок навчально-пізнавальної діяльності, розвиток дрібної моторики пальців рук, самостійність та активність.

Завдання:

1. Освітні: розвинути навички впізнавання геометричних фігур, закріпити співвіднесення основних кольорів, сформувані здатність до порівнювання геометричних фігур за кольором, сформувані вміння знаходити предмети, що володіють загальною ознакою і знаходити зайві.

2. Корекційні: розвинути пізнавальні навички, мислення, довільну увагу, концентрацію, зорову пам'ять, дрібну моторику рук.

3. Виховні: сформувані здатність до самоконтролю, посидючість, працьовитість, створити позитивний емоційний фон.

Обладнання: вирізані з картону або кольорового паперу фігури (кола, квадрати, трикутники, прямокутники), смужки паперу з намальованими в ряд фігурами (зразок), смужки білого паперу, коробочка, альбомний аркуш, фломастери або олівці. Моделі геометричних фігур, мішечок (конверт).

Тип занять: змішаний.

Хід заняття

I. Загально-корекційний етап.

1. Організація підготовки дитини до праці.

Ознайомлення дитини з розкладом заняття (візуалізація заняття із застосуванням карток PECS).

Повторення днів тижня.

II. Основний етап.

1. Повідомлення теми заняття.

На дошці написано «Геометричні Фігури»

Сюрпризний момент

Показуємо мішечок. Давай подивимося, що ж в ньому? (*Виймаємо із мішечка моделі геометричних фігур*).

3. Формуюча частина

3.1. Обстеження геометричних фігур

Із мішечка висипаємо зразки геометричних фігур.

Що, це? Це – фігури. Що ж це за фігури?

Круг

На прикладі круга навчаємося прийомів обстеження геометричної фігури: обвести пальчиком, переконатися, що в круга відсутні куточки, тому він може котитися.

Квадрат

Обстежуємо квадрат: скільки в нього сторін, кутів? (*Показ кутів: вказівний і великий пальці сковзають від середини двох сторін до вершини кута, з'єднуючись*).

Дитина накладає круг на квадрат, визначаючи їх відмінності.

Трикутник

Дитина обстежує його так само, як квадрата, порівнюють із кругом.

3.2 Закріплення понять про фігури актуалізація раніше отриманих знань

Давай пограємо. Закрий очі! (Дитина закриває очі (чи це робить хтось), в цей час викладаються на столі геометричні фігури) Відкривай очі і подивися, що я для тебе приготувала. Давай згадаємо, як називаються ці фігури і назвемо їх кольору, а потім почнемо грати. (Дитина по черзі називає фігури і їх кольору) Молодець, а тепер пограємо! Зараз я Перемішати всі фігури, а ти повинен будеш знайти і віддати мені все зелені трикутники. (Дитина знаходить зелені трикутники і віддає їх учителю) Добре, тепер знайди всі сині кола. (Учитель по черзі називає всі фігури і їх кольору, дитина знаходить потрібні) Подивися, які фігури залишилися і назви їх кольору (жовтий трикутник помаранчеві прямокутники та ін) Молодець, у тебе дуже добре вийшло!

3.3 Гра «Віднови ряд». (Тренування зорової пам'яті і довільного уваги)

З першим завданням ти впорався, тепер ми можемо перейти до наступної гри. Уважно подивися на цей ряд з фігурами і постарайся запам'ятати Усе. (Учитель протягом 20 секунд показує дитині смужку паперу з намальованими фігурами, дитина дивиться і запам'ятовує) А тепер я сховаю картинку, а ти постарайся згадати і назвати всі фігури, які були на ній зображені. (Дитина називає фігури) Молодець, спробуй розставити фігури так, як вони стояли на картинці (даємо дитині смужку паперу і вирізані фігури) Добре, давай перевіримо, чи правильно у тебе вийшло! (демонструємо дитині зразок, разом знаходимо помилки. Гра повторюється кілька разів. кількість фігур поступово збільшується: від двох до чотирьох і більше).

3.4. «Чарівна коробочка» (гра для розвитку впізнавання геометричних фігур)

Подивися, що у мене є! Це «чарівна коробочка» і сьогодні ти можеш з нею погратися. Закрий очі! (Дитина закриває очі, вчитель поміщає на дно «чарівної коробочки» одну геометричну фігуру. Фігура повинна бути досить великою) А тепер опусти руку в коробочку і спробуй визначити, яка фігура в ній сховалася. діставати фігуру не можна! (Гра повторюється кілька разів)

3.5. «Знайди зайве» (гра для розвитку розумової діяльності, зв'язного мови)

– Ти великий молодець! У мене є для тебе ще одна цікава гра. Вона називається «Знайди зайву». Зараз я розставляю фігури в ряд, а ти постарайся знайти зайву і поясни, чому зайва саме вона. (викладаємо на парті ряд з трьох– чотирьох фігур, додаючи одну зайву. Спочатку фігура є зайвою за формою (напр., 3 кола і 1 квадрат), а потім за кольором (напр., 3 жовтих кола і 1 синій). Дитина повинна не тільки вказати на зайву фігуру, а й розгорнуто пояснити свій вибір).

III. Заклучний етап

Давай згадаємо, які фігури ми сьогодні вивчили? Давай нарисуємо їх. Молодець, ти дуже добре попрацював сьогодні! Я чекаю тебе на наступному уроці.

До побачення! (за допомогою карток PECS)

Шкарупа М.Д., Кіцова І.М., студентки 2 курсу спеціальності «Дошкільна освіта» ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»

Художньо-естетичне виховання дітей молодшого дошкільного віку

Важливою складовою для всебічного гармонійного розвитку дошкільника є естетичне виховання. Воно формує у дітей естетичне ставлення до життя, спрямована на те щоб сформувати творчу особистість. Здатну адекватно приймати прекрасне і потворне.

Створення можливостей для прилучення дітей до різноманітних видів художньої діяльності також має неабияке значення. Це дасть їм змогу розширити діапазон естетичного пізнання світу, спробувати свої сили у різних сферах, зосередитися на найпривабливішій для себе. Вітчизняні психологи і педагоги (Л. Виготський, В. Давидов, О. Запорожець, Н. Поддьяков, Н. Ветлугіна, Н. Сакуліна, Є. Флерина та ін) довели, що творчі можливості дітей проявляються вже в дошкільному віці і розвиток їх відбувається при оволодінні суспільно виробленими засобами діяльності у процесі спеціально організованого навчання

«Художнє виховання як складова естетичного виховання передбачає цілеспрямоване й послідовне формування в дітей, починаючи з дошкільного віку, почуття прекрасного в мистецтві, стійкої потреби у пізнанні різних його видів, форм, жанрів й образної мови, оцінного ставлення з позиції морально– естетичних критеріїв до втілених у його творах художніх образів; спонукання до творчого відтворення вражень про реальну дійсність у продуктах власної художньої діяльності».

«Маленькі квасолинки»

(конспект заняття для дітей молодшої молодшого дошкільного віку)

Мета: закріпити знання про квасолю; закріпити знання про поняття один – багато, великий – маленький; закріпити вміння розгортати пластилін між долонями, сплющуючи його; розвивати дрібну моторику рук з елементами пальчикової гімнастики; виховувати посидючість, інтерес до заняття ліпленням.

Обладнання: квасоля; картинки зі зображенням страв; зображені на аркуші стручки квасолі; пластилін зеленого кольору; дощечка для ліплення та вологі серветки.

Хід заняття

I. Організаційний момент.

Вихователь: Діти, подивіться, нам до дитсадка прийшла пошта від бабусі з села. Це кошик, а дізнатися, що в ньому нам допоможе загадка?

Ця широколиста пані

На землі і на паркані.

У стручки, як у торби

Заховала всі скарби... (Це квасоля)

Вихователь: Так правильно, це квасоля.

Вихователь дістає с кошика стручки з квасолею і демонструє дітям. Також дістає посудину з квасолинами і пропонує дітям занурити руку до квасолинок.

II. Основна частина.

Вихователь: Діти, давайте поговоримо про квасолю?

– Чи бачили ви квасоля у себе вдома на кухні? (Відповіді дітей)

– Що роблять з квасолею? (Відповіді дітей)

– Які страви у нас в дитячому садку або у вас вдома готують з квасолею? (Відповіді дітей)

Вихователь показую картинки зі стравами.

Вихователь: Діти, ви уявляєте з таких маленьких квасолин можна приготували суп, вінегрет, салати. Квасоля дуже корисна і смачна.

Вихователь: А тепер давайте пограємо з квасолею.

Дидактична вправа «Розклади квасолю в стручки»

Вихователь: Подивіться на намальовані стручки уважно. Вони однакові або різні? (Відповіді дітей) Так, різні, а чим вони відрізняються? Один стручок великий, а інший маленький.

Вихователь роздає дітям квасолини.

Наповніть стручки квасолинками. Скільки квасолин вмістилося у великий стручок? А скільки квасолин вмістилося в маленький стручок? (Відповіді дітей).

Пальчикова гімнастика «Граємо з квасолею»

Я квасоля в руках катаю, *(діти катають квасолини між великими)*

Між пальчиків верчу *(і вказівними пальцями, потім намагаються)*

Неодмінно кожен пальчик *(затиснутих між великими і середніми пальцями)*

Бути слухняним навчу. *(безіменними, мизинцям).*

Ми долонями катаємо *(на стіл висипається жменю квасолі,)*

Квасолеві зернятка *(накривається зверху спочатку правою,)*

Станьте спритними скоріше, *(а потім лівою долонею і робляться кругові рухи.)*

Пальчики, долоньки!

Вихователь: Ми підготували наші ручки, тому давайте зробимо нашим квасолинкам стручки. Візьміть в руки пластилін. Якого він кольору? Зеленого, як стручок квасолі його ми і будемо ліпити. Спочатку прямим розкачуванням зробіть товстеньку ковбаску. Ось так. (показ). Тепер обережно притисніть її зверху долонею, бо у стручка один кінець гостренький. Щоб і у вас так вийшло, стиснуть двома пальцями з боків один кінець стручка. Потім злегка зігніть наші стручки.

Наші стручки готові! Давайте поселим наші квасолинки. Прикладайте квасолини починаючи з краю стручка по черзі та легенько притисніть їх. Ось і готові наші стручки!

III. Підсумок.

Вихователь: Малята, а що ми сьогодні розглядали? Які ви страви з квасолею запам'ятали?

МАЙСТЕРНЯ ТВОРЧОГО ВЧИТЕЛЯ-ПОЧАТКІВЦЯ

Бобришева О.О., магістриня спеціальності «Початкова освіта»

Дудник О.М., кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри дошкільної та початкової освіти ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»

До проблеми проведення інтегрованих уроків у новій початковій школі

Реалізація Концепції «Нова української школи» ставить нові вимоги до вчителя початкових класів, а саме його мобільність, креативність, емоційна гнучкість мають відповідати запитам сучасних учнів.

Оновленого методичного формату потребує, відповідно, й сучасний урок, що залишається основною формою педагогічної взаємодії вчителя й учнів у школі третього тисячоліття.

Проблема інтеграції навчання і виховання в початковій школі важлива та сучасна як для теорії, так і для практики. Її актуальність детермінована новими соціальними запитами, які висуваються до школи, та зумовлена змінами в сфері науки і виробництва.

Як відомо, міжпредметні зв'язки в процесі навчання виступають в якості вагомого чинника активізації навчально–пізнавальної діяльності учнів.

У сучасному педагогічному процесі значного розвитку набула ідея міжпредметної інтеграції. Інтегровані уроки ставлять за мету об'єднати споріднений матеріал кількох предметів навколо однієї теми. Тобто за таких умов учні розглядають певне явище, поняття з різних боків.

Інтегровані уроки дають можливість учителям разом з учнями опанувати значний за обсягом навчальний матеріал, домогтися формування міцних, усвідомлених міжпредметних зв'язків, уникнути дублювання у вивченні низки питань, досягти цілісності знань.

До вашої уваги пропонуємо інтегрований урок літературного читання та Я досліджую світ для учнів 1-го класу.

«Берізка у задумі»

(конспект інтегрованого уроку літературного читання та «Я досліджую світ» для учнів 1-го класу)

Мета: вчити виділяти ознаки предмета та послідовно називати їх словами й за поданими ознаками пізнавати предмет; розвивати вміння добирати виразні мовні засоби висловлення думки; розвивати навички каліграфічного письма; виховувати любов до природи.

Тип уроку: інтегрований.

Обладнання: зошит з друкованою основою, магнітні фішки, малюнки дерева, листочків, квітів та яблук.

Хід уроку

1. Організаційний момент

Продзвенів уже дзвінок,

починається урок.

Приготуйте без мороки

Все, що треба до уроку.

Книжку, зошит, ручку, олівці.

Приготувались?

Молодці!

Пролунав уже дзвінок,

Починаємо урок.

2. Актуалізація ЗУН

- Діти, яка зараз пора року? (Зима)
- А погляньте у вікно, які зараз дерева? У якому вони стані? (Дерева «голі», сумні)

3. Оголошення теми уроку

- Діти, сьогодні на уроці, ми завітаємо у гості до одного деревця, що росте неподалік від школи. А до якого саме дерева ми вирушимо, ви дізнаєтесь, коли відгадаєте загадку.

Білокура і вродлива,
Віти – коси до землі.
Де вона – й земля щаслива,
Вся в святковому вбранні.

- Які слова допомагають нам відгадати загадку? (Білокора, віти– коси до землі)
- Правильно! Тож до кого ми відправимося у гості? (До берізки)

1. Розповідь вчителя

– Береза дуже гарне і корисне дерево. З жовтувато-білої березової деревини виробляють фанеру, лижі, меблі, посуд. З верхнього шару кори – так званої бересини – народні майстри роблять легкі ажурні кошики, сільнички, хлібниці та інші гарні речі. У давнину наші пращури використовували бересину для письма.

Цілющі властивості мають березові бруньки: їх відвар застосовують при лікуванні ангіни, грипу, бронхіту, а настій на меду рекомендують для швидкого загоєння опіків і запалень носової порожнини. Та найбільшої слави набув березовий сік. З одного дерева, висотою 15– 20 м, без шкоди для нього можна добути до 20 л приємного освіжаючого напою, багатого на вітаміни. Але часто від невмілого добування соку гине багато молодих берізок. А вони могли б милувати наше око і приносити користь людям.

2. Аналіз мовного матеріалу

(Слухання і аналіз оповідання «Березовий гай узимку»)

Зимовий сонячний день. Земля вкрита сліпучо– сріблястим килимом. Крізь голі віти дерев видніється блакитне небо. Осяяні сонячним промінням, сумують тендітні берізки. Вони стоять, мов зачаровані, у цьому казковому царстві. Тільки вічнозелені сосни та ялини пишаються своїм розкішним гіллям.

– Що сказано про берізки?

3. Спостереження за берізкою

- Чи подобається вам берізка?
- Чим вона вас приваблює?
- Діти, як ви гадаєте, який настрій у нашої берізки?
- Для того щоб трішки звеселити берізку давайте повернемося в клас і попрацюємо.

4. Каліграфічна хвилинка. Прописування букви Б, складу «бе», складання і записування слова «берізка»

БЕРІЗОНЬКА

Берізонько, берізко,
Ти, мавко лісова,
Зелені твої кіски
Вітрисько розвіва.
Стоїш ти при дорозі
У травах і кущах,
І білі свої нозі
Все миєш на дощах.
Прошу вас, із берези
Ви соку не точить,

Ви краще їй сестричку
Зелену посадить.
Ви краще їй шпаківню
Поставте на гілках,
Хай приліта до неї
Друг лісу, добрий птах!
- Що просить автор у людей?

- Відкриваємо зошити з друкованою основою та прописуємо:
перший рядок – букву Б;
другий рядок – склад «бе»;
третій рядок – слово «берізка».

5. Опис берізки

- А зараз ми з вами спробуємо описати берізку. Для цього нам треба розказати, яке це деревце?

- На що схожа?

- Який у неї стовбур?

- А тепер кожен з спробує описати берізку. Починати будемо так «Біля школи росте берізка...», а потім розкажете яка вона і якою вам видається.

Приклад опису: У нас біля школи ростуть берези. Красиві берези в різні пори року. Навесні звисають гнучкі тонкі віти з ніжними сережками, які з'явилися з маленьких бруньок, і клейкими ніжно-зеленими листочками. Влітку дерева стоять немовби в ізумрудних платтях. Густі розкішні гілки дають тінь перехожому. Осінь дарує берізкам золоте вбрання. Листочки, мов золоті монетки, сипляться на землю. Мов ті снігурки, берези взимку в білих шубках стали в хоровод.

У різні пори року берізки милують око кожній людині.

6. Звуко-буквенний аналіз слів

Складання слів магнітними фішками: береза, стовбур, сумна.

7. Робота з словами

Береза – (Який?) березовий

Береза – (місяць) березень

8. Підсумок уроку.

Рефлексія

Приєм «Чарівне дерево»

На класній дошці дерево (шаблон). Учні мають проаналізувати свою діяльність упродовж уроку та закріпити саме той малюнок, який відповідає їхньому засвоєнню навчального матеріалу:

листочок – мені не зрозуміло, в мене не виходить, тому мені потрібна допомога;

квітка – було важко, але я впорався / зрозумів;

яблуко – я розібрався і мені легко було виконувати всі завдання на уроці.

Формування пропедевтичних знань з астрономії у молодших школярів в курсі «Я досліджую світ»

Важливість астрономічних знань для кожної сучасної людини і всього людства важко переоцінити. Засобом пізнання навколишнього світу є не тільки навколишня природа, але і незвіданий світ Всесвіту. Він привертає увагу молодших школярів, змушує їх включати в процес спостереження різні органи чуття, а значить, активізує початкові моменти пізнання – відчуття і сприйняття.

Знання з астрономії складають важливу і вагому частину предмета «Я досліджую світ». Теоретична складова включає фактичні знання, поняття і уявлення. У процесі вивчення курсу, учні повинні отримати знання про місце Сонячної Системи в Чумацькому Шляху, про великі і малі тіла Сонячної Системи, про планети земної групи і планети гіганти, про карликові планети тощо. Молодші школярі повинні навчитися розповідати про великі і малі тіла Сонячної системи, здійснювати пошук інформації за основними астрономічними явищами, які спостерігаються з Землі в поточному році: затемнення сонячні і місячні, метеорні потоки, видимість деяких планет і комет.

Актуальність астрономічної грамотності сьогодні обумовлена тим, що багато молодших школярів хочуть не просто подивитися на зоряне небо, але і дізнатися назви найбільш помітних сузір'їв і найяскравіших зірок в них. Їм дуже подобається вражати своєю ерудицією друзів, незмінно приходять в здивування від того, що їх ровесник знає про Великій Ведмедиці, Вега, Сіріуса. Теорія і практика навчання астрономії в загальноосвітній школі незаперечно свідчить про те, що починати знайомити дітей з Всесвіту слід рано. Назріла необхідність безперервного формування астрономічних понять з перших років навчання в школі.

З огляду на вікові особливості дітей початкових класів (6– 10 років) важливо якомога доступніше занурювати їх в світ таємниць всесвіту. Як показує досвід, учні відмінно засвоюють інформацію, подану в ігровій формі.

«Сонце в нашому житті»

(конспект уроку з курсу «Я досліджую світ» для учнів 1– го класу)

Мета: сформувати в учнів знання про Сонце як найближчу до нас зірку, про значення Сонця для життя на Землі; розвивати знання та уявлення учнів про Всесвіт; формувати наукову картину світу, розвивати пізнавальну активність учнів, творчі здібності, логічне мислення; виховати почуття доброти та людяності.

Тип уроку: формування нових знань.

Обладнання: малюнки сонця і соняшника, велике сонечко, малюнок ребусу, музична композиція «Вийди, вийди сонечко», мультимедійний проектор.

Хід уроку

I. Організаційний момент

Привітання закличка.

Доброго ранку сонце привітне,
Доброго ранку небо блакитне,
Доброго ранку співучі пташки,
Доброго ранку маленьки мурахи,
Я вас вітаю, люблю, пізнаю,
Всі ми живемо у ріднім краю.

II. Актуалізація опорних знань

– До нас сьогодні завітають гості. Вам треба відгадати хто це.

Відгадування загадок

1. На блакитній тарілці золоте яблуко катається.
(Сонце)

2. Квітка ця на сонце схожа,
На олію вона гожа,
Жовті пелюсточки має,
Їх до сонця повертає. (Соняшник)

(Діти відгадають, вчитель на дошці розміщує малюнки сонця і соняшника)

Вправа «Запитання– відповідь»

- Чи можемо ми назвати Сонце і соняшник тілами природи?
- Чи схожі ці два тіла природи?
- Чим?
- Чим вони відрізняються? (Якщо дітям важко, вчитель ставить навідні питання)
- До якої природи кожен з них належить?

Фізкультхвилинка (танцювальна)

Відео

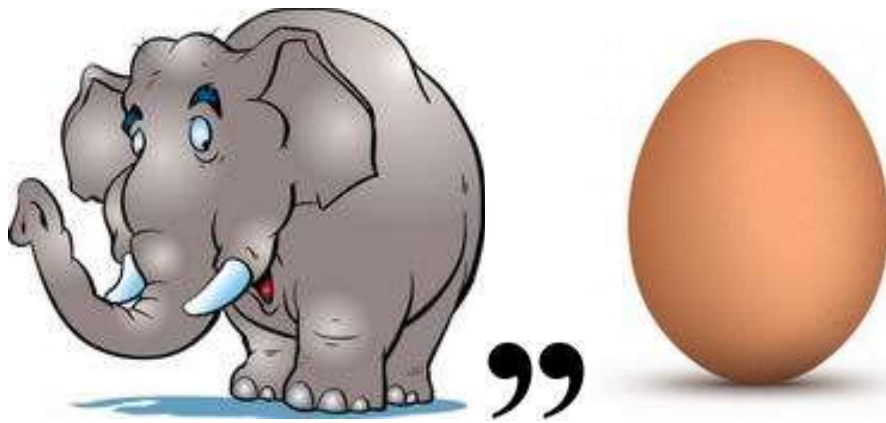
III. Оголошення теми і мети уроку

– Сьогодні на уроці ми з вами дізнаємося про Сонце. Ви вже й самі дещо сказали про нього.

Загадки

1. Вдень у небі гуляє,
А ввечері на землю сідає. (Сонце)
2. Постійного місця не має,
День і ніч бродить,
Весь світ обходить. (Сонце)
3. Гарне, добре, на всіх дивиться,
А людям на себе дивитися не дозволяє. (Сонце)

Розгадування ребусу

III. Створення асоціативного куща до слова «Сонце»

– Що спадає вам на думку, коли ви чуєте слово сонце?

Сонце

Тепло, літо, море, радість.

– Сьогодні я розповім вам про Сонце та його значення для життя на Землі.

IV. Вивчення нового матеріалу

Гра «Дари Сонця»

На дощці – велике сонечко. Діти повинні назвати, що сонечко дарує землі, (наприклад: тепло, світло, енергію, життя, красу, можливість зростання). Усе назване дітьми записують на промінцях сонця.

– Сонце – джерело життя на нашій планеті. Життя на Землі неможливе без енергії сонячних променів.

Розповідь учителя

У природі все починається з Сонця, що послало на вологу землю свої золоті теплі промені й пробудило до життя всі травички, билинки, кущики і дерева. Під цими ласкавим теплом і світлом на чистому повітрі вони виростили і дали їжу всім рослиноїдним тваринам. Ті, у свою чергу, дали їжу для дрібних хижаків, якими живляться великі за розмірами хижі звірі й птахи.

V. Фізкультхвилинка (музична)

Веснянка «Вийди, вийди, сонечко...» з рухами

Вийди, вийди, сонечко руки піднімають вгору до сонечка

На дідове полечко, розводять руки в сторони

На бабине зіллячко, садять зіллячко

На наше подвір'ячко. руки в сторони

На весняні квіточки, присідають

На маленькі діточки. показують на діточок

Там вони граються беруться за руки

Тебе дожидаються. підстрибують

Вийди сонце яснеє руки до сонечка

На веснянку красную, руки в сторони

На весну привітную, руки перед собою

На країну рідную. розводять руки в сторони

VI. Гра "Так чи ні".

- Сонце потрібно усьому живому. (+)
- Земля більша ніж Сонце. (–)
- Сонце – це зоря, величезна розпечена куля. (+)
- Сонце дає нам світло й тепло. (+)
- Сонце – це овал. (–)
- Сонце належить до неживої природи. (+)
- Сонце – це планета. (–)
- Без Сонця не буде життя. (+)

VII. Узагальнення й систематизація знань та вмінь учнів

1. Бесіда за малюнками

На дошці – малюнки, на яких зображено Сонце у різні пори доби.

- Що трапилося б, якби раптом зникло Сонце?
- А що трапилося б із живою природою?
- У яку пору доби Сонце гріє найтепліше?
- Чому вранці та ввечері воно дає мало тепла?
- Чи видно Сонце, коли небо затягнуте хмарами?
- Чому хмарного дня прохолодніше?
- Яка пора доби зображена на кожному з малюнків? Чому ви так вважаєте?
- Як високо перебуває сонце над землею протягом дня?
- Чому влітку вранці та ввечері прохолодніше, а в полудень —спекотно?

2. Гра «Хрестики-нулики»

О Уранці та ввечері Сонце стоїть низько над землею і дає мало тепла.

О Сонце завжди гріє однаково.

О Хмари затримують тепло сонячних променів.

О Без тепла проростає насіння, квітують рослини, досягають плоди.

О У полудень сонце піднімається високо і дає більше тепла.

О Сонце потрібно всьому живому.

3. Вікторина

- Коли доба коротша – взимку чи улітку?
- Якщо небо закрито хмарами, чи є за ними сонце?
- Якщо небо закрито хмарами, чи світить воно?
- Що дає Землі світло і тепло?
- Коли сонце дужче гріє: опівдні, вранці чи ввечері?

VIII. Рефлексія

1. Уявіть, що вам в руки потрапив сонячний промінчик.

– Куди ви з ним помандруєте?

2. Гра «Продовж ряд слів».

– Що робить Сонце? (*Сходить, заходить, світить, гріє, пече, сміється, поглядає, зігріває, ховається, сумує, радує.*)

– Яке буває Сонце? (*Ласкаве, гаряче, пекуче, радісне, сумне, лагідне.*)

– Яку рослину назвали іменем сонечка? Відгадайте загадку.

На сонечко я схожий

і сонечко люблю.

До сонця повертаю
голівоньку свою. (*соняшник*)

ІХ. Підсумок уроку.

Ми про сонечко дізналися, малята!
І красива з ним природа і багата!
Будемо ми Сонце шанувати,
А тваринок всіх оберігати.
Хай живуть ліси, поля і ріки!
Збережемо їх навіки!

*Боровська Ю.О., магістранта спеціальності «Початкова освіта»
ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»*

Взаємозв'язок школи та сім'ї у вихованні молодших школярів

Сім'я займає центральне місце у вихованні дитини, відіграє основну роль у формуванні світогляду і моральних норм поведінки дитини. Педагогічна взаємодія школи і сім'ї полягає в створенні сприятливих умов для особистісного розвитку і росту дітей, організації активного життя людини, яка веде гідне життя. Основне завдання педагога в організації взаємодії з батьками – активізувати педагогічну, виховну діяльність сім'ї, надати їй цілеспрямований характер. Взаємовідносини всіх учасників освітнього процесу, позитивні життєві приклади і духовні цінності, сприяють становленню особистості молодшого школяра.

Головна умова взаємодії школи та сім'ї – повне уявлення про функції і зміст діяльності один одного. Тим часом, в особистісному формуванні молодшого школяра повинні брати участь обидві сторони, при повному взаєморозумінні та взаємодопомозі одна одній. У процесі взаємодії сім'ї і школи повинні враховуватись певні нюанси: виховання в сім'ї однієї дитини, специфіка впливу неповної сім'ї на дитину, дефіцит спілкування батьків з дітьми в зв'язку з великою зайнятістю батьків. Очевидним є і те, що без допомоги сім'ї школа не може забезпечити високих результатів виховання. На відміну від соціальних інститутів сім'я впливає на дитину щодня, тому має майже необмежені можливості у формуванні її особистісних якостей.

Налагодження з батьками доброзичливих контактів відбувається легше, якщо педагог буде спілкування цілеспрямовано, з огляду на ситуацію, заздалегідь продумує не тільки зміст бесіди, але і її хід, а також можливі варіанти. Для успішної організації освітнього процесу необхідні знання про ситуацію в сім'ї, професійна допомога батькам і співпраця з ними у вихованні дитини. Ефективними формами роботи є індивідуальні тематичні консультації, відвідування сім'ї вдома, а також проведення батьківських зборів. Пропонуємо сценарій батьківських зборів на тему: «Взаємодія сім'ї і школи».

«Взаємодія сім'ї і школи»

(конспект батьківських зборів, учнів 1 класу)

Мета: прояснити уявлення батьків про розподіл відповідальності за виховання дітей між школою і сім'єю; розкрити позицію школи: відповідальність педагогів за розвиток дітей не є всеосяжною, частина її лежить на батьках.

Хід засідання

– Шановні батьки, давайте сьогодні поговоримо про наших дітей, про те, яку роль в їх вихованні відіграють сім'я і школа, і як від узгодженості дій, залежить ефективність процесу виховання дитини.

Взаємодія сім'ї і школи важлива не тільки в початковій школі, актуальними вони залишаються і в старшому віці. А що ж таке виховання? В це слово кожен з присутніх вкладає свій зміст.

«Виховання – це формування особистості». «Виховання – це формування характеру дитини (норм, правил, моралі)». «Виховання – це формування в людині певних норм моралі, сприйняття навколишнього світу, людей». «Виховання – процес цілеспрямованого, систематичного формування особистості з метою підготовки її до активної участі у громадському та культурному житті».

Особливості сприйняття учнями виховних впливів:

Високий – школяр активно підтримує вчителя, співпрацює з ним у всіх сферах шкільного життя, позитивно реагує на вимоги старших.

Середній – учень вибірково реагує на педагогічні вимоги і впливи, болісно сприймає зауваження на свою адресу, підтримує педагога в тоді, коли збігаються загальні й особисті інтереси.

Низький – школяр позитивно реагує лише на єдині і стійкі педагогічні вимоги, прагне піти з поля педагогічного контролю, не допомагає вчителю.

Рольова гра.

Шановні батьки, ви довіряєте нам найдорожче – ваших дітей. У школі діти проводять дуже багато часу. Протягом дня діти спілкуються і з іншими людьми. Давайте разом проаналізуємо, хто впливає на дитину (батьки пропонують відповіді, які записуються на дошці).

Подивіться, всіх людей можна умовно розділити на 3 групи: будинок (сім'я), школа, і вулиця (друзі).

Я хочу запропонувати вам гру, в ході якої можна було б сформулювати уявлення про роль кожної категорії в житті дитини. Батьки умовно поділяються на три групи «Батьки», «Школа», «Вулиця». І з позиції тієї групи, де ви опинилися, подумайте і напишіть на папері те, як впливає на дитину та чи інша група, що може дати доброго або поганого в формуванні особистості молодшого школяра.

Давайте ознайомимося з результатами вашої роботи (кожна група зачитує те, що вийшло). Порівнюючи відповіді, ми можемо виділити те, що об'єднує групи. Але є і те, що дитина може отримати тільки в школі, вдома або на вулиці.

Взаємодія сім'ї і школи може вирішити багато питань виховання дитини, знизити негативний вплив соціального середовища, але школа ніколи не зможе конкурувати з сім'єю. Сім'я є найпотужнішим засобом у формуванні особистості дитини.

Вправа «Якщо моя дитина..., то я...». Продовжити речення.

– «Якщо моя дитина засмучена, то я...»;

– «Якщо моя дитина прийшла зі школи з синцем і в розірваній куртці, то я...»;

– «Якщо моя дитина проявляє жорстокість по відношенню до однокласників, то я...»;

– «Якщо моя дитина не реагує на мої прохання, все забуває, то я...»;

Вправа «Рішення внутрішньосімейних ситуацій». Обговорити і програти.

1. Ваша дитина приходить зі школи і скаржиться, що вчитель занижує йому оцінки. Що ви будете робити?

2. Ваш дитина скаржиться на те, що однокласники його ображають, не розуміють, посміхаються над ним. Що ви будете робити?

3. У вашій родині двоє дітей. Вони часто сваряться один з одним з різних причин, вважають, що ви приділяєте більше уваги одному, ніж іншому. Що ви будете робити?

Які методи впливу були запропоновані для вирішення ситуацій?

Я хочу запропонувати вашій увазі казку.

Казка. "Фіолетове кошеня"

Фіолетове кошеня мило лапи лише у місячному сяйві.

– Ну що мені з ним робити? – Кішка сплескувала лапами. – Адже хороше, розумне кошеня, а тут – ну що ти будеш робити, хоч кіл на голові теши – тільки в місячному сяйві! Ну що ти будеш робити?

– Так що з ним панькатися? – сказав кабан.

– Вмочити його головою просто в річку! Ти ба – всі кошенята як кошенята, а цьому місячне світло подавай!

– Воно просто дурне, – каркала ворона.

– Голова маленька, мозку небагато. Виросте – його з сонячного світла не витягнеш! Фіолетове кошеня мило лапи лише у місячному сяйві. Місяць був великий, білий, яскравий.

– Миле кошеня, – говорив Місяць, – а чому ти фіолетове кошеня?

– А які бувають ще? – дивувалось кошеня.

– У мене є брат, – сказав Місяць, – він дуже великий і яскраво– жовтий. Хочеш на нього подивитися?

– Звісно хочу. Він схожий на тебе?

Тоді не лягай спати, коли я стану танути в небі, а трошки почекай. Він вийде з– за тієї гори і займе моє місце. Рано вранці кошеня побачило Сонце.

– Ух, який ти теплий! – вигукнуло кошеня. – А я знаю твою сестру Зорю!

– Передай їй привіт, – сказало Сонце, – коли зустрінеш. А то ми рідко бачимося.

– Звичайно, передам. Фіолетове кошеня виросло і тепер вмє мити лапки не тільки на сонці, а навіть в мильній ванні.

Ця казка, як ви вже зрозуміли про ставлення до виховання. Кішка, кабан і ворона – це звичайні методи виховання. Це, по суті, вина, загроза і насмішка.

А Зоря – це символ віри. Вона не виховує кошеня, а розширює його світ.

Заключне слово.

Які методи взаємодії ви хотіли б запропонувати? Виховання дітей – відповідальна справа. У разі успіху останнім придбано ціною великої праці, в разі ж невдачі горе незрівнянно ні з яким іншим.

Якщо ви знаходитесь тут, в цьому класі, значить, у вас є сім'я. Повна або неповна, забезпечена чи не дуже, в окремій квартирі чи ні – це все на другому плані. Головне – що вона у вас є. Цінують і бережуть її, тому що саме вона потрібна вам і вашим дітям для душевного комфорту. Це ваша фортеця від негараздів сучасного життя, яка може, з одного боку, захистити від негативних впливів середовища, а з іншого – пристосувати до життя в суспільстві.

Пам'ятка для батьків щодо створення сприятливої родинної атмосфери

- Пам'ятайте: від того, як батьки розбудять дитину, залежить її психологічний настрій на весь день.

- Час для нічного відпочинку кожної дитини потрібен суто індивідуальний. Показник один – щоб дитина виспалась і легко прокинула, коли її будять батьки.

- Навчіться зустрічати дітей після уроків. Не варто першим ставити запитання: «Які оцінки ти сьогодні отримав?», Краще поставити контрольні запитання: «Що було цікавого в школі?», «Чим сьогодні займалися?», «Як справи в школі?».

- Радійте успіхам дитини. Не гарячіться в момент її тимчасових невдач.

- Терпляче, з інтересом слухайте розповіді дитини про свої події в її житті.

- Дитина повинна відчувати, що вона кохана.

- Необхідно виключити із спілкування окрики, грубі інтонації, створіть у родині атмосферу радості, любові і поваги.

Пам'ятка для батьків щодо виховання працьовитості у дітей в сім'ї

- Частіше заохочуйте дитину за самостійність, ініціативу, якість виконаної роботи. Якщо не все у неї вийшло – не гарячіться, а терпляче поясніть ще раз.

- Залучайте дитину до великих сімейних справах і привчайте розпочату роботу доводити до кінця.

- Кожен член сім'ї, в тому числі і дитина, повинна мати обов'язки щодо обслуговування сім'ї.

- Не карайте дитину працею.

Пам'ятка для батьків щодо виховання доброти

1. Спілкування – суть життя людини. Якщо ми хочемо бачити наших дітей добрими, треба дарувати дитині радість спілкування з нами – це радість спільного пізнання, спільної праці, спільної гри, спільного відпочинку.

2. Доброта починається з любові до людей (перш за все до найближчих) і природи. Будемо розвивати в дітях почуття любові до оточуючих.

3. Навчимо дітей ненавидіти зло і байдужість.

4. Якомога більше любові до дитини, якомога більше вимогливості до неї.

5. Давайте робити добрі, хороші вчинки, діти вчаться доброти у нас.

6. Вчимося володіти собою.

Голікова Т. О., вчитель початкових класів Старобільської початкової школи №2 Старобільської районної ради

Інтеграція як стратегічний напрям розвитку сучасної освіти

Інтеграційні процеси, що відбуваються у сучасній системі початкової ланки освіти, неодмінно впливають на переформотацію змісту предметів, що викладаються у початкових класах. Так, інтегрований курс «Я досліджую світ» акумулює в собі низку освітніх галузей, що необхідно враховувати під час реалізації освітнього процесу, шукати нові форми та методи активізації пізнавальної діяльності молодших школярів, використовуючи сучасні медіазасоби.

Інтеграція сьогодні розуміється процес та результат створення єдиного, цілісного, нерозривно пов'язаного, у результаті чого з'являється нова інтегративна властивість, що не лише зводиться до суми властивостей попереднього об'єкта, а являє собою якісно та змістовно новий об'єкт. Коли мова йдеться про інтеграцію в освіті загалом, та в системі початкової школи, зокрема, то в її результаті ми отримуємо принципово новий за змістом та формою проведення урок – «Я досліджую світ». Нами було розроблено та впроваджено у практику роботи Старобільської початкової школи №2 комплекс уроків «ЯДС», приклад якого наведено нижче.

Рослини рідного краю

(урок «Я досліджую світ» для учнів 1 класу)

Мета: глибше представити поняття «дружба»; допомогти учням з'ясувати критерії справжньої дружби; навчити аналізувати інформацію, виділяти головне, застосовувати на практиці; формулювати, висловлювати, доводити свою думку; намагатися створити у класі дружнє середовище – простір, де цінують дружбу і друзів; сприяти усвідомленню в дітей цінності дружніх стосунків та їх важливості в житті.

Обладнання: відеоматеріал про дружбу «Мудрі казки тітоньки Сови – Квіти дружби», «Загадки про квіти Наталя Гуркіна – 3 любов'ю до дітей», дидактичний матеріал трав'янистих рослин.

Хід уроку

I. Ранкова зустріч

1. Вітання в колі друзів

– Діти, я пропоную всім стати у коло для проведення ранкової зустрічі.

У цьому класі – друзі всі:

Я, і ти, і ми, і ви.

Добрий день тому, хто зліва,

Добрий день тому, хто справа.

Ми – одна сім'я!

2. Обмін інформацією

– Діти, а про що було наше ранкове коло? *про дружбу*

– Діти, знаєте хто до нас завітав? До нас в гості завітала тітонька Сова! Полюбляєте її казки? Вона вам приготувала мультитик– казку! Переглянемо! Тоді будьте уважними!

Відео Мудрі казки тітоньки Сови – Квіти дружби

3. Оголошення теми уроку

- Діти, сподобався мультфільм?
- Яких героїв ви зустріли?
- А яку гру запропонував Зайчик Їжачку? *квач*
- А чому Їжачок відмовив Зайчику? Зайчик в нас який? А Їжачок?
- В яку гру почали грати друзі?
- Що ж сталося коли вони грати почали?
- **Що сталося з квітами коли звірі почали сваритися?**
- Хто друзів помирило?
- Як ви гадаєте Ведмедиця правильні слова сказала?
- В→З – якщо ти швидко перелічив, то міг би допомогти!
- В→Ї – а ти не повинен звинувачувати друга, якщо не впевнений в своїх словах!
- Що Ведмедиця зробила з руками Їжачка та Зайчика?

II. АКТУАЛІЗАЦІЯ ОПОРНИХ ЗНАНЬ

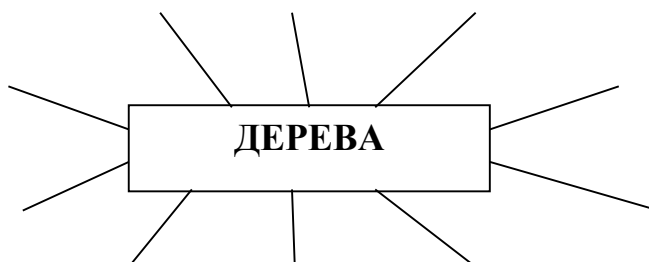
1. Розповідь вчителя

- Діти, ви помітили, що сталося з квітами?
- Як ви гадаєте, якщо б друзі не сварилися квіти не зів'янули?

2. Складання навутички (Асоціативного «куща»).

Відео Загадки про дерева

- Ми на минулому уроці з вами знайомилися з рослинами?
- Які саме?

3. Фізкультхвилинка

Котик рано піднімався,
Добре лапкою вмивався.
Гарно вушка вимивав,
Шубку добре розчесав,
Потім трішки поплигав,
Поруч муха задзижчала,
І його роздратувала.
Він її прогнав від себе,
До роботи ж йому треба.

4. Стіна слів

- Зверніть увагу на дошку слів. Чого ми не згадали?
- Я буду вмикати слайд, а ви Куці?

III. Вивчення нового матеріалу

1. Слухання завдання.

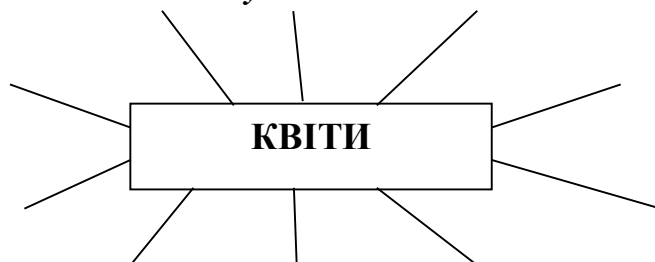
Слайд дерева + куці + трав'янисті рослини

- Ми дерева – розглянули, куці – розглянули, що залишилось?

– Трав'яні рослини! Ми з вами прослухаємо загадки.

2. Перегляд відео загадки про квіти *Наталія Гуркіна – 3 любов'ю до дітей*

3. Складання павутинки»

IV. ЗАКРІПЛЕННЯ ТА ОСМИСЛЕННЯ МАТЕРІАЛУ

1. Рухлива гра (методика навчання в русі)

Вчитель називає назви рослин. Якщо це дерево діти піднімають руки **вгору**, якщо кущ – руки в *сторони*, якщо трав'яниста рослина – присідають.

(Сосна, тюльпан, малина, кульбаба, береза, липа, ліщина, подорожник, смородина, полуниця, ожина, верба, ромашка, шипшина, калина, дуб).

2. Фізкультхвилинка.

3. Робота з зошитом

4. Знайди зайве

V. ПІДСУМОК УРОКУ

– З якими квітами ми ознайомились?

– Чи були для вас якісь нові квіти?

– Які ви запам'ятали?

Дубова А. О., студентка 2 курсу спеціальності «Початкова освіта. Українська мова та література» ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»

Формування екологічної культури молодших школярів у сучасній початковій школі

Природне середовище було, є і буде незмінним партнером людини в їх повсякденному житті. Люди черпають із скриньки природи всі багатства. Природа, її краса і велич залишаються нашим головним скарбом, нашою святинею, яку треба берегти та охороняти. Сучасна початкова освіта, яка останнім часом перебуває у центрі уваги, покликана виховувати молодших школярів у душі любові до рідної природи, охорони навколишнього середовища, тварин і рослин. Саме у початковій школі формується екологічна культура, екологічне мислення, засвоєння екологічних знань. Одним із основних завдань сучасного вчителя є формування екологічної культури та мислення кожного учня, навчання жити за законами природи, домогтися, щоб почуття особистої відповідальності за все живе на Землі, турбота про збереження природи стали рисами характеру кожного з них.

Відзначимо, що педагогічна наука має значний доробок щодо екологічного виховання школярів. Теоретичні засади екологічного виховання (принципи, джерела) розглядаються у дослідженнях В. Крисоченко, Д. Струпнікової, Л. Гош, А. Захлебного та ін. Проблема екологічної освіти молодших школярів висвітлювалась у працях Н. Пустовіт, А. Кмець, Н. Жук та ін.

Сьогодні навчання екології у початковій школі має бути активним, цікавим, раціональним, максимально наближеним до життя, а у навчальному матеріалі не повинно бути перенасиченості психічною інформацією, яку діти неспроможні належним

чином сприйняти. Екологічна культура молодшого школяра охоплює: знання про взаємозв'язки в природі та усвідомлення людини як її частини; розуміння необхідності берегти навколишнє середовище; уміння і навички позитивного впливу на природу; розуміння естетичної цінності природи; негативне ставлення до вчинків інших людей, що завдають шкоди природному середовищу. Метою екологічного навчання, виховання є формування системи наукових знань, поглядів, переконань, які закладають основи відповідального ставлення до навколишнього природного середовища. Формування екологічної культури особистості, формування навичок, екологічних знань, екологічного мислення і свідомості, що ґрунтуються на ставленні до природи, як універсальної та унікальної цінності є основною метою екологічної освіти в початковій школі.

Власна праця над доглядом рослин і тварин, вирощення і збір врожаю, охорона природних об'єктів, мурашників, джмелів і бджіл, пташин гнізд, водойм, парків, квітників, скверів, проведення Днів птахів, Днів лісу, Днів урожаю, відзначення професійних свят підвищують дієвість екологічного виховання молодших школярів, сприяють перетворенню знань в екологічні переконання. Дітей потрібно навчити любити природу.

Отже, виховний захід буде присвячено саме темі виховання любові до природи, а саме до птахів.

«Птахи – це наші друзі»

(виховний захід для учнів 1 класу)

Мета: вчити дітей називати та розрізняти птахів, розпізнавати голоси птахів, навчити дітей вирізняти ознаки птахів, розвивати знання про живлення птахів, створення уявлення про перелітних та осілих птахів; формувати у дітей уявлення про світ птахів, розвивати спостережливість, уяву, допитливість, зв'язне мовлення, зорову та слухову пам'ять, пізнавальну активність; виховувати любов до природи, бажання брати активну участь у її охороні.

Обладнання: ілюстрації птахів, відео та фото матеріали, загадки, малюнки з птахами та кормом.

Хід заходу

1. Організаційна частина.

Нумо, діти, підведіться!
Всі приємно посміхніться.
Продзвенів уже дзвінок.
Починаємо урок!
Вже закінчилась перерва.
І дзвенить для нас дзвінок.
Всі зібралися у класі?
Починаємо урок!

Вступне слово вчителя.

– Дорогі діти! Сьогоднішній ранок присвячений природі. Адже природа – це багатство народу. Її необхідно берегти, як ми бережемо життя людини.

– Птахи – дивовижні створіння природи. Чи можемо ми уявити собі життя лісів, полів, луків без пташок? А скільки користі приносять птахи людині!

– Люди здавна спостерігали за польотом пташок і мріяли піднятися в повітря. Тепер ця мрія здійснилася. Стрімкі, сталеві птахи – літаки підкорили небесний простір.

– Сильних і сміливих людей прийнято називати соколами, орлами, коханих людей ласкаво називають «лебідкою», дітей ніжно називають чижиками, горобчиками, а задиркуватих і дратівливих – півниками.

2. Основна частина

Сьогодні ми здійснимо подорож до світу пташок.

1. Голоси птахів

Зараз я пропоную вам послухати запис голосів пташок.

– Подумайте, кому належать ці голоси? (яким птахам)

– Голоси яких пташок ви чули?

Головними героями нашої виховної години будуть птахи.

2. Загадки про пташок

А зараз діти спробуйте відгадати що це за пташка.

Привітала нас піснями із весною

І живе з нами під стріхою одною.

(Ластівка)

Стрекотуха білобока,

Звуть усі її...

(Сорока)

Довгі ноги – довгий ніс.

Прилетів – обід приніс.

Смачних жабеняток

Для своїх маляток.

(Лелека)

Уночі гуляє,

А вдень спочиває,

Має круглі очі,

Бачить серед ночі.

(Сова)

Молодці, діти, гарно попрацювали!

Робота з ілюстраціями птахів

Уважно розгляньте зображення птахів, подумайте і скажіть:

– Яких птахів ви бачите?

– Хто тут зайвий? (кажан)

– Чому? (має хутро).

– Яка головна ознака птахів? (головною ознакою птахів є наявність пір'я)

– Подумайте, що спільне є у всіх птахів? (крила, дзьоб)

– Зверніть увагу на дзьоб птахів. Чи всі вони однакові? Чому? (у ході пристосування

до умов життя, різні птахи живляться різною їжею, дзьоб допомагає захоплювати і

подрібнювати їжу)

Фізкультхвилинка (супроводжується музикою та відео).

Діти давайте уявимо, що ми з вами пташки.

Діти встають і повторюють рухи птахів під музику.

Живлення птахів

– Діти, чи знаєте ви, чим живляться птахи? (насінням, зерном, жабами, комахами, черв'ячками, ящірками, мишами і т.д.).

– Живляться птахи різноманітною їжею. Так як і тварини вони поділяються на рослиноїдні, хижі та всеїдні. Рослиноїдні птахи живляться плодами, насінням (щиглик,

шишкар, чиж). Хижі – їдять комарів та їх личинок, риб, жаб, мишей (ластівки, сови, чаплі, лелеки). Багато птахів – всеїдні (граки, горобці, сороки).

Давайте допоможемо пташкам та нагодуємо їх. Гра «Кому який корм?»

На дошці висять різні малюнки птахів та їжа, яку вони споживають або ті предмети, які не можна їсти птахам.

Діти розставляють кожну пташку до тієї їжі, яку вона споживає.

– Діти, ви молодці знаєте, що пташки люблять їсти. А як ми можемо допомогти пташкам взимку, коли все вкрито снігом? Правильно будувати годівниці для птахів. Та навіть маленькі будиночки.

Скоромовка

– Діти, вам необхідно якомога швидше промовити скоромовку.

Жатка в полі жито жне.

Жатку жайвір дожене.

Презентація «Цікавинки про пташок».

– Найбільш морозостійкі серед птахів – качки і гуси, витримують мороз до 110 °С.

– Лебідь. Його вага сягає від 12 до 16 кг. Лебеді– кликуни можуть літати на висоті більше 8 км.

– Деякі птахи стали у людей символами: лебідь – символ вірності і любові; ворона і сова – символ мудрості; голуб – символ миру.

– Найбільшим птахом на землі є африканський страус, вага якого досягає до 175 кг, а зріст до 2,7 метрів.

– Папуги є довгожителами серед птахів. Дрібні види живуть в середньому 20 років, а великі доживають до 100 років.

3. Заключна частина.

1. Діти, закрийте очі і уявіть себе пташками. Про що ви б попросили людей, щоб зберегти природу? (Діти висловлюють думки)

2. Діти, як ви гадаєте, чому ми повинні піклуватися про птахів?

Приблизні відповіді учнів:

1. Знищують шкідливих комах, гризунів.

2. Розносять насіння рослин.

3. Приносять людям радість своїм співом.

4. Можуть передбачувати стихійні лиха.

5. Деякі свійські птахи є цінними продуктами харчування, несуть яйця.

Слово вчителя.

– Ну ось, діти, і завершилася наша подорож до країни пташок. Але не слід забувати про наших пернатих друзів. Любіть і бережіть природу. Будьте природі другом!

Дубова А.О., студентка 2 курсу спеціальності «Початкова освіта. Українська мова та література» ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»

Значення рухливих ігор та естафет у фізичному вихованні молодших школярів

У Державному стандарті початкової освіти зазначено, що метою фізкультурної освітньої галузі є формування соціальної та інших ключових компетентностей, стійкої мотивації здобувачів освіти до занять фізичною культурою і спортом для забезпечення

гармонійного фізичного розвитку, підвищення функціональних можливостей організму, вдосконалення життєво необхідних рухових умінь та навичок.

Типова освітня програма НУШ 2 (Шияна Р.Б.) фізкультурної освітньої галузі охоплює такі змістові лінії: «Базова рухова активність», яка охоплює такі види діяльності, які спрямовані на формування життєво необхідних рухових умінь і навичок; «Ігрова та змагальна діяльність учнів (рухливі ігри та естафети)», яка пов'язана з опануванням рухливих ігор та естафет, що задовольняє потребу в руховій активності та сприяє формуванню комунікативних здібностей; «Турбота про стан здоров'я та безпеку», яка спрямована на формування свідомого ставлення до власного здоров'я та вмінь безпечної поведінки в процесі фізкультурної діяльності.

Теоретичний матеріал передбачає формування в учнів основ знань про особисту гігієну, загартування, самоконтроль, організацію найпростіших форм самостійних занять фізичними вправами, історію та сьогодення олімпійського руху. Надання теоретичних знань здійснюється у процесі уроків фізичної культури. Навчати молодших школярів руховим діям доцільно, застосовуючи переважно ігровий метод. Це сприятиме створенню позитивного емоційного клімату і формуванню стійкого інтересу до занять фізичною культурою. Враховуючи психологічні особливості молодших школярів, уроки фізичної культури повинні викликати в учнів позитивні емоції, з цією метою необхідно творчо використовувати ігрові методи, музичний супровід, сучасні комп'ютерні технології тощо. Оцінювання здійснюється вербально, недоліки над якими треба попрацювати обговорюються з учнем індивідуально.

Рухливі ігри є одним із важливих засобів фізичного виховання дітей різного віку. Вони сприяють формуванню та вдосконаленню життєво необхідних рухів, всебічному фізичному розвитку та зміцненню здоров'я дитини, вихованню позитивних моральних і вольових якостей. Для сучасної системи освіти ігрова діяльність важлива перш за все тим, що вона істотно впливає на об'єм, глибину та свідоме засвоєння школярами навчального матеріалу, формування у них нестандартного мислення, свободи вибору, потреби й готовності до інноваційної діяльності. Заняття фізичним вихованням мають бути цікавими, веселими, захопливими – це сприяє заохоченню до занять і навіть найскладніший матеріал діти засвоюють легко. Ігри та естафети виховують в учнів найкращі риси характеру, розвивають інтелект. Отже, запропонований конспект уроку на тему: «Рухливі ігри та естафети стане у пригоді вчителям фізичної культури, організаторам позакласної роботи, вихователям груп продовженого дня.

«Рухливі ігри та естафети»

(конспект уроку з фізичної культури, 3 класу)

Мета : створення стійкої мотивації на освоєння рухливих ігор на розвиток спритності.

Завдання уроку:

1. Навчити правилам ігри естафет.
2. Розвивати спритність, точність, координацію рухів, швидкісно-силові якості, швидкість реакції, увагу.
3. Виховувати бажання грати в рухливі ігри та естафети; морально-вольові якості особистості; стійкий інтерес до занять фізичною культурою.

Інвентар: свисток, фішки, баскетбольні м'ячі, тенісні м'ячі, тенісні ракетки, великі м'ячі з ручками, музичні колонки.

Місце проведення: Спортивний зал.

№	Зміст уроку	Дозування	Організаційні та методичні вказівки
ПІДГОТОВЧА ЧАСТИНА (13хв)			
1	Шиккування – Рівняйсь! Струнко! Добрий день!	30с.	В одну шеренгу

2	Повідомлення теми і завдань уроку	30с	Чітке повідомлення завдань уроку
3	Повідомлення правил техніки безпеки на уроці, вимірювання ЧСС, повороти на місці.	2хв	Звернути увагу на зовнішній вигляд учнів та самопочуття.
4.	<p>Розминка</p> <p>Різновиди ходьби:</p> <ul style="list-style-type: none"> – звичайна ходьба; – ходьба на носках; – на п'ятах; <p>Біг у повільному темпі:</p> <ul style="list-style-type: none"> – з високим підніманням стегна; – з захлестом гомілки; <p>Ходьба з виконанням вправ на відновлення дихання.</p> <p>Шикування в шаховому порядку</p> <p>Виконання комплексу розвиваючих вправ під музику:</p> <p>Впр1 1– 4 колові оберти головою вправо ; 5– 8 колові оберти головою вліво;</p> <p>Впр.2. 1– 2 – руки вгору, мах лівою назад; 3– 4 теж з правої</p> <p>Впр.3. 1 – поворот вліво, руки в сторони; 2– в.п. 3– 4 теж вправо 6– 8 р.</p> <p>Впр.4. Кругові рухи руками: 1– 4 Кругові оберти вперед; 5– 8 кругові оберти назад;</p> <p>Впр 5. Малюємо коло тулубом.</p> <p>Впр 6 В.п– стійка ноги нарізно 1– нахил до правої ноги ; 2– нахил посередині; 3– нахил до лівої ноги ; 4– в.п.</p> <p>Впр.7. Млин.</p>	<p>2хв</p> <p>2хв</p> <p>1хв</p> <p>6хв</p> <p>5– 6р.</p> <p>7– 8р.</p> <p>7– 8р.</p> <p>7– 8р.</p> <p>7– 8р.</p> <p>7– 8р.</p> <p>5– 6р.</p> <p>7– 8р.</p> <p>7– 8р.</p>	<p>Звернути увагу на правильне виконання. Руки на пояс. Руки за голову. Руки в сторони.</p> <p>Руки зігнуті в ліктях, вперед. Руки ззаду на сідницях зовнішньою стороною кисті.</p> <p>Руки на поясі. Ноги на ширині плеч.</p> <p>Махи виконувати повні. Повороти повні, руки прямі. Виконувати вірно, з прямими руками, ноги на ширині плечей</p> <p>Випади глибокі, спина рівна.</p>

	<p>Впр.8. 1 – випад вправо, руки в сторони 2 – в.п. 3– 4 теж вліво. Впр.9. Присідання.</p> <p>Впр. 10. Стрибки. Впр. 11. Вправи на відновлення дихання.</p>	<p>7– 8р.</p> <p>7– 8р.</p>	<p>Руки за головою.</p> <p>Руки за голову. П'яти від підлоги не відриваємо.</p> <p>Вдих через ніс, видих через рот. Руки в гору руки в низ.</p>
ОСНОВНА ЧАСТИНА 29хв.			
1.	<p>Шикування учасників в дві колони та пояснення завдання.</p>	2хв	Правила безпеки.
2.	<p>Проведення естафет під бадьюру музику.</p> <p>1.Естафета «Хто швидше». Учасники естафети повинні пробігти змійкою через червоні фішки та повернутись змійкою назад і передати естафету іншому учаснику.</p> <p>2.Естафета «Теніс». За сигналом вчителя учасник з тенісною ракеткою та тенісним м'ячем повинен пробігти до фішки так, щоб тенісний м'яч не впав на підлогу.</p> <p>Звернути увагу на самопочуття учнів. Заміряти частоту пульсу.</p> <p>3.Естафета «Стрибунці». Учасники повинні пострибати на великому м'ячі з ручками навколо фішки та повернутись назад звичайним бігом тримаючи м'яч в руках.</p> <p>4.Естафета «Веселі пари». Учасники з м'ячем, стиснутим між грудьми, стрибають приставним</p>	<p>5хв.</p> <p>5хв</p> <p>1хв</p> <p>5хв</p> <p>5хв</p> <p>1хв</p>	<p>Під час всіх естафет добре пояснити правила. Слідкувати за правильним виконанням, та за станом дітей.</p> <p>Ігровий метод виконання.</p> <p>Ті діти, які погано себе почувають не повинні продовжувати естафети.</p> <p>Тримати ручки міцно. Зігнуті коліна.</p> <p>Руки в сторони.</p>

	кроком навколо фішки та так само повертаються назад. Вправи на відновлення дихання. Підсумки естафет Весела гра «Вибивний»	1хв 4хв	Вдих через ніс, видих через рот. Руки в гору руки в низ. Недоліки при виконання або правильне виконання Слідкувати за станом дітей
Заклучна частина уроку 3хв			
1.	Вправи, які приводять організм в стан відносного спокою	2 хв	Вдих через ніс, видих через рот. Руки в гору руки в низ.
2.	Шикування	30 с.	В одну шеренгу
3.	Підсумок уроку – Вчилися ... – Навчилися ... – Було новим ... – Сподобалось найбільше ...	1 хв.	Інтерактивна технологія колективно–групового навчання: метод «Незакінчене речення»
4.	Оцінювання	30 с.	Мотивація

Коваленко К. М., магістриня спеціальності «Початкова освіта. Українська мова і література» ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»

Творчість Наталі Забіли. Н. Забіла «Хто сильніший?»
(урок літературного читання для учнів 2 класу)

Мета: ознайомити учнів з деякими фактами біографії Наталі Забіли, її твором; формувати вміння свідомо, виразно та інтонаційно правильно читати тексти, аналізувати їх; розвивати мислення, пам'ять, увагу, зв'язне мовлення, збагачувати лексичний запас учнів.

Обладнання: мультимедійний комплект, Lego, картки Шульга.

Хід уроку

I. Організація класу

II. Артикуляційні роботи

1. «Звукonasлідування»

(наслідування звуків вітру, шуму дерев, птахів)

2. Робота над чистомовкою

Ма– ма– ма — ой, весела вже зима!

Ло– ло– ло — купу снігу намело

Да– да– да — ось і сонце вигляда

Ма– ма– ма — снігу більше тут нема.

На– на– на – що за сталась дивина?

Ла– ла– ла – оце веснонька прийшла!

III. Перевірка домашнього завдання

1. Гра «Морський бій»

— Зверніть увагу на дошку, перед вами табло гри «Морський бій». У деяких віконечках приховані зірочки з запитаннями. Нам потрібно по черзі робити хід, знаходити і відповідати на питання.

(2– Б — З яким твором ти знайомився на минулому уроці?; 3– Г — З яким автором познайомився на минулому уроці? Розкажи факт про нього.; 4– В — Зачитай уривок як Лисичка насміхалася над Раком.; 5– А — Прочитай з другом діалог Лисички і Рака, коли вони вже добігли до пенька.)

IV. Вивчення нового матеріалу

1. Розповідь про Н. Забілу

(вчитель розповідає стислу інформацію про письменницю)

2. Робота за переглядом відео

— Діти, уважно перегляньте відео про творчість Н. Забіли та за допомогою Lego дайте відповіді на запитання Феї Знань (електронна програма)

Питання:

1. В якому році народилася Н. Забіла?

Зелена цеглинка – 1903р.

Червона цеглинка – 1913р.

Жовта цеглинка – 1904р.

2. У якій родині народилася письменниця?

Блакитна цеглинка – дворянській

Жовта цеглинка – селянській

3. Хто надрукував перший вірш Наталі Забіли?

Зелена цеглинка – мати

Блакитна цеглинка – чоловік

Жовта цеглинка – сама письменниця

4. Перша книжка для дітей Н. Забіли має назву:

Зелена цеглинка – «Далекий край»

Червона цеглинка – «Повість про Червоного звіра».

Блакитна цеглинка – «За волю»

Жовта цеглинка – «Мавпеня»

5. Наталя Забіла була автором підручників:

Червона цеглинка – «Українська мова»

Блакитна цеглинка – «Читанка»

Жовта цеглинка – «Літературне читання»

3. Робота з заголовком

– Відкрийте ст. 96 підручника. Прочитайте заголовок. Як ви гадаєте про кого буде йти мова?

4. Словникова робота перед прочитанням тексту.

– Зверніть увагу на дошку, перед вами слова, які раніше нам не зустрічалися. Давайте з ними познайомимося.

Налетів як стій – дуже сильно.

Кашне – шарф.

Жаско – дуже страшно.

5. Прослуховування вірша

– Давайте перевіримо ваші припущення. Слідкуємо і уважно слухаємо вірш «Хто сильніший?» адже у аудіозаписі допущено помилку і вам потрібно її знайти.

– Так яку ж помилку було допущено в аудіозаписі?

6. Перевірочна словникова робота

– Знайдіть в тексті слова, з якими ми познайомилися перед прочитанням вірша та скажіть, що вони означають.

7. Первинний аналіз

– Назвіть героїв вірша.

– Між ким був бій? Хто переміг?

V. Фізкультхвилинка

Повіяв сильний – сильний вітер,

Нахилив додолу квіти.

Квіти нахиляються,

У росі вмиваються.

Сонечко встало,

Квіточки підняло.

Гаєм літають бджоли,

Все цвіте довкола.

Пташки в вишині літають,

А діти тихенько за парти сідають.

VI. Читання ланцюжком

VII. Аналіз прочитаного

- Які ознаки казковості є у творі?
- Як Вітер переконував Сонце у своїй силі?
- Як на це відповідало йому Сонце?
- У який клас ходив Костик?
- Як Костик захищався від Вітру?
- Як ви вважаєте, хто насправді переміг?
- Чому, на вашу думку, виникла ця суперечка?
- А чи бувають подібні ситуації у повсякденному житті? Наведіть

приклад.

2. Робота зі словами

– Знайдіть виділені слова (*Ось він на старті, як годиться, / пригнувшись на хвилину, став / та й полетів, помчав, як птиця, / через увесь широкий став!*). Чим вони схожі? Чим відрізняються? Що вони означають? Як такі слова називають?

3. Метод «Прес»

– Зверніть увагу на дошку. До якої частини мови відносяться ці слова? Чому? Об'єднайтеся у три групи (у відповідності з рядами) і використовуючи подані слова охарактеризуйте героя вірша «Хто сильніший?»: 1 група – Сонце, 2 група – Вітер, 3 група – Хлопчик.

(Подані слова: *грубий, сильний, суворий, спокійний, ніжний, хвалькуватий, наполегливий, маленький, чуйний, нетерплячий, люблячий, лагідний, теплий*)

VII. Підсумок уроку

1. Метод «Куб»

— Діти, по черзі підкидаючи кубик відповідаємо на «випавше» питання.

Питання на кубіку:

— Про що чи про кого ти сьогодні дізнався?

— Яке завдання було найскладнішим?

— Яке завдання було найлегшим?

— Що на уроці сподобалося найбільше?

— Щоб ти додав би до цього уроку?

— Як би ти відповів на запитання у вірші «Хто сильніший?»?

VIII. Домашнє завдання

*Колеснік А. В., студентка групи ПО 4(2), спеціальності «Початкова освіта»
Безбородих С.М., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної та
початкової освіти ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка».*

До проблеми громадянської освіти в початковій школі

Ідеї громадянського виховання втілюється в зміст і методику навчальної і виховної роботи, в організацію шкільного життя дітей. Метою громадянського виховання є формування в учнів уявлень про українське суспільство, знань про рідний край, розкриття на доступному для дітей рівні особливості взаємодії людей в родині, в класному та шкільному колективі; виховання в них позитивного ставлення до державних і народних символів України, поваги до її історичного минулого; виховання відповідальної особистості.

Особливістю завдань у змісті навчального предмета «Я у світі» в початковій школі є створення умов для формування елементарних знань про державу, закони, права і відповідальність людини і громадянина, основні моральні цінності і норми поведінки. На цьому ступені розвиваються комунікативні уміння дитини, що дозволяють їй інтегруватися в оточення, в класний і шкільний колектив, сім'ю, а через нього суспільство, насамперед уміння спілкуватися і розв'язувати конфліктні ситуації через діалог. Закладаються на цьому ступені й основи ціннісних орієнтацій свідомого громадянина.

До формування громадянських компетентностей мають залучатися всі інститути як держави, так і громадянського суспільства. Важко уявити собі державу, яка б не була зацікавлена в консолідації зусиль народу і влади для досягнення добробуту, суспільної солідарності. Важко уявити і громадянське суспільство, яке б не прагнуло до розбудови демократії, стабільності та взаєморозуміння. У розвитку громадянської компетентності особистості зацікавлені місцева громада, громадські організації. Особливе місце належить школі, адже саме тут людина отримує перші громадянські знання і громадянський досвід.

Любов до рідного краю, рідної мови починається з любові до своїх рідних, до своєї родини, до рідної школи. Поступово із зростанням особистості, ця любов переходить у любов до рідної Батьківщини, до її історії, до її сучасності, до людей. Пошана до батьків, свого родоводу, традицій, любов до рідного краю завжди переростає в любов до своєї Батьківщини, до своєї держави, до України. Великим вихователем, із яким дитина пов'язана від народження, є мова. Саме через рідну мову, рідне слово вчитель має передати дітям споконвічні духовні національні цінності – українську пісню, казку, легенду історію, здобутки культури.

Зазначимо, що визначені результати формування громадянської компетентності.

- сформованість громадянської ідентичності, почуття гордості за свою державу, український народ й історію країни, розуміння своєї етнічної та національної належності;
- сформованість гуманістичних і демократичних цінностей, цінностей полікультурного українського суспільства;
- шанобливе ставлення до історії та культури інших народів;
- цілісний погляд на світ у його органічній єдності й різноманітності народів;
- особиста відповідальність за свої дії на основі уявлень про моральні норми соціальної справедливості та свободи;
- розвиток етичних почуттів, що лежать в основі емоційної позитивної спрямованості на іншу людину;
- розвиток навичок співпраці як із однолітками, так і з дорослими;
- розвиток умінь щодо уникнення конфліктних ситуацій.

Наведемо приклади формування громадянської компетентності молодших школярів.

Ранкова зустріч

1. Вітання

Світ невідомий навколо тебе –
Сонце ясне і синє небо,
Птахи і звірі, гори і ріки,
Для нас хай стане відомим навіки!
Нехай людина добро приносить,
Бо світ навколо любові просить.

Алла Потапова

Гра-привітання «Дзвоник»

Щось сьогодні прохолодно у нашому класі. Зараз спробуємо підвищити температуру. Для цього потрібно взяти ось цей дзвіночок, привітати сусіда, сказати добрі слова і подзвонити. А потім передати дзвіночок далі.

2. Обмін інформацією. Тема дня «Світ невідомий навколо тебе»

– Чому так важливо посміхатися, бути лагідним?

Вправа «Передбачення»

У капелюх покласти папірці з іменами присутніх, а на аркушах записати перелік питань Чарівнику.

- Хто цього року буде найкраще вчитися?
- Хто знайде скарб?
- Хто зробить велике відкриття?
- Хто отримає найбільше подарунків?
- На кого чекає найбільший сюрприз?
- Хто стане знаменитим?
- У кого здійсниться найзаповітніша мрія?
- Хто буде багато подорожувати?

3. Робота в групах

Вправа «Пізнаю та відчуваю»

Уяви, що ти песик, який потрапив під дощ і дуже змок. Тобі потрібно якомога ретельніше струсити із себе краплі води. Починай робити це поступово. Спочатку голова, потім плечі, спина, живіт, ноги, а потім і все тіло. Уяви, що ти струшуєш із себе всі образи, погані думки, тривоги – все, що заважає тобі бути спокійним і впевненим. Після цього заспокойся, заплющ очі та відчуй, яким легким та оновленим стало твоє тіло.

4. Теми для Щоденника вражень

Якби я став невидимкою...

Якби я став чарівником...

А от би...

«Як люди взаємодіють у спільноті»

(конспект уроку з формування громадянської компетентності для учнів 3 класу)

Мета: ознайомити учнів з поняттям «взаємодія», формувати вміння працювати у команді, застосовуючи необхідні якості сучасної людини; розвивати вміння слухати та ставити себе на місце інших; формувати позитивне ставлення до роботи в команді, групі; виховувати дружні стосунки в класі; розвивати увагу, мислення, мовлення.

Обладнання: мультимедійний комплект

Хід уроку

I. Актуалізація знань

- Прочитайте вірш «Гойдалка на двох»
- Чому не можна бути жадноюгою на гойдалці?
- В які ще ігри не можна гратися одному?
- Як ви розумієте прислів'я «Дружній череді вовк не страшний».

II. Мотивація навчальної діяльності

- Які роботи в класі ви виконуєте разом?
- Що потрібно для того, щоб робота була успішною?

У сучасному світі робота в команді є однією з найважливіших навичок людини. Люди працюють у команді тоді, коли мають спільні цілі; хочуть заощадити час і сили; цінують і використовують досвід інших. Для успішної роботи в команді потрібні бажання, чуйність, відповідальність та повага.

- За світлинами с. 9 підручника ЯДС розкажіть про спільні інтереси дітей.
- Як ви думаєте, яка тема нашого сьогоднішнього уроку і які очікувані результати ми будемо перевіряти в кінці заняття?

Вправа на релаксацію «Сонячні промінці»

Сядьте зручніше і заплющити очі... Уявіть, що до нас зазирнуло сонечко. Воно пробігло по стелі, стінах, по ваших голівках і личках. Вщипнуло промінчиком за щічку, полоскотало вашого чубчика і покотилось розсіювати свої промінці. Теплі– теплі, світлі– світлі. Простягніть до них свої долоньки. Візьміть кожен своє сонечко. Ось воно осяяло вас. Від його тепла вам стало затишно і тепло, хороше і радісно. Це ваше сонечко, воно принесе вам багато– багато добра. Від нього ви стали самі немов сонечка, такі ж радісні й світлі.

III. Сприйняття нового матеріалу

1. Командна гра «Навчаємося взаємодіяти в класній спільноті» (форзац 1 підручника ЯДС автор Т. Гільберг, С. Тарнавська)

I – хлопчики

II– дівчатка

2. Руханка «Усі– дехто– один»

- Встаньте ті, хто має карі очі.
- Поплескайте в долоні ті, хто має світле волосся.
- Потупайте ніжками ті, в кого є друзі.
- Підніміть руки вгору ті, в кого гарний настрій.
- – Встаньте ті, хто любить морозиво.
- Підніміть праву руку ті, хто любить морозиво.
- Підніміть ліву руку ті, хто катався на слоні.
- Потупайте ніжками ті, хто любить футбол.
- Який висновок ми можемо зробити, виконавши цю вправу?
(Хоча ми всі різні, але між нами багато є спільного).

3. Перегляд та обговорення мультфільму «Ріпка».

Робота в парі

- Що було головною умовою успіху даної справи?
- Чи трапляються подібні ситуації в нашому класі?
- 4. Перегляд та обговорення відео «Лебідь, Щука і Рак».
- – Що намагались зробити тварини?
- Чи мала їхня справа успіх?

IV. Осмислення матеріалу учнями.

Робота в групах.

1. Складіть формулу успіху з запропонованих слів. (Суперечка, взаємодія, взаємодопомога, злагожденість, руйнування, взаємовиручка, сварка, успіх, невдача, взаєморозуміння, змагання, +, – , =).

2. Робота з підручником. С. 10

- Встановіть відповідність. Чи є дані якості важливими для життя людей у спільноті?
- Перетворіть ці відповідності на правила спілкування іншими людьми. Виберіть три найважливіші на вашу думку і обґрунтуйте відповідь.

3. Презентація роботи груп. Виведення загального висновку

V. Узагальнення і систематизація знань.

1. Робота в команді.

а) Об'єднати учнів в 3 групи (художники, письменники, юристи). Заздалегідь роздрукувати картки, вирізати необхідну кількість, покласти в коробку і запропонувати учням витягнути папірець. Це можна зробити перед уроком.

б) Розподілити завдання між групами. Кожній групі дати листок А3.

«Художники» – мають створити емблему класу.

«Письменники» – придумати гасло класу.

«Юристи» – скласти правила взаємодії в класі.

в) Презентація роботи груп.

г) Оформлення плакату з емблемою, правилами та гаслом і прикріплення його на видноті.

2. Обговорення.

– Яких правил вам буде дотримуватись легше, а яких складніше?

– За такий короткий час нам вдалося створити чудовий плакат. Як ви думаєте, чому?

Рефлексія

Вправа «Відкритий мікрофон»

- Зачитайте висновки.
- Що вам найбільше сподобалось чи не сподобалось на сьогоднішньому уроці?
- Що корисного взяли для себе з даного уроку?
- Яку побажання хочете висловити?

Пропоную стати в коло, взятись за руки і сказати: «Ми – дружний клас, ми – молодці!»

Самооцінка «Домалюй смайлика»

Коваленко К. М., магістриня 1 курсу спеціальності «Початкова освіта. Українська мова і література» ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»

Незвичайна мрія. Уривок з повісті О. Радущинської «Щоденник Славка Хоробрика» «Кишенькові гроші»

(урок літературного читання у 2 класі)

Мета: навчати аналізувати та оцінювати поведінку і вчинки персонажів, основну думку твору; вдосконалювати навички правильного свідомого виразного читання, вміння передавати під час читання різні почуття героїв твору; розвивати зв'язне мовлення учнів, збагачувати словниковий запас; розширювати світогляд учнів; виховувати бажання вивчати і дотримуватися правил культури спілкування.

Обладнання: мультимедійний комплект, Lego, картки Шульте.

Хід уроку

I. Організація класу

II. Артикуляційні робота

1. «Мій настрій»

– Візьміть цеглинки Lego червоного, жовтого та зеленого кольорів і покажіть мені свій настрій (*червоний — сумно, жовтий — добре, зелений — круто*).

2. Робота з таблицею Шульте

III. Повідомлення теми уроку

– На сьогоднішньому уроці ми познайомимося з уривком з повісті О. Радущинської «Щоденник Славка Хоробрика» «Кишенькові гроші».

IV. Вивчення нового матеріалу

1. Розповідь про О. Радущинську

(вчитель подає стислу інформацію про письменницю)

2. Перегляд відео

– Діти, уважно перегляньте відео про те, як О. Радушинська розповідає про свою книгу «Щоденник Славка Хоробріка» та дайте відповіді на запитання:

– Яке враження на вас справила сама письменниця? Як би ви її охарактеризували?

– Чому вона вирішила написати книгу «Щоденник Славка Хоробріка»?

– Про що ця книга?

3. Робота з заголовком

– Відкрийте стор. 89 підручника. Прочитайте заголовок. Як ви гадаєте про кого йтиметься у творі?

4. Словникова робота до прочитання тексту

– Зверніть увагу на дошку, перед вами слова, які раніше нам не зустрічалися.

Давайте з ними познайомимось.

За рогом – за виступом школи.

Лемент – крик.

Глузливий – насмішкуватий.

Заволали – закричали.

Опецькуватий – невисокий на зріст, товстий, незграбний.

Відрубала – різко сказала.

Накивати п'ятами – швидко побігла.

Напоумив – порадив.

Друзі – нерозлийвода – дуже дружні, діють одноставно.

5. Прослуховування вірша

– Давайте перевіримо ваші припущення. Слідкуємо і уважно слухаємо твір «Кишенькові гроші».

6. Первинний аналіз

– Чи сподобався вам твір?

– Назвіть його героїв.

7. Перевірочна словникова робота

– Знайдіть в тексті слова, з якими ми познайомилися перед прочитанням тексту та скажіть, що вони означають.

V. Фізкультхвилинка

Хлопчики й дівчатка!

Колони підрівняйте

Й розминку – веселинку

Зі мною починайте.

Раз – підняти руки вгору,

Два нагнутися додолу.

Три, чотири – прямо стати.

Будем знову починати.

Руки в боки, руки так,

Руки вгору, як вітряк.

Вище руки підніміть

І голівки потрясіть.

Нахил вліво – раз, два, три

Нахил вправо – раз, два, три.

Нахилились, розігнулись.

Навкруг себе повернулись.

Раз присядьте.

Два присядьте.

І за парти тихо сядьте.

VI. Робота над виразним читанням

– Виберіть уривок діалогу, який вам найбільше сподобався, і виразно прочитайте з товаришем по парті.

– Творче завдання: учень зображує епізод з твору, а інші його знаходять и читають разом.

VII. Аналіз прочитаного

- Чому троє п'ятикласників тупцювали за рогом?
- Прочитайте уривок де Вітьок відмовив п'ятикласникам.
- Знайдіть опис Вітька. Зачитайте.
- Прочитайте опис Катрусі.
- Як на погрози дівчинки відреагували п'ятикласники?
- Хто допоміг Катрусі і Вітькові? Зачитайте.
- Як ви вважаєте, чи правильно зробив Славко? Чому?
- Чи правильно чинили п'ятикласники? Чому?
- А як, на вашу думку, повинні себе поводити учні?
- Розкажіть історію з власного життя, якою ви пишаєтесь.

2. Гра «Можна – неможна»

– Давайте поділимося на дві команди: хлопчиків-хоробріків і дівчаток-розумниць. Кожна команда отримує по аркушу паперу, на яких хлопці записують, що не можна робити справжній людині і громадянину, а дівчатка – можна і слід.

3. Робота над ілюстрацією.

– Роздивіться ілюстрації до твору. Якому епізоду з оповідання відповідає малюнок? Найдіть в тексті і прочитайте уривок, що відповідає цьому епізоду.

VIII. Повторне читання методом «Ритм»

(учні читають ланцюжком задаючи ритм, тобто: якщо перший учень читає пришвидшуючи темп, то другий – знижуючи його)

IX. Підсумок уроку

1. Метод «Мікрофон»

- З якою письменницею ти познайомився сьогодні?
- Ким би з героїв твору ти хотів стати?
- Що корисного для себе ти взяв з тексту твору?
- Щоб ти додав до цього уроку?
- Що найбільше сподобалося/не сподобалося?
- Що було найважче/найлегше?

2. «Мій настрій»

– А зараз візьміть Lego червоного, жовтого та зеленого кольорів і покажіть мені свій настрій (*червоний – сумно, жовтий – добре, зелений – круто*).

Курочка Т.С., студентка 3 курсу, спеціальності «Початкова освіта. Українська мова і література» ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка».

Безбородих С.М., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної та початкової освіти ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка».

До проблеми розвитку креативного мислення молодших школярів

Проблема розвитку креативного мислення молодших школярів є особливо актуальною у наш час. Адже саме зараз, як ніколи, нашій країні потрібні особистості, здатні приймати нестандартні рішення, які вміють творчо мислити.

Креативність можлива у всіх галузях людської діяльності, зокрема в науці, мистецтві, навчанні, іграх та інших сферах повсякденного життя.

Молодший шкільний вік є періодом інтенсивного креативного становлення (І. Бех, Л. Божович, Л. Виготський, О. Леонтьєв, С. Максименко). Молодший шкільний

вік – сенситивний період для розвитку креативності учнів, оскільки є періодом бурхливих процесів перетворень у фізіології й психіці особистості.

На жаль, сучасна школа ще зберігає застарілий підхід до засвоєння знань. Доволі часто навчання зводиться в основному лише до запам'ятовування і відтворення дій, типових способів розв'язування завдань. Одноманітне, шаблонне повторення одних і тих же дій відвертає потяг до навчання. Діти позбавляються радості відкриття і поступово втрачають здатність до креативності .

За допомогою творчих завдань в ігровій формі слід розвивати креативність учнів, їх потенціал, залучати дітей до пошукових дій, проявів фантазії, оригінальності та креативності.

Пропонуємо приклади творчих вправ та завдань, спрямованих на розвиток креативного мислення учнів молодшого шкільного віку.

1. «Намалюй символ до слів»

Завдання: намалювати символи до слів

ГРОШІ		ЛЮБОВ	
МИР		ШКОЛА	
СІМ'Я		ДРУЖБА	

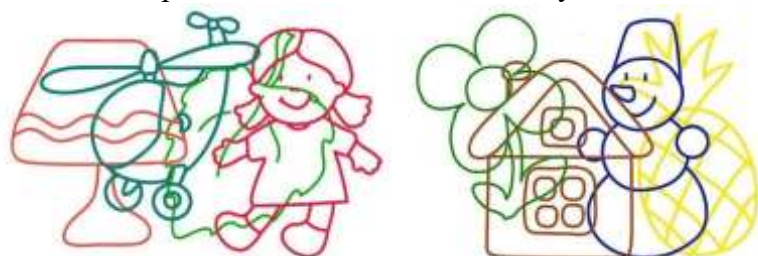
2. «Казка на новий лад»

Завдання: складіть казку, як Червона Шапочка потоваришувала з Вовком.

3. Що намалювали художники?

Завдання: роздивіться малюнки, та з'ясуйте що на них намальовано.

4. «Друга половинка»

Завдання: домалюйте поданий малюнок, враховуючи пропорції та реалістичність, розфарбуйте його

5. «Казкотерапія»

Завдання: Дід Мороз дуже поспішав до дітей і загубив свій черевик. Знайди черевик Діда Мороза. Склади задачу про черевики Діда Мороза за малюнком.

6. Скільки облич зображено на малюнку?

Завдання: підрахуй, скільки облич зображено на малюнку?

Відповідь: всього 10 облич – по 5 з кожної сторони дерева.

7. Малюнок за допомогою цифр

Завдання: Намалюй малюнок за допомогою цифр

Наприклад: малюнок з допомогою цифри 3

8. «Чим буде?»

Завдання: спрогнозуйте, чим (ким) буде предмет через деякий час?

Дівчинка – жінкою,

жолудь – дубом,

дошка –

дерево –

борошно –

яйце –

цегла –

тканина –

листки паперу –

лід –

*Максименко К.В., студентка 3 курсу спеціальності «Початкова освіта»
ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»*

Вивчення основ астрономії в інтегрованому курсі «Я досліджую світ»

Специфіка інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у початковій школі полягає в тому, що він, маючи яскраво виражений інтеграційний характер, пропонує молодшим школярам матеріал природничих і соціально– гуманітарних наук, необхідний для цілісного і системного бачення світу в його найважливіших взаємозв'язках. У зв'язку з цим перед учителем постає складне завдання концептуального узагальнення знань з опорою на конкретику, що апелює до наочно-образного мислення молодших школярів. Крім відмінної методичної підготовки це вимагає від учителя, з одного боку, широкої ерудиції, а іншого боку, глибоких системних знань в окремих наукових галузях, в тому числі і в астрономії.

Багато дітей починають проявляти інтерес до астрономії і космонавтики, але часто не можуть знайти відповіді на виникаючі у них питання. Астрономія, космос психологічно представляють для молодших школярів поєднання незвичності, неймовірності, численних якісних і кількісних відмінностей від повсякденного оточення, і одночасно поєднання реального, оскільки існує насправді. Вивчення космічного матеріалу дає об'єктивно існуючу опору фантазії дітей. Разом з тим, астрономія є дуже важливою, невід'ємною частиною формування світогляду школярів, вона дозволяє дати

цілісне уявлення про Всесвіт, сформувати знання про небесні явища, привернути увагу до краси світобудови.

Представлений навчальний матеріал з астрономії в підручниках і навчальних посібниках не завжди достатній для того, щоб учитель міг доступно і повно викладати матеріал, закріплювати і систематизувати його. Перед учителем початкових класів виникає велика проблема систематизації фізикоастрономічного матеріалу і його вплетення в канву соціально-гуманітарної картини світу. У цих умовах вчителю необхідно вміти орієнтуватися в широкому спектрі фізичних і астрономічних знань, вміти їх адаптувати для учнів початкової школи, а так само володіти сучасними педагогічними, інформаційними технологіями. Механізм розвитку методики вивчення питань астрономії в інтегрованому курсі «Я досліджую світ» криється у розвитку інтересу молодших школярів до реального світу через розвиток умінь спостерігати, описувати явища природи, проводити найпростіші експериментальні роботи з вивчення навколишнього середовища. Отже, пропонуємо конспект уроку на тему «Космос», в процесі якого першокласники не тільки здобудуть елементарні уявлення про Всесвіт, а й отримують знання про космос, космічні тіла та зорі.

«Космос»

(уроку з курсу «Я досліджую світ», 1 клас)

Мета: дати елементарні уявлення про космос, уточнити та закріпити знання про видимі в темну пору доби космічні тіла, підтримувати цікавість до зірок; розвивати бажання спостерігати за зоряним небом, бачити в ньому незвичайне, дивовижне; виховувати любов до природи.

Обладнання: комп'ютер, мультимедійна дошка, картинки, пов'язані з космосом.

Хід уроку

I. Ранкове коло.

1. Привітання.

– Діти, привітайтеся будь ласка, додаючи до власного імені пестливу назву «Сонечко». Наприклад: «Доброго ранку, сонечко Мирося!» (Діти підходять до куточку настрою на прищипками позначають свій настрій на початку дня).

2. Декламування вірша Марії Чумарної «Колом сонечко іде...», використовуючи пантоніми.

Колом сонечко іде,
За собою день веде,
Станьмо разом, станьмо в колі –
Станем сонечком у школі!

3. Новини дня

– Попереду у нас з вами багато пригод, які ми фіксуватимемо у наших бортових журналах. Пригадаємо:

Пора року –

Місяць –

Число –

День тижня –

Погода –

II. Обмін інформацією.

Протягом тижня ми будемо подорожувати, куди саме ви дізнаєтесь виконавши це завдання. Вам потрібно розташувати числа в порядку зростання.

2	7	1	10	8	5
о	м	к	с	о	с

– Цей тиждень стане для нас тижнем відкриттів. Ви дізнаєтеся чимало цікавого про нашу планету і про те, що знаходиться за її межами. А сьогодні ми поговоримо про те, що можна побачити в космосі? Готові до подорожі?

– Що таке космос?

III. Створення асоціативного куща «Космос»

Запитайте в дітей, що спадає їм на думку, коли вони чують слово «космос». Запишіть на дошці всі слова– асоціації, які діти промовляють, не обговорюючи їх (наприклад, сузір'я, зорі, планети, космонавт, Місяць, Сонце, Марс, «Зоряні війни», комета, ракета, зореліт, супутник, телескоп, літати,...).

IV. Уявна мандрівка космосом

1. Попросіть дітей визначити, на якому транспортному засобі вони будуть здійснювати уявну мандрівку космосом.

– Перш ніж вирушити в подорож, потрібно вибрати транспорт.

– На якому транспорті ми будемо сьогодні подорожувати? А для цього відгадайте загадку:

Диво– птиця, хвіст горить,
До зірок вона летить (Ракета.)

2. Повідомте дітям, що для польоту в космос космонавти використовують спеціальне спорядження (скафандр). Обговоріть його призначення (в умовах відкритого космосу космонавта захищає скафандр, адже виходи у відкритий космос небезпечні з різних причин: глибокий вакуум, екстремальні температури від мінус 150°C до плюс 150°C, випромінювання Сонця, ймовірність зіткнення з частками космічного сміття або з мікрометеоритами). Запропонуйте дітям розфарбувати скафандр космонавта.

3. Мозковий штурм.

– Як називають людей, які літають у космос?

– Які це люди за характером?

– Хто може стати космонавтом?

– Які особливості одягу космонавта?

– Кого з космонавтів ви знаєте?

– А де ж мешкають зірочки?

– Коли ми їх бачимо? Чому?

– Від чого це залежить? Які вони?

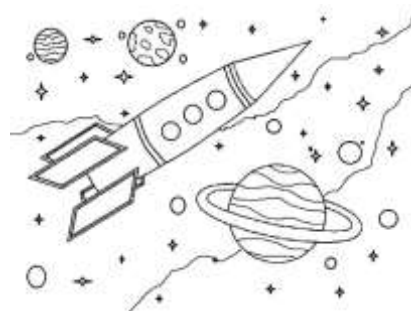
– З чим їх можна порівняти?

– Уявімо, що ми маленькі зірочки, що опинилися у зоряному просторі?

– Що почуємо? Що відчуємо?

– Які барви космосу, як гадаєте?

– А який колір має планета Земля?

V. Фізкультхвилинка «Космічна подорож».

– Ми потрапили на космодром.

– Швидше сідайте в космічну ракету.

– Пристебніться! Починаємо політ.

– Під час зльоту відчуваємо незначне струшування (підстрибують на стільці).

– Ракету почало хитати (нахили тіла вліво, вправо).

- Тепер ми відчуваємо невагомість (обертання тулубом).
- Атака астероїдів (уникають їх, нахиляються назад, уперед, праворуч, ліворуч).
- Небезпека знизу (підняти стопи).
- Небезпека минула.

VI. Сонячна система.

1. Сонце – це найближча до нас зірка. Навколо Сонця обертаються планети зі своїми супутниками. Разом вони утворюють Сонячну систему.

2. Давайте з вами переглянемо відео «Планети Сонячної системи»

<https://www.youtube.com/watch?v=ITub7NYgY2Y&fbclid=IwAR0pL1eVrhdp5UgGbLi7gkFAWUddzG07gDPzjcGpPH-4j8fvJftaHJRcyfY>

3. Після перегляду відео йде робота за підручником ст.80

- Скільки планет у Сонячній системі?
- Як вони називаються?
- Яка планета найближча до Сонця? Яка – найдалша? (Меркурій, Нептун).
- Яка планета найбільша? Яка – найменша? (Юпітер, Меркурій)
- Як називається супутник Землі? (Місяць)
- Коли його можна побачити? (Вночі)
- Люди якої професії вивчають космос? (Астрономи)
- Який прилад допомагає їм вивчати небесні тіла? (Телескоп)

VII. Підсумок уроку.

Ось і закінчився наш урок
 Час невпинно й швидко так летить
 Ви до знань зробили ще раз крок
 Хай у всьому завжди вам щастить.
 Дякую, що працювали гарно.
 Часу ви не витрачали марно,
 Дякую за дисципліну на уроці
 І бажаю успіхів у навчальному році.

VIII. Рефлексія

Вправа "Відкритий мікрофон"

- Продовжіть фразу: "На цьому уроці для мене сюрпризом стало..."
- А тепер з вами ми підійдемо до куточку настрою та скористаємось нашими прищипками і подивимось чи змінився ваш настрій у кінці уроку.

Малина Є.В., магістриня спеціальності «Початкова освіта»

ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»

Дудник О.М., кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри дошкільної та початкової освіти ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»

До проблеми впливу комп'ютера на здоров'я дитини

У ХХІ столітті інформаційні технології органічно вписуються в усі сфери людської діяльності. Комп'ютеризація досить значуща, але несе з собою і нові проблеми. Особливо актуальною є проблема впливу комп'ютера на здоров'я дітей. Полеміка щодо його користі та шкоди ведеться на всіх соціальних рівнях: вчені проводять дослідження про вплив комп'ютера на дітей; діти сперечаються з батьками; батьки – з вчителями У працях науковців, присвячених розвитку і навчанню дітей, можна знайти підтвердження та обґрунтування того, як комп'ютер сприяє інтелектуальному розвитку дитини.

Сучасні комп'ютерні ігрові та навчально-розвивальні програми, створені для дітей, дають можливість навчити дитину класифікувати і узагальнювати, аналітично мислити в нестандартній ситуації, досягати своєї мети, удосконалювати інтелектуальні навички; розвинути у дитини швидкість реакції, візуальне сприйняття об'єктів, пам'ять та увагу, логічне мислення.

Вміння користуватися комп'ютером додає дитині впевненості в собі, адже їй відкривається доступ у світ сучасних технологій.

Тож, чи варто протистояти бажанню дитини користуватися цим дивом технічного прогресу? Як зробити спілкування дитини з комп'ютером безпечним і корисним? Комп'ютерні ігри марні та шкідливі, це заняття для любителів побайдкувати, чи навпаки? Однозначної відповіді на ці питання не існує: одні фахівці вважають, що комп'ютер завдає непоправної шкоди здоров'ю. Інші ж, навпаки, вважають, що при дотриманні основних правил безпеки, він несе загрозу не більшу, ніж будь-яка інша побутова техніка.

Інтерес дітей до комп'ютера дуже великий і завдання дорослих – направити цей інтерес в корисне русло, зробивши комп'ютерні засоби звичними і природними для повсякденного життя дітей. Ні в якому випадку не варто карати дитину заборонами на комп'ютерні ігри, а в якості заохочення дозволяти грати «скільки хочеш». Сучасний комп'ютер повинен стати для вашої дитини рівноправним партнером, здатним реагувати на його дії та запити. Терплячий товариш і мудрий наставник, творець казкових світів та відважних героїв, комп'ютер відіграє все більшу роль в дозвіллі і навчанні дітей, позитивно впливаючи на формування їхніх психофізичних якостей та розвитку особистості.

Дотримання нескладних правил роботи за комп'ютером дозволить зберегти здоров'я і одночасно відкрити дитині світ великих можливостей, що цілком доступні сьогодні маленькому користувачу. Батькам, для вирішення цього питання, необхідно з одного боку виявити наполегливість, а з іншого – подолати власну спокусу відпочити від дитини, яка, користуючись комп'ютером, не заважає їм займатися своїми справами. Щоб розумна машина була другом, а не ворогом для нас і наших дітей, дорослим, теж необхідно підвищувати свій рівень знань. Принаймні, так ми зможемо зрозуміти, чим захоплюються наші малюки, розділяти з ними їхні успіхи, та просто більше спілкуватися із дітьми.

«Кодування інформації»

(урок інформатики для учнів 4–го класу)

Мета: сформувати в учнів поняття про коди і кодування інформації; ознайомити зі способами кодування, показати учням різновиди кодів, які оточують людину у

навколишньому середовищі, закріплювати вміння і навички роботи з комп'ютером; розвивати вміння аналізувати, узагальнювати, виділяти головне, розвивати творчу активність учнів; виховувати самостійність, інтерес до вивчення інформатики.

Тип уроку: комбінований

Хід уроку

I. Організація класу

Ось і закінчилась перерва
Та пролунав уже дзвінок,
Тож починаємо всі разом
Наш сходинок до інформатики урок!
Минають дні, минають роки.
Прогрес крокує повсякчас,
І вже новиночки науки
Прийшли до школи і до нас.
Просторий клас, а в нім машини,
і кожному – як би пізнати
Світ, що несе в собі таїни,
Твій розум прагне розгадати.
Тож не барімося, до діла
Зараз урок ми проведем,
Та інформатиків умілих
Сьогодні тут ми віднайдем.

II. Актуалізація набутих раніше знань, умінь, навичок

1. Повторення правил поведінки у комп'ютерному класі.

Вчитель:

Щоб сьогоднішній урок
Швидко розпочати,
Правила безпеки нам
Треба пригадати.
Тож на дошку подивіться,
Пригадайте, не баріться!
(відповіді учнів)

– Заходити в комп'ютерний клас можна тільки з дозволу вчителя, спокійно, не штовхаючись.

– Не можна заходити до комп'ютерного класу у верхньому одязі та в брудному взутті.

– Забороняється приносити в комп'ютерний клас їжу і напої.

– Працювати дозволяється тільки за тим комп'ютером, на який вказав вчитель.

– Не можна вмикати і вимикати комп'ютери без дозволу вчителя.

– Не можна торкатися проводів, розеток, роз'ємів, перемикачів. Це небезпечно!

– Не можна класти будь-які предмети на системний блок, монітор, клавіатуру.

– Працюючи за комп'ютером, спину слід тримати рівно, ноги поставити на підлогу або підставку.

– Відстань від очей до екрана має бути 50–60 сантиметрів.

– Клавіатура має лежати на столі, на рівні ліктів. Не можна класти її на коліна.

– Не можна торкатися пальцями монітору.

– Не можна їсти і пити за комп'ютерним столом!

2. Розгадування кросворду за попередніми темами.

Вчитель:

Ви хочете, малята, швидесенько дізнатися,
Про що сьогодні з вами ми будемо спілкуватися?
Тоді кросворд разом розв'яжемо

І тему нашого уроку скажемо.

Запитання:

1. Скромний сірий колобок

Довгий, тонкий проводок

Зверху на коробці

Дві великі кнопки

В тебе є хороша книжка,

А в комп'ютера є.....(мишка).

2. Ось на нім комп'ютер пише

І малює без зупинки

Найцікавіші картинки

А влаштовує цей хор

Чарівник наш –(монітор)

3. І комп'ютери порою

Розмовляють між собою

А для цього їм потрібна

Річ відома не усім

До телефону підключай

І повідомлення приймай,

Адже мову ми ведем

Про зв'язок через.....(модем)

4. Назва органу, який сприймає і розрізняє звуки (вуха)

5. Засіб спілкування та передачі інформації (мова)

6. Сотня клавіш, різні знаки

Спершу учні – небораки,

А тепер раз – два і готово

Відстукали слово.

Ось де пальцям фізкультура

І це все – ... (клавіатура).

7. Ось я кнопку натискаю

І папір вже заправляю.

Він друкує без зупинки

Вірші, пісні і картинки

І швидкий він, наче спринтер

Відгадайте, що це...(принтер)

8. Назва пам'яті, в якій зберігається інформація, потрібна під час виконання програм (оперативна).

9. Новини, повідомлення, відомості про навколишній світ, про явища, що відбуваються в ньому (інформація).

– Яке слово ми отримали по вертикалі? (Кодування)

III. Повідомлення теми і мети уроку

- Отже тема нашого уроку «Кодування інформації». Сьогодні ви дізнаєтесь про те, що таке кодування інформації, ознайомитесь зі способами кодування інформації та навчитесь розкодувати та закодувати інформацію за допомогою різних способів.

IV. Вивчення нового матеріалу

Пояснення нового матеріалу з використанням слайдової презентації.

1) Поняття про коди і кодування інформації.

Розповідь вчителя з елементами бесіди.

- Сьогодні ми з вами поговоримо про спосіб обробки інформації – її кодування.

- Подумайте і скажіть, що значить «закодувати інформацію»?

- (відповіді учнів)

- Зробити таємною для інших;

- Засекретити інформацію;
- Скористатися спеціальними значками для того, щоб інформація була таємницею для інших;

- Зашифрувати;
- Зробити інформацію незрозумілою для інших.
- Де використовують коди?

- Відповіді учнів: коди на сейфах; на банківських скриньках; на кейсах; на вхідних дверях; на замках, на мобільних телефонах тощо.

- Коди з'явилися в давні часи у вигляді криптограм (з грецької тайнопис), коли їми користувалися для збереження секретності важливого повідомлення від тих, кому воно не було призначене. Спартанці мали спеціальний механічний пристрій, за допомогою якого важливі повідомлення можна було писати особливим способом, який забезпечував збереження секретності. Власна секретна азбука була у Юлія Цезаря. З часом почали з'являтися по-справжньому складні шифри. Разом з мистецтвом шифрування розвивалося й мистецтво дешифрування, тобто розкодування інформації.

- Кодують інформацію будь-якого виду: текстова, символна, числова і навіть звукова інформація.

- Діти, за допомогою чого записують музику на аркуші? (За допомогою нот)

- За допомогою нот зашифровують або кодують музику. Почувши сигнал будильника, учень розуміє, що прийшов час прокидатися й збиратися до школи. Телефонний дзвінок означає, що комусь треба з вами поговорити. Шкільний дзвоник збирає дітей на урок або повідомляє про довгоочікувану перерву.

- Отже, код – це система умовних знаків для представлення інформації.

- Кодування – це переведення інформації в зручну для передавання, обробки або зберігання форму за допомогою певного коду.

2) Способи кодування інформації.

- Найчастіше використовують наступні способи кодування інформації:

- А) Числовий спосіб – за допомогою чисел.

- На яких уроках ми використовуємо числове кодування?

- Б) Символьний спосіб – інформація кодується за допомогою символів того ж самого алфавіту, що і вихідний текст.

- На яких уроках ми користуємося символьним кодуванням?

- В) Графічний спосіб – інформація кодується за допомогою малюнків чи позначок.

- На яких уроках ми використовуємо такий спосіб кодування?

3) Використання кодування інформації у житті людини.

- Більшість кодів дуже міцно увійшли в наше життя. Давайте згадаємо, коли використовують кодування інформації?

- За допомогою чого кодують інформацію на дорогах? (За допомогою дорожніх знаків)

- Код використовують для оцінки навчальних досягнень учнів. (числа 1 – 3 – низький рівень навчальних досягнень; числа 4– 6 – середній; числа 7– 9 – достатній рівень; числа – 10 – 12 – високий рівень навчальних досягнень учнів)

- Свій код із п'яти цифр (поштовий індекс) має кожний населений пункт. Його слід писати на конверті в спеціально відведеному для цього місці. За кодом можна дізнатися, куди відправляють листа.

- Усю інформацію, яку обробляє комп'ютер, зберігається в ньому в закодованому вигляді. А всі коди складаються з нулів та одиниць. Наприклад, коли ти набираєш на клавіатурі літери або інші символи, вони перетворюються на послідовність нулів та одиниць. У такому вигляді інформація потрапляє у комп'ютер і зберігається в ньому.

- Передавати інформацію з корабля на берег можна за допомогою азбуки Морзе, семафорної та прапорцевої азбуки.

V. Закріплення знань, формування вмінь та навичок

1. Робота за підручником.

Наш любий друг, підручник,

Давно вже вас чекає,

Бо на питання відповідь

Знайти допомагає.

- Попрацюємо в парах за нашими підручниками.

Відкриємо сторінку 28. Прочитаємо текст під назвою «Коди бувають різні» та складемо запитання до цього тексту, а потім ці запитання задамо своїм однокласникам.

– Яку книгу написав письменник Артур Конан Дойл? (Письменник Артур Конан Дойл написав книгу «Записки про Шерлока Холмса»)

– Який спосіб кодування інформації придумав письменник у своєму оповіданні «Чоловічки, що танцюють»? (Замість літер зображають чоловічків у різних позах. Здається, що кожен з них виконує веселий танок. За допомогою цього коду можна передати секретну інформацію)

– Який спосіб кодування придумав американський художник Самюель Морзе? (Морзе придумав спосіб кодування, який набув широкої популярності. Літери кодуються за допомогою коротких і подовжених сигналів – крапок і тире. Такий код використовують у телеграфному зв'язку)

– З чого складаються коди, за допомогою яких зберігається інформація у комп'ютері? (Коди складаються з нулів та одиниць)

– Як в комп'ютері закодовано букву А? (Літера А закодована за допомогою послідовності цифр 11000000.

Як називається у такому коді кожна з цифр 0 або 1? (У цьому коді кожна з цифр 0 або 1 називається біт)

- Що утворюють вісім таких цифр? (Вісім таких цифр утворюють байт)

2.Робота з ребусами.

- Одним з найцікавіших способів кодування інформації є ребуси.

- Що таке ребус? (Повідомлення учня)

Ребус – загадка, в якій слова, що розгадуються, зображено у вигляді комбінації малюнків з літерами та іншими знаками.

Слово «ребус» латинського походження і означає – «Не словами, а за допомогою речей». Зародився ребус у Франції в XV столітті, а перший друкований збірник ребусів був виданий у Франції в 1582 році, складений він був Етьєном Табуро.

Ребуси дуже корисні для розвитку мислення, кмітливості та логіки. До того ж ребус користується популярністю в нашій дитячій аудиторії, будучи одним із самих популярних дитячих ігор. Це гарне захоплення, що приносить нам користь і задоволення.

Правила розгадування ребусів

1) Назви всіх предметів, що зображені у ребусі, читаються тільки в називному відмінку.

2) Досить часто предмет, зображений в ребусі, може мати не одне, а два чи більше назв, чи може мати одне загальне та одне конкретне значення, наприклад, «авто» та «машина», «квітка» та «рослина» тощо. Вибирати необхідно підходяще за логікою. Вміння визначити й правильно назвати зображений на малюнку предмет є однією з головних труднощів при розгадуванні ребусів.

3) Досить часто назва якогось предмета не може бути використана повністю, необхідно відкинути на початку чи в кінці слова одну чи декілька букв. В таких випадках застосовується умовний знак – кома. Якщо кома стоїть ліворуч від малюнка, то це значить, що від його назви необхідно відкинути першу букву (ліворуч від рисунку кому часто зображують перевернутою у верхньому кутку), якщо праворуч від малюнку – то останню. Якщо стоять дві коми, то відповідно відкидають дві літери і т.д.

3. Розгадування ребусів.

“

”

,

BO

P

c=y

”

”

Фізкультхвилинка

4. Робота у зошитах з друкованою основою.
(сторінка 12 – №1,2; сторінка 13 – №2,3)

VI. Практична робота в парах

1. Ознайомлення з завданнями практичної роботи.

Вчитель:

А зараз, діти, час попрацювати,

Ви спробуєте ребуси складати.

Комп'ютер – вірний друг нам допоможе,

Бо все на світі цей розумник може.

- Ми з вами перетворимося на справжніх шифрувальників, і використовуючи знання про способи складання ребусів, закодуємо слова, працюючи в графічному редакторі Paint.

- Кожна пара отримує конверт із секретним словом. Завдання – закодувати слово.

2. Повторення правил техніки безпеки при роботі з комп'ютером.

3. Самостійна робота учнів.

VIII. Підсумок уроку

– Ось і закінчується наш урок, але для вас є ще одне цікаве завдання.

– У вас на партах лежить ключ до слова, закодованого на дошці. Скористайтесь підказкою і розкодуйте зашифроване слово:

16	18	15	18	5	26	11
М	О	Л	О	Д	Ц	І

Ключ

А 1	Б 2	В 3	Г 4	Д 5	Е 6	Є 7	Ж 8
З 9	И 10	І 11	Ї 12	Й 13	К 14	Л 15	М 16
Н 17	О 18	П 19	Р 20	С 21	Т 22	У 23	Ф 24
Х 25	Ц 26	Ч 27	Ш 28	Щ 29	Ь 30	Ю 31	Я 32

- Тож сьогодні на уроці отримує звання «Молодець» та грамоту учень (учениця)...

*Мамушева К.В., магістриня спеціальності «Початкова освіта»
ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»*

Розвиток критичного мислення молодших школярів на уроках «Я досліджую світ»

Сучасний етап розвитку суспільства, модернізація Нової української школи вимагають вдосконалення змісту і технологій педагогічної освіти в Україні. Початкова школа має відігравати важливу роль у всебічному розвитку учнів, формуванні загальнолюдських цінностей, досвіду, забезпечувати готовність та здатність школярів жити й адаптуватися до стрімких змін у державі, уміння мислити самостійно, критично, творчо, генеруючи нові ідеї.

Сучасний учень, який вміє критично мислити, володіє різноманітними способами інтерпретації та оцінки інформаційного повідомлення, здатний виділяти в тексті суперечності і типи присутніх у ньому структур, аргументувати свою точку зору, спираючись не тільки на логіку, а й на уявлення співрозмовника. Такий учень відчуває впевненість у роботі з різними типами інформації, може ефективно використовувати найрізноманітніші ресурси на рівні цінностей, критично мислячий учень вміє ефективно взаємодіяти з інформаційними просторами, принципово приймаючи різноманітність навколишнього світу, можливість співіснування різноманітних точок зору в рамках загальнолюдських цінностей. Отже, він успішніше зможе адаптуватися в сучасному житті.

Технологія розвитку критичного мислення в процесі навчання дитини – це сукупність різноманітних методичних прийомів, які спонукають учнів до дослідницької творчої активності, створюють умови для засвоєння ними матеріалу, узагальнення отриманих знань. Ця технологія допомагає готувати дітей нового покоління, дітей, які вміють логічно мислити, спілкуватися, чути і слухати інших. Таким чином, технологія розвитку критичного мислення дає можливість реалізуватися кожному учневі. Відкриття, зроблені на уроках в результаті пошуку, непомітно стають звичкою для дітей. Критерієм же результативності досвіду є підвищення пізнавальної активності і навчальної мотивації молодших школярів. Пропонуємо конспект уроку з курсу «Я досліджую світ» для 2 класу на тему: «Повітря. Властивості повітря» з використанням технології розвитку критичного мислення.

«Повітря. Властивості повітря»

(конспект уроку з курсу «Я досліджую світ», 2 клас)

Мета: розширити й поглибити уявлення дітей про значення і місцезнаходження повітря на Землі, про властивості повітря, формувати вміння виконувати досліди,

спостерігати за ходом і результатами досліду, вміння встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формувати інформаційно-комунікативну компетентність, виховувати пізнавальний інтерес до вивчення природи, дбайливе ставлення до природи, здатність спілкуватися в процесі самостійної діяльності. Розвивати мислення, спостережливість, допитливість.

Обладнання: зошити, ілюстративний та роздатковий матеріал, повітряні кульки, склянки з водою, серветки, ноутбук, мультимедійна дошка, грудка сухої глини, землі, цукру, солі, фломастери.

Тип уроку: урок розвитку критичного мислення.

Хід уроку

I. Ранкова зустріч.

1. Привітання (всі стоять у колі, разом промовляють).

Доброго ранку,
Доброго дня!
Хай плещуть долоньки,
Тупають ніжки,
Працюють голівки
Та сяють усмішки.
Доброго ранку,
Доброго дня!
Бажаєте ви,
І бажаю вам я!

2. Хвилинка релаксації.

Виглянуло сонечко (підняли руки вгору),
Подув легенький вітерець (труть долоньки),
Ідемо на галявину (рухи ходи),
На галявині літають метелики, співають пташки, стрибають з гілочки на гілочку
Білочка (імітація все рухами).
Ось полетіла пташка до свого гніздечка.
І ми повертаємось у клас на урок.

3. Вправа «Побажання дня»

Вчитель. – А також для успішної та плідної роботи ми візьмемо з собою старанність, працелюбність... (далі продовжують діти за бажанням).

А девізом нашого уроку є:

(зображення на екрані)

Працюймо усі:

наполегливо, швидко, старанно,

Щоб жодна хвилинка не втратилась марно.

4. Фенологічні спостереження.

Вправа «Погода»

- Яка зараз пора року?
- Місяць?
- Число?
- Стан неба?
- Сила вітру?
- Опади?

II. Актуалізація опорних знань.

1. Вправа «Передбачення». Відгадавши загадки, ми спрогнозуємо тему нашого уроку.

Загадка

Куди ступиш – всюди маєш,

Хоч не бачиш – а вживаєш.

(Повітря)

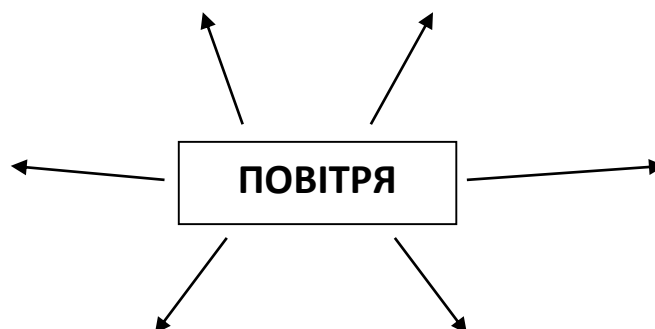
Ти без нього не зможеш жити

Ні їсти, ні пити, ні говорити.

(Повітря)

2. Вправа «Асоціативний куш»

Які асоціації у вас виникають, коли ви чуєте слово «повітря»?

3. Вправа «Знаємо – дізналися»

4. Вправа «Я почну, а ти продовжуй».

Без повітря немає...*(життя)*

Без води можна прожити кілька...*(днів)*, а без повітря кілька...*(хвилин)*

Не забруднюй повітря, бо ...*(це шкодить здоров'ю)*

Знаємо	Хочемо дізнатися	Дізналися
Без повітря не можуть існувати люди, тварини, рослини. Повітря прозоре, безбарвне. Повітря не має запаху, смаку. Повітря пружне. Повітря є у ґрунті, воді, всередині організмів.	Чимає повітря інші властивості? Чи легке повітря? Як що повітря прозоре, то чому небо блакитного кольору?	Повітря важке, але ми не відчуваємо це, оскільки в нашому тілі теж є повітря. При нагріванні повітря розширюється. При охолодженні повітря стискається. Колір небу дають частинки газів, на які потрапляють промені Сонця.

III. Знайомство з властивостями повітря. Практична робота.

1. Бесіда.

1) *Слово вчителя.* Ми помандруємо повітряним простором аби більше дізнатися про повітря, проведемо дослідження повітря і визначимо його властивості, доведитимемо, що воно рухається.

Навколо нас є повітря. Проте ми його не бачимо, воно невидиме. Повітря заповнює всі проміжки, тріщинки й щілини в предметах. Повітря є й у воді. Куди б ми не пішли, куди б не поїхали морем чи суходолом, як би високо не піднялись на літаку – всюди є повітря. Земля оточена з усіх боків шаром повітря. Повітрям ми дихаємо, без нього не можуть жити ні люди, ні рослини, ні тварини.

Отже, повітря – природна суміш газів, з яких складається повітряна оболонка планети.

2. Повітряна лабораторія.

Дослід 1.

– Де ж знаходиться повітря? Візьміть зошити і помахайте ними перед обличчям. Що ви відчули?

– Ми відчули дотик, що ніби щось холодне доторкнулося до нас. Але зошит до обличчя ми не прикладали. Отже, між зошитом і обличчям існує якесь тіло. Це і є повітря. Рух повітря – вітер. А що таке вітер? **Вітер** – це рух повітря. Він буває різним: легеньким, помірним і сильним. Під впливом вітру похитуються дерева, швидко або повільно біжать по небу хмаринки, кружляють сніжинки або вис завірюха.

Дослід 2.

– Як ви думаєте, а повітря можна спіймати? Давайте поспробуємо.

Діти беруть мішечки і «ловлять» повітря.

Дослід 3. Опустимо трубочку у воду і випустимо повітря. Що відбувається?

Висновок. Повітря виходить у вигляді бульбашок.

Дослід 4. Візьмемо грудочку землі (глини, солі, цукру, крейди) і зануримо її у склянку з водою.

– Що ви побачили? (звідти виходять бульбашки)

– Так, ті бульбашки і є повітря. Його витиснула вода з тих речовин, які ми клали у склянку, і тепер воно бульбашками виходить.

Висновок. Повітря знаходиться навіть в найменших шпаринках.

Хвилинка– цікавинка: Доросла людина робить 15 дихальних рухів (вдихів/видихів) за 1 хвилину, а новонароджена дитина – 55 дихальних рухів за 1 хвилину.

IV. Закріплення вивченого матеріалу.

Фізкультхвилинка.

Ми з-за парт мерщій встаєм,

Лінькам волі не даєм.

(з музичним супроводом)

https://www.youtube.com/watch?v=jTGDegPI_Vs

2. Групова робота.

«Знайди зайве слово»

– У вас на столах картки зі словами, знайдіть зайве слово, поясніть, чому воно зайве?

Сіль, цукор, повітря, гірчиця. (Повітря не має смаку)

Сонце, веселка, лист рослини, повітря. (Повітря не має кольору)

Повітря, одеколон, оцет, смаженая картопля. (Повітря не має запаху)

3. Кубування.

1.Опишіть повітря. – Що ви бачите? – Колір, форма, розмір і т. п.	4.Проаналізуйте це. – Чому потрібно дбати про чистоту повітря?
2.Порівняйте повітря. – На що воно подібне? – Від чого і чим воно відрізняється?	5.Знайдіть застосування. – Яке значення повітря в житті природи (і живої, і неживої) ?
3.Встановіть асоціації. – Про що змушує думати? – Який настрій?	6.Запропонувати аргументи «за» і «проти». – Потрібне повітря чи ні?

Практична робота.

Малювання фломастерами за допомогою повітря (діти, тримаючи у роті фломастер чи олівець малюють, щось за бажанням).

V. Рефлексія. Підсумок.

Учитель пропонує учням сісти в коло на килимку і пригадати, що сьогодні протягом дня їх найбільше вразило? Що нового вони дізналися? Що розкажуть про день у школі своїм рідним?

Вправа «Мікрофон»

- Сьогодні на уроці я дізнався...
- Мені найбільше сподобалося...
- Я запам'ятав ...
- Розкажу батькам...

Вправа «Покажи настрій» (за допомогою смайликів).

*Новікова І.О., магістриня, спеціальності «Початкова освіта»
ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»*

Організація групової роботи на уроках «Я досліджую світ»

Однією з найбільш ефективних форм роботи в початковій школі є група. Молодшим школярам дуже подобається працювати в групах, тому треба намагатися застосовувати цю форму роботи як можна частіше. Досвід показує, що мета групової роботи – активне залучення кожного учня в процес засвоєння навчального матеріалу.

На уроках учні з низькими навчальними можливостями в групах висловлюються частіше, ніж зазвичай, вони не бояться говорити і питати. Це говорить про підвищення їх активності, що дозволяє успішніше формувати знання, вміння і навички. Групова форма навчання дає великий ефект не тільки в навчанні, а й у вихованні учнів. Вони, які об'єдналися в одну групу, звикають працювати разом, вчать знаходити спільну мову і долати складнощі спілкування. учні починають відчувати відповідальність за своїх менш підготовлених товаришів, а ті намагаються показати себе в групі відповідальними і знаючими.

Під час групової форми навчання молодші школярі вчать взаємодіяти один з одним у навчальному процесі, долаючи міжособистісні тертя, встановлюють правила взаємодії і намагаються їх дотримуватися. При підготовці виступу групи прийнято враховувати думку всіх його учасників, а значить, кожна дитина відчуває причетність до спільної справи. Це допоможе їм навчитися вносити максимальний індивідуальний внесок у спільну діяльність.

Однією з найпоширеніших форм групової роботи є робота в парах. Її успішно використовують вчителі вже з перших днів навчання дітей в школі, привчаючи їх до співпраці. Найчастіше це статична пара, утворена з дітей, що сидять за однією партою. Працюючи в парах, діти проходять навчальний матеріал швидше і якісніше.

Після відпрацювання навичок роботи в парах можна перейти до роботи в групах, використовуючи різні види групової роботи: «Мозковий шторм», «Пазли», «Продовжить», «Сніговий ком» та ін. Групова форма організації роботи має чимало переваг: підвищується навчальна і пізнавальна мотивація; знижується рівень тривожності учнів, страху опинитися неуспішним, некомпетентним у вирішенні якихось завдань; в групі вище ефективність засвоєння і актуалізації знань; поліпшується психологічний клімат в класі.

Отже, пропонуємо урок з інтегрованого курсу «Я досліджую світ» на тему: «Тварини», у якому ми використовуємо групові форми навчання.

«Тварини»

(конспект уроку з курсу «Я досліджую світ», 3 клас)

Мета: узагальнити і систематизувати знання учнів про найбільші групи тварин, розвивати вміння порівнювати тварини, класифікувати їх за суттєвими

ознаками, встановлювати взаємозв'язки з неживою природою; розвивати спостережливість, вміння аналізувати, робити висновки; виховувати шанобливе ставлення до тварин.

Організація класу.

Привітання, підготовка робочого місця до роботи.

Хвилинка спостережень.

- Яка зараз пора року?
- Який місяць?
- Чи були зранку опади?
- Яка температура повітря?
- Чи є вітер?

Гра «Дешифрувальник»

Літери на нашому мобільному телефоні розташовані під цифрами на кнопках. Кожній цифрі відповідає кілька літер. Щоб відгадати зашифроване слово, треба вибрати тільки одну літеру. Зашифрована тема нашого уроку. Отже, будьте уважними, номер: **7117363**.

1 А Б В	2 Г Д Е	3 Є Ж З И
4 І Й	5 К Л М	6 Н О П
7 Р С Т	8 У Ф Х	9 Ц Ч Ш Щ
	0 Ь Ю Я	

– Молодці, розгадали. Тема нашого уроку – Тварини. Сьогодні ми узагальнимо здобуті знання.

Живої природи світ таємничий
Ми на уроці сьогодні відкриєм.
Навчимося його красу не руйнувати,
А примножувати, любити, оберігати.

Технологія «Мікрофон» (Мозковий штурм)

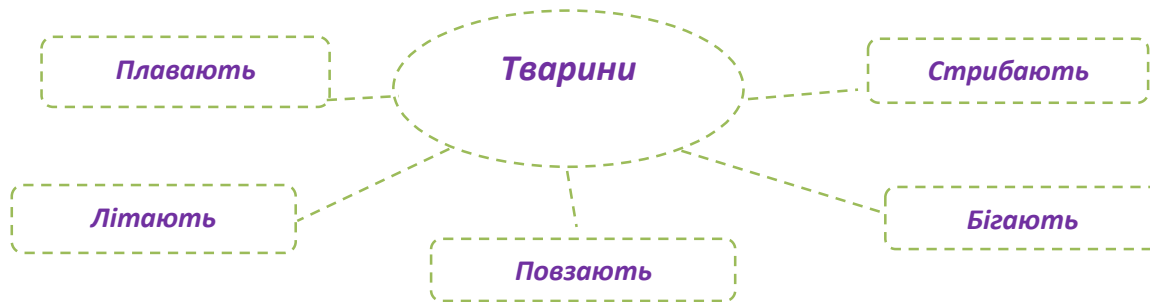
- Природа буває живою і...
- Ознаки живих організмів...
- Тваринам для життя потрібно...
- Тварини розподіляються на..
- Земноводні– це..
- Плазуни– це...
- Комахи– це...
- Риби– це..
- Птахи– це...
- Звірі– це..
- Які способи живлення тварин існують?

Знайди «зайве» слово. Поясни, чому воно зайве

Собака, білка, корова, кріль, кіт

Щука, карась, ведмідь, лящ

Вправа «Грунування» (Написати спосіб переміщення тварин: заєць, ведмідь, жаба, орел.)

Робота в творчих групах.

Методом «Пресу» довести або спростувати твердження.

Я вважаю...

Тому, що...

Отже...

1 група

Довести або заперечити твердження:

Карась – це комаха, бо....

2 група

Довести або заперечити твердження:

Ведмідь – плазун, бо...

3 група

Довести або заперечити твердження:

Комар – це звір, бо...

Гра «Відгадай спосіб живлення тварин» (Вчитель показує малюнки різних тварин, діти називають спосіб живлення даних тварин)

Виправ помилку в ланцюзі живлення:

Коник → жаба → трава → лелека

Вовк → осика → заєць

Самостійна робота в зошитах (Скласти схему розмноження)

1 варіант – Карася

2 варіант – Жаби

Технологія «Акваріум»

Група дітей з 5 учнів сідає в центрі класу, утворивши коло. Вголос командир читає завдання. Команда обговорює ситуацію, застосовуючи метод дискусії, доходить спільного рішення. Решта учнів класу слухають, не втручаючись у перебіг обговорення,

спостерігають, чи дотримуються учасники дискусії правил її проведення. Дискусія триває 3– 5 хвилин. Коли завершиться відведений для дискусії час, група повертається на свої місця, а вчитель ставить класу запитання:

- Чи погоджуєтесь ви з думкою групи?
- Чи була ця думка достатньо доведеною?
- Який із аргументів ви вважаєте найбільш переконливим?

Група вирішує проблему: **Що б трапилось, якби не стало комах?**

Гра «Гармошка»

На листку написати назву певної тварини, зігнути листок і передати наступній парті.

Завдання для трьох рядів. Перемагає той ряд, який швидко і правильно виконає завдання)

- 1 ряд – звірі
- 2 ряд – риби
- 3 ряд – птахи

Для чого людям потрібні тварини?

Цікаві повідомлення про тварин (звіт по пошуковій роботі дітей).

Підсумок уроку.

*Панасенко Д. В., магістриня спеціальності «Початкова освіта»
ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»*

*Дудник О.М., кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри
дошкільної та початкової освіти ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»*

До проблеми національно-патріотичного виховання учнів початкових класів

Проблема національно-патріотичного виховання надзвичайно багатоаспектна через свою інтегративну функцію, тому однаково значуща для всіх ланок освіти, починаючи з початкової.

Згідно з Концепцією національно-патріотичного виховання дітей та молоді, національно-патріотичне виховання – це комплексна системна і цілеспрямована діяльність органів державної влади та місцевого самоврядування, громадських об'єднань та благодійних організацій, сім'ї, закладів освіти, інших інститутів щодо формування у молодого покоління високої патріотичної свідомості, почуття вірності, любові до Батьківщини, турботи про благо свого народу, готовності до виконання громадянського і конституційного обов'язку із захисту національних інтересів, цілісності, незалежності України, сприяння становленню її як правової, демократичної, соціальної держави.

Найважливішим пріоритетом національно-патріотичного виховання є формування ціннісного ставлення особистості до українського народу, Батьківщини, держави, нації.

Метою національно-патріотичного виховання є становлення самодостатнього громадянина– патріота України, гуманіста і демократа, готового до виконання громадянських і конституційних обов'язків, до успадкування духовних і культурних надбань українського народу, досягнення високої культури взаємин. Воно сприяє єднанню українського народу, зміцненню соціально-економічних, духовних, культурних основ розвитку українського суспільства і держави.

Як бачимо, національно– патріотичне виховання дітей – дуже складний за своїм характером процес, який потребує озброєння вчителів відповідним методичним інструментарієм і усвідомлення ними потреби та важливості такої роботи з дітьми молодшого шкільного віку.

Шляхи національно-патріотичного виховання учнів початкових класів у сучасних умовах мають проходити через збагачення їхнього світогляду певними знаннями, формування уявлення про суспільні явища і події у світлі загально визнаних тлумачень, накопичення соціального досвіду життя в найближчому оточенні (сім'ї, вулиці, місті (селі, селищі)), через залучення до його культури, родинних традицій, виховання любові до Батьківщини і рідного дому.

Відтак до вашої уваги пропонуємо розробку виховного заходу, присвяченого питанню національно-патріотичного виховання учнів початкових класів.

«Державні та народні символи України» (виховний захід для учнів початкової школи)

Мета: розширити знання дітей про державні та народні символи України; наголосити на необхідності оберігати, як святиню, все те, що пов'язує нас із рідною землею; розвивати зв'язне мовлення, художні здібності учнів; виховувати любов до національних традицій, народної мудрості, повагу і бережливе ставлення до символів нашої держави.

Хід заходу

Звучить ніжна мелодія.

Учитель:

З далекого краю,

З далеких світів

Журавлик на крилах

Додому летів.

Минав океани, ліси і моря,

Вдивлявся крізь тумани:

Чия це земля,

Чиї це долини,

Чиї це луки,

Чию це калину

Гойдають вітри?

Впізнав Батьківщину:

Моя це земля,

Моє тут гніздечко

І мова моя.

– Чию землю впізнав журавлик?

– Як вона називається?

1– й учень:

Одна Батьківщина –

І двох не буває.

Місця, де родилися

Завжди святі,
Без рідної мови,
Без пісні, без мами
Немає, немає життя на землі.
– Діти, а що таке Батьківщина?

2– й учень:

Батьківщина – це ліс і поле,
Це домівка наша і школа,
Це гаряче сонячне коло.
Батьківщина – це праця і свято,
Батьківщина – це мама і тато.

3– й учень:

Батьківщина – це рідна мова,
Як веселка вона кольорова.
Сад зелений і небо синє,
Все це є у моїй Батьківщині.

Учитель:

Наша рідна земля – Україна. А всі ми – український народ: великий і маленький, дружний і працьовитий.

Багато років тому наша держава отримала незалежність і свободу, а 28 червня 1996 року – Конституцію.

– Що таке Конституція? (Основний Закон держави)

– У цьому законі є ст. 20, у якій записано, що державними символами України є Державний Прапор України, Державний Герб, Державний Гімн.

Кожна держава має свої символи. Україна має свої державні символи і пишається ними.

За легендою, давно-давно жила одна жінка. І було у неї три сини. Росли сини чесними, сміливими, дуже любили свою матусю, готові були віддати за неї життя. Підросли вони і вирішили піти в світ прославляти свою матусю. Вирушив у дорогу найстарший син. Мати на згадку про себе подарувала йому золоту корону з трьома промінцями. Пішов син між люди. І за трипроменевою корону, яка зігрівала людей і вела вперед, показувала шлях до кращого життя, дали першому синові ім'я Тризуб.

Настала черга середнього сина. Йому мати в дорогу подарувала жовто– блакитний одяг. Своїми звитязними справами прославляв він свою матір. Одержав середній син імення Прапор.

А там, де був найменший син, завжди лунала дзвінкоголоса пісня. Адже мама своєму наймолодшому синові подарувала соловейків голос. І одержав молодший син за свій голос і величний спів ім'я Гімн.

І з того часу ідуть поруч три брати – Тризуб, Прапор, Гімн – прославляють рідну неньку. І там, де вони проходять, лунає урочиста пісня.

Душу й тіло ми положимо за нашу свободу

І покажем, що ми, браття, козацького роду.

– Ми починаємо замислюватись і запитувати: хто я, якого роду, якими були мої прадіди сто, триста, тисячу років тому? А коли людина замислюється над цим, то дізнається, що українці мають славу історію і традицію.

От я й хочу розповісти вам про три основні символи України – про її національний Герб, Прапор, Гімн, котрі мають давню і цікаву історію.

Золотий тризуб – символ влади. Він зустрічається ще з часів Київської Русі, зокрема, на монетах київського князя Володимира Великого.

Герб – це частина корони, яку носили київські князі. Чому саме тризуб вважають гербом України? Мабуть тому, що число «три» завжди вважали числом казковим і чарівним. У багатьох казках ви знайдете розповіді про трьох богатирів, про три бажання,

про три дороги. А ще у тризубі відображено триєдність життя. Це Батько, Мати, Дитя, які символізують Силу, Мудрість, Любов.

Національний прапор – це синьо-жовтий прапор. Він має давнє походження. Поєднання цих двох кольорів зустрічається на гербах і прапорах нашого славного народу ще за часів княжої доби. Жовтий колір – це колір хліба, життя, а блакитний – це колір неба, води, миру.

Наш стяг – пшениця на полях
Під голубим небесним зводом.

Національний Гімн України – це урочиста пісня – символ державної єдності, яку понад століття тому написали поет П. Чубинський та композитор М. Вербицький. Слова гімну вперше були надруковані у 1863 році.

Звучить Державний Гімн України.

Учитель:

Крім державних символів у кожного народу є свої улюблені речі, дерева, рослини. Верба, калина, рушник – невіддільні від нашого народу і являють собою народні символи.

1– й учень: Верба – це символ краси, неперервності життя. Вона дуже живуча. Устромиш у землю гілочку – і виросте дерево, засиплеш ранку порошком меленої вербової кори – і кров зупиниться.

2– й учень: Вербу з давніх–давен уважали святим деревом. Освячені її гілочки служили оберегами полів від граду, ними обкурювали хату від хвороб, клали в купіль немовляти.

3– й учень: Діти хльоскали одне одного освяченими прутиками і промовляли:

Не я б'ю – верба б'є.

За тиждень Великдень.

Недалечко – червоне яєчко.

На це хльоскання не можна було ображатися, оскільки верба давала силу і здоров'я.

Учитель:

Що ви згадуєте, дивлячись на плоди калини?

– У кого з вас є плоди калини? Хто її посадив і доглядає?

– Не було в народній медицині корисніших ліків від застуди, ніж калиновий чай.

Соком калини очищали обличчя, щоб було гарним.

А як потрібна була калина на весіллі! Коли випікали коровай, неодмінно прикрашали його калиною.

1– й учень:

Ось калина над рікою

Віти стелить по воді.

Хто це щедрою рукою

Їй намистечко надів.

2– й учень:

Червонясте, променисте,

Розцвітає, як вогні.

Дай хоч трішечки намиста,

Калинонько, і мені.

Звучить пісня «Ой єсть в лісі калина».

Учитель:

Погляньте, діти, на ці рушники. Це теж символи українського народу. «Дім без рушників, – говорили у народі, – як сім'я без дітей».

Вони – старовинні обереги дому. З рушником приходили до породіллі вшановувати появу немовляти, зустрічали дорогих гостей, проводжали в армію; дівчина подавала рушник на знак згоди при сватанні, молоді ставали на рушник, коли одружувались, з рушником проводжали в останню путь.

1– й учень:

Тримай хаточку, як у віночку,
І рушничок на кілочку.
Тримай відерця всі чистесенькі
І води повнесенькі.
Прийдуть зовиці пити водиці,
Будуть тебе хвалити.

2– й учень:

А я не панна – я господиня.
В мене полотен повна скриня.

3– й учень:

Батько й мати не одказує,
Ще й рушники показує.
А я прийшла й одказала,
Ще й рушники не показала.

4– й учень:

І в дорогу далеку
Ти мене на зорі проводжала,
І рушник вишиваний
На щастя, на долю дала.
Звучить пісня «Про рушник» (муз. П. Майбороди, сл. А. Малишка).
Рідна мати моя, ти ночей не доспала,
Ти водила мене у поля край села,
І в дорогу далеку ти мене на зорі проводжала,
І рушник вишиваний на щастя дала.
І в дорогу далеку ти мене на зорі проводжала,
І рушник вишиваний на щастя, на долю дала.
Хай на ньому цвіте росяниста доріжка,
І зелені луги, й солов'їні гаї,
І твоя незрадлива материнська ласкава усмішка,
І засмучені очі хороші твої.
І твоя незрадлива материнська ласкава усмішка,
І засмучені очі хороші, блакитні твої.
Я візьму той рушник, простелю, наче долю,
В тихім шелесті трав, в щебетанні дібров.
І на тім рушничкові оживе все знайоме до болю:
І дитинство, й розлука, і вірна любов.
І на тім рушничкові оживе все знайоме до болю:
І дитинство, й розлука, й твоя материнська любов.

Учитель:

Дорогі діти! Як потрібно ставитися до символів нашого народу? (Свої народні і державні символи ми повинні шанувати і берегти як святиню. Про це записано у ст. 65 Конституції України «Захист Вітчизни, її незалежності та територіальної цілісності, шанування її державних символів є обов'язком громадян».)

– Щоб зберегти державу та її символи, треба всім нам любити Україну більше, ніж своє життя, тоді нас ніхто не переможе.

До проблеми використання нетрадиційних уроків у початковій школі: практичний аспект

Сучасний світ є таким, що швидко трансформується, ураховуючи тенденції до діджиталізації, упровадженню Інтернет– технологій не лише у практику повсякденного життя, а й в освітній процес різних закладів освіти. Це зумовлює пошук нових підходів до моделювання й організації уроків для дітей молодшого шкільного віку для підвищення їхньої мотивації, зацікавленості, розвитку пізнавальної активності тощо. Уважаємо, що використання нетрадиційних уроків активізує увагу сучасного школяра, мотивує до самостійного здобуття знань, сприяє критичному аналізу інформації, що учень отримує із різних джерел. Саме тому, нами було розроблено та упроваджено у практику роботи Танюшівського ЗЗСО I– III ступенів Новопокровського району урок– телебачення з теми: «Зима-чарівниця».

«Зима-чарівниця»

(урок-телебачення для учнів 3 класу).

Мета: розширювати уявлення учнів про красу природи взимку; систематизувати й узагальнити знання учнів по темі «Зима». Удосконалювати навички правильного, свідомого виразного читання віршованих творів; формувати навички і вміння інсценізувати вірші; збагачувати словниковий запас. Розвивати творчу уяву й образне мислення учнів, пізнавальний інтерес, творчу активність. Виховувати любов до художнього слова, до природи, спостережливість, любов до птахів, вміння бачити прекрасне, естетичні почуття.

Обладнання: диски, малюнки, картки, ребуси, кросворд, маски птахів, телевізор.

Хід уроку

Організаційний момент.

- Станьте, діти, всі рівненько,
Щоб урок пройшов гарненько.
Поверніться до гостей,
Привітайтеся: «Добрий день!»
А тепер сідайте рівно
І працюйте всі активно.
- Подивіться один на одного і посміхніться.
- Побажайте один одному на вушко гарного настрою і плідної роботи.
Сьогодні на уроці ми будемо працювати під девізом:

Міркуємо швидко,
Відповідаємо– правильно,
Читаємо виразно.

II. Мотивація навчальної діяльності учнів.

– І так! Увага! Увага!
– Вітаю всіх на телеканалі «2». В ефірі – дитяча телепередача «Казкова вітальня». І я її ведуча Тетяна Сергіївна.

Сьогоднішня наша передача монтуватиметься у різних телестудіях. Отож, сьогодні у передачі:

- 1– Мовна розминка з «Комп'ютерної студії»
- 2– «В гостях Бабусі – Загадусі»,
- 3– цікава інформація зі студії «Інформаційна»
- 4– зразкове читання зі студії «Юні диктори»

III. Робота над вдосконаленням виразності, правильності читання.

1. До роботи нас запрошує «Комп'ютерна студія»

– Пропоную зробити зарядку для нашого мовного апарату.

– Для розвитку швидкості мовлення промовляємо скоромовку чистомовку.

1)Взимку вітер

Вовком виє

Всіх вітає сніговієм

Ти не вий, не вий, Вітриську,

До весни вже зовсім близько.

2) Ма– ма– ма– йде уже зима

Ме– ме– ме– снігу намете

Ем– ем– ем– саночки візьмем

Дим– дим– дим– на гірку підем.

• Робота в парах «Розширюємо кут зору»

• Робота в групах.

(Кожна група отримує деформований текст. Із цього речень скласти привітання телеглядачам, в кожній групі обирають ведучого.

1)Доброго ранку! Доброго дня!

Доброго – вчора, сьогодні, щодня...

Хай не псується годинник на вежі,

Хай дуде на землі, як належить!

2) Хай усміхаються діти щодня,

Хай веселиться вся їхня рідня,

Хай завітає до нас на урок.

Кожна людинка, тваринка, звірок!

IV Повідомлення теми уроку

1) Робота в студії «В гостях Бабусі – Загадусі»

• Хто ж саме буде в центрі уваги в нашій сьогоднішній телепередачі, Ми довідаємося, коли складемо словникову павутинку. А прийдуть вам на допомогу наші загадки.

1) Холод нам несе мороку,

У турботах лине будень.

Цей останній місяць року

Зветься як? Вгадали? (Грудень)

2) Цей місяць січе,

Він морозний буває,

Урочисто й святково

Усіх нас вітає (Січень)

3) Цей місяць лютує,

Бо весну красну чує.(лютий)

4) Я падаю на ваші хати,

Я білий– білий, волохатий,

Я прилипаю вам до ніг

І називаюсь просто... (Сніг)

5) Хто малюнок на вікні

Уночі зробив мені?(Мороз)

6) Я прозорий і твердий

Ходять, їздять по мені

Не тону я у воді,

Не горю я у вогні.(Лід)

7) Як на свято вбрався дах

В снігову сорочку.

І виблискує на ній–

Льодяна торочка(Бурулька)

8) На зимові віти

Сіли білі квіти (Іній)

• Прочитайте всі ці слова і скажіть, якою спільною темою вони об'єднані? (Зима)

• Тема нашого уроку

Підсумок по темі «Зима»

• Тож завітала на телепередачу «Зима– чарівниця» і всім телеглядачам шле свій музичний привіт.

(Пісня «Зима»)

V. Узагальнення вивченого матеріалу

1. Гра «Мікрофон»

– Яка зараз пора року?

– Діти, що ми знаємо про зиму?

(Холодна, взимку дні короткі, а ночі довші, зимові місяці – грудень, січень, лютий;

Відзначаємо свята: Різдво, Миколая, Новий рік, Водохреща)

• Які зміни відбувалися у природі з настанням зими?

• Яка погода стоїть у зимові дні?

• Чому холодно?

• Про що говорить це прислів'я «... світить, та не гріє?»

• Яке небо взимку?

• Які хмари?

• Що відбувається на річках?

• Які опади випадають?

• Хто знає, що таке сніг?

• В народі говорять, що сніжинки – це символ зими.

2. Робота в студії «Інформаційна»

Так, що є символом зимоньки, діти?(Сніжинки)

• А ось і вони в гостях у нашій студії і отримуємо ми від них цікаву інформацію.

1) Сніжинки бувають 48 видів.

2) Дуже добре живеться сніжинці у морозну погоду.

3) Сніжинки живуть у чудовій країні в сніжному царстві

4) Всі сніжинки шестикутної форми.

5) Вони бачили міста та села, вкриті вічним снігом.

6) У сніжинок багато сестриць – сніжинок, біленьких подруг.

• Які зимові прикмети визнаєте?

• Діти, а чи знаєте ви, хто сестра зими? (Віхола)

• Що таке віхола?

(Хурделиця, метелиця, завірюха)

Віхола– це сильний перемінного напрямку вітер зі снігом.

• Які дії віхоли?

(Співає, виє, сторне, квилить, плаче, голосить, ридає)

(Музика «Віхола»)

3. Фізкультхвилинка

А) Гра «Спіймай Бабу Віхолу»

Ой на дворі метелиця
Крутить, вертить хурделиця.
І не завадило б кожуха,
Така буває завірюха.
Насунула хмари звідусіль—
І закружляла заметіль.
Зима лютує. Хуртовина.
Мороз сердитий на дворі.
І сніжна котиться лавина,
Не ні зіроньки вгорі.

- Діти, які вірші ми читали, в яких описують метелицю, хурделицю?
- Що за біле борошно сіяла Баба Віхола?
- Який характер у баби віхоли?
- З яких віршів ці вислови:
 - а) «Сині пальчики – мерзне житечко» (Баба Віхола)
 - «... місяць виринає золотим ріжком («Зимовий ранок»)
 - «Як не любити зими сніжно– синьої на Україні моїй» («Зима»)
- В вірші «Зима», які ознаки зими називає поет, щоб показати красу її?

4. Студія «Юні диктори»

(Діти готували вірші про зиму, по черзі виходять екрану телевізора і читають виразно вірші)

- Багато віршів про зиму написали російські поети.
Читання вірша О. Пушкіна «Зима»

5. Дидактична гра «За і проти»

I група «За» Ті, кому подобається зима	II група «Проти» Ті, кому не подобається зима
1. Зима вкриває землю пухнастою ковдрою.	1. Приносить сильні морози.
2. Деревам дарує білі шапки і шубки.	2. Заносить дороги і утруднює рух транспорту.
3. Добре розважатися і кататися на льоду.	3. Від ваги снігу ламаються гілки дерев, рвуться дроти лінії електромереж.
4. Озима спить під снігом. Він заховає її від морозів.	4. Пташки голодують, немає поживи.

6. Гра «Шифрувальники»

ЗОРМО(мороз)
НІКАСИНЖ(сніжинка)
ОТУРВИХНА(хуртовина)
АМЗИ(зима)
ХАВІРЮЗА(завірюха)
КАРУЛЬБУ(бурулька)

7. Розгадування ребусів

8. Читання акровірша.

Малює квіти волохаті
Отам, на шибі, майстер – дід,

Роздягнені не йдуть із хати –
Ох, ущипне сердитий дід!
З ним жартувати ніяк не слід.

(Пісня «Морозець»)

- Я запрошую присутніх телеглядачів у музей Зими. Є в чарівниці Зимоньки в цьому музеї улюблені картини. Яка казкова краса взимку.
- Зима вступила в свої повноправні володіння. Вона чарівниця, та разом із тим і витівниця. Усім звірятам, птахам, усьому живому, підготувала випробування.
- Діти, яких птахів ви бачите взимку?
- А як ви турбуєтесь про птахів?
- Чим ви підгодовуєте пташок?
- Послухайте вірш Марійки Підгірянки, з яким проханням звертаються до вас пташки взимку?

(Інсценізація вірша)

Горобчик: – Цір– цір, цір– цір
Вийди, Івасю, надвір!
Синичка: – Час– час, час – час,
Вийди, Марусю, до нас!
Посмітюшка: – Цинь – цинь, цинь – цинь,
Хлопчику, зернятко кинь!
Жовтобрюшка: – Ціть – ціть, ціть – ціть,
Нас рятувати спішіть.
Всі пташки: – Цинь – цинь, час – час,
Подбайте, діти, про нас

9. Гра «Як сказати одним словом»

- Сніг кружляє в повітрі, по землі (Завірюха)
 - Замерзла вода (Лід)
 - Падає сніг (Снігопад)
 - Білі голочки прилипли до гілок дерев (Іній)
- Використовуючи сигнальні картки, ви маєте показати правильну відповідь: синя сторона – ви погоджуєтесь з моєю думкою; червона – ви не згодні зі мною.

10. Гра «Не помились!»

- Взимку дні довші, а ночі коротші.
- Ластівки зимують під дахами будинків.
- Взимку ялини і сосни теж зелені.
- Діти залюбки у зимову пору року купаються в річці.
- Птахи підгодовуються біля годівничок.
- Їжачкам легко бігати по снігу за мишами.
- Поля, луки, дороги вкриті білим, пухнастим снігом.

VI Підсумок уроку

Діти, поміркуємо і підсумуємо наші знання, складемо тематичну павутинку до слова зима (Малюємо схему «Зима- це ...»)

– Закінчується наша телепередача, подаруємо нашим телеглядачам пісню «Перший сніг»

Пронька А.В., студентка спеціальності «Початкова освіта»

ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»

Дудник О.М., кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри дошкільної та початкової освіти ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»

До проблеми проведення інтегрованих уроків математики в початковій школі

Сьогодні інтегрований підхід до засвоєння знань є надзвичайно популярним. Як показує практика зарубіжних країн (Угорщина, Фінляндія, Німеччина) інтегроване навчання дає можливість формувати в учнів якісно нові знання, що характеризуються системністю, динамічністю та дієвістю застосування в нових ситуаціях. Таким чином інтегрування є якісно відмінним способом структурування, презентації та засвоєння програмового змісту, що уможливорює системний виклад знань у нових органічних взаємозв'язках.

Інтегрування різнопредметних знань у початковій ланці освіти дуже актуальне, оскільки для молодших школярів властиве комплексне сприйняття об'єктів навколишнього світу, без усвідомлення їх істотних ознак. Системний аналіз складових цілого, синтезуюче порівняння з іншими становить для учнів значні утруднення. Одночасно ці операції лише формуються у напрямку від загального до конкретного.

Інтегровані уроки в початковій школі дають можливість підводити учнів до усвідомленої і емоційно пережитої потреби міркувати і висловлювати свої думки на запропоновану тему. Діти мають можливість застосовувати при цьому арсенал своїх знань, життєвий досвід, робити власні, нехай незначні, але дуже необхідні кожній дитині, умовиводи та пошукові відкриття.

Відтак до вашої уваги пропонуємо конспект уроку, в якому інтегровано математичну, природничу та мовно– літературну галузі.

«Записування чисел під диктовку. Додавання і віднімання числа 1 у межах 20. Порівняння чисел у межах 20»

(конспект інтегрованого уроку для учнів 1–го класу)

Ключові компетентності:

- пробуджувати у дітей інтерес до вивчення математики;
- розвивати швидкість обчислення, логічне мислення, пам'ять;
- формувати вміння розв'язувати задачі і приклади із застосуванням вивчених прийомів обчислення;
- виховувати старанність у роботі.

Предметні компетентності:

Початковий рівень:

- знає і називає числа першого і другого десятка;
- записує числа під диктовку;
- визначає сусідів чисел, наступне і попереднє число;

Середній рівень:

- порівнює числові вирази і числа;
- впізнає в оточуючих предметах відомі геометричні фігури;

Достатній рівень:

- знаходить число за даним відношенням «більше на ...», «менше на ...»;
- розв'язує прості задачі на знаходження суми, різниці двох чисел, збільшення та зменшення числа на кілька одиниць, різницеve порівняння, знаходження невідомого доданка;

Високий рівень:

–обґрунтовує вибір арифметичної дії для розв’язання задачі;

–перевіряє правильність складених і розв’язаних прикладів;

Обладнання: предметні малюнки, бланк «Паспорта мешканця лісу», таблиця для усної лічби.

Тип уроку: інтегрований.

Хід уроку

I. Організація учнів до уроку

Слово вчителя. Привітання

Ось дзвінок сигнал подав –

До роботи час настав.

Ось і ми часу не гаймо,

А урок свій починаймо.

- Який у нас урок?

- Чого ви очікуєте від уроку?

II. Мотивація навчальної діяльності

- До нас на урок завітала лісова мешканка... А от хто – відгадайте?

Що за дивна непосида?

На стежинку шишки кида?

З гілки скік та скік на гілку ...

Упізнали, друзі,... (білку)?

- Білка звернулась із проханням допомогти їй виконати деякі завдання, а деякі підготувала для вас, щоб ви дізналися про неї багато цікавого на нашому уроці математики.

- Допоможемо білці?

III. Повідомлення теми уроку.

IV. Робота над завданнями уроку

1. Усна лічба

Склад числа 4, 6, 8.

Сусіди чисел 2, 5, 7, 9.

Порівняння чисел 3 і 4, 7 і 5, 9 і 10, 4 і 4.

2. Каліграфічна хвилинка

– Діти, запишемо каліграфічно число сім, яке означає кількість білченят в родині білки. (7 білченят)

3. Математичний диктант. Визначення довжини стрибка

Записати:

число, яке позначає один десяток;

наступне число до числа 10;

число, в якому один десяток і дві одиниці;

число, в якому п’ятнадцять одиниць;

число 13.

Прочитати числа, назвати найбільше.

15 метрів – запис у паспорті «довжина стрибка».

4. Розповідь про білку– стрибунку (розповідь учителя + «Крісло автора»)

- Білка добре лазить по деревах. Вона так само швидко підіймається вгору на дерево, як спускається вниз. Пустунка добре стрибає. Невелика вага їй дозволяє рухатись по гілках. Довгий пухнастий хвіст є кермом білки і парашутом. Її стрибок до 15 метрів.

Гніздо (гайно) кулястої форми вона будує з гілок і листя в дуплах або кронах дерев. Часто білки будують кілька гнізд. Коли руйнується одне, своїх дітей перетягує в запасне.

– А зараз, хто бажає, займіть крісло автора та висловіть свої знання чи враження про цю чудову лісову тваринку.

(Діти по черзі займають місце автора)

5. Знаходження невідомого компонента у вираз на додавання та віднімання.

– Діти, знайдемо у виразах невідомі компоненти, що допоможуть нам дізнатися, скільки в білки квартир.

– Як називаються числа при дії додавання (віднімання)?

– Як знайти невідомий доданок / зменшуване / від’ємник?

5 квартир – запис у паспорті «кількість квартир».

Фізкультхвилинка

Білка в лісі стриб та стриб (стрибай, як білочка)

І знайшла великий гриб. (покажи. який великий)

А додому принесла, (несемо гриб у руках)

Гриб не влезить до дупла. (пробуємо пропхати)

Довелося білочці

Гриб сушить на гілочці. (нанизуємо на ниточку гриб і сушимо)

6. Пояснення вчителя.

Визначення номера квартири проживання білки.

– Запам’ятаємо, коли ми додаємо 1, то необхідно назвати наступне число. Воно і буде відповіддю. Наприклад, $12+1$ – називаємо наступне число, що слідує за числом 12 – це 13.

А коли віднімаємо 1, необхідно назвати попередньо число. Воно і буде відповіддю. Наприклад, $15-1$ – називаємо попереднє число до числа 15 – це 14.

Потренуємося!

$$12+1=$$

$$18-1=$$

$$14-1=$$

$$11+1=$$

$$14+1=$$

$$12-1=$$

Результат виразу з найменшим числом вкаже на номер квартири білки.

11 – запис у паспорті «номер квартири».

7. Розв’язання задачі (робота в групах).

Визначення довжини тіла білки.

– А чи знаєте ви, яка довжина тіла дорослої білки?

– Щоб відповісти на це запитання необхідно скласти та розв’язати задачу. Для цього об’єднаймося в групи та попрацюємо над тестом деформованої задачі.

(Учні об’єднуються в групи по 4 та отримують на розрізних картках фрагменти задачі:

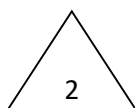
Зазвичай довжина; на 1 см, ніж 19 см, більша, дорослої білки; Знайдіть довжину, тіла дорослої білки).

8. Робота з іменованими числами. Визначення довжини хвоста (завдання із підручника).

9. Геометричний матеріал. Тривалість життя.

– У білочки є вороги і вони на неї полюють. Це куниця, лисиця, яструб, сова. Тому білочка живе три роки, хоча у клітці може прожити довше.

– Як ви думаєте, що для білочки краще: 3 роки в лісі чи більше років у неволі?

– Як називається фігура під номером 3?

3 роки – запис у паспорті «тривалість життя»

10. Вимірювання і побудова відрізків (індивідуальні картки).

– Виміряйте довжину сторони фігури та накресліть відрізок даної довжини.

V. Підсумок уроку

– Паспорт для білочки готовий. Прочитайте дані (числа).

Перед тим, як поставити печатки, перевіримо наскільки ви уважні.

1. Вправа «Лови помилку»

Білочка живе в 10 квартирі.

Довжина тіла лорослої білки 15 см.

Довжина стрибка білки 15 м.

Довжина хвоста білки 8 см.

Білка живе 3 роки.

2. Вправа «Кошик вражень»

– У кожного з вас є грибочок. Пкладіть його до кошика – це буде наш подарунок для білочки. Та висловте своє враження від уроку: який у вас був настрій, що нового ви дізналися, що вам сподобалося, над чим потрібно попрацювати тощо.

Ракова К.А., студентка спеціальності «Початкова освіта. Українська мова і література»

ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»

Дудник О.М., кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри дошкільної та початкової освіти ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»

До проблеми використання цеглинок LEGO на уроках математики

Ураховуючи, що в сучасній початковій школі одним із невід’ємних інноваційних засобів навчання є 6 цеглинок LEGO, питання розробки та впровадження завдань з їх використанням є актуальним, важливим та необхідним. Особливо це стосується уроків математики, які за умови доцільного використання вчителем педагогічного інструментарію мають потенціал до формування та розвитку в учнів не лише передбачених програмою компетентностей, а й різних типів мислення: абстрактного, логічного, критичного, системного тощо.

Проблема використання LEGO-технології на уроках математики є порівняно новою й представлена в студіях Т. Мукай, Л. Романенко, О. Роми, О. Сеглюк, О. Юрченко.

На уроках математики набір LEGO з шести цеглинок доречно використовується з метою ознайомлення з величиною числа, математичними діями, геометричними фігурами, дробами, площею; закріплення та розвитку навичок прямого і зворотного рахунку, порівняння чисел, знання складу числа, уміння орієнтуватися на площині тощо.

Особливо подобається дітям об’єднуватися у групи та виконувати графічні диктанти, використовуючи цеглинки одного чи різних кольорів. Справжнім помічником стає LEGO, коли учні навчаються розв’язувати задачі. Так за допомогою цеглинок моделюється умова задачі, відтворюються відомі та шукані дані, зображується вираз, що є розв’язком задачі.

До вашої уваги пропонуємо розробку конспекту уроку з математики для учнів 2-го класу з використанням 6 цеглинок LEGO.

«Досліджуємо квадрат»

(конспект уроку математики для учнів 2-го класу)

Мета: ознайомити учнів з характерними ознаками квадрату; продовжити роботу з вдосконалення техніки усної лічби; формувати навички аналізу задачі, умінь розв’язувати задачі з геометричним матеріалом; формувати вміння знаходити числові значення буквених виразів; розвивати логічне мислення, увагу, пам’ять, просторову уяву; виховувати спостережливість і допитливість.

Обладнання: цеглинки LEGO, підручник, зошит, мультимедійна презентація, картки з геометричними фігурами.

Тип уроку: комбінований.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

Продзвенів уже дзвінок,
починається урок.
Приготуйте без мороки
Все, що треба до уроку.
Книжку, зошит, ручку, олівці.
Приготувались?

Молодці!
Все у нас уже на місці,
залишилось тільки сісти!
Сядьте, дітки, всі гарненько,
Руки покладіть рівненько.
Голівки вище підніміть,
Плечі свої розведіть.
Всі на мене подивіться,
і приємно посміхніться!

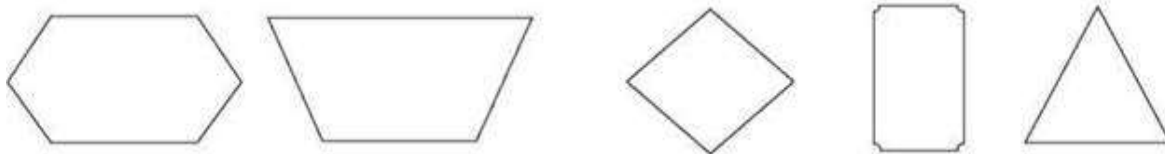
– Діти, перед вами зараз лежать цеглинки LEGO. Покажіть цеглинку того кольору, яка відповідає вашому настрою.

– Добре, молодці!

II. АКТУАЛІЗАЦІЯ ОПОРНИХ ЗНАНЬ

1. Геометричний матеріал

– Яка фігура не є многокутником?

2. Гра «У кого більше фігур?»

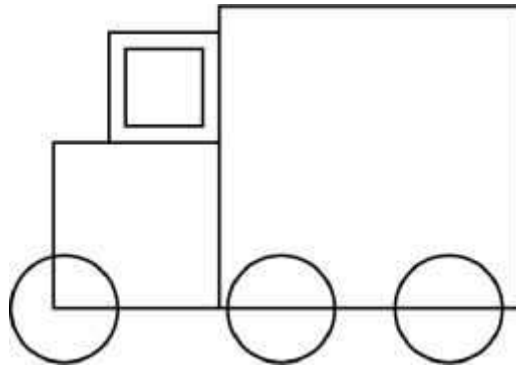
У кожного учня на парті лежать невеличкі фігури (кола, трикутники, квадрати). Назначається двоє ведучих. За сигналом вчителя вони розходяться по класу і підходять до будь-якого учня. Той учень, до якого підійшли, говорить приклад на додавання або віднімання. Ведучий тихо, щоб ніхто не почув його відповідь, називає результат. Якщо відповідь правильна, він одержує фігуру. Той, хто за певний час набере більше фігур, вважається переможцем.

III. ОСНОВНА ЧАСТИНА

Ознайомлення з поняттям «квадрат»

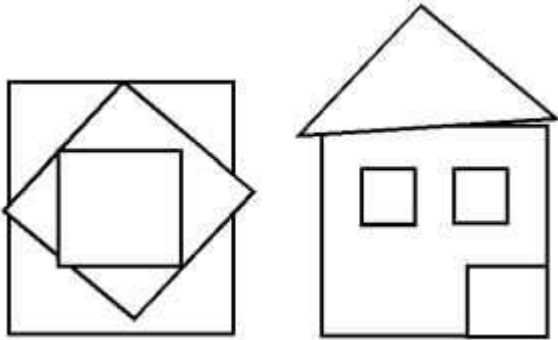
1. Вправа «Машина»

– Розгляньте малюнок. З яких геометричних фігур складається машина? (Квадрата та кола.) Скільки квадратів? (4.)

2. Логічна вправа

– Скільки квадратів на кожному малюнку? Зафарбуйте їх.

3. Гра « Чарівні LEGO-перетворення»

Мета: закріпити знання про властивості геометричних фігур; виховувати терпіння та наполегливість під час виконання завдання; розвивати творчу уяву, асоціативне мислення.

Обладнання: цеглинки конструктора LEGO.

Завдання: вчитель пропонує учасникам викласти з цеглинок конструктора прямокутник. Потім перетворити прямокутник на квадрат. Чим квадрат відрізняється від прямокутника? На що схожі ці фігури в навколишньому світі? Скільки цеглинок потрібно, щоб утворити прямокутник? Щоб утворити квадрат?

IV. ВИВЧЕННЯ НОВОГО МАТЕРІАЛУ

1. Слухання казки

– Послухайте казку. Тільки вона не звичайна, а геометрична.

Жила на світі важлива фігура. Важливість її визнавалася всіма людьми, адже у виготовленні багатьох речей її форма була зразком. Кого б не зустріла вона на своєму шляху, всім хвалилася: «Подивіться на мене: протилежні сторони мої рівні, всі кути прямі».

– Як же звать тебе? – запитували зустрічні.

– А звать мене... (*прямокутник*).

– Правильно, прямокутник. А як ви здогадалися?

– Ходив прямокутник світом, і стало йому сумно самому. Вирішив пошукати родичів.

«Якщо зустріну родича, то я його відразу впізнаю, – думав прямокутник, – адже він на мене повинен бути чимось схожий».

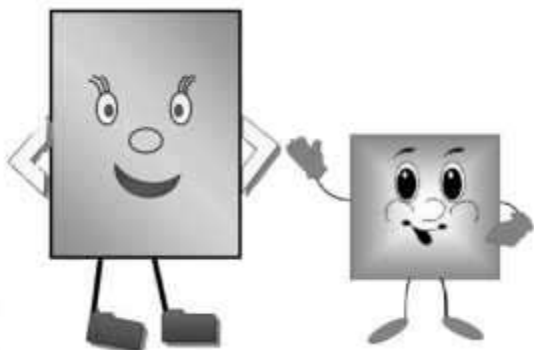
– Одного разу зустрів незвичайну фігуру. Почав до неї придивлятися. Щось знайоме, рідне побачив він у цій фігурі.

І запитав тоді:

– А як же звать тебе? – з подивом запитав прямокутник.

– А звать мене... (*квадрат*). Я твій родич.

- А як же ти доведеш, що ми родичі?
- Дуже просто. Ми маємо чотири спільні ознаки... Які? (4 кути, всі кути прямі, 4 сторони, протилежні сторони рівні.)
- Але у нас є одна відмінність! Яка? (У квадрата всі сторони рівні; у прямокутника – рівні тільки дві протилежні.)
- Попри цю ознаку почали вони жити разом.

Фізкультхвилинка (з використанням Lego)

Учитель: беремо свої цеглинки і гайда на фізкультхвилинку.

- Синій колір – покрутись,
- Жовтий – навколо себе озирнись.
- Червоний – покажи всім літачок,
- Зелений – другу дай «кулачок».
- Голубий – дістань до пальців ніг,
- Оранжевий – покажи щирий сміх.

2. Робота за підручником

Завдання 2 с. 77.

- Визначте довжини сторін кожного прямокутника.
- Чи треба щоразу виконувати чотири вимірювання? (Ні, протилежні сторони однакові)
- Чим цікаві прямокутники MCNS і IPTV? (У них рівні всі сторони і прямі кути)

Завдання 3 с. 77.

- Відшукай довкола себе предмети, поверхні яких що мають форму квадрата.
- Знайди серед зображених фігур прямокутники, які не є квадратами. Назви їх.

Приклади 4 с. 77

Самостійна робота(1 варіант – 1 верхній рядок; 2 варіант – 2 нижній рядок).
Два учні працюють біля дошки. Взаємоперевірка.

Завдання 6 с. 77

- Знайди значення зі змінною $a+8$, якщо $a=6$; $a=34$.
- Якщо $a=6$, то $a+8=6+8=14$
- Якщо $a=34$, то $a+8=34+8=42$

ПАЛЬЧИКОВА ГІМНАСТИКА (з використанням Lego)

- Пальчик, пальчик тук– тук тук,
- По цеглиночці стук– стук.
- Плесь– плесь, раз– два– три,
- Ти цеглиночку бери.
- Її другу передай.
- Гру спочатку починай.

V. УЗАГАЛЬНЕННЯ Й СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ЗНАНЬ

Вправа «Так чи ні»

Мета: закріпити знання учнів про геометричні фігури; виховувати терпіння; розвивати увагу і зосередженість.

Обладнання: цеглинки LEGO Duplo двох кольорів: червоного і зеленого.

Завдання: на екрані по черзі з'являються геометричні фігури, та твердження про них, але деякі з них хибні.

Якщо учень погоджується з твердженням – сигналізує цеглинкою зеленого кольору, якщо ні – червоного.

VI. ПІДСУМОК УРОКУ.

– Діти, що ж нового ви дізнались, на сьогоднішньому уроці?

– Що таке квадрат?

– Під час яких завдань у Вас виникли труднощі?

VII. Рефлексія

Вчитель: Діти, оберіть відповідну цеглинку:

червону – на уроці мені не сподобалося;

жовту – на уроці мені сподобалося;

зелену – на уроці мені дуже сподобалося.

- Молодці, дякую вам за урок!

*Скіна С.М., магістриня спеціальності «Початкова освіта»
ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»*

Особливості формування комунікативної компетентності у молодших школярів на уроках української мови

Сучасний етап розвитку суспільства висуває певні вимоги до особистості, суспільство потребує людей, здатних до критичного мислення, до самостійного ухвалення рішень, людей комунікабельних, здатних до співпраці, яких можна характеризувати як креативних особистостей. У статті 12 Закону України «Про освіту» (2019) зазначається, що досягнення освітньої мети реалізується через формування в учнів ряду компетентностей. Серед них: вільне володіння державною мовою; здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами. Також відзначається, що спільними для всіх компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово. Ці самі положення знаходимо і в Державному стандарті початкової освіти (2018), і у Типових освітніх програмах для 1– 2 та 3– 4 класів (О. Савченко, Р. Шиян). Отже, стає очевидним, що значна увага в освіті приділяється розвитку мовленнєвої компетентності, яка являється наскрізною серед усіх інших компетентностей.

Мовно– літературна освітня галузь представлена такими змістовими лініями: «Взаємодіємо усно», «Взаємодіємо письмово», «Досліджуємо медіа», «Читаємо», «Досліджуємо мовлення», «Театралізуємо». Кожна із них відповідає за розвиток тих, чи інших комунікативних компетентностей. Тема «Близькі за значенням слова» вперше зустрічається у 2 класі. Дана тема представлена у змістовій лінії «Слово». Вивчаючи зазначену тему, молодші школярі повинні розпізнавати слова близькі за значенням та виявляє їх в ряду слів. Також певні аспекти даної теми учні зустрічають під час вивчення теми «Текст».

За М. Вашуленком у процесі роботи над синонімами вчитель має сформувані в дітей такі уміння:

- розрізняти в мовленні близькі за значенням слова;
- самостійно добирати синоніми;
- замінювати в тексті те чи інше слово відповідним синонімом;
- самостійно вживати в готовому тексті дібране синонімічне слово;

– самостійно вибирати зі свого лексичного запасу найвлучніші і найдоречніші для висловлення власної думки синоніми і використовувати їх під час продукування власного мовлення.

У початкових класах учням не повідомляються теоретичні відомості про синоніми, хоча загальне визначення поняття синоніми, закріплене в терміні, дається. Вивчення цієї групи слів здійснюється у практичній роботі. Уміння користуватися синонімами формується в учнів поступово протягом тривалого часу, під час вивчення не тільки відповідних параграфів у підручниках, але й у процесі засвоєння відомостей про лексичне значення слів, що належать до різних частин мови. У процесі цієї роботи вчитель добирає різні типи вправ:

1. *Вправи на вибір слів, близьких за значенням.* Щоб навчити учнів розрізняти слова, близькі за значенням, доцільно давати завдання на спостереження і виділення з невеликих за змістом текстів чи окремих речень слів синонімів. Одне з можливих завдань: прочитати загадку і знайти в ній слова, близькі за значенням. Аналогічні вправи можна використати і під час вивчення прикметника та дієслова.

2. *Вправи на групування слів, близьких за значенням.* Такі вправи допомагають усвідомити синонімічні відношення між словами, їх синонімічну близькість. Наприклад, учні повинні погрупувати синоніми з поданого ряду слів: Батьківщина, праця, сміливий, труд, відважний, робота, хоробрий, Вітчизна.

3. *Вправи на розташування синонімів за ступенем інтенсивності ознаки.* Увазі учнів пропонуються слова: огрядний, посміхатися, повний, реготатися, товстий, сміятися. Треба спочатку погрупувати слова– синоніми, а потім записати синоніми кожного ряду за ступенем інтенсивності ознак (повний, огрядний, товстий) чи дії (посміхатися, сміятися, реготатися).

4. *Вправи на вибір одного з поданих синонімів.* Виконуючи з учнями вправи такого типу, учитель повинен домогтися, щоб діти осмислено вибирали слово, яке найкраще підходить до даного випадку. Працюючи, наприклад, над реченням Верби (сумують, жураються, нудьгують) над водою, учитель запитує: «Яке з слів, поданих у дужках, не може бути використане? Чому?» (нудьгують).

б. *Вправи на заміну синонімів у реченні чи тексті.* Ці вправи мають на меті показати дітям, що заміна в тексті повторюваних слів їх синонімами усуває його одноманітність, робить мовлення стилістично досконалішим.

«Близькі за значенням слова»

(уроку з української мови, 2 клас)

Мета: формувати вміння розпізнавати слова близькі за значенням, виявляти їх в ряду слів та вживати їх у мовленні; розширити знання про «слово», розвивати мовлення, увагу, пам'ять; виховувати любов до рідної мови, народних традицій та обрядів.

Обладнання: мультимедійна дошка, підручник, бейджики «спікер», «відповідач», мікрофон, карточки із прикметниками, презентація.

Хід уроку

I. Організаційний момент

Привітання “Добрий день!”

– Учні по черзі торкаються однойменних пальців рук свого сусіда, починаючи з великих пальців і кажуть:

бажаю (стикаються великими пальцями);

успіху (вказівними);

великого (середніми);

у всьому (безіменними);

і всюди (мізинцями);

Вітаю! (Дотик всією долонею)

Хвилинка каліграфії

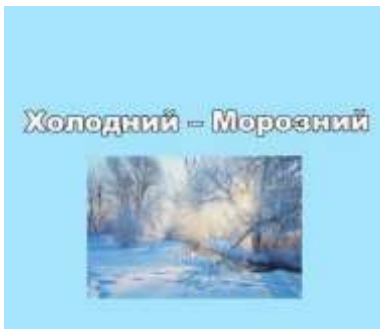
Ззз ззимонь ззимонька

- Виконайте звуко– буквенний аналіз слова **ЗИМОНЬКА**.
- Чому в слові **ЗИМОНЬКА** більше букв ніж звуків?
- Підберіть до слова **ЗИМОНЬКА** прикметники. Складіть із цими словами речення.

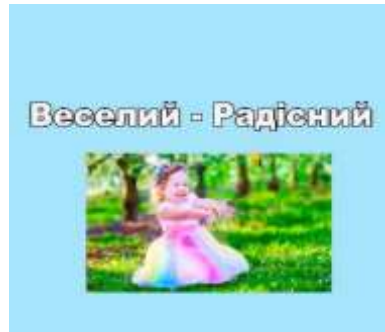
II. Мотивація

Діти пропоную подивитися на слайди та прочитати що на них написано.

Слайд 1.

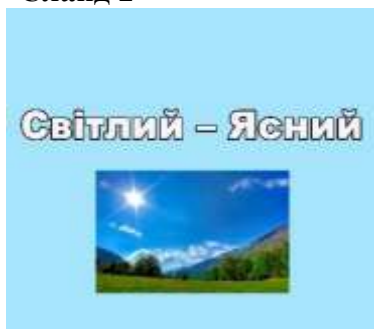
Слайд 3

Слайд 5

Слайд 2

Слайд 4

– Дивні слова. Щоб розібратися в них пропонує застосувати «Мозковий штурм». Давайте гарно подумаємо і вирішимо, що спільного між цими словами?

- Обговорення проблемного питання.
- Підводимо підсумки (вчитель заповнює їх на інтерактивні дощі).
 - Це прикметники.
 - Вони називають схожі ознаки предметів та явищ.

III. Повідомлення теми та мети уроку. Виклад основного матеріалу.

– Сьогодні на уроці ми продовжимо знайомитись зі словами. До нас завітають слова, які про одне й те саме говорять по– різному. Після сьогоднішнього уроку ми зможемо добирати слова близькі за значенням; розпізнавати їх у тексті та використовувати у своєму мовленні.

– Відкриваємо підручник на ст. 80. Прочитайте тему уроку (діти читають).

– Уважно послушайте історію і запам'ятайте персонажів (вчитель читає, діти слухають).

- Які персонажі були у цій історії?
- Автор і дві сестри.

– Розділимося на дві команди (вчитель розділяє дітей). Кожна із команд обирає собі спікера і доповідача. Випишіть із виділеної частини тексту прикметники, зв'язані із іменниками, кожен записує у свій зошит. Для першої команди 1 слово, для другої – 2. Та для початку давайте пригадаємо, як перевірити чи підходить прикметник до іменника?

– Треба від іменника поставити запитання до прикметника.

– Правильно, можемо розпочинати роботу. Я перевертаю свій годинник, у вас є 3 хвилини (команди презентують результати).

– Молодці. А тепер, як справжні науковці проведемо дослідження. Ще раз подивіться і прочитайте слова, як і ви підбрали до своїх прикметників. Подумайте та скажіть, які вони – близькі за значенням чи протилежні, описують однаково іменник чи ні? Починаємо роботу у групах (діти роблять висновки).

– Повернемося до висновків, які ми зробили на початку уроку.

- Це прикметники.

- Вони називають схожі ознаки предметів та явищ.

– Ми провели нове дослідження, тому пропоную переробити наш висновок.

- Прикметники, що називають схожі ознаки предметів та явищ називають *близькими за значеннями словами*.

Фізкультхвилинка

– Переходимо до вправи № 3 (вчитель читає завдання). Будемо працювати за допомогою інструменту «мікрофон». Я називаю пару слів і даю мікрофон для відповіді учню і так далі (виконують вправу).

– Родзинка знайшла близькі за значенням прикметники в Інтернеті. Але вони переплуталися. Давайте їй допоможемо утворити пари близьких з значенням слів. Які це слова?

– Це слова, що називають схожі ознаки предметів та явищ.

– Я вам роздаю карточки із словами, утворюйте пари (перевірка виконання завдання).

– Молодці, добре справилися, тепер ці слова запишіть у зошит (письмова робота).

IV. Рефлексія

– Пограємо у гру, на дошці будуть з'являтися прикметники, ваше завдання дібрати до нього близьке за значенням слово.

- Красивий.

- Сміливий.

- Чемний.

- Пухкий.

- Кумедний.

– Із останніми двома словами складаємо речення, які ми потім запишемо у зошит. Хто придумав, підймає руку (діти складають речення та записують їх у зошит).

– А зараз знову попрацюємо у групах. Для кожної групи на дошці будуть розміщені ряди слів. У кожному рядку вам потрібно знайти зайве слово. Своє рішення потрібно буде обґрунтувати (учні представляють результати).

Страшний, кумедний, лячний	Прив'язаний, надоїдливий,
Сумний, зажурений, зляканий	докучливий
	Лагідний, ніжний, теплий

V. Домашнє завдання

– Подивіться на дошку і запишіть домашнє завдання (Впр. 7, ст. 81)

VI. Підсумок уроку

- Вправа мікрофон. Дайте відповідь на питання:
- Що нового на дізналися уроці?
- Які це близькі за значенням прикметники?
- Що сподобалося на уроці?
- Наведіть приклади близьких за значенням прикметників?
- Що вам не вдалося на уроці.
- Покажіть свій настрій використовуючи смайлики (діти показують смайлики).

Сотникова І. М., магістриня спеціальності «Початкова освіта»

ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»

Дудник О.М., кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри дошкільної та початкової освіти ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»

До проблеми проведення нестандартних уроків математики в початковій школі

Незважаючи на певні модернізаційні процеси в початковій школі, які відбуваються суголосно законам України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», Державному стандарту початкової освіти, традиційною формою організації навчального процесу залишається урок.

Класно– урочна система витримала випробування життям протягом декількох сторіч і, всупереч постійній гострій критиці, зберігається дотепер майже в усьому світі. Вона має безсумнівні позитивні характеристики, такі як логічна організаційна структура, економічність, простота керування. Але одночасно є чимало негативних моментів, серед одноманітності уроків, що зумовлює зниження природного пізнавального інтересу молодших школярів.

Ураховуючи той факт, що відповідно до чинних типових освітніх програм вивчення математики в початковій школі займає чільне місце (140 годин на рік) серед інших предметів, особливо гостро у цьому контексті постає питання організації та проведення уроків математики, які для більшості учнів зазвичай асоціюються зі складним та малоцікавим матеріалом.

Дбаючи про високий рівень математичної компетентності своїх учнів, сучасні вчителі початкової школи паралельно з проведенням традиційних уроків практикують нестандартні форми організації уроків. Суть їх полягає в такому структуруванні змісту і форм, яке викликало б насамперед інтерес в учнів і сприяло б їхньому оптимальному розвитку та вихованню.

Відтак до вашої уваги пропонуємо розробку нестандартного уроку математики для учнів 1-го класу.

«Додавання та віднімання в межах 10. Розв’язання задач на збільшення числа на декілька одиниць»

(конспект уроку-подорожі до казки для учнів 1-го з математики)

Мета: сприяти вдосконаленню вміння додавати та віднімати числа в межах 10; вправляти в порядковій лічбі в межах 10, розв’язувати задачі на збільшення числа на кілька одиниць; вдосконалювати вміння розрізняти геометричні фігури; розвивати математичне мовлення, увагу, творчі здібності, вміння працювати самостійно; виховувати культуру поведінки на уроці, інтерес до математики та шанобливе ставлення до природи.

Обладнання: цеглинки LEGO, танграм, набори кольорових паличок, слайд-презентація.

Тип уроку: урок-подорож, урок узагальнення та систематизації ЗУН.

Хід уроку

I. Організаційний момент

Учитель. Треба разом привітатись.

Діти. Добрий день.

Учитель. Дружно, голосно сказати...

Діти. Добрий день!

Учитель. Вліво, вправо поверніться,
Своїм друзям посміхніться.

– А тепер покладіть руку на плече сусідові і подаруйте настанову на урок: «Я дарую тобі «увагу», «посидючість», «хороший настрій», «успіх», «бажання слухати», «плідної праці»...

II. Мотивація навчальної діяльності

Вступна бесіда вчителя

– Діти, чи любите ви слухати казки? Сьогоднішній урок математики – незвичайний. Ми з вами вирушимо в казку. Тож уважно слухайте.

Старенька бабуся у лісі жила,

Гостинці для неї онучка несла.

Хто дівчинку цю по дорозі зустрів?

Як казка ця зветься? Хто зрозумів?

- То хто, дітки, поведе нас до бабусі казковим лісом? Здогадались?

Діти. Червона Шапочка.

Учитель. Заплющить очі! Прислухайтесь!

(Лунає чарівна казкова мелодія і на екрані з'являється чарівний ліс).

- Діти, розплющить очі.

Слайд 1

Слайд 2

– Де ми?

Діти. У казці.

- Саме так! І сьогодні ми здійснимо подорож до цієї казки. Ми зустрінемо багато казкових героїв, разом з ними повторимо та узагальнимо матеріал, вивчений за цей час. Вони будуть пропонувати різні завдання. А, можливо, їм потрібна буде наша допомога. Якщо ми з цими завданнями впораємося, то нас приймуть в математичну країну, де буде можливість змінити кінець казки на щасливий. При цьому слід виявляти старанність, кмітливість, уважність та організованість. Що ж, розпочинаємо нашу подорож.

III. Узагальнення та розвиток математичних знань

- Першим нас зустрічає Зайчик. Він нещодавно навчивсь рахувати і тепер хоче дізнатися як рахуєте ви.

Усний рахунок

- Чітко називаючи числа, полічити від 1 до 10.
- Чітко називаючи числа, полічити в зворотному порядку.
- Порахувати від 5 до 9, від 10 до 3.
- Дати характеристику числа 7.

Слайд 1

Слайд 2

- Покажемо Зайчику, як ми вміємо ще й красиво писати.

Каліграфічна хвилинка (робота в зошитах з друкованою основою)

- Прописування рядка «геометричний орнамент».
 - Прописування числа 2 та 9.
- І останнє завдання від Зайчика.

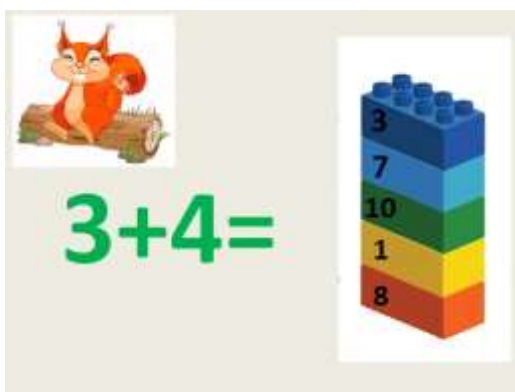
Гра «Віднови числовий ряд»

Слайд 5

	2			5		7		9	
--	---	--	--	---	--	---	--	---	--

– Молодці, діти. Ви чудово впорались із завданнями від Зайчика. І тепер з Червоною Шапочною рушаємо далі. Ой, діти, а хто це там стрибає по деревам? Та це ж Білочка! І, напевно, в неї нові завдання для вас. Зверніть, будь ласка, увагу на екран та приготуйте цеглинки LEGO.

Слайд 6-10

- Дуже добре. Із завданнями від Білочки ви також чудово впорались. Білочка залишилась задоволеною вашою працею. І пропонує вам відпочити з нею.

Фізхвилинка

Дерева високі – високі – високі.
Травичка низенька – низенька – низенька.
Вітер дерева хитає – хитає – хитає.
Листочки з дерев зриває – зриває – зриває.
Листочки на землю лягають – лягають – лягають.
А хороші і гарні діти за парту сідають.

Розв'язання задачі

- Діти, а чи знаєте ви що несла Червона Шапочка своїй бабусі?

Діти: Пиріжки.

- Так, дійсно. А давайте ми з вами порахуємо скільки лежало пиріжків у кошику.

У кошику лежало 5 пиріжків з вишнями, а з яблуками на 1 пиріжок більше, ніж з вишнями.

Скільки пиріжків з яблуками у кошику?

- Про що задача?

- З чим пиріжки несла дівчинка бабусі?

- Що відомо про пиріжки з вишнями?

- Що відомо про пиріжки з яблуками?

- Чи ще щось відомо?

- Прочитайте питання задачі?

- Визначить тип задачі?

- Погляньте на наступний слайд. Чи правильно складена коротка умова?

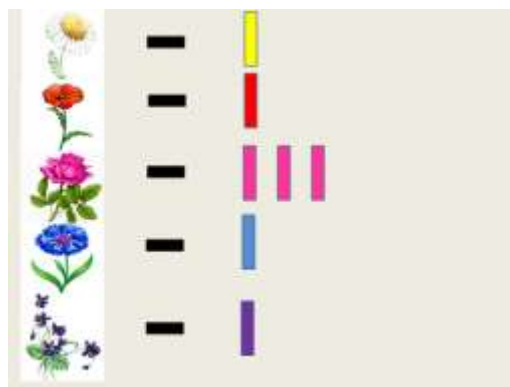
- Складіть вираз, що буде розв'язком задачі.

Діти. $6 + 1$ (Під керівництвом учителя оформлюють розв'язок задачі у зашиті).

Учитель. Крім пиріжків, Червона Шапочка несла ще й квіти для бабусі. Послухайте уважно віршик і за допомогою лічильних паличок порахуйте скільки квітів збирала дівчинка. Одна квітка – 1 паличка.

Я у лузі квіти збирала,
Для бабусі ромашку зірвала,
Мак червоний сюди ще поклала,
Три троянди, що любить бабуся,

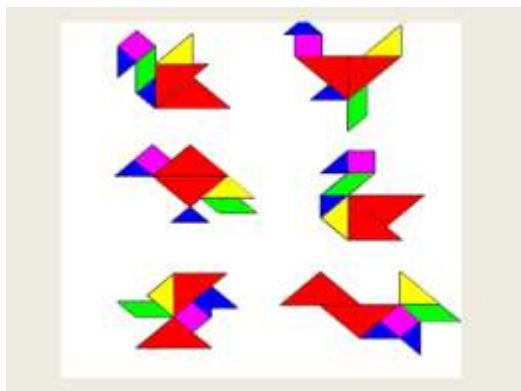
Ще волошку та ніжну фіалку,
Хай зрадіє бабуся Наталка.

- Порахуйте палички. Скільки їх?

Діти: 7.

- Отже, скільки квітів у букеті Червоної Шапочки? (Розв'язання записати в зошитах).

-

Робота з танграмом в групах

- Діти, а прислухайтесь-но, чії голоси ви чуєте? Так, це співають пташки. І вони пропонують нове завдання: змодельовати пташок з танграма. (Спочатку діти самостійно моделюють пташок, а потім з'являється слайд-підказка).

Слайд 13

- Які геометричні фігури ми

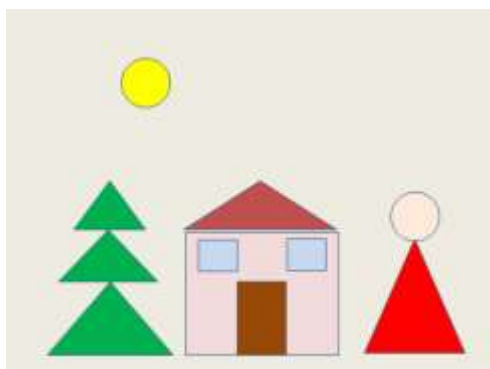
використали?

- Скільки?

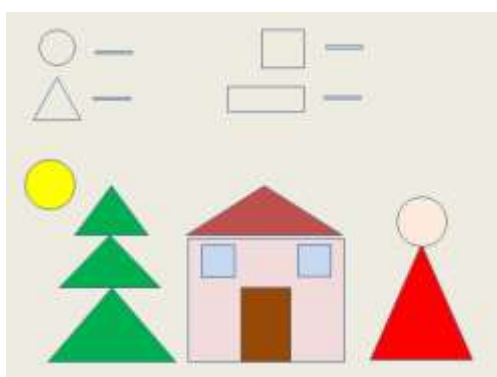
- Чи є серед фігур назви яких ви ще не знаєте?

Нам треба швидше рухатися, тому що Червона Шапочка може спізнитись до бабусі. Але в казковому лісі ми зустріли веселого і доброго Вовка.

- Він пообіцяв не їсти бабусю в тому разі, якщо ви виконаєте його завдання
- **Задача з логічним навантаженням**

Слайд 16

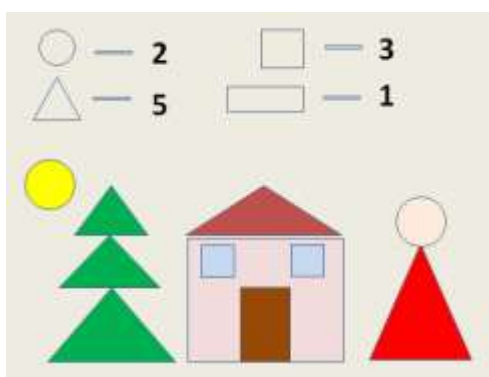

- Розгляньте уважно зображення і полічіть, скільки:

Слайд 15

- Кругів
- Трикутників
- Квадратів
- Прямокутників

Слайд 17

- Ну що ж, наша Червона Шапочка дібралась до своєї бабусі, а допомогли їй у цьому ви, малята, і ваша старанність, кмітливість, уважність та спостережливість. Тут і казочці кінець, а хто слухав – молодець!

IV. Рефлексія

- Які казкові персонажі завітали сьогодні до нас на урок?

- А хто з героїв казки приготував для вас найскладніші завдання, найлегші?

- Чому навчилися?

(Лунає спокійна мелодія)

Я впевнена, що разом з Червоною Шапочкою ви навчилися робити добро та вміло приймати його; любити і цінувати рідну природу, дбати про її збереження та збагачення. Пам'ятайте! Людина – частина природи. Її життя – це твоє життя.

Дякую за урок!

Екологічне виховання молодших школярів засобами народної педагогіки

Історія людства нерозривно пов'язана з історією природи. На сучасному етапі питання традиційної взаємодії її з людиною вирости в глобальну екологічну проблему. Проблема в тому, що якщо люди в найближчому майбутньому не навчаться дбайливо ставитися до природи, вони знищать себе. Все це обумовлює переосмислення багатьох уявлень про людину, суспільство, культуру, природу, навколишнє середовище як систему життя людства і вимагає виховання «нової» людини, становлення екологічної культури особистості і суспільства. Для цього, на наш погляд, необхідно виховувати екологічну культуру і відповідальність. І починати екологічне виховання необхідно з молодшого шкільного віку, оскільки саме в цей час отримані знання можуть надалі перетворитися в міцні переконання.

Звернення до джерел народної культури істотно підвищує виховний потенціал екологічного виховання молодших школярів і є важливим фактором успішності процесу формування екологічної культури дітей. У наш час виникає необхідність формувати правильне екологічне мислення і поведінку у дитини в ранньому віці. Специфіка екологічних знань полягає в тому, що вони базуються на системі знань з багатьох наук. Діти повинні засвоїти наукові знання, які становлять ядро екології. Це, в свою чергу, становить певні труднощі і тому на допомогу приходять народна педагогіка. Екологічні знання, що містяться в фольклорі, доводяться до дітей в доступній формі: в формі розповіді, коротких афористичних висловів, гри. Яскраві образні повчання легко запам'ятовуються дітьми. На чуттєвому рівні діти отримують уявлення про універсальність.

Екологія в етносі займає особливе місце серед різноманітних засобів виховання екологічної культури, яка розкривається в традиціях дбайливого ставлення до навколишнього світу і передається з покоління в покоління через різні елементи культури – міфологію, релігію, творчість. Народна екологічна культура, як певний комплекс знань, умінь і навичок, накопичувалася по крупицях, століттями ретельно відбиралася, систематизувалася і надійно закріплювалася в звичаях, традиціях, обрядах, стереотипі поведінки, в неписаних законах і правилах взаєминах з природою.

Отже, ми вважаємо, що екологічне виховання – найважливіше в наш час. Учні, які отримали певні екологічні уявлення, будуть дбайливо ставитися до природи. В майбутньому це може вплинути на оздоровлення екологічної обстановки в нашій країні. Педагоги і батьки усвідомлюють важливість навчання школярів правилам поведінки в природі. І чим раніше почнеться робота з екологічного виховання молодших школярів, тим більшим буде її педагогічна результативність. При цьому в тісному взаємозв'язку повинні виступати всі форми і види навчальної та позакласної діяльності дітей. Дітям молодшого шкільного віку властива унікальна єдність знань і переживань, які дозволяють говорити про можливість формування у них надійних основ відповідального ставлення до природи.

«Ой на Івана та й на Купала»

(виховний захід для учнів 1 класу)

Мета: продовжувати знайомити дітей з народними звичаями, виховувати любов до рідної природи, викликати почуття подяки до хліборобів, розвивати шанобливе ставлення до хлопчиків, до дівчаток.

Обладнання: Гільце з верби – Купийли; солом'яна лялька – Мар'яна; прикраси на гілці: квіти, намисто, віночки, кропива, капупер, м'ята, любисток, жито, папороть; призи:

парик для гри «Відьми»; напої: березовий, шипшиновий (для пригощання дітей); глечик, свічки і віночки.

Місце проведення – на березі річки, бажано ввечері.

Хід свята

Ведучий. 1: Діти, сьогодні прийшло до нас давнє чарівне, повне магічного значення свято Івана Купала. Подивіться навкруги, яка красива природа навколо нас. В день на свято Івана Купала люди збираються біля річки, навколо вогнища, коли зійшла на небі перша зірочка, і веселяться, щоб прогнати все зле, набратися сил перед жнивими, бо, вважалося, що вода і вогонь очищують, оздоровляють людину. Також цілющих властивостей набирають у цю ніч всі лікарські рослини, розцвітає таємнича квітка папороті.

Вед.2: Івана Купала дуже давнє свято краси і молодості, і самоцестя. З ним пов'язані цікаві обрядові дійства біля води, які влаштовували молодь у ніч з 6 на 7 липня. Хлопці готували вогнища, а дівчати вбирали Мар'яну – живу гілку. З настанням сутінків парубки підпалювали ватру, через яку попарно перестрибували. Натомість юнки топили Мар'яну, яка символізувала Русалку і пускали на воду віночки, завбачаючи своє майбутнє подружнє життя.

Вед.1: У цей день годилося обов'язково скупатися, а дітям замість вогню пострибати через кропиву. Всі, хто йшов до купайлівського дійства намагалися не оглядатися, щоб не наздогнала відьма, котра обов'язково мала бути присутньою на святі. Для того, щоб її впізнати, потрібно обов'язково мати при собі попіл з купайлівського вогнища, загорнутий у ганчірочку. Тоді відьма неодмінно підійде і скаже: «Віддай ж мені те, що у тебе є». Крім того, якщо цей попіл закопати біля воріт, то жодна відьма не доїтме корів.

Вед.2: У деяких регіонах наступного дня, себто на Купайла, дівчата робили з соломи ляльку, одягали в жіночий одяг, вішали намисто на шию, а голову прикрашали стрічками, квітами і віночками. Натомість у супроводі дітей ходили з Мар'яною вулицями села, наспівуючи купайлівських пісень; зробивши обхід, йшли до річки чи ставу, роздягали ляльку і топили у воді.

Вед.1: В інших селах закопували на леваді зроблену з куша чи дерева ляльку, ставили поруч стіл, накривали його скатертиною. Клали хліб з дрібком солі, і, взявшись за руки, ходили довкола, наспівуючи пісень. По закінченні дійства Мар'яну відносили до річки і топили, наспівуючи: «Потонула Мар'янонька, потонула. Наверх кісоньки зринула»

Вед.2: Дівчата і хлопці намагалися облити один одного водою, хоч купатися з Мар'яною не годилося – «бо вона накличе бурю». На Закарпатті жінки робили на Купайла віночки і відносили до могилки своїх дітей, що народилися неживими або нехрещеними померли. У цей день навіть не пускали корів в поле. До дійних тварин на цілу ніч і день підпускали малих телят «щоб відьма не нашкодила». Зібраний на Купайла подорожник вважався помічним від багатьох хворіб.

Вед.1: А хто знає, що говориться про день Івана Купала за народним календарем? Хто назве найбільше ознак – отримають призи: колоски жита, пшениці, ячменю, проса, вівса або вироби з природного матеріалу.

Діти

Хл. Після Купала не треба жупана.

Дів. Зелене Купало в літо упало.

Хл. До Івана Купала дітки просять дощу, а після Купала він і сам піде.

Дів. Коли до Івана проса буде з ложку, то буде і в ложку.

Хл. На Івана Купала баба муки не мала, а на свято Петра пироги напекла.

Дів. Празник – Іван Брамник.

Хл. На Івана нажала, на Петра напекла.

Дів. До святого Івана робить мужа на пана.

Хл. Бджола каже: “Годуй мене до Івана – я зроблю з тебе пана”.

Дів. Догодуй бджолу до Івана, то нарядить тебе як пана.

Хл. Згадай мене до Івана, а я зроблю з тебе пана.

Дів. Люди вірили: якщо піти в ліс проти Купала, то можна побачити, як цвіте папороть, коли зірвати квітку, сховати за капелюх, то обов’язково пощастить знайти під землею скарб.

Хл. Велика роса на Івана – буде врожай огірків і горіхів.

Дів. Купайлівська ніч зоряна – вродять гриби.

Хл. Дощовий день – на врожай.

Хлопці приносять джерельної води в глиняному посуді або сік березовий чи шипшини, пригощають всіх зустрічних, вітають:

«Будь здорові з Купайлом».

Дівчинка: Ой зійди дощик дрібнесенький,

Помий травицю– муравицю.

Ой вийди, Грицю, на вулицю

Та принеси нам Купайлицю,

Бо наші хлопці – недбайлиці

Не вирубали Купайлиці.

Дівчата ставлять у пісок Купайла – символ родючості, прикрашають, дякуючи природі.

Хлопці: Купайло, Купайло, де ти ночувало?

Купайло, Купайло, де ти зимувало?

Дівчата: Зимувало в лісі,

Ночувало в стрісі,

Зимувало в пір’ячку

Літувало в зіллячку.

Хлопчики допомагають дівчаткам опоясатися перевеслами лікарських трав або покласти на чоло віночок, кидають лугові квіти на стежку, якою дівчата ідуть до таночка між інших, що стоять у колі.

Український ліричний танок

Дівчата: (доганяють) Тут вам не бувати, нашого Купайла не брати.

Хлопці: Щоб був дощ (*топлять Купайла, бризкають водою на дівчат*) На щастя, на долю, на городню вроду.

Вед.1: Водиця – студениця, ти обмиваєш каміння.

Хай у наших дітей здоров’я буде як креміння.

(*Стрибають босоніж через кропиву*).

Дівчата. Дразнилки

На Івана, на Купала, що Іван діє?

Гречку сіє.

У нашої гречки гарні вершечки.

Що Іван діє? Пшеницю сіє?

У нашої пшениці гарні косиці.

Було б тобі, Іванку, не купатися.

Було б тобі, Іванку, з нами не гратись.

Хлопці: Ой на Івана, на Купалочка

Не виспалась Наталочка

Погнала бичка, дримаючи,

На пеньки ніжки збиваючи.

Приточи, Боже, більше ночі

На Наталоччині гарні очі.

Дівчата: Ой сіно, дівчата, сіно

Щось на наших хлопців насіло,
Понадувались, як сичі.
Посідали з батьками на печі.

Хлопці: Йшли дівчата межею
Стріли «відьму» з хвостом за нею.
Купальської ночі видрав чорт «відьмі» очі.
Щоб жито не заставала, щоб корів не чарувала.

Хлопці: Ставлять Мар'яну – солом'яну ляльку
Наша Мар'яна Купалочка
Посеред ріки купалася,
На бережку сушилася
Вийшла на вулицю, хвалилася!

Мар'яна: У мене личко, як яблучко
У мене брови чорнесенькі –
Зовсім я дівка гарнесенька.

Вед.2: Нумо, в коло всі ставайте, хоровод розпочинайте.
(Хоровод Мар'яна)
(Дівчата виконують танок Русалок)

Дівчинка: Ой поведу я русалочку до броду,
А сама вернусь додому.
Ідіте, русалоньки, ідіте
Та наше життєчко не ломіте,
Бо наше життєчко в колосочку,
А наші дівочки у віночку.

(Дівчата вішають на вербах свої віночки. Хлопці знаходять якої дівчинки віночок і віддають, щоб вони їх зберігали як цілющий засіб від хвороб).

Гра «Відьма», «Сад– садочок»

(Спалюють Мар'яну. Щоб торік стало краще, ніж цей рік).

(Дівчата пускають на воду вінки. До якого берега припливе вінок, туди дівка вийде заміж. А якщо вінок притулиться на місці, то цього року дівчина заміж не вийде. Найгірше, коли вінок потоне – це віщує нещастя. бувало, що дівчина пускала на воду 2 вінки – на себе і на милого. Якщо вінки попливуть разом – бути їм у мирі, а якщо ні – то буде розлука).

Вед.1: Здоров'я і щастя всій нашій родині.
А цвіту і плоду моїй Україні!
Щоб був достаток на столі
У кожному місті і селі.
Щоб працювали ми та мали,
І дарували, й пригощали!
Та хай не буде переводу
Українському людському роду!!!

Фоменко Р.І., магістриня спеціальності «Початкова освіта»

ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка».

Дудник О.М., кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри дошкільної та початкової освіти ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка».

До проблеми використання технології «мнемотехніка» в початковій школі

Сучасне життя характеризується стрімким розвитком інформаційних технологій, що зумовлює протиріччя між великим масивом інформації та можливістю особистості

до її сприймання. Особливо це стосується дітей. Інформаційне перевантаження, інтенсифікація освітнього процесу призводить до цілого ряду порушень у стані здоров'я учнів. Зазначене пов'язане ще із тим фактом, що школярі не вміють працювати з даними, не вміють швидко читати, не вміють запам'ятовувати. Одним із найефективніших методів зниження зазначеного негативного впливу, на нашу думку, є застосування мнемотехнічних методів запам'ятовування, що дозволить оптимізувати процес навчання.

Мнемотехніка – це процес засвоєння нової інформації за допомогою спеціальних методів і прийомів. Це нова освітня технологія, що допомагає кожній дитині комфортно та легко здобувати знання у будь-якому віці. Мнемотехніка використовує природні механізми пам'яті мозку і дозволяє повністю контролювати процес запам'ятовування, збереження і пригадування інформації.

Мнемотехніка допомагає вирішити такі основні навчальні та виховні завдання:

- розширюються творчі можливості дитини, завдяки гармонійній роботі лівої (логіка) і правої (творчість, образне мислення) півкулі головного мозку;
- формується вміння ефективно і самостійно вчитися;
- підвищується самооцінка дитини завдяки результативності у навчанні;
- зменшуються стреси від навчання;
- збільшується навчальна мотивація, а з нею успіхи;
- звільняється час від запам'ятовування для продуктивної та творчої роботи;
- розвиток образної пам'яті допомагає сприймати навколишній світ у всій красі;
- дитина стає більш самостійною в інтелектуальній та практичній роботі, а це підвищує її адаптацію у соціумі;
- активізуються внутрішні механізми.

Прийоми мнемотехніки полегшують запам'ятовування учнями нової інформації та збільшують обсяг пам'яті шляхом утворення додаткових асоціацій.

До вашої уваги пропонуємо розробку конспекту уроку з літературного читання для учнів 3-го класу з елементами використання мнемотехніки.

«У країні небилиць. Зірка Мензатюк «Небилиці про рукавиці»»

(конспект уроку з літературного читання для 3-го класу)

Мета: познайомити учнів із життям і творчістю Зірки Мензатюк; розвивати навички правильного читання прозового твору, вміння знаходити у тексті відповіді на запитання, читати речення з відповідною інтонацією; збагачувати словниковий запас учнів; розвивати зв'язне мовлення, пізнавальний інтерес, логічне мислення, творчу уяву; виховувати бажання бути спостережливим, бачити цікаві речі у природі.

Тип уроку: урок засвоєння нових знань, вмінь та навичок.

Обладнання: портрет Зірки Мензатюк, текст оповідання «Небилиці про рукавиці», ілюстрації до твору, мнемо таблиці, картки.

Хід уроку

I. Організаційний момент

Сядьте, діти, всі гарненько,
Руки покладіть рівненько,
Голови вище підніміть,
Свої плечі розведіть.
Мені, діти, посміхніться,
Веселіше подивіться.

II. Актуалізація опорних знань

Сьогодні у нас буде незвичайний урок. У нашому класі з'явилося деревце, але оскільки зараз зима, воно знаходиться у стані спокою. Разом з вами ми спробуємо його

перетворити на деревце, про яке сьогодні будемо говорити на уроці. Але для цього нам треба буде багато попрацювати. Чи згодні ви? (Так.)

Тож, свій урок ми починаємо і девіз ми прочитаємо.

Спочатку прослухайте як я його прочитаю, а потім спробуємо разом прочитати.

Девіз уроку:

Гарно читаємо,

Чітко відповідаємо,

Мовлення своє розвиваємо.

Спробуємо разом прочитати. Молодці!

1. Вправа «Мозковий штурм»

Давайте разом з вами поміркуємо – яким має бути урок літературного читання? (Загадковим, продуктивним, казковим, цікавим, веселим, повчальним, творчим, проблемним).

А щоб наші сподівання виправдалися, запрограмуємо себе на плідну працю. Тому кожному з вас я пропоную висловитися – яким він буде на цьому уроці.

Я на цьому уроці буду... (Активним, уважним, сміливим, працьовитим, дружнім, творчим, кмітливим, організованим, зібраним, дисциплінованим, вправним, наполегливим...).

І саме тоді наш урок буде цікавим, яскравим, пізнавальним.

2. Розминка

А тому пропоную його почати з невеличкої розминки.

Увага, на екран! Читаємо, правильно вимовляючи звуки (показую по черзі).

Читаємо ще раз.

И А О У Е І

А зараз спробуємо додати емоції і виразність у наше читання.

И – налякали когось

А – злякалися самі

О – здивувалися

У – розчарувалися

Е – замислились

І – посміхнулись один одному.

3. Чистомовка

Ми всі трішки пошуміли,

Язички не заболіли?

А щоб гарно вимовляти,

Чистомовку почнем читати!

Спробуємо разом прочитати. Будьте уважними, я буду читати, а ви за мною повторювати – чітко вимовляючи слова.

Сі– сі– сі – будьте впевнені усі,

Уть– уть– уть – зимові місяці пройдуть,

Не– не– не – засяє сонечко ясне,

Іх – іх – іх – обігріє нас усіх.

4. Мнемотехніка

Дві сестрички – рукавички виглядають із полички.

Тільки випаде сніжок – кличуть гратись на лужок.

Дві сестрички – рукавички гратись в сніжки мають звичку.

Як на землю прийде нічка – я кладу їх на поличку.

Хай вони відпочивають і до ранку висихають.

III. Мотивація навчальної діяльності. Повідомлення теми і мети уроку

Ви гарно повправлялися і мабуть помітили, що наша картка була сьогодні про – рукавички. Саме сьогодні ми про них і поговоримо.

Давайте разом прочитаємо тему нашого уроку.

У країні небилиць. Зірка Мензатюк «Небилиці про рукавиці»

IV. Сприймання й усвідомлення нового матеріалу

1. Біографічна довідка (розповідь учнів)

Чи знайома вам людина, яка зображена на цьому портреті?

Звідки ви могли про неї чути? (На уроках навчання грамоти та літературного читання у 2 класі).

Сьогодні ми з вами продовжимо знайомство з дитячою письменницею Зіркою Мензатюк.

Деякі учні спробували самостійно дізнатися відомості з біографії письменниці, тож прошу їх допомогти мені.

Зірка Мензатюк народилася 21 жовтня 1954 року в селі Мамаївцях Кіцманського району Чернівецької області.

Писати почала, коли вчилася у другому класі. Це сталося так: одного разу вчителька задала написати вдома переказ «Ліс восени». Почавши з переказу, Зірка написала про лисячу нору, яку бачила в лісі, про білочку, що збирала ліщинові горіхи, а далі й про те, яким ліс стане взимку, коли його засипле сніг. Замість кількох рядочків переказ розтягнувся на цілих п'ять сторінок. І їй так сподобалося викладати на папері власну розповідь, що письменниця на цьому не зупинилася і написала ще й віршовану «Казку про кицю Мурку і дівчину Ганну», а в наступні дні – чимало віршиків. Однокласники чомусь не повірили, що дівчинка пише вірші сама, і стали говорити, що все те написав її прадід Олекса та й закопав, а вона викопала і видає за свої.

Закінчивши школу, Зірка вступила на факультет журналістики Львівського університету імені Івана Франка. Вступ, насправді, виявився нелегким, але їй допомогли численні публікації творів у газетах, здобуте перше місце на обласній олімпіаді з української мови і літератури та ще рекомендація Спілки письменників, яку вона дістала як авторка– початківець.

Закінчивши у 1977 р. університет з червоним дипломом, вона працювала кореспондентом газети «Радянська Україна». Робота була цікавою і відповідальною, проте скоро письменниця стала відчувати, що пише не про те, не так, як хоче, тому відмовилася від кар'єри, залишила газету і присвятила себе творчості для дітей.

Казки письменниці почали друкувати в журналах «Барвінок», «Соняшник», «Малютко», у закордонному журналі «Веселка», який виходив у США і Словаччині.

У 1990 році видавництво «Веселка» випустило її першу книжку казок «Тисяча парасольок». Невдовзі в тому ж видавництві вийшла друга книжка «Арніка» (1993) – казка про найчарівніше зілля Карпат. У видавництві «Лелека» побачила світ книжка «Мільйон мільйонів сестричок» (1999).

2. Зачитування висловлювань письменниці

Робота за хрестоматією

Пропоную вам прочитати як же Зірка Мензатюк говорить про себе. Тож прошу розгорнути сторіночку 106 хрестоматії й уважно вголос прочитати.

«Колись малою я любила читати сидячи на горісі. Гілля навколо було, мов зелене шатро, я опинялася мовби в інакшому, таємничому світі. А ще, правду кажучи, я ховалася. Батьки не схвалювали мого читання– всього– підряд. Тепер розумію чому.

Книжки – як друзі. Є серед них надійні і справжні. Є й такі, на які просто марнуеш час ...».

3. Словникова робота

У цьому тексті зустрічаються ось такі слова. Давайте з'ясуємо їх значення.

Садовина – плоди садових дерев.

Городина – городні плоди та зелень.

Оболонь – історична місцевість на півночі Києва, яка розташована на правому березі Дніпра.

Руханка

4. Комбіноване читання оповідання (вчитель – учні)

Давайте пригадаємо, що таке небелиці?

Небелиці – це невелике оповідання розважального змісту про те, чого немає в дійсності; неправда, вигадка.

5. Бесіда за змістом твору «Небелиці про рукавиці»

Стратегія «Ромашка Блума»

А) Прості запитання

У якому місті відбувалися події описані в оповіданні? (Київ)

А коли трапилась історія? (Взимку)

Б) Питання– уточнення

Що трапилось з Оксанкою? (Загубила рукавичку)

Яку рукавичку загубила Оксанка? (Ліву)

В) Пояснюючі питання

Чому дівчинка не йшла шукати рукавичку? (Це було перед Новим роком і її чекали подарунки під ялинкою)

Хто здивувався побачивши дерево з плодами рукавичок? (Дівчинка Фросина, потім професор ПП і депутати міської Ради)

Г) Творчі запитання

Що подумала дівчинка про праву рукавичку? (Зачитати у підручнику ст. 110 хрестоматія)

Про що думала дівчинка Фросина? (Зачитати ст. 111)

Д) Практичні запитання

Чи траплялося щось подібне з вами?

А чому ваші рукавички не проросли?

Е) Запитання на оцінку судження

З чим і з ким порівнювали рукавички? (З опалим листям і птахами)

Чи росли ці дерева кожен рік? (Ні. Коли виросло дерево з правою рукавичкою, то лівих уже не було. Вони кудись поділись, як опале торішнє листя)

V. Закріплення вивченого матеріалу

1. Аналіз змісту з вибіркоvim читанням

Назвіть героїв твору?

Що здивувало двірничку Фросину?

Як називалася наука, про яку говорив професор Петро Петрович?

Кому належать слова «Рукавиці літають, наче птиці»?

Що вирішила зробити дівчинка наступної зими?

Що трапилось з рукавичними деревами навесні?

Які дивні дерева згадуються у тексті?

Що було дивного в поведінці професора?

2. Робота в парах

Яке враження справило на людей рукавичне дерево? З'єднайте частинки.

двірничка Фросина

галасували і голосували

Петро Петрович

розгубилася і не мела сходів

депутати

почав викладати науку
рукавицезнавство

VI. Підсумок. Оцінювання учнів

Твір якої письменниці ми читали та обговорювали на уроці?

Який настрій викликає цей твір? (Позитивний. Треба мріяти і мрії обов'язково здійсняться)

Вправа «Мікрофон»

Діти, ми плідно сьогодні попрацювали і на завершення пропоную вам поміркувати й продовжити речення, закріплюючи рукавичку на дереві.

- Я зрозумів, що...

- Я дізнався....

- Я переконався....

Молодці!

Дякую вам всім за роботу на уроці! Я з великим задоволенням з вами сьогодні попрацювала.

Самооцінювання, обмін враженнями

Твої враження від уроку. (Обрати смайлика)

Чи важко тобі було виконувати завдання? (Обрати цеглинку LEGO)

VII. Домашнє завдання

Ще раз перечитати твір Зірки Мензатюк «Небилиці про рукавиці».

Особливо хочу звернути увагу на останній абзац твору «Щоправда, чарівних дерев і так вистачає. Дерев, що вміють осяяти місто, засвітившись, мов люстри ...».

Пропоную вам створити на аркуші паперу своє чарівне дерево, яке б хотілося вам посадити і звичайно, описати його.

Фоміна А.О., магістриня спеціальності «Початкова освіта»

ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка».

Дудник О.М., кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри дошкільної та початкової освіти ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка».

До проблеми використання цеглинок «LEGO» в початковій школі

Відповідно до провідних ідей Концепції нової української школи на початку 2017 р. було прийнято рішення про використання в освітньому процесі LEGO–педагогіки, що сприяє створенню нового освітнього середовища, формуванню навичок наукової діяльності та винахідництва, підвищує мотивацію дітей до навчання, забезпечує розвиток конструктивного мислення.

LEGO-педагогіка – одна з найвідоміших і поширених нині педагогічних систем, що широко використовує тривимірні моделі реального світу та предметно– ігрове середовище навчання та розвитку дитини. Вона цікава тим, що об'єднує в собі елементи гри та експериментування. Заняття з ігровим конструктором урізноманітнює та вдосконалює освітній процес, робить його більш цікавим, створює неповторну атмосферу психологічного комфорту, що позитивно позначається на якості засвоєння матеріалу.

Загалом LEGO-педагогіка має значні формувальні та розвивальні можливості: формує вміння розв'язувати проблемні завдання, ставити мету, міркувати про подальшу роботу, розробляти план дій; розвиває творче мислення; розвиває мовлення – діти вчаться детально пояснювати свої дії, пояснювати міркування, надавати чіткі та зрозумілі інструкції, розповідати історії, висловлювати власні думки; формує вміння співпрацювати, зокрема, вміння працювати в парах чи групах, ділитися матеріалами, вміння вчитися у своїх однолітків, дослухатися до їхніх ідей та пропонувати власні, вміння аналізувати ідеї та обирати найраціональніші, вміння розподіляти ролі та обов'язки; розвиває сенсорне сприйняття, допомагає формувати уявлення про зовнішні

властивості предметів: форму, величину, колір, положення у просторі; розвиває дрібну моторику; формує цілісну систему уявлень дитини про навколишній світ, збагачує життєвий досвід дитини.

У сучасній початковій школі використовується набір LEGO DUPLO з деталей певних кольорів (червоного, помаранчевого, жовтого, зеленого, блакитного та синього) – «6 цеглинок LEGO». Це практичний інструмент та дієвий засіб, який дає змогу реалізувати ігрові та діяльнісні методи навчання.

Важливо розуміти, що «6 цеглинок LEGO» – це не фіксований набір завдань та інструкцій, а відкрита система, яка стимулює учня робити відкриття, досліджувати, експериментувати, шукати власні відповіді на проблемні ситуації, ставити цілі та розробляти план дій, творити та імпровізувати.

До вашої уваги пропонуємо розробку конспекту уроку з предмету «Я досліджую світ» для учнів 2-го класу з використанням 6 цеглинок LEGO.

«Дикорослі та культурні рослини»

(конспект уроку для учнів 2-го класу з предмету «Я досліджую світ»)

Мета: ознайомити учнів з культурними і дикорослими рослинами та їх значенням для людини; вчити оцінювати приклади конкретної поведінки в природі; формувати вміння групувати дикорослі і культурні рослини, пояснюючи сутність групування, наводити приклади кожної групи; розвивати вміння аналізувати ілюстрації, робити висновки, доводити свою думку; розвивати спостережливість та логічне мислення, мовлення, пам'ять; виховувати шанобливе ставлення до рослин, бажання їх оберігати.

Результати навчання

Учні наприкінці уроку вміють: наводити приклади використання дикорослих і культурних рослин; розрізняти дикорослі та культурні рослини; розповідати про дбайливе ставлення до рослин.

Обладнання: підручник, робочий зошит, презентація, казковий герой Білочка, цеглинка LEGO, зображення рослин.

Тип уроку: комбінований

Хід уроку

I. Організаційний момент

Ранкова зустріч(з використанням цеглинок)

Пропоную дітям обрати одну з цеглинок та подумати, які квіти бувають такого кольору. А тепер привітайтеся від імені названих вами квіточок.

Показую дітям цеглинку, а ті хто має такий колір вітається відповідним чином.

Червоні маки – потискують руки.

Помаранчеві чорнобривці – дарують всім свої усмішки.

Жовті кульбабки – махають всім «Привіт!».

Блакитні проліски – дають «п'ять» сусідам.

Сині волошки – кажуть всім «Добрий ранок!»

Зелені листочки – дарують усім гарні побажання.

1.1. Обмін інформацією (Вправа «Що потрібно для рослин?»)

За допомогою цеглинок учні пригадують необхідні умови для розвитку рослин:

жовта цеглинка – світло,

блакитна – повітря,

синя – вода,

помаранчева – ґрунт,

червона – тепло,

зелена – поживні речовини.

1.2. Вправа «Синоптик». Хвилинка спостережень. Робота з календарем природи.

Який сьогодні день: ясний, хмарний, похмурий?

Яке небо?
Які опади?
Який вітер?
Яка температура повітря?
Що змінилося порівняно з минулим днем?

II. Мотивація навчальної діяльності.

Сьогодні до нас на урок завітала гостя.

Пухова руденька шуба
Із сосни стриба на дуба.
Хвіст у неї, як мітла,
А сама на зріст мала.
Очі сяють, як намисто,
Мов дві цяточки вогнисті.
В неї хата гарна, тиха,
Взимку повненька горіхів.
В лісі любить вона жити,
Відгадайте, хто це, діти?
(Білочка)

Вона дуже хоче стати розумною, тому прийшла до школи здобувати знання. Готові їй допомогти?

III. Актуалізація опорних знань

Давайте пригадаємо, що ми вчили на попередніх уроках.

Вправа «Будова рослини»

Діти, з яких частин складається рослина?
(Корінь, стебло, листки, квіти, плід, насіння)

Діти об'єднуються у 6 груп, кожна з яких за допомогою цеглинок викладає свою частину рослини і розповідає про те, для чого їй саме ця частина.

(За допомогою кореня рослина тримається за землю, вбирає із ґрунту поживні речовини; стебло тримає листя і квітку; листя ловить сонячне проміння тощо)

IV. Оголошення теми уроку

Отже, сьогодні ми продовжимо вивчати рослини. Адже світ рослин дуже різноманітний. Вони милують наше око, приваблюють нас своєю красою. І, звичайно, приносять нам велику користь. А поговоримо ми про рослини дикорослі та культурні.

V. Вивчення нового матеріалу

1. Розповідь вчителя з елементами бесіди

Де ростуть рослини? Рослини поширені по всій земній кулі. На величезних просторах вони утворюють ліси, степи, луки. Населяють вони і водойми, ростуть навіть на скелях і в сипучих пісках. Де б вони не росли, їм завжди потрібне сонячне світло і тепло, повітря, вода і ґрунт. Рослини збагачують повітря киснем, який потрібен для дихання людям і тваринам, роблять його чистішим і свіжішим. Тому рослини називають зеленими легенями Землі. Завдяки повітрю ми живемо і повинні дбати про його чистоту. Адже забруднене повітря – велика загроза для всього живого. Потрібно більше насаджувати різноманітних рослин: дерев, кущів, квітів.

То як називають рослин?

(Зеленими легенями Землі)

Чому?

(Рослини збагачують повітря киснем)

Рослини розподіляють на культурні (рослини, які вирощують люди на городах, полях, у садах) та дикорослі (їх ніхто не садив, не доглядав за ними, вони ростуть самі.)

2. Робота з підручником

Діти, розгляньте уважно розгортку підручника (с. 56–57) і назвіть рослини, які ви впізнали.

(Волошка, морква, сосна, подорожник, яблуна, огірок.)

Які з них відносяться до культурних?

(Морква, огірок, яблуна)

А які до дикорослих?

(Волошка, подорожник, сосна)

3. Фізкультхвилинка

Беремо свої цеглинки і гайда на фізкультхвилинки.

Синій колір – покрутись,

Жовтий – навколо себе озирнись.

Червоний – покажи всім літачок,

Зелений – другу дай «кулачок».

Блакитний – дістань до пальців ніг,

Помаранчевий – покажи щирий сміх.

4. Загадки з використанням цеглинок LEGO

Умовні позначки для сигналізування відповіді: жовта цеглинка – культурні рослини; зелена – дикорослі.

На городі молода

пишні коси розпліта,

у зелені хустинки

золоті хова зернинки.

(Кукурудза; жовта цеглинка)

Зубів не має, а кусає.

(Кропива; зелена цеглинка)

Не дівка, а червоні стрічки носить.

(Калина; зелена цеглинка)

Має шкір сім, витискає сльози всім.

(Цибуля; жовта цеглинка)

На сонечко я схоже і сонечко люблю,

до нього повертаю голівоньку свою.

(Соняшник; жовта цеглинка)

Стоїть півень на току в червоному ковпаку.

(Мак; зелена цеглинка)

Сидить баба на грядках вся закутана в хустках.

(Капуста; жовта цеглинка)

VI. Закріплення вивченого матеріалу

Всі ви гарно працювали, відповідали, Білочку розуму навчали.

1. Гра «Так– ні»

Умовні позначки для сигналізування відповіді: так – зелена цеглинка; ні – червона цеглинка.

А зараз перевіримо, хто ж з вас більше запам'ятав – ви, чи Білочка.

Як називають рослини, які самі виростають в природі?

Дикі, – відповіла Білочка.

(Учні виправляють, що не дикі, а дикорослі)

Як називаються рослини, які саджають і вирощують люди?

Виховані, – відповіла Білочка.

(Учні зазначають, що культурні, а не виховані)

2. Робота в групах

Із цеглинок «LEGO» складіть свою рослину (культурну чи дикорослу).

Назвіть частини– органи, які є в побудованій рослині.

Назвіть частини– органи, яких не вистачає в побудованій рослині.

VII. Підведення підсумків.

Які рослини є культурними?

(Це рослини, які посадила, виростила людина. Вона доглядає за ними, збирає урожай)

Які культурні рослини ви запам'ятали?

Які рослини відносять до дикорослих?

(Це рослини, які ростуть у природі самостійно, «дико»; люди їх не вирощують)

Які дикорослі рослини ви запам'ятали?

1. Рефлексія (з використанням цеглинок LEGO)

Кожен учень обирає одну із цеглинок певного кольору та висловлює своє враження від уроку, здійснює самооцінку.

Наприклад, цеглинка зеленого кольору – урок мені сподобався, бо я дізнався багато нового; я працював старанно, активно, не допускав помилок, прислухався до думки своїх товаришів.

2. Щоденник вражень

«Моя улюблена дикоросла/культурна рослина...»

«Я виростив (виростила)...»

«Мені б хотілося виростити...»

Хрипун К. С., студентка 2 курсу спеціальності «Початкова освіта. Українська мова і література» ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»

Роль календарно-обрядових свят у моральному вихованні молодших школярів

Розвиток особистості людини, її моральне формування відбувається з набуттям нею суспільно-історичного досвіду і засвоєння норм соціальних і загальнолюдських взаємин. Цей досвід, накопичений людством з давніх часів, віднайшов своє відображення в народних традиціях, у творах усної народної творчості, що передаються з покоління в покоління. У народних традиціях відображені історичні усталені норми, взаємини, звичаї, які утвердилися в соціумі.

Проблема морального виховання привертала й привертає увагу багатьох вчених: психологів, педагогів та методистів. Зокрема, розробкою питань морального виховання займалися такі провідні вчені: В. Гнатюк, С. Карпенчук, В. Ковальчук, В. Лозова, О. Матвієнко, М. Стельмахович, В. Сухомлинський, С. Сявавко, Г. Троцько та ін. Питаннями виховання дітей на народних традиціях займалися М. Головка, В. Скуратівський М. Стельмахович, Л. Хомич, К. Чорна та ін.

У нерозривному зв'язку з моральним вихованням, з народними традиціями перебувають і календарно-обрядові свята. Залучення дітей до участі в святах рідного народу дає їм можливість на практиці пізнати його культурно– історичний досвід. Головною метою морального виховання молодших школярів на основі календарно– обрядових свят є придбання молодим поколінням морального досвіду, успадкування духовних надбань українського народу.

Календарно-обрядові свята – один з видів дозвілля дітей та дорослих, який в ненав'язливій формі знайомить дітей з народними традиціями і звичаями українського народу. Організація і проведення святкових заходів розширює знання дітей про історію самого свята, про те, як його святкують в сім'ї. Календарно– обрядові свята важливі ще й тим, що на основі спільних інтересів у дітей формується комунікативна, художньо– естетична, ігрова, моральна та інші види культур, необхідні для успішного входження дитини в світ дорослих. У ході свят дитина отримує позитивні емоції, які викликають почуття радості, задоволення від спільної діяльності в колективі, це створює комфортність в її емоційному стані, яка важлива для особистісного становлення молодшого школяра.

Отже, тільки через прилучення дітей до народних свят і традицій, ми можемо показати всю красу, хоробрість, витривалість українського народу. Знайомлячи дітей з народними святами, ми тим самим залуцаємо їх до загальнолюдських моральних цінностей. Завдяки цьому, календарно– обрядові свята є найбагатшим джерелом пізнавального, морального і патріотичного розвитку дітей.

«Традиційні зимові свята на Україні»

(виховний захід для учнів 1 класу)

Мета: ознайомити дітей з традиційними зимовими християнськими святами: Святого Миколая, Різдвом Христовим, Святого Василя, з обрядом колядування і щедрування; розвивати вміння черпати інформацію з книжок, журналів, збагачувати словниковий запас дітей історичною лексикою; вдосконалювати вокально – хорові навички, артистичні здібності, почуття ритму; виховувати любов і повагу до національних традицій та обрядів рідної України.

Обладнання: клас святково прибраний, на дошці надпис «Щедрий вечір, добрий вечір!»; біля дошки вертеп з ялинкою, над вертепом – зірки і місяць; небо синього кольору, сніг – білий; інформаційна збірка «Народний календар»; різдвяна зірка для колядувальників; витинанки у вигляді янголят, ялиночок і т. д.

Тип заходу: година спілкування.

Хід свята

I. Підготовча частина

– У народі кажуть: «Добрий гість – дому радість». Сподіваюсь, що ви, як і я, раді нашим гостям. Привітайтеся.

– Добрий вечір.

Діти, сядьте всі зручненько,
Не шуміть, сидіть тихенько.
Урок буде незвичайний,
А для всіх для нас повчальний.

– Сьогоднішню виховну годину я хочу розпочати з вірша Романа Завадовича.

Мене навчила рідна мати
Звичаї рідні шанувати,
І рідну мову, й рідний спів,
І славному пам'ять прадідів.

– Діти, а яка зараз пора року? Правильно, зима!

– Давайте пригадаємо назви зимових місяців (Діти називають).

– А чим багата зима?(Святами).

– Шановні гості! Дорогі діти! Вітаю Вас з наступаючими святами. Бажаю Вам, щоб ці святкові хвилини залишилися з вами і в будень. Хай завжди в ваших сім'ях буде радість, взаєморозуміння, мир і злагода.

Кожна людина має свою Батьківщину, яку любить над усе на світі. Бо Батьківщина, як рідна мати, її не можна ні купити, ні заслужити, вона одна у кожного і дається йому від народження. Слово Батьківщина має спільний корінь із словом батьки. Людський рід складається з поколінь батьків, дідів, прадідів. Ми поважаємо і шануємо старші покоління, але це не можливо зробити не дізнавшись про чудові народні свята, звичаї і обряди. Саме Вам, дорогі діти, зберігати, любити і продовжувати народні звичаї і обряди українського народу. **Свято** в українській народній традиції завжди займало провідну роль. Кожне з них має свої особливості, традиції та обряди.

II. Основна частина

1. Повідомлення теми і мети заняття.

Отже, тема нашої виховної години: «Традиційні зимові свята на Україні». Сьогодні ми дізнаємось про те, як у нас в Україні зустрічають новорічні свята: Святого Миколая, Різдва Христового, Святого Василя або старого Нового року та свято Водохреща.

– Діти, а до якого свята ми з вами готуємось? (До Святого Миколая).

– А якого числа святкують це свято в Україні? (19 грудня).

– У зимову ніч з 18 на 19 грудня Святий Миколай спускався з неба. Він заходив до кожної хати, розкладав подарунки. Він знає, що в цю ніч усі мають бути щасливі! І ті що роблять подарунки, і ті, кому їх роблять. Бо найбільше щастя в житті – це робити добро. За легендою, Святий Миколай живе у Раю на небесах і раз у рік спускається на землю, щоб прийти до діток і принести їм дарунки за хороше навчання, чемну поведінку, повагу до батьків та старших людей. Святий Миколай все знає про діток.

Усе хороше і погане записане у нього у великій книзі, котру допомагають йому

з
а
п
о
в
н
ю
в
а
т
и
а
н
г
е
л
и
ц
і
л
и
й

– Діти, а які віршики ви вивчили до цього свята?

Ще ніхто його не бачив,
Та у ліжечка дитячі
Він кладе під подушки
Подарунки і книжки.

Хочу я побачить чудо
І сьогодні спать не буду.
Довго– довго я не спав:
Все чекав, чекав, чекав...

Починаю вже дрімати...
Миколай зайшов в кімнату,
Він схилився наді мною
І лоскоче бородою.

Щось тихесенько шепоче.
Хочу я відкрити очі,
Та не можу, мабуть, сплю.
Миколая я люблю!

р
і
к
.

– Давайте переглянемо сценку.

Сценка 1. «В хаті»

Мама. Андрійку, підмети хату, будь ласка.

Якщо б Андрійко й не бавився у темною чи не хотіла вчитися, то замість Святого Миколая у чарівні Маму днес у ніч не має прийти чортеня Антипка. Воно залишить під подушкою непослушного Андрійка. Врешті ж різати, бо я хлопець.

Мама. Але ж то ти насмітив.

Андрійко. То не я, а кіт. Хай він замітає.

Мама. Де ти бачив, щоб кіт замітав! А кіт, власне, чий?

Андрійко. Оксанчин.

Мама. Але ж чому ти з ним бавишся, коли він не твій? Я його більше бачу з тобою,

ніж з Оксанкою. Отож, ти з ним бавився, дав йому цілу газету подерти, а тепер не хочеш прибирати.

Оксанка. Мамо, я замету. Я дуже – дуже люблю замітати. Тоді в хаті так гарно, чисто робиться!

Мама. Дякую, дорога донечко, а ти, Андрійко, недобре поводишся!

– Діти, а чи є в нашій групі такі хлопчики, як Андрійко? (Відповідь дітей).

– А як ви готуетесь до цього свята, чи всі були чемними, добрими, працьовитими на протязі року? (Відповідь дітей).

– Діти, чого вчить нас Святий Миколай? (Життя Святого Миколая дає нам важливий урок бути щирими, лагідними, працьовитими і милосердними). Діти співають пісню « Ходить по землі Святий Миколай...».

– Діти, а хто знає який перший місяць року? Так, січень – перший місяць року. Традиційно на нього припадає найбільше свят. Це пов'язано не тільки з новорічною обрядовістю. Зимовий період дозволив селянам відпочивати від важкої землеробської праці. Вільного часу було удосталь, тому його заповнювали різними формами дозвілля. Які зимові свята ви знаєте?

– Перше свято – Різдво Христове. Його відзначають 7 січня. Саме у цей час народився Ісус Христос. Різдво є найдавнішим святом, воно починається Свят– вечором. Це вечір останнього дня перед самим Різдвом. Напередодні тривав піст, а тому у Свят–вечір в Україні всі постяться, тобто не вживають м'яса, молока та яєць.

Щойно на небосхилі з'являється перша зірка, всією родиною сідають за стіл, який звуть багатим, бо на ньому має бути дванадцять різноманітних пісних страв. Обов'язково повинна бути кутя.

Кутя – відварені у воді зерна пшениці або ячменю з медом. Традиційна ритуальна страва новорічно-різдвяного циклу.

Наш народ вірить, що на Свят–вечір усі померлі колись предки приходять знову на землю і йдуть до хати, до своїх дітей, внуків, правнуків. Вони з ними разом їдять святую страву – кутю.

Це дуже гарний звичай, якого нема ні у якого іншого народу. Цим тримається зв'язок між живими і давно померлими.

– Діти, а скільки страв має бути на святковий вечір? (На святковий вечір має бути 12 страв).

– А чому?(Це тому, що в Ісуса було 12 учнів – апостолів).

– А яка головна страва? (Головна страва – кутя).

– А що таке кутя? (Кутя – символ життя. Її варять з пшениці).

– Діти, а коли сідають вечеряти? (Вечеряють на заході сонця, коли на небі покажеться перша зірочка. За вечерею має бути вся родина).

У кожній хаті ще стоїть прикрашена ялинка. Біля ялинки дуже часто встановлюють вертепи. Вертеп – старовинний пересувний ляльковий театр, де ставили релігійні та світські п'єси. Це сцени з біблійних розповідей про народження Ісуса. Вони показують маленького Ісуса в яслах, Марію, волхвів, що принесли дари, та зірку над Віфлеємом.

Починаючи з вечора, усюди ходили христослави з «віфлеємською зіркою». Яка була прикрашена ліхтариками, паперовими гірляндами, іноді іконою Різдва, Спасителя чи Божої Матері, потім з цією зіркою, співаючі різдвяні гімни, обходили навколишні будинки. Такі відвідування називалися колядками, найчастіше для цього збиралися дітлахи, але нерідко брала участь і молодь.

– Діти, а ви знаєте Що таке колядки? Колядки – величальні пісні, у яких славлять господарів дому, бажають їм здоров'я, щастя, щедрого урожаю, достатку, за що отримують нагороду). Тоді поколядуйте, а ми послухаємо!

По цьому дому, по веселому,
Чи дозволите колядувати,
Колядувати, дім звеселяти?

Колядка «Добрий вечір»

Коляд, коляд, колядниця,
Добра з медом паляниця.
А без меду не така –
Дайте, дядьку, п'ятака.
А п'ятак не такий,
Дайте дядьку золотий.
Відчиняйте скриньку.
Та давайте сливку,
Відчиняйте сундучок,
Та й давайте п'ятачок.

– Після Різдва наступає Новий рік. А ще зветься він святом Святого Василя. Василь приходив не сам, а з дівчиною Маланкою. Всі переодягалися в чудернацький одяг. Було дуже весело, навіть трішечки страшно, бо раптом, мов з– під землі, з'являлися волохаті ведмеді, рогаті чортики, князі з булатними мечами, старезна відьма і навіть Котигорошко з велетенською булавою. Але не треба боятися, бо це наші колядники, перевдягнені в казкових героїв.

Вранці наступного дня колядники, знявши свою чудернацьку одягу, знову бігли від хати до хати. Кожен з них ніс мішечок, в якому були пшеничні зерна. Вони сіяли зерна по хатах, примовляючи:

Сійся, родися жито, пшениця,
Жито, пшениця, всяка пашниця,
Коноплі по стелю, льон по коліна,
Щоб у вас, хрещених, голівка не боліла.

– А хтось із вас знає якісь засівалки?

З Новим роком вас вітаю,
Щастя й радості бажаю!
Щоб вам весело жилося,
І у хаті все велося.
Щоб вас горе обминало,
А добро завжди вітало.
Сію, сію, посіваю,
З Новим роком вас вітаю!

Рано-вранці до схід сонця
Стукнув Ангел у віконце.
Він прийшов мені сказати,
Щоби Вам повінчувати.
Щоб були Ви всі здорові,
Врожаї збирали нові,
Кукурудзу, просо –
На багату осінь,
Щоб були Ви гарні, пишні,
Як весною вишні.

Сію, вію, посіваю,
З Новим роком Вас вітаю!
Не на рік і не на два,
А на многії літа!

– Різдвяно-новорічні урочистості завершувались святом Богоявлення, відомим в народі як Водохреща. Водохреща – це третє найбільше свято, яке завершує цикл Різдвяних свят. В цей день обов'язково ходили до церкви святити воду. Цією свяченою водою починалася трапеза, нею ж кожний господар кропив усіх членів сім'ї, хату, інші будівлі.

Кульмінаційний момент церковного свята Водохреща – занурення священиком хреста у воду, після чого вона вважалась освяченою. За давньою традицією, ця церемонія відбувалась під відкритим небом, на берегах річок. Зимові свята у народно-побутовому календарі завжди були та лишаються часом веселоців і дозвілля.

III. Заключна частина.

Незабаром Новий рік
Переступить ваш поріг.
Хай до вас він завітає з тим,
Що серце побажає!
Хай несе у вашу хату щастя, радості багато,
А здоров'я цілий міх покладе на ваш поріг!
З Новим роком Вас усіх!

Прощавайте, гості, Вам низький уклін,
Щастя вам бажаєм всі ми, як один.
І в вас, і в нас хай буде гаразд,
Щоб ви і ми щасливі були.

– І останнє. Дітки, давайте напередодні тих свят, про які ми розповідали, побажаємо всім людям, далеким і близьким, собі щастя, здоров'я, успіхів. А щоб наші побажання здійснилися, прочитаємо молитву Катерини Перелісної.

МОЛИТВА
Пошли нам, Боже,
Маленьким дітям,
Щастя, здоров'я
На довгі літа.
Щоб виростили
Розумні і сильні,
Душею чисті
І серцем вільні.
Щоб нам світила
Зіронька долі,
Щоб ми не знали
Лиха ніколи!

Виховання гуманного ставлення до тварин у молодших школярів у сучасній початковій школі

Сприйняття природи допомагає молодшим школярам розвивати такі якості, як життєрадісність, емоційність, чуйне, уважне ставлення до всього живого. Дитина, яка полюбила природу, не буде бездумно рвати квіти, розоряти гнізда, ображати тварин. Набуте в дитинстві вміння бачити і чути природу такою, якою вона є насправді, викликає у дітей глибокий інтерес до неї, розширює їх знання, сприяє формуванню характеру та інтересів.

На сучасному етапі економічного й національно– духовного розвитку України дедалі гостріше постає проблема моральної культури молодого покоління. Сучасні діти вибудовують власну життєву траєкторію відповідно до ціннісної ієрархії, в якій такі базові поняття, як спритність та успішність, є більш пріоритетними, ніж доброта та гідність.

Одним із суттєвих показників морального здоров'я нації завжди було ставлення людей до тварин. Контакт з тваринами благотворно впливає на здоров'я, а турбота про них розвиває відповідальність у дітей. Найближчими до дітей тваринами в усі часи були собаки та коти. Нам приємно бачити, як світяться очі дитини при вигляді домашнього kota або песика! Саме вони найчастіше стають домашніми улюбленцями в українських родинах. Але щоб прищепити дітям любов до братів наших менших, зовсім не обов'язково заводити чотириногих друзів. Цього можна досягти, підгодовуючи взимку птахів, спостерігаючи за тваринами в природі, вирощуючи в саду рослини для комах. Проте, необізнаність дітей щодо правил поведінки з тваринами (як домашніми, так і безпритульними) часто призводить до негативних наслідків (знуцання над тваринами, зараження небезпечними хворобами, травмування та каліцтво дітей).

Отже, взаємодія (пряма або опосередкована) дітей з тваринами – це та сфера діяльності дитини, де можна найбільш успішно здійснювати гуманне виховання. Крім прямої мети: виховання гуманного ставлення до тварин, повагу до їхнього життя, – при цьому досягається й інша мета – формування високоморальної людини в цілому. Милосердя, доброта, чуйність – це риси характеру, які є базовою характеристикою особистості, невід'ємні від неї. Якщо людина навчилася співпереживати з іншою істотою (нехай це тварина) вона також співчутливо поставиться до чужого болю, якщо страждає людина.

Саме тому одним із важливих завдань педагогіки сьогодні є здійснення просвітницько– виховної діяльності щодо формування у молодого покоління гуманного та відповідального ставлення до природи і, зокрема до тварин.

«Подорож в світ домашніх улюбленців»

(виховний захід для учнів 1 класу)

Мета: розширювати знання учнів про тварин, розвивати інтерес до занять, мовлення учнів, виховувати любов до тварин, надати можливість дітям ближче познайомитися один з одним, розвивати вміння складати розповіді про своїх домашніх улюбленців, виховувати повагу одне до одного та навички в спілкуванні.

Очікувані результати: учні повинні висловлювати власні думки, називати домашніх тварин, знати як за ними доглядати, складати опис свого улюбленця.

Обладнання: картки з ілюстраціями тварин, роздатковий матеріал, відео урок тітоньки Сови «Собака», цеглинки LEGO.

Хід виховного заходу

Вступна частина

- Добрий день усім присутнім! Я дарую вам усмішку, гарний настрій, тепле слово.

Поділіться і ви своєю усмішкою один з одним і зі мною.

– Про кого сьогодні піде мова ви дізнаєтесь, якщо складете **пазли**.

• Робота в групах. Складання пазлів

– Щоб успішно виконати це завдання нам потрібно об'єднатися в групи.

(Кожна група отримує малюнок, розрізаний на декілька частин. Необхідно швидко скласти із фрагментів малюнок)

• Представлення результатів

– Як одним словом можна їх назвати? (Тварини)

– Де вони живуть? (У нас вдома)

– Яких ще тварин ми називаємо домашніми улюбленцями?

- Ви дуже старанно працюєте. Ми продовжимо говорити про тваринок та закріпимо знання за допомогою цікавих завдань та ігор. Спочатку відгадайте загадки.

1. Попід ліжко у куточок
Покотивсь м'який клубочок.
Та з'явилися очки, ротик,
Не клубочок це, а ... (**Котик**)

2. Вдень мовчить,
Вночі гарчить,
Хто до господаря йде,
Знати дає. (**Собака**)

3. Як веселка кольоровий,
має здібності до мови.
Слово птахи лиш скажіть,
він його повторить вмить. (**Папуга**)

4. У лусці мої боки –
Вони холодні та слизькі.
Плавать можу досхочу,
Та усе життя мовчу. (**Риба**)

5. Гониться по хаті зайчик,
Стрибунець і побігайчик.
Просить хлібчик і морквину,
Сіно, крупи, капустину. (**Кріль**)

6. Живе спокійно, не спішить,
Вона ніколи не біжить,
Під панцирем без страху,

Гуляє ... (Черепашка)

7. Це який дивак знадвору
Носить здобич у комору
Не на спині у мішку,
А сховавши за щоку? (Хом'ячок)

– Отже, сьогодні ми поговоримо про наших домашніх улюбленців, про тих, хто живе з нами поруч, дізнаємося, що вони люблять, як за ними доглядати та з'ясуємо, для чого людина тримає домашніх тварин.

– Давайте спершу з'ясуємо за допомогою цеглинок **LEGO** які тварини мешкають у вас вдома? Побудуємо діаграму:

- Якщо у вас живе котик то будуємо вежу з червоних цеглинок.
- Якщо у вас живе песик то будуємо вежу з жовтих цеглинок.
- Якщо у вас живе хом'ячок то будуємо вежу з зелених цеглинок.
- Якщо у вас живуть рибки то будуємо вежу з блакитних цеглинок.
- Якщо у вас живе якась інша тварина то сині цеглинки.
- Якщо у вас живе декілька тварин то будуємо помаранчеві.

Фізкультхвилинка

(учні імітують поведінку тварин)

Знають всі давно, малята,
Любить котик пострибати,
Вигнути дугою спинку,
Потягнутись на хвилинку.

Цуценятко не дрімає:
Хвостик власний доганяє.
І вертить ним вліво – вправо –
Фізкультурні робить вправи.

Папужка теж не ловить гав:
Крильця в сторони підняв,
Вгору – вниз ними махає,
Наче в джунглях, він літає.

Хом'ячок і морська свинка
Роблять вправи руханки.
Їм на місці не сидиться,
Швидко бігають по клітці.

Рибки пірця піднімають
І повільно опускають
– Чи здорові ви, малята?
– Так! – Сідайте працювати.

•Інформація вчителя

– **Собака** найвірніший і найвідданіший друг людини. Собаки бувають різними: службовими, мисливськими, декоративними і, на жаль, бродячими. До службових собак належить вівчарка.

— Вівчарки розумні, сильні. Вони служать на кордоні, охороняють заводи, склади, шукають злочинців і наркотики, допомагає пастухам випасати худобу.

Собаки допомагають і рятувникам, і пожежникам. Глухий далматинець на кличку Софі врятував п'ятирічку дівчинку, що тонула у річці.

– Мисливські собаки – гончаки, лягаві, лайки – допомагають людям на полюванні. Лайки є ще і їздовими собаками. Є ще декоративні породи собак: пудель, пекінес, мопс, чіхуахуа.

– **Кішки** – дивовижні тварини, ласкаві, ніжні, із шовковистою шерстю й очима, що світяться вночі. Кішки мають витончений слух, вони чистухи— можуть умиватися кожної години. Ходять нечутно, бо при ходьбі ховають кігті й наступають тільки на подушечки лапок. До Європи кішки потрапили з Єгипту. У давніх єгиптян кішка вважалася священною твариною. У нас кішок теж поважають. Є повір'я, що в нову хату спочатку потрібно запустити кішку. Це принесе господарям здоров'я і щастя в новій оселі. Кішки часто виступають акторами у цирку. В Росії є навіть «Театр кішок» під керівництвом Юрія Куклачова.

– **Папуги** – птахи, які прибули до нас з Америки та Австралії. Вони здатні наслідувати людську мову й голоси різних тварин. Найбільший серед них – ара. Його розмір від дзьоба до хвоста майже метр. Найбалакучіші – жовтоголові амазони. Вони можуть говорити до ста слів і багато фраз. А найрозумніший серед папуг – жако. З ним можна навіть розмовляти. Живуть папуги довго, навіть, у неволі доживають до 100 років.

– **Морські свинки** – добродушні й симпатичні тварини. Якщо до них турботливо ставитися, вони стають зовсім ручними. Незважаючи на свою назву, вони не є навіть далекими родичами справжніх свиней. На волі ця рослиноїдна тварина ховається у траві.

– **Хом'яки** – добре приручаються і живуть у домашніх умовах. Випускати цих звірятко у кімнату не рекомендується: надто великий ризик, що вони загубляться або потраплять комусь під ноги. Цікаво спостерігати за тваринкою. Наївшись, він набиває крупою, насінням або морквою защічні мішки й несе у гніздо. Так робить свої запаси й користується ними у розвантажувальні дні.

– **Акваріумні рибки.** Батьківщина золотих рибок – Китай. Китайські імператори тримали їх у своїх палацах і не дозволяли вивозити дорогоцінних рибок з країни. Вони вважали, що екзотичні рибки наділені магичною силою. Хто володіє такою рибкою, той володіє розумом, успіхом, має можливість здійснювати свої бажання.

•Розповідь дітей про своїх домашніх тварин.

- Що ви можете розказати про своїх улюбленців?
- Коли ця тваринка з'явилася у вашому домі?
- Як ви її називаєте?
- Розкажіть про їх поведінку, звички, раціон.
- А може, ви знаєте якісь цікаві випадки з їхнього життя?

•Рубрика «Запитує Чомусик»

– У маленьких «чомусиків» багато запитань. Давайте допоможемо їм і відповімо на запитання.

• Чому собаки махають хвостом?

Собаки махають хвостом у правий бік, коли чимось задоволені, а якщо їх щось не влаштовує, то їхній хвіст відхиляється вліво.

• Чому коти люблять ловити мишей?

В організмі мишей міститься багато сірки. А сірка необхідна котам для того, щоб їхня шерсть була густою і добре росла.

- **Чому собаки виють?**

Коли їм самотньо, вони виють, щоб почути своїх рідних, друзів.

- **Чому коти бояться огірків?**

Вони думають, що то змія.

- **Відеоперегляд уроку тітоньки Сови «Собака».**

– Давайте подивимося, які мудрі настанови по догляду за собакою вам розкаже тітонька Сова.

– Слухайте уважно, щоб знати, чи правильно ви піклуєтеся про свого улюбленця.

– Що нового дізналися?

- **Творче завдання (розмальовки)**

- Зараз, дітки, розфарбуйте тваринок та придумайте їм клички.

(Кожній дитині дається аркуш А4 з малюнком тваринки, яку потрібно розмалювати)

- **Поради ветлікаря**

– Про що повинен подбати хазяїн, щоб його домашнім улюбленцям було зручно й комфортно у людській оселі?

- Собакам не можна давати шоколад, бо він отруйний для них. Не можна давати торти, печиво, цукор, бо це може викликати сльозотечу і нагноєння очей.

- Котам необхідне різноманітне харчування: м'ясо, риба, сир, вівсяні пластівці, вітаміни. У визначеному місці завжди повинна стояти мисочка з чистою водою.

- Клітка для папуги повинна бути простора й зручна. Птах має вільно махати крилами, не зачіпаючи стінок клітки. У клітці треба встановити поїлку, годівницю, купіль, мінеральний камінь та іграшки.

- Житло морських свинок тримати треба у чистоті, постійно міняти тирсу, покласти сіно. Бажано покласти у житло свинки великий камінь – з нього тваринка оглядатиме свої володіння і точитиме об нього пазури.

- Для хом'ячка клітка повинна бути металевою, бо він спритно гризе дерево. Треба, щоб у клітці були сіно і папір для гнізда. Важливо для тваринки більше рухалася, щоб не розтовстіти.

- Дуже важливо, щоб рибки не переїдали, а корм не залишався на дні. На сніданок давати сухий корм, на вечерю – живий. Регулярно треба міняти воду, але тільки частину, бо чиста вода шкідлива для рибок.

Підсумок

– Який найголовніший висновок ви зробили? (Ми несемо відповідальність за тих живих істот, життя яких залежать від уваги та догляду за ними з боку людини) Мати домашню тварину дуже відповідально. Про неї потрібно постійно дбати: доглядати, годувати, виховувати!

– Чи можемо тепер ми дати відповіді на питання, які у нас виникають до братів наших менших. Кожен дасть відповідь сам.

- ✓ Чи достатньо уваги ми їм приділяємо?
- ✓ Чи комфортно їм поряд із нами?
- ✓ Чи здогадуємося ми про їх бажання?
- ✓ Як дізнатися про їх настрої?
- ✓ Як правильно за ними доглядати?
- ✓ Чи можуть хатні тварини прожити без людини? А людина без них?

– Завжди, коли заводите собі тваринку, пам'ятайте вислів французького письменника Антуана де Сент-Екзюпері: «Ми відповідаємо за тих, кого приручили».

*Шептульова В.В., магістриня спеціальності «Початкова освіта»
ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»*

Моральне виховання молодших школярів засобами української народної казки

Казка входить у життя дитини з самого раннього віку, супроводжує її протягом усього дитинства і залишається з нею на все життя. З казки починається її знайомство зі світом літератури, людських взаємин і навколишнім світом у цілому. Казки не тільки розширюють уявлення дитини, збагачують її знання про дійсність, головне – вони вводять її в особливий, винятковий світ почуттів, глибоких переживань і емоційних відкриттів.

Молодший шкільний вік – важливий етап становлення морального обличчя дитини, саме в цей час відбувається її входження в світ соціальних відносин, засвоєння елементарних морально-етичних вимог, привчання до їх виконання. У цей період формуються дружні взаємини між дітьми, повага до старших, закладаються основи працьовитості, любові до Батьківщини.

У даний час, на жаль, казка, як і багато інших цінностей традиційної культури, помітно втратила своє призначення. Проте відзначимо, що саме казка відіграє важливу роль в духовному збагаченні молодших школярів, сприяє формуванню етичних і естетичних почуттів. У той же час казка – це середовище для розвитку емоційно-морального досвіду дитини, допомагає не тільки уявляти наслідки своїх вчинків, але і переживати їх зміст для себе і оточуючих.

Мова казки проста і тому доступна. Сюжет прозорий, але загадковий, і тим самим сприяє розвитку дитячої уяви. А казкові образи близькі за своїм характером образів уяви дітей. Крім того, жодна дитина не любить настанов, а казка не вчить безпосередньо, вона «дозволяє собі» натякнути на те, як краще вчинити в тій чи іншій ситуації. Казки гарні тим, що в них немає довгих і утомливих міркувань. Різноманітність і напруженість дії створюють у дітей постійний інтерес. Казка сприяє формуванню у дітей моральних понять, адже майже всі діти ототожнюють себе з позитивними героями, а казка кожен раз показує, що хорошим бути краще, ніж поганим, що треба прагнути робити добро людям.

Отже, казка, її композиція, яскраве протиставлення добра і зла, фантастичні і певні по своїй моральній суті образи, виразна мова, динаміка подій, особливі причинно-наслідкові зв'язки та явища, доступні розумінню дитини, – все це робить казку незамінним інструментом формування морально здорової особистості молодшого школяра.

«Робота з дитячою книжкою. Казка «Лисичка-сестричка і вовчик-братик»

(уроку з української мови, 1 клас)

Мета: підтримувати інтерес учнів до казок. Закріплювати вміння відтворювати зміст знайомих казок, а також правильно оцінювати поведінку персонажів. Розвивати пам'ять, мислення, увагу. Виховувати чуйність, доброзичливість, інтерес до творів усної народної творчості, зокрема, казок.

Обладнання: підручники, зошити, ілюстративний та роздатковий матеріал, відеоматеріали, кольорові олівці та фломастери.

Тип уроку: урок формування компетентностей.

Хід уроку

1. Етап орієнтації. Мотивації діяльності

Метод «Настрій лисички»

Покажіть свій настрій з– за допомогою лисички.

II. Етап цілепокладання

Робота з уривком мультфільму. Уважно перегляньте уривок мультфільму.
<https://www.youtube.com/watch?v=4juXqdxCCPw>

Обговорення після перегляду.

- Якої пори року відбуваються події?
- Хто головні герої казки?
- Чи цікаво вам, що сталося далі?

То ж давайте продовжимо роботу над казкою «Лисичка– сестричка та вовчик– панібрати» на нашому уроці і дізнаємося, що було далі і чим казка закінчилася.

III. Етап ціле реалізації

Вправи для розвитку артикуляційного апарату.

- Як вітер гуде?
- Як джміль дзижчить?
- Як ворона каркає?
- Як кіт нявкає?
- Як пес гавкає?
- Як соловейко співає?
- Як вовк у лісі завиває?

Читання казки вчителем за методом «Джигсоу»

Вчитель зачитує заголовок казки.

– **Як ви думаєте про що буде йти мова у цій казці?**

Була собі лисичка– сестричка і вовчик– братик. От лисичка один раз зимою захотіла їсти, а тут нічого. Вона біжить по дорозі та й дивиться, щоб чим– небудь поживиться. Коли – чоловік везе на базар мерзлу рибу. Лисичка і думає собі: «От добре, буде чим поживиться».

Скоріш наперед. Лягла на дорозі, хвіст одкинула і ноги протягла, так начебто вона зовсім здохла. Трохи згодом під'їжджає до лисиці чоловік із рибою і каже сам до себе:

«Славна лисиця, та здохла! Ну, хоть шкуру з неї здеру да у Києві продам; от і гроші будуть».

– Що чоловік зробив з лисицею? Давайте перевіримо ваші здогадки.

Взяв він лисицю за хвіст да і кинув її на сани, іще й рогожою прикрив, а сам пішов до волів. От чоловік їде та й їде собі, а лисичка дірку в санях точить, а проточивши дірку, давай викидять рибу із саней. Так лисиця викидала із саней усю рибу, а послі і сама вискочила із саней. Приїхав чоловік додому, дивиться – аж на санях ні риби, ні лисиці.

– Що робив чоловік, коли побачив пропажу? Чим могла займатися лисичка? Давайте перевіримо ваші здогадки.

Зіскочивши із саней, лисичка давай збирать тую рибу, що викинула, да собі в нору носить. Після, переносивши усю рибу, вона сіла коло нори да й їсть рибу. Дивиться – біжить вовк, такий голодний, що аж боки у його позападали.

– Чи поділилася Лисичка з вовком рибою? Чому? Давайте перевіримо ваші здогадки.

– Здрастуй, сестричко! Що ти їси?

– Рибку їм.

– Дай і мені хоч одну!

– Еге, так же, якраз! Я ловила, а ти їстимеш?! – Дай хоч головку!

– І хвостика не дам. Налови собі та й їж на здоров'я.

– Да як же ти ловила? Научи і мене.

– Добре. Ходім на річку да знайдемо там ополонку, то ти сядь над ополонкою, хвіст всунь в ополонку, сиди та й говори: «Ловись, рибка велика, маленька й велика», – то вона і наловиться.

Вовк послухав лисички, побіг зараз на річку, найшов ополонку, втеревив в неї свого хвоста, сидить коло неї та й бормоче: «Ловись, рибка велика, та все велика!»

А лисиця бігає кругом ополонки та все приговорює: «Мерзни, мерзни вовчий хвіст!»

– Що ти, сестричко, кажеш?

– Та те ж, що і ти кажеш.

– Чи не пора уже витягати?

– Ні ще; я скажу, коли пора буде.

Бачить лисичка, що уже хвіст добре замерз, говорить вовку:

– Ну тепер тягни, братику!

Що сталося як вовк потягнув хвоста з ополонки? Чи можна взимку під час морозу лізти в ополонку? Давайте перевіримо ваші здогадки.

Вовк потягнув, аж ні – хвіст замерз. Лисиця тоді і каже вовку:

– Отже бачиш, який ти жадний. Казав: «Ловись велика та велика», – а тепер і не витягнеш. Подожди ж, я тобі приведе помічі.

Кричить:

– Ідіть на річку вовка бити: до льоду примерз.

Біжать на річку люди – хто із сокирою, а хто із вилами. Бачить вовк біду неминущою – рвонувся із всей сили, одорвав собі хвоста та без його пустився бігти куди очі бачать. А лисичка – сестричка кричить йому вслід:

– Вернись, вернись, братику, рибку забув! Ні, не такий уже дурний вовк, щоб послухати.

Фізкультхвилинка

Перегляд уривку мультфільму

<https://www.youtube.com/watch?v=4juXqdxCCPw>

Давайте поглянемо чим же закінчилася пригода лисички та вовчика

Словникова робота

Пояснення незрозумілих слів.

Гра «почав, а ти продовж»

Учні по черзі переказують почуту казку, таким чином, що один починає, а інший продовжує і так доки не перекажуть усю казку.

Робота з ілюстраціями.

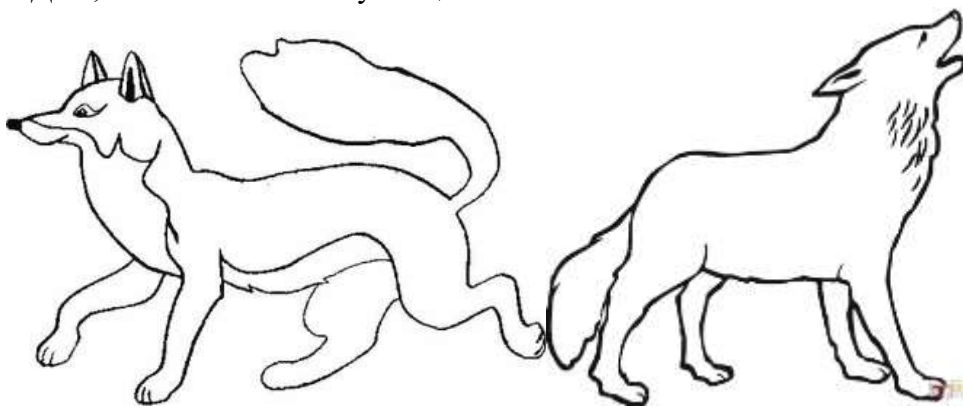
Розташуйте ілюстрації у тій послідовності, у якій про них розповідається у казці.

Характеристика персонажів

Вчитель на дошці вивішує шаблон лисиці великого розміру.

– Діти, яка наша лисичка у казці?

Хитра, підступна, не добра, брехлива, крадійка. Слова вчителька готує заздалегідь і під час обговорення з дітьми клеїть на лисичку.

Таким же чином відбувається обговорення вовка.

IV. Етап рефлексійно-оцінюючий

- Чи сподобався урок?
- Чого ви навчилися у героїв казки?
- Якими не потрібно бути?

Формування дружніх відносин у молодших школярів

Сьогодні серед різноманіття проблем сучасної педагогіки та психології, проблема спілкування і дружніх відносин є однією з найбільш популярних і досліджуваних. Питання про специфічні особливості дружніх відносин, про механізми їх формування і розвитку продовжують цікавити дослідників і у наш час. Це пов'язано з тим, що в кожен окремий відрізок історичного часу цінності і образи людських взаємин можуть змінюватися. Проблема дружби відноситься до числа найважливіших для молодшого школяра сфер життєдіяльності, а тому цей період є важливим для формування основних структурних компонентів особистості.

На думку сучасних вчених, спілкування виступає в якості одного з найважливіших чинників ефективності людської діяльності. Крім спілкування на уроці, молодші школярі вступають в досить складні дружні відносини між собою, і психологічні особливості цих відносин багато в чому залишаються невивченими. Ця проблема набуває особливої актуальності у зв'язку з особистісно– орієнтованою спрямованістю освітнього процесу в сучасній початковій школі, що передбачає більш уважне ставлення до психологічного благополуччя дітей.

Оскільки досвід міжособистісних відносин з іншими людьми, дорослими або однолітками є фундаментом для розвитку особистості дитини, становлення його самосвідомості, то вивчення питання міжособистісних дружніх відносин і їх мотивації має не тільки першорядне теоретичне, а й практичне значення. Дослідження цієї проблеми багато в чому пов'язано з більш глибоким психолого– педагогічним вивченням дитини, проникненням у світ різноманітних контактів дітей з дорослими і однолітками. Усі педагоги, психологи, вчителі початкової школи сьогодні єдині у визнанні значення спілкування молодших школярів з друзями у формуванні особистості в молодшому шкільному віці.

Отже, молодший школяр – це людина, яка активно опановує навички спілкування. Саме у період молодшого шкільного віку відбувається інтенсивне встановлення дружніх контактів, набуваються навички соціальної взаємодії з групою однолітків і вміння знаходити друзів. Вашій увазі пропонується виховний захід для учнів 1 класу на тему: «Вчимося дружити».

«Вчимося дружити»

(виховна захід для учнів 1 класу)

Мета: поглибити і розширити поняття у дітей про дружбу, прищепити учням повагу до цінностей дружби; вчити дружити і толерантно ставитися до оточуючих; сприяти розвитку критичного ставлення до себе і своїх особистих якостей, терпимості й коректності в спілкуванні з друзями; навчити учнів сприймати ситуації, аналізувати їх та знаходити шляхи виходу; допомогти усвідомити значимість слова «друг»; навчити дітей правильно вибирати друзів, знайомитися, спілкуватися і товаришувати; сприяти виникненню дружнього колективу в класі; виховувати любов, повагу до друзів.

Обладнання: вислови про дружбу, відеоролик, аудіо записи, паперові сердечка, олівці, альбомні аркуші.

Хід заходу

I. Організація класу

Сядьте, дітки, всі рівненько

Усміхніться всі гарненько

Настрій на виховний захід взяли
І працювати почали.

II. Створення робочого настрою

- Виконання пісні «Усмішка», обговорення значення посмішки для кожної людини.

- Що ви відчуваєте, коли вам хтось усміхається?

- Чому ми кажемо, що дружба «починається з усмішки»?

III. Вступне слово вчителя

– Ви всі зрозуміли, що темою нашої сьогоднішньої виховної години є дружба. Це дуже багатогранна і цікава тема. Про дружбу написано тисячі сторінок, сотні віршів, поем, казок. Говорять, що дружба потрібна людині тільки трішечки менше, ніж їжа та повітря.

IV. Основна частина

– Якби люди були неухважні одне до одного, не раділи успіхам своїх товаришів, не співчували їм у невдачах, життя стало б нестерпно важким і сумним. Вам ще довго доведеться крокувати з класу в клас пліч–о–пліч. Перед вами буде виникати безліч проблем, але я хочу сподіватись, що ви пронесете у своїх серцях довіру до людей, добро, уміння дорожити дружною. В усі часи, і в різних народів дружба і вірність була головною із чеснот, ознакою благородності і поваги. Сучасні тлумачні словники пояснюють значення слова «дружба» так:

Дружба — особисті відносини між людьми, що ґрунтуються на довірі, щирості, взаємних симпатіях, спільних зацікавленнях і захопленнях. Обов'язковими ознаками дружби є взаємна повага, довіра та терпіння. Людей, яких пов'язує дружба, називають друзями.

– Прослухайте вірш, скажіть, а чи не про наш це клас мова?

Хіба це клас?

Нема ні миру, ні любові –
Розтанули і звели вмиль.
Розбив Віталік носа Вові,
І той заплаканий стоїть.
Замазали весь зошит Каті,
Погане слово хтось сказав.
Пішла біда гуляти далі...
Хтось Колі ручку поламав.
Скубнули Соню за косичку,
Вона ображена мовчить,
З книжками скинули поличку...
Ну як в такому класі жить?
Де хлопці і дівчата б'ються
І прозиваються весь час,
Де над бідою всі сміються...
Скажіть мені, хіба це клас?

Гра «Хто з ким дружить?» (робота в групах).

– Давайте пограємо в гру «Хто з ким дружить?». Але спочатку розділимося по групам. У кожного з вас на руці є кольоровий стікер. Об'єднайтеся за кольорами.

– Складіть пари друзів. (Малюнки та імена героїв записані на картках).

Чіп – Дейл, Вінні– Пух – П'ятачок, Малюк – Карлсон, крокодил Гена – Чебурашка, Буратіно – Мальвіна, Принц – Попелюшка, Дід Мороз – Снігуронька, Білосніжка – 7 гномів. Взаємоперевірка.

Гра «Яким повинен бути друг?»

(так– аплодують, ні– тупотять)

*добрим *правдивим

*злим *справедливим

*багатим *душевеним

*хорошим *наглим

*ледачим *щирим

*заздрісним *відкритим

Вправа «Місток дружби»

– Утворіть пари, придумайте і покажіть місток (за допомогою рук, ніг, тулуба). Потім побудуйте місток утрюх, учотирюх і т. д. Вправа закінчується тим, що всі беруться за руки, роблять коло і піднімають руки вгору, зображуючи «Місток дружби».

Правила дружби

– Інколи можна почути такі фрази: «У мене в класі немає друзів, до мене вороже ставляться, насміхаються наді мною, мене ніхто не розуміє. Що мені робити? До кого звернутися за допомогою?» Щоб такої ситуації не сталося з вами, давайте розглянемо правила дружби, яких ви повинні дотримуватись протягом всього життя.

1. Дружба – це правда і чесність кожного.
2. Поважай тих, з ким дружиш.
3. Ніколи нікого не обманюй, не ображай.
4. Ні до кого не чіпляйся, грай чесно, не дражнись.
5. Будь терплячим, не засмучуйся через невдачу.
6. Якщо вмієш добре грати, то навчи іншого.

Фізкультхвилинка

Акуратно потягнулись,

До сусіда повернулись,

Раз – нагнулись,

Два – нагнулись.

Три разочки ми присіли,

І за парти тихо сіли.

Вправа «Малюємо разом»

– А зараз давайте трохи помалюємо. У вас на парті лежить аркуш. Ваше завдання – намалювати на ньому квітку, тримаючись разом за один олівець.

- Скажіть, вам легко було виконувати це завдання?

- Вдалося відтворити задумане?

– Ось так і між справжніми друзями можуть виникнути непорозуміння, головне – вміти достойно вийти із неприємних ситуацій.

Аналіз вірша Діти слухають вірш

Справжні подруги

Першокласниця Людмила
вранці мамі заявила:
– Все! До школи я не йду
Я не стерплю цю біду.
Щастя скінчено моє:
Адже в Рити джинси є!
І тепер зі мною Рита
відмовляється дружити...
Здивувалась мама дуже
– Ви ж були найкращі друзі!?
– Так. Але сказала Рита
поки буду я ходити
не у джинсах, а в спідниці, –
їй не хочеться й дивиться,
бо вона вважає: жінці
для краси потрібні джинси...
Мамо!
Дружбу виручай.
Джинси і мені придбай!
Мама спершу подивилась
на похнюплена Людмилу,
а потім мовила:
– Діла– а...
Ви – спра– а– вжні
подруги!.. – Й пішла...
А ви, що скажете мені.
Це – справжні подруги, чи ні?

– Як ви вважаєте, чи правильно вчинила Рита? Чому? Чи траплялися такі ситуації з вами? Як ви вважаєте, Рита є подругою Людмили? Як треба вчинити Людмилі?

Самоаналіз «Чи можна мене назвати справжнім другом»

- Зараз я прочитаю твердження, якщо ви згодні з ним, плесніть у долоні, якщо ні – тупайте ніжками.

1. Справжній друг – це той, хто ніколи не обманює свого друга.
2. Справжній друг – це той, хто нікому не розповість секрети свого друга.
3. Справжній друг радіє, коли товариш отримав зауваження.
4. Справжній друг завжди захистить товариша від образ.
5. Справжній друг насміхається з невдач товариша.
6. Справжній друг не шкодує нічого задля друга.

Релаксація

– Я знаю один секрет і хочу з вами ним поділитися.

Секрет

Що зробити, щоб удвічі
торт вам видався смачнішим?
Що зробити, щоб удвічі
кожний день для вас побільшав ?
Щоб і радості, і щастя
було вам аж ніде діти ?
Тут – ніякого секрету!

Треба з другом все ділити!

А. Костецький

V. Підсумок заняття

– Хто такий друг?

– Навіщо потрібна дружба?

– Що зробите, якщо побачите, що ваші однокласники б'ються?

Побажання другові

У вас на партах лежать серця, я хочу, щоб ви зараз написали побажання і подарували їх своєму другові.

Я вам бажаю бути добрими, відвертими, веселими, щирими. Нехай біля вас завжди будуть люди, які зможуть розділити з вами радості і печалі, допомогти у складній ситуації, завжди вислухати. Бажаю, щоб у кожного з вас був справжній друг!

Наш клас – це маленька сім'я. Хотілося б, щоб в нашій сім'ї завжди панували доброта, пошана, любов, взаєморозуміння.

Яременко А. О., магістриня спеціальності «Початкова освіта»

ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»

Дудник О.М., кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри дошкільної та початкової освіти ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»

До проблеми виховання сімейних цінностей у молодших школярів

Питання виховання сімейних цінностей в учнів належить до проблеми соціального характеру, оскільки пов'язане з формуванням особистості і входить до широкого спектру питань формування й розвитку духовності людини.

Сімейні цінності, що формуються протягом довгого часу та передаються з покоління в покоління, мають особливе значення для кожної людини, суспільства, держави. Не можна змусити дитину бути успішною та щасливою. Її можна лише навчити жити в любові до інших: батьків, друзів, однокласників.

Відомо, що вплив родини сильніший порівняно зі школою, вулицею, засобами масової інформації. Отже, зміцнюється зв'язок між сім'ями та школою, а це – запорука виховання здорової, всебічно розвиненої, успішної, а найголовніше – щасливої особистості.

У школі стало актуальними проведення родинних свят і зустрічей. У такий спосіб відбувається і зміцнюється зв'язок між поколіннями. Батьки пізнають своїх дітей, мають можливість поглянути на них під іншим кутом зору. А вони, у свою чергу, навчаються розуміти значення сім'ї в житті людини. Найкращий спосіб прищепити дитині сімейні цінності – це родинні зібрання, де панують любов, повага та вдячність.

До вашої уваги пропонуємо розробку виховного заходу, присвяченого питанню виховання шанобливого ставлення до матері.

«День матері»

(виховний захід для учнів 2-го класу)

Мета: сприяти популяризації Дня матері серед учнів; розвивати морально етичні якості, повагу до родини і до старшого покоління, виховувати любов і шанобливе ставлення до матусь та дівчаток.

Завдання: виховувати у дітей добре, уважне ставлення до мами, прагнення їй допомагати, радувати її, сприяти створенню теплих стосунків у сім'ї, розвивати артистичність та позитивну емоційну атмосферу.

Обладнання: ноутбук, інтерактивна дошка, музикальний супровід, заготовки листівок, портрети матусь.

Хід заходу

Вступна частина

– Учитель. Добрий день, діти!

– Скажіть мені, будь ласка, яке свято відзначають у другу неділю травня? (День матері)

– Молодці!

– У другу неділю травня святкують день матері. І тема нашого заняття є саме підготовка до Дня Матері.

Основна частина

Мама – це найперше слово у житті кожної людини. Перше, найголовніше та найкрасивіше слово. Із нею ми відкриваємо для себе світ. Перші кроки зроблено, тримаючись за мамині надійні руки. Мама завжди поруч, бо бути ангелом– охоронцем призначено їй самим Богом.

– Діти, що для вас значить слово мама?

– Молодці!

1. Гра «Пестливі слова»

– А зараз пограємо в гру «Пестливі слова».

Ваше завдання назвати якомога більше пестливих слів, які можна сказати своїй мамі.

Молодці! Дуже гарно вийшло.

2. Декламування віршів

– А хтось може знає вірші про матусю? Давайте прочитаємо вірші, які ви підготували.

Матусю, дай ручки твої поцілую,
За шийку тебе обійму
І щічки погладжу.
Ти знаєш, матусю,
Як дуже тебе я люблю!
І ти мене любиш, хоч я неслухняна,
Частенько і шкоду роблю.
Та ти все пробачиш, мене поцілуєш,
І я тебе дуже люблю!

В цілім світі найдобріша,
Найдорожча, найсміліша,
Лагідна і ніжна сама,
Ну звичайно, – моя мама!
Виросту – на тебе буду схожа.
Я ж твоя частинка, рідна кров!
І тобі віддам усе, що зможу –
І турботу, й ласку, і любов!
Матусю рідна, наймиліша
Тобі я шлю свої вірші.
Ти за усіх найкрасивіша,
У тебе сонечко в душі!
Ти найдобріша, рідна мамо,
Ти все прощаєш дітлахам.
Тобі, матусенько, так само

Я всю любов свою віддам!

Ніч над містом засвітила
Зоряну доріжку,
Мама стомлена присіла
Коло мого ліжка.
Ти, матусю, не хвилюйся,
Я вже підростаю.
Місяць в небі усміхнувся:
Зірочку вітає.
Завтра вранці вийде сонце,
Щоб весну зустріти,
А у вазі на віконці –
Для матусі квіти.
– Молодці! Дякую!

3. Відео-привітання

На інтерактивні дошці з'являється відео – привітання зі святом від дітей своїм мамам «За що я люблю свою маму».

4. Загадки про маму

- Відгадайте, будь ласка, загадки про матусю.

Ніжна, лагідна і мила,
На цей світ нас народила.
Я до неї пригорнуся,
Це ріднесенька... (матуся)

Хто життя нам дарував,
Хто часу не шкодував,
Хто навчав нас говорити,
Хто найкращий в цілім світі? (Мама)

Найрідніша, наймиліша,
Всіх вона нас пестить, тішить,
Завжди скрізь буває з нами.
Відгадайте, хто це? (Мама)

- Молодці.

Фіхкультхвилинка

5. Гра «Портрет мами»

– Давайте пограємо в гру. Вам потрібно намалювати портрет мами, але із заплющеними очима.

(Лунає пісня «Мама я люблю тебе» (гурт Малдіви)).

– У вас дуже гарно вийшло, ви справжні молодці!

6. Прислів'я про маму

– Діти, чи знаєте ви прислів'я про маму? Прошу вас вийти та зачитати.

У дитини заболить пальчик, а у мами – серце.

Мати годує дітей, як земля людей.

Нема кращого друженька, як рідна матінка.

Нема того краму, щоб купити маму.

На сонці тепло, а біля матері добро.

– Молодці! А скажіть мені, як ви розумієте ці прислів'я.

7. Вікторина «Як добре я знаю звички своєї мами»

Діти, зараз я вам пропоную підійти до нашої смарт дошки, та пройти по черзі вікторину «Як добре я знаю звички своєї мами».

– Молодці! Ви дуже уважні діти!

8. Виготовлення вітальних листівок

А тепер давайте спробуємо виготовити привітальні листівки для ваших матусь. Їм буде дуже приємно отримати від вас подарунок, виготовлений вашими руками.

– Які гарні листівки у нас вийшли. Молодці!

Заключна частина

Отже, діти на цьому заході ми з вами згадували теплими словами наших матусь. Мама найголовніша людина у нашому житті, цінуйте та поважайте маму.

Дякую, вам за увагу! Ви були дуже активними. До побачення!

ЗМІСТ
НА ДОПОМОГУ СУЧАСНОМУ ВИХОВАТЕЛЮ
ДИТЯЧОГО САДКА

Базюк А. А.	Розвиток творчості дітей дошкільного віку	4
Бондаренко О.С.	Проблема естетичного розвитку дітей дошкільного віку	5
Бурківченко Є.Ф.	До проблеми розвитку творчих здібностей дітей молодшого дошкільного віку	7
Борисенко К. Ю.	До проблеми розвитку емоційного інтелекту дітей старшого дошкільного віку	8
Бурківченко Є.Ф.	До проблеми сімейного виховання дітей молодшого дошкільного віку	11
Драгунова Є. О.	Формування культурно-гігієнічних навичок у дітей молодшого дошкільного віку: практичний аспект	12
Дудник А.Є.	До проблеми сімейного виховання	14
Драгунова Є. О.	Технологія логіко-математичного розвитку дітей молодшого дошкільного віку.	16
Дядик А. А., Зажарська Г. П.	Можливості LEGO-конструювання як засобу розвитку у дітей старшого дошкільного віку творчих здібностей	18
Завгородня С. Г	До проблеми логіко-математичного розвитку дітей шостого року життя	20
Зайцева К.Б.	Ознайомлення дітей дошкільного віку з природою рідного краю	22
Залуска А. В.	Проблема мовленнєвого розвитку дошкільника: практичний аспект	25
Зайцева К.Б.	Особливості ознайомлення дітей з одягом	26
Іванова О. О., Зажарська Г.П. Кіцова І.М.	Інтегровані заняття як засіб розвитку особистості в дошкільному закладі	28
	Особливості формування уявлень про кольори у дітей дошкільного віку	31
Коротенко Ю. В., Кравчишина О. О.	До проблеми формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку	33
Косенко В. О.	До проблеми мовленнєвого розвитку дітей молодшого дошкільного віку	35
Кузнєцова О.С.	Формування уявлень про форму та геометричні фігури у дітей середнього дошкільного віку	36
Кучерова С. В.	Проблема формування навичок безпечної поведінки старших дошкільників: практичний аспект	39
Макухіна О. М.	До проблеми організації театральної діяльності дітей дошкільного віку	42

Марімпольська Г.	До проблеми екологічного виховання дітей дошкільного віку	47
Макухіна О. М.	До проблеми взаємодії закладу дошкільної освіти з батьками	50
Мельник К.О., Кравчишина О. О. Марімпольська Г.	Музичні свята та розваги в закладі дошкільної освіти	55
Осадча О. М., Зажарська Г.П.	До проблеми виховання культури здоров'я дітей старшого дошкільного віку	59
Погоріла Л. В., Зажарська Г.П. Посохова В. О.	LEGO-технологія – чарівні цеглинки успіху	63
Рункевич В. І.	Ігровий стретчинг – сучасний засіб зміцнення здоров'я дошкільнят	65
Посохова В. О.	Логіко-математичний розвиток дітей дошкільного віку	67
Сидорова С. В., Зажарська Г.П. Скирчач Т. В.	Природа у вихованні дітей дошкільного віку	72
Філіна М.М.	До проблеми розвитку пізнавального інтересу дітей старшого дошкільного віку	74
Целуйко Д. С.	STREAM-освіта дошкільників – інноваційний напрям діяльності у закладі дошкільної освіти	77
Шкарупа М.Д.	До проблеми розвитку творчих здібностей дошкільників	80
Целуйко Д. С.	засобами дидактичного матеріалу М. Монтесорі	
Шкарупа М.Д., Кіцова І.М.	Йога як засіб навчання дітей дошкільного віку	82
Шкарупа М.Д., Кіцова І.М.	До проблеми формування зв'язного мовлення у дітей дошкільного віку	84
Целуйко Д. С.	Розширення у дітей знань і уявлень про сім'ю	86
Шкарупа М.Д., Кіцова І.М.	Формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку	88
Бобришева О. О.	Художньо-естетичне виховання дітей молодшого дошкільного віку	90
МАЙСТЕРНЯ ТВОРЧОГО ВЧИТЕЛЯ-ПОЧАТКІВЦЯ		
Бобришева О. О.	До проблеми проведення інтегрованих уроків у новій початковій школі	92
Дудник О.М., Бондар С. О.	Формування пропедевтичних знань з астрономії у молодших школярів в курсі «Я досліджую світ»	95
Боровська Ю. О.	Взаємозв'язок школи та сім'ї у вихованні молодших школярів	99
Голікова	Інтеграція як стратегічний напрям розвитку сучасної освіти	102
Дубова А. О.	Формування екологічної культури молодших школярів у сучасній початковій школі	104
Дубова А. О.	Значення рухливих ігор та естафет у фізичному вихованні молодших школярів	107

Коваленко К. М.	Творчість Наталі Забіли. Н. Забіла «Хто сильніший?» (урок літературного читання у 2 класі)	111
Колеснік А. В., Безбородих С.М. Коваленко К. М.	До проблеми громадянської освіти в початковій школі	114
Курочка Т. С., Безбородих С.М. Максименко К. В.	Незвичайна мрія. Уривок з повісті О. Радушинської «Щоденник Славка Хоробрика» «Кишенькові гроші» До проблеми розвитку креативного мислення молодших школярів	117 119
Малина Є. В., Дудник О.М. Мамушева К. В.	Вивчення основ астрономії в інтегрованому курсі «Я досліджую світ» До проблеми впливу комп'ютера на здоров'я дитини	121 125
Новікова І. О.	Розвиток критичного мислення молодших школярів на уроках «Я досліджую світ»	132
Панасенко Д. В., Дудник О.М. Приколотіна Т. С.	Організація групової роботи на уроках «Я досліджую світ» До проблеми національно-патріотичного виховання учнів початкових класів	136 139
Пронька А. В., Дудник О.М. Ракова К. А., Дудник О.М. Скіпа С. М.	До проблеми використання нетрадиційних уроків у початковій школі: практичний аспект До проблеми проведення інтегрованих уроків математики в початковій школі До проблеми використання цеглинок LEGO на уроках математики	144 149 152
Сотникова І. М. Дудник О. М.	Особливості формування комунікативної компетентності у молодших школярів на уроках української мови	156
Федорова Ю. О.	До проблеми проведення нестандартних уроків математики в початковій школі	160
Фоменко Р. І. Дудник О. М. Фоміна А. О. Дудник О. М.	Екологічне виховання молодших школярів засобами народної педагогіки До проблеми використання технології мнемотехніка в початковій школі До проблеми використання цеглинок «LEGO» в початковій школі	165 168 174
Хрипун К. С.	Роль календарно-обрядових свят у моральному вихованні молодших школярів	178
Шамрай О. В.	Виховання гуманного ставлення до тварин у молодших школярів у сучасній початковій школі	184
Шептульова В. В.	Моральне виховання молодших школярів засобами української народної казки	189
Шумідуб С. О.	Формування дружніх відносин у молодших школярів	193
Яременко А. О. Дудник О. М.	До проблеми виховання сімейних цінностей у молодших школярів	197

ДЛЯ ПОДАТОК

МЕТОДИЧНИЙ КАЛЕЙДОСКОП

Здано до склад. 05.05.2021 р. Підписано до друку 30.04.2021 р.
Формат 84х60/16. Папір офсет. Гарнітура Times New Roman.
Друк ризографічний. Ум. друк арк. 16,6. Наклад 100 прим.

Видавець і виготовлювач

Видавництво ДЗ «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка»

пл. Гоголя, 1, м. Старобільськ, 92307. т/ф: (06461) 2– 16– 02.
e-mail: luguniv.info.edu@gmail.com

Свідотство суб'єкта видавничої справи ДК №3459 від 09.04.2009р